

Llei d'enjudiciament criminal

Col·lecció «Quaderns de Legislació», 89

LLEI D'ENJUDICIAMENT CRIMINAL

Barcelona, 2010

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Espanya

[Ley de enjuiciamiento criminal (1882). Català]

Llei d'enjudiciament criminal. – (Quaderns de legislació ; 89)

ISBN 9788439383246

I. Catalunya. Generalitat II. Títol III. Col·lecció: Quaderns de legislació ; 89

1. Procediment penal – Espanya

343.13(460)(094)

Edició tancada el 23 de març de 2010.

Aquesta edició de la Llei d'enjudiciament criminal ha estat traduïda i anotada pel Servei Lingüístic de l'Àmbit Judicial del Departament de Justícia.

Totes les reformes s'han indicat amb una nota a peu de pàgina que conté la referència de la llei de reforma, del BOE i del suplement en català del BOE en què ha estat publicada.

© 2010, Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya

1a edició: abril de 2010

ISBN: 978-84-393-8324-6

Dipòsit legal: B-18155-2010

Coordinació de l'edició i producció:

Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions

Impressió: V2 SL Grupo LV

<http://www.gencat.cat/publicacions>

Sumari

<u>Presentació</u>	5
<u>Índex sistemàtic</u>	9
<u>Exposició de motius</u>	17
<u>Reial decret de 14 de setembre de 1882, que aprova la Lei</u>	34
<u>Llei d'enjudiciament criminal</u>	37

Presentació

El volum que teniu a les mans és una contribució més del Govern de la Generalitat per normalitzar el català en el món de la justícia i del dret. Ja s'ha dit moltes vegades que les dificultats que tenim perquè el català esdevingui un idioma habitualment emprat en un sector tan rellevant com el jurídic són d'índole diversa i sovint complexes. És funció nostra, com a Departament de Justícia, allisar aquest camí amb els instruments que tenim a l'abast, alguns dels quals queden clarament recollits a l'Estatut en forma de competències en diferents àmbits de la professió jurídica, com l'Administració de justícia, el notariat o els registres. Però en última instància, sempre incumbeix al Govern català treballar a favor de l'extensió de l'ús del català i de la salvaguarda dels drets lingüístics dels ciutadans, i al Departament de Justícia en concret, fer-ho en el marc de les actuacions judicials.

Poder disposar dels textos normatius bàsics en català i actualitzats ha estat una de les prioritats del Departament dins de les moltes actuacions que hem dut a terme a la nostra Administració de justícia. La mateixa Carta europea de llengües regionals o minoritàries, a l'article 9.3, avala aquesta política en establir que "les parts es comprometen a posar a l'abast, en les llengües regionals o minoritàries, els textos legislatius nacionals més importants i aquells que concerneixen particularment els usuaris d'aquestes llengües". Amb aquesta voluntat vam engegar fa uns anys la col·lecció legislativa LexCat, que té per objectiu primordial oferir a través de la pàgina web la legislació bàsica de l'Estat en català i permanentment actualitzada. En aquest temps hem aplegat els principals codis normatius d'ús a la justícia: el Codi civil, el penal,

l'Estatut dels treballadors, la Llei orgànica del poder judicial, les principals lleis administratives i la legislació processal bàsica, entre d'altres. En la col·lecció *Quaderns de Legislació* també hem publicat el *Codi penal*, la *Llei per a la igualtat efectiva d'homes i dones* i la *Normativa d'expropiació forçosa*. Tot aquest cabal legislatiu vol complir amb l'objectiu de dotar el jurista d'un material que, si bé no suficient –la suficiència seria tenir la major part de la documentació doctrinal, legislativa i jurisprudencial en català!–, sí que constitueix un base sòlida i solvent per fer la feina en català: un punt de referència, un recurs necessari.

En aquest punt, creiem especialment indicat publicar ara la Llei d'enjudiciament criminal, en edició paral·lela a la llei processal civil. A banda de la mateixa evidència que ens cal tenir en català la llei que regeix el procés penal, destaco tres circumstàncies que justifiquen plenament aquesta edició. Primer de tot, el fet que es tracta d'un text legal històric, amb el llenguatge directe que guiava l'esperit codificador de l'època –del qual segurament hauríem d'aprendre per evitar el tecnicisme gratuït i les construccions alambinades que massa vegades ofereixen els textos actuals–, però també amb un estil de llengua que queda lluny del llenguatge del segle XXI. En aquest sentit, la traducció feta pels nostres tècnics lingüístics ha estat no solament un exercici de rigor i de coneixement del llenguatge del dret, sinó també un esforç per traslladar el text a uns paràmetres més actuals, dins dels marges poc amplis que permet la traducció jurídica.

Segonament, l'absència total d'aquest codi processal en català en l'oferta editorial recent. A diferència d'altres textos, com el Codi civil, el Codi penal o la mateixa Llei d'enjudiciament civil, la Llei d'enjudiciament criminal s'ha publicat només una vegada en llengua catalana, i fa més de vint anys. La present edició és, doncs, una novetat que cal celebrar i una ocasió per actualitzar la terminologia jurídica del procés penal en el marc de la qual parteix, que és la mateixa llei.

I finalment, i no menys important, una circumstància d'oportunitat en justifica la publicació. La Llei 13/2009, de 3 de novembre,

que reforma, entre d'altres, la Llei d'enjudiciament criminal i que properament entrarà en vigor, implica una modificació important de la legislació processal per poder configurar un nou model d'oficina judicial que s'adeqüi a una justícia, en paraules del mateix preàmbul, "àgil, transparent i responsable". Com no pot ser d'altra manera, des del Departament de Justícia, per convicció i per les competències assumides en aquesta matèria, estem compromesos amb aquest procés de canvi. Aquesta Llei és una eina, una peça més, al servei d'aquest objectiu.

Per acabar, desitjo sobretot que aquest volum sigui útil als professionals del dret i als estudiants que fan del català el mitjà d'expressió en la seva feina diària i, com indicava abans, sigui una contribució més perquè la nostra llengua assoleixi l'espai d'ús que li correspon dins del món jurídic.

Montserrat Tura i Camafreita
Consellera de Justícia

Índex sistemàtic

LLIBRE I. Disposicions generals

Títol I. Preliminars

Capítol I. Regles generals (art. 1 i 2)

Capítol II. Qüestions prejudicials (art. 3 al 7)

Títol II. De la competència dels jutges i els tribunals en matèria criminal

Capítol I. De les regles per les quals se'n determina la competència (art. 8 al 18)

Capítol II. De les qüestions de competència entre els jutges i els tribunals ordinaris (art. 19 al 45)

Capítol III. De les competències negatives i de les que es promouen amb jutges o tribunals especials i dels recursos de queixa contra les autoritats administratives (art. 46 al 51)

Títol III. De les recusacions i excuses dels magistrats, jutges, assessors i auxiliars dels jutjats i tribunals, i de l'abstenció del Ministeri Fiscal

Capítol I. Disposicions generals (art. 52 al 56)

Capítol II. De la substanciació de les recusacions dels jutges d'instrucció i dels magistrats (art. 57 al 71)

Capítol III. De la substanciació de les recusacions dels jutges municipals (art. 72 al 83)

Capítol IV. De la recusació dels auxiliars dels jutjats i els tribunals (art. 84 al 93)

Capítol V. De les excuses i les recusacions dels assessors (art. 94 al 95)

Capítol VI. De l'abstenció del Ministeri Fiscal (art. 96 al 99)

Títol IV. De les persones a qui correspon l'exercici de les accions que neixen dels delictes i les faltes (art. 100 al 117)

Títol V. Del dret de defensa i de l'assistència jurídica gratuïta en els judicis criminals (art. 118 al 140)

Títol VI. De la forma de dictar resolucions i de la manera de dirimir les discòrdies

Capítol I. De les resolucions processals (art. 141 al 162)

Capítol II. De la manera de dirimir les discòrdies (art. 163 al 165)

Títol VII. De les notificacions, les citacions a dia cert i les citacions a termini (art. 166 al 182)

Títol VIII. Dels suplicatoris, els exhorts i els manaments (art. 183 al 196)

Títol IX. Dels terminis judicials (art. 197 al 215)

Títol X. Dels recursos contra les resolucions processals

Capítol I. Dels recursos contra les resolucions dels jutges i els tribunals (art. 216 al 238)

Capítol II. Del recurs de revisió contra les resolucions dels secretaris judicials (art. 238 bis i 238 ter)

Títol XI. De les costes processals (art. 239 al 246)

Títol XII. De les obligacions dels jutges i els tribunals relatives a l'estadística judicial (art. 247 al 257)

Títol XIII. De les correccions disciplinàries (art. 258)

LLIBRE II. Del sumari

Títol I. De la denúncia (art. 259 al 269)

Títol II. De la querella (art. 270 al 281)

Títol III. De la policia judicial (art. 282 al 298)

Títol IV. De la instrucció

Capítol I. Del sumari i de les autoritats competents per instruir-lo
(art. 299 al 305)

Capítol II. De la formació del sumari (art. 306 al 325)

Títol V. De la comprovació del delicte i l'esbrinament del delinqüent

Capítol I. De la inspecció ocular (art. 326 al 333)

Capítol II. Del cos del delicte (art. 334 al 367)

Capítol II bis. De la destrucció i la realització anticipada dels efectes judicials (art. 367 bis al 367 sexies)

Capítol III. De la identitat del delinqüent i de les seves circumstàncies personals (art. 368 al 384 bis)

Capítol IV. De les declaracions dels processats (art. 385 al 409)

Capítol V. De les declaracions dels testimonis (art. 410 al 450)

Capítol VI. De l'acarament dels testimonis i els processats (art. 451 al 455)

Capítol VII. De l'informe pericial (art. 456 al 485)

Títol VI. De la citació, de la detenció i de la presó provisional

Capítol I. De la citació (art. 486 al 488)

Capítol II. De la detenció (art. 489 al 501)

Capítol III. De la presó provisional (art. 502 al 519)

Capítol IV. De l'exercici del dret de defensa, de l'assistència de l'advocat i del tractament dels detinguts i els presos (art. 520 al 527)

Títol VII. De la llibertat provisional del processat (art. 528 al 544 ter)

Títol VIII. De l'entrada i escorcoll en lloc tancat, del de llibres i papers, i de la detenció i obertura de la correspondència escrita i telegràfica (art. 545 al 588)

Títol IX. De les fiances i embargaments (art. 589 al 614)

Títol X. De la responsabilitat civil de terceres persones (art. 615 al 621)

Títol XI. De la conclusió del sumari i del sobreseïment

Capítol I. De la conclusió del sumari (art. 622 al 633)

Capítol II. Del sobreseïment (art. 634 al 645)

Títol XII. Disposicions generals referents als títols anteriors (art. 646 al 648)

LLIBRE III. Del judici oral

Títol I. De la qualificació del delictes (art. 649 al 665)

Títol II. Dels articles de pronunciaments previ (art. 666 al 679)

Títol III. De la celebració del judici oral

Capítol I. De la publicitat dels debats (art. 680 al 682)

Capítol II. De les facultats del president del tribunal (art. 683 al 687)

Capítol III. De la manera de practicar les proves durant el judici oral

Secció primera. De la confessió dels processats i de les persones civilment responsables (art. 688 al 700)

Secció segona. De l'examen dels testimonis (art. 701 al 722)

Secció tercera. De l'informe pericial (art. 723 al 725)

Secció quarta. De la prova documental i de la inspecció ocular (art. 726 i 727)

Secció cinquena. Disposicions comunes a les quatre seccions anteriors (art. 728 al 731 bis)

Capítol IV. De l'acusació, de la defensa i de la sentència (art. 732 al 743)

Capítol V. De la suspensió del judici oral (art. 744 al 749)

LLIBRE IV. Dels procediments especials

Títol I. De la manera de procedir quan és processat un senador o un diputat a Corts (art. 750 al 756)

Títol II. Del procediment abreujat

Capítol I. Disposicions generals (art. 757 al 768)

Capítol II. De les actuacions de la policia judicial i del Ministeri Fiscal (art. 769 al 773)

Capítol III. De les diligències prèvies (art. 774 al 779)

Capítol IV. De la preparació del judici oral (art. 780 al 784)

Capítol V. Del judici oral i de la sentència (art. 785 al 789)

Capítol VI. De la impugnació de la sentència (art. 790 al 793)

Capítol VII. De l'execució de sentències (art. 794)

Títol III. Del procediment per a l'enjudiciament ràpid de determinats delictes

Capítol I. Àmbit d'aplicació (art. 795)

Capítol II. De les actuacions de la policia judicial (art. 796)

Capítol III. De les diligències urgents davant el jutjat de guàrdia (art. 797 al 799)

Capítol IV. De la preparació del judici oral (art. 800 i 801)

Capítol V. Del judici oral i de la sentència (art. 802)

Capítol VI. De la impugnació de la sentència (art. 803)

Títol IV. Del procediment per delictes d'injúria i calúnnia contra particulars (art. 804 al 815)

Títol V. Del procediment per delictes comesos per mitjà de la impremta, el gravat o un altre mitjà mecànic de publicació (art. 816 al 823 bis)

Títol VI. Del procediment per a l'extradició (art. 824 al 833)

Títol VII. Del procediment contra reus absents (art. 834 al 846)

LLIBRE V. Dels recursos d'apel·lació, cassació i revisió

Títol I. Del recurs d'apel·lació contra les sentències i determinades interlocutòries (art. 846 bis *a* al 846 bis *f*)

Títol II. Del recurs de cassació

Capítol I. Del recurs de cassació per infracció de llei i per trencament de forma

Secció primera. De la procedència del recurs (art. 847 al 854)

Secció segona. De la preparació del recurs (art. 855 al 861 bis *c*)

Secció tercera. Del recurs de queixa per denegació del testimoniatge sol·licitat per interposar el de cassació (art. 862 al 872)

Secció quarta. De la interposició del recurs (art. 873 al 879)

Secció cinquena. De la substanciació del recurs (art. 880 al 893)

Secció sisena. De la decisió del recurs (art. 893 bis *a* al 909)

Capítol II. Del recurs de cassació per trencament de forma (art. 910 al 933)

Capítol III. De la interposició, substanciació i resolució del recurs de cassació per infracció de llei i per trencament de forma (art. 934 al 946)

Capítol IV. Del recurs de cassació en les causes de mort (art. 947 al 953)

Títol III. Del recurs de revisió (art. 954 al 961)

LLIBRE VI. Del procediment per al judici sobre faltes (art. 962 al 982)

LLIBRE VII. De l'execució de les sentències (art. 983 al 998)

Disposicions addicionals (1a a 4a)

Disposició final

Llei d'enjudiciament criminal

(Gasetta de Madrid núm. 260 a 283, de 17 de setembre a 10 d'octubre de 1882)

Exposició de motius

Senyor,

L'execució de les dues lleis promulgades en virtut de reials decrets de 22 de juny d'aquest any pressuposa un codi d'enjudiciament penal nou, una modificació profunda en la Llei orgànica del poder judicial de 15 de setembre de 1870, la determinació del nombre i de la residència dels tribunals col·legiats que han de conèixer en única instància i en judici oral i públic dels delictes que es cometen dins el territori respectiu i, finalment, la formació dels quadres de personal d'aquests mateixos tribunals, els presidents dels quals han d'estar dotats de condicions especials de capacitat per dirigir i resumir els debats.

N'hi ha prou amb la mera enumeració d'aquests treballs preparatoris per comprendre que, ni per la seva índole i naturalesa, ni per la seva extensió i importància excepcional, es podien enllestir en un breu termini de temps. El qui subscriu té, però, la satisfacció d'anunciar a Vostra Majestat que es poden donar per acabats tots aquests treballs gràcies al concurs patriòtic que han prestat al Govern homes eminents, no sols en la ciència del dret, sinó també en el coneixement especial de la topografia, en el cens de població, en les vies de comunicació i en l'estadística criminal del territori de la Península i les illes adjacents.

El Govern de Vostra Majestat no es proposa publicar tots aquests treballs alhora; ans al contrari, creu convenient anticipar la pro-

mulgació del codi d'enjudiciament perquè, mentre s'instal·len les audiències criminals, puguin estudiar-lo i conèixer-lo els magistrats, jutges, lletrats i altres persones que, de manera més o menys directa i eficaç, han de participar en el seu plantejament i aplicació.

L'estudi del codi no ha de ser gaire difícil ni prolix, perquè, de fet, el projecte que el ministre que subscriu sotmet avui a l'aprovació de Vostra Majestat està basat en la Compilació general de 15 d'octubre de 1879, de conformitat amb el que preceptua l'autorització que van votar les Corts; però, així i tot, les reformes que s'hi introdueixen són tan radicals que bé prou que podria passar per ser un codi completament nou i de caràcter tan liberal i progressiu com el més avançat dels codis de procediment criminal del continent europeu.

Entre aquestes reformes, les menys importants són, sens dubte, les que, suggerides per l'experiència, tenen com a objecte o bé aclarir diversos preceptes més o menys foscos i dubtosos de la Compilació vigent, o bé uniformar la jurisprudència, o bé, finalment, facilitar la substanciació d'alguns recursos, molt especialment el de cassació, sobre el qual el Tribunal Suprem ha fet observacions molts oportunes i discretes, que, naturalment, s'han acollit amb el respecte que mereix una corporació que està al capdavant de la magistratura espanyola i que és per la llei la intèrpret i guardiana de la doctrina jurídica.

Les de veritable importància i transcendència són les que van dirigides a suplir, com en les qüestions prejudicials, algun buit substancial per on era freqüent l'arbitri una mica desmesurat i contradictori de la jurisprudència; a corregir els vicis crònics del nostre sistema d'enjudiciar tradicional, i a envoltar el ciutadà de les garanties necessàries perquè en cap cas no se sacrificuin els drets individuals a l'interès mal entès de l'Estat.

Sense desconèixer que la Constitució de 1812, el reglament provisional per a l'Administració de justícia de 1835 i altres disposicions posteriors van millorar considerablement el procediment criminal, seria temerari negar que encara sota la legislació vigent no és estrany que un sumari durí vuit o més anys, i és freqüent

que no en duri menys de dos, fet que provoca que en ocasions es perllongui durant tot aquest temps la presó preventiva dels acusats, i encara es podria afegir, per completar el quadre, que aquests processos tan escandalosos solien acabar, no fa tant, amb una *absolució de la instància*, sense que ningú no indemnitzés en aquest cas els processats per les vexacions sofertes en un període tan dilatat, i encara més, que se'ls deixés en una situació incòmoda i deshonrosa per a la resta de la vida, sota l'amenaça perenne d'obrir de nou el procediment el dia que per malvolença qualsevol veí rancorós i venjatiu es prestava a declarar contra ells. Aquesta pràctica abusiva i atemptatòria contra els drets de l'individu pugna encara per mantenir-se amb aquesta o aquella disfressa en els nostres costums judicials, i cal que s'aturi per sempre, perquè el ciutadà d'un poble lliure no ha d'expiar faltes que no són seves, ni ser víctima de la impotència o de l'egoisme de l'Estat.

Tot i que aquests són dos vicis capitals, no són tanmateix els únics, ni tan sols els més greus del nou procediment. El pitjor de tot és que no es dóna a l'inculpat cap intervenció en el sumari; que el jutge que l'instrueix és el mateix que pronuncia la sentència amb totes les preocupacions i prejudicis que la instrucció ha fet néixer en el seu ànim; que confós l'àmbit civil amb el criminal, i aclaparats els jutges de primera instància per l'acumulació de les seves múltiples i variades atencions, deleguen sovint la pràctica de moltes diligències en l'escrivà, el qual, a soles amb el processat i els testimonis, no sempre interpreta bé el pensament ni retrata amb perfecta fidelitat les impressions de cadascú, per molt zel que hi posi i per molt recta que sigui la seva voluntat; que, per la naturalesa mateixa de les coses i la lògica del sistema, els nostres jutges i magistrats han adquirit l'hàbit de donar poca importància a les proves del ple i formen el seu judici a partir del resultat de les diligències sumariales sense parar atenció en la ratificació dels testimonis, convertida en una formalitat vana; que, en absència de l'inculpat i del seu defensor, els funcionaris que intervenen en la instrucció del sumari, animats d'un esperit recelós i hostil que s'engendra en el seu mateix zel patriòtic per la causa de la societat que representen, recullen preferentment les dades que són adverses al processat i descuiden a vegades consignar-hi les que poden afavorir-lo, i que, finalment, d'aquest conjunt d'errors

aliens al nostre sistema d'enjudiciar, i no imputable, per tant, als funcionaris de l'ordre judicial i fiscal, en resulten dues coses prou funestes per al ciutadà: una, que al ritme que avança el sumari es va fabricant de manera inadvertida una veritat artificial, que més tard es converteix en veritat legal, però que és contrària a la realitat dels fets i revolta la consciència del processat, i l'altra, que quan aquest, un cop en el ple, es vol defensar, no fa altra cosa que forcejar inútilment, perquè baixa a l'arena ja vençut o, si més no, desarmat. Cal, doncs, restablir la igualtat de condicions en aquesta contesa jurídica fins on ho consentin els fins essencials de la societat humana.

Potser es titllarà d'exagerada i injusta aquesta crítica de l'organització de la nostra justícia criminal. Tant de bo ho fos! Però el ministre que subscriu no mana en la seva raó i està obligat a dir a Vostra Majestat la veritat tal com la sent; que les nafres socials no es guareixen amagant-les, sinó a l'inrevés, mesurant-ne l'extensió i la profunditat, i estudiant-ne l'origen i la naturalesa per tal d'aplicar el remei oportú. Segons el parer de qui subscriu, només pel costum es pot explicar que el poble espanyol, tan civilitzat i culte i que tants progressos ha fet en aquest segle en la ciència, l'art, la indústria i l'educació política, es resigni a un sistema semblant i s'hi mostri indiferent o en desconegui els vicis i perills, com no els aprecia ni els mesura el qui, habituat a respirar en una atmosfera malsana, arriba fins a l'asfíxia sense sentir-la. L'estranger que estudia l'organització de la nostra justícia criminal, quan ens veu aferrats a un sistema ja caduc i desacreditat a Europa i a Amèrica, s'ha de formar necessàriament una idea injusta i falsa de la civilització i cultura espanyoles.

El que cal examinar, doncs, és si el projecte de codi adjunt remeia, si no tots, almenys els defectes més capitals que pateix l'organització vigent de la justícia criminal. Cal, en primer lloc, substituir la marxa mandrosa i lenta del procediment actual per un sistema que, donant amplitud a la defensa i les garanties d'encert en la decisió, assegurui, tanmateix, la celeritat del judici per aconseguir dues finalitats, ambdues prou importants: l'una, que la sort del ciutadà no estigui indefinidament en la incertesa ni se li causin més vexacions que les absolutament indispensables per esbrinar

el delictes i descobrir el veritable delinqüent, i l'altra, que la pena segueixi de prop la culpa perquè sigui eficaç i exemplar.

Doncs bé, senyor, heus ací el conjunt de mitjans que el nou sistema ofereix per aconseguir un resultat tan transcendental: la substitució dels dos graus de jurisdicció per la instància única; l'oralitat del judici; la separació de les matèries civil i criminal en relació amb el tribunal sentenciador; la mateixa separació pel que fa als jutges instructors en certes ciutats poblades on hi ha més d'un jutge de primera instància i on la criminalitat és elevada; un alleujament considerable de feina per als altres jutges, als quals es descarrega del ple i de la decisió i motivació de la sentència, ja que raons indeclinables d'economia no permeten estendre-hi aquesta separació; multitud de regles de detall escampades arreu en el codi adjunt, i de manera singular en els dos primers llibres, perquè els jutges instructors, quan examinin els testimonis i practiquin els altres mitjans d'investigació, se cenyeixin només a allò que és útil i pertinent, i finalment la intervenció del processat en totes les diligències de sumari tan aviat com el jutge estimi que la publicitat de les actuacions no compromet la causa pública ni disturba el descobriment de la veritat. Per regla general, ningú no té tant interès com el processat a activar el procediment i, si alguna vegada el seu propòsit fos allargar-lo, el jutge li ho impediria, i sobretot el fiscal, al qual es dóna el dret de demanar l'acabament del sumari i l'obertura del judici oral davant el tribunal col·legiat. Concorreran també a la mateixa finalitat la inspecció contínua i organitzada sistemàticament en la llei, de l'audiència criminal i del ministeri públic sobre la marxa dels processos en el període de la instrucció i sobre la conducta dels jutges instructors. Finalment, tampoc no hem d'oblidar, quan es tracta de la brevetat del judici, el llibre quart, en què s'estableixen procediments especials i sumaris per als delictes *in fraganti*, per als d'injúria i calúmnia i per als comesos per mitjà de la impremta.

Pot ser que ni la Comissió de Codis ni el Govern no hagin encertat en la tria dels mitjans en aquest punt tan interessant de la ciència processal, però la veritat és que no n'han trobat d'altres, ni els hi ha suggerit l'examen dels codis moderns estudiats atentament amb aquesta finalitat.

La Llei d'11 de febrer, en la base que es refereix a la presó preventiva, permet, per la flexibilitat dels seus termes, millorar considerablement aquesta part de la nostra legislació sense haver de demanar-ne la reforma a les Corts. El text legal ben analitzat és tan elàstic que es presta tant al desplegament de la base en un sentit tibant i restrictiu com en un altre de més ampli, expansiu i liberal.

No cal dir que el Govern de Vostra Majestat s'ha decidit per això últim, atès que ho podia fer sense cometre una transgressió de la Llei; com en la matèria de fiances, tan íntimament lligada amb tot el que fa referència a la presó preventiva, ha procurat harmonitzar els fins de la justícia amb els drets del processat, posant límit a la possible arbitrarietat judicial i establint regles equitatives i prudents que permetin més amplitud que fins ara, tant en els mitjans i en les formes de les fiances com en la importància d'aquestes.

És igualment inútil dir que l'absolució de la instància –aquesta corruptela que feia del ciutadà a qui l'Estat no havia pogut convèncer de culpable una mena de *llibert* per a tota la vida, veritable *serf* de la cúria marcat amb l'estigma del deshonor– està proscrip-ta i prohibida expressament pel nou codi, com havia estat abans condemnada per la ciència, per la Llei de 1872 i per la compilació vigent. Cal esperar que les disposicions de la nova Llei siguin prou eficaces per impedir que una pràctica semblant torni novament a ingerir-se de manera més o menys dissimulada en els nostres costums judicials.

Els altres vicis de l'enjudiciament vigent queden sens dubte corregits amb el plantejament del judici oral i públic i amb la introducció del sistema acusatori en la llei processal.

El Reglament provisional de 26 de setembre de 1835 i les disposicions posteriors publicades durant el regnat de l'augusta mare de Vostra Majestat van introduir, com ja s'ha dit, millores evidents en el procediment criminal, però no en van alterar l'indole essencialment *inquisitiva*. Les lleis de 15 de setembre de 1870 i 22 de desembre de 1872, inspirades en les idees de llibertat proclamades

per la Revolució de 1868, van fer una reforma radical en el nostre sistema d'enjudiciar, amb l'establiment del judici oral i públic, però van mantenir el principi *inquisitiu* i el caràcter *secret* del procediment en el període d'instrucció, seguint l'exemple de França, Bèlgica i altres nacions del continent europeu.

El ministre que subscriu, d'acord amb els seus col·legues, no ha vacil·lat a aconsellar a Vostra Majestat que faci un pas més en el camí del progrés portant en certa mesura el sistema acusatori al mateix sumari, que és, al cap i a la fi, la pedra angular del judici i de la sentència. En endavant el jutge instructor, per iniciativa pròpia i d'ofici, podrà o, millor dit, haurà de decidir que es comuniquin les actuacions al processat des del moment que la publicitat i la contradicció no siguin un perill per a la societat interessada a descobrir els delictes i a castigar els culpables. Si no es fa de manera espontània en el termini de dos mesos, comptats des que es va incoar la causa, la llei ofereix a l'acusat el dret de sol·licitar-ho, ja sigui per preparar els elements de la seva defensa, ja sigui també per impedir, amb la seva intervenció vigilant i la utilització dels recursos legals, la prolongació indefinida del sumari. En qualsevol cas, abans i després dels dos mesos, qui tingui la desgràcia immensa de veure's sotmès a un procediment criminal gaudirà totalment de dos drets preciosos, que no poden deixar de ser considerats en gran manera allà on sigui que es reti culte a la personalitat humana: l'un, el de nomenar-li un defensor que l'assisteixi amb els seus consells i la seva direcció intel·ligent des de l'instant que es dicti la interlocutòria de processament, i l'altre, el d'assistir un mateix o degudament representat a qualsevol reconeixement judicial, a qualsevol inspecció ocular, a les autòpsies, a les anàlisis químiques i, en suma, a la pràctica de totes les diligències pericials que es disposin i puguin influir tant sobre la determinació de l'índole i la gravetat del delicte com sobre els indicis de la seva presumpta culpabilitat.

Subsisteix, doncs, el secret del sumari, però només en la mesura que és necessari per impedir que desapareguin les empremtes del delicte, per recollir i inventariar les dades suficients per comprovar-ne l'existència i reunir els elements que s'han d'utilitzar més tard i depurar en el gresol de la contradicció durant els debats

solemnes del judici oral i públic. I fins a aquest punt porta la nova Llei el seu esperit favorable als furs sagrats de la defensa, que proscriu i condemna una preocupació fins ara molt estesa, la qual, si bé podia ser excusable quan el procediment inquisitiu estava en auge, implicaria avui el desconeixement de l'indole i la naturalesa del sistema acusatori, amb el qual és incompatible. El qui subscriu al·ludeix al costum, tan arrelat dels nostres jutges i tribunals, de donar poc o cap valor a les proves del ple i de cercar principalment o quasi exclusivament la veritat en les diligències sumarials practicades a esquena de l'acusat. No: a partir d'ara les investigacions del jutge instructor no han de ser sinó una simple preparació del judici. El veritable judici no comença sinó amb la qualificació provisional i l'obertura dels debats davant el tribunal que, estrany a la instrucció, ha de jutjar imparcialment i donar el triomf al contendent que tingui la raó i la justícia de la seva part. La qualificació jurídica provisional del fet justiciable i de la persona del delinqüent, feta per l'acusador i per l'acusat una vegada conclòs el sumari, és en el procediment criminal allò que en el procediment civil són la demanda i la contestació, l'acció i les excepcions. En formular-les comença realment la contesa jurídica, i ja llavors seria indisculpable que la llei no establís la perfecta igualtat de condicions entre l'acusador i l'acusat. Estan enfront l'un de l'altre, el ciutadà i l'Estat. Sagrada és, sens dubte, la causa de la societat, però no ho són menys els drets individuals. En els pobles veritablement lliures el ciutadà ha de tenir a les seves mans mitjans eficaços per defensar i conservar la seva vida, la seva llibertat, la seva fortuna, la seva dignitat, el seu honor, i si l'interès dels habitants del territori és ajudar l'Estat perquè exerceixi amb tota llibertat una de les seves funcions essencials, com és la de castigar la infracció de la llei penal per restablir l'harmonia del dret allà on es torbi, no per això s'han de sacrificar mai els furs de la innocència, perquè, en definitiva, l'ordre social ben entès no és altra cosa que el manteniment de la llibertat de tots i el respecte recíproc dels drets individuals.

Mirant les coses des d'aquest punt de vista i acceptada la idea fonamental que en el judici oral i públic és on s'ha de desenvolupar amb amplitud la prova, on les parts han de fer valer en igualtat de condicions els elements de càrrec i descàrrec i on els magistrats han

de formar la seva convicció per pronunciar el seu veredict amb abstracció de la part del sumari susceptible de reproduir-se en el judici, sorgia, de manera natural i lògica, una qüestió extremament greu i delicada, és a dir: si la contradicció d'un testimoni entre la seva declaració en el judici oral i les fetes davant el jutge instructor en el sumari seria, per si sola, fonament suficient per sotmetre'l a un procediment criminal pel delict de fals testimoni. El Govern, després d'una madura deliberació, ha optat per la negativa. En adoptar aquesta resolució ha cedit, en primer lloc, a les exigències de la lògica, que no permet atribuir a les dades recollides en el sumari per preparar el judici una validesa i eficàcia incompatibles amb l'indole i la naturalesa del sistema acusatori. No és això, certament, autoritzar ni encara menys santificar l'engany i la mentida en el període de la instrucció; aquesta mateixa contradicció en les declaracions testificals podrà ser apreciada lliurement pels jutges i penetrar en el santuari de la seva consciència com un element de convicció si arriba el cas de jutjar el perjuri del testimoni; allò que la llei únicament vol és que aquest no sigui processat com a autor de fals testimoni per l'única raó d'estar en contradicció amb les seves declaracions sumariales, sinó que només ho sigui quan hi hagi motius per presumir que va faltar a la veritat en l'acte del judici; perquè, atès que aquest és l'arsenal on l'acusador i l'acusat han d'agafar les seves armes de combat i de defensa, i el tribunal, els fonaments del seu veredict, és clar que, en definitiva, només en aquest tràmit el testimoni pot afavorir o perjudicar injustament el processat i ser lleial o traïdor a la societat i als seus deures de ciutadà. Cal afegir a aquesta raó purament lògica una altra de major transcendència, com és la de facilitar la investigació de la veritat i assegurar l'encert de les decisions.

Seria inútil retre culte als progressos de la ciència i trencar amb el procediment escrit, inquisitiu i secret, per substituir-lo amb els principis tutelars de llibertat, contradicció, igualtat de condicions entre les parts contendents, publicitat i oralitat, si el testimoni, les primeres impressions del qual ha recollit de manera callada el jutge instructor i ha traslladat a les actuacions amb més o menys fidelitat, es presentava en l'acte del judici, davant el tribunal sentenciador i el públic que assisteix als debats, cohibit i lligat de mans pel record o la lectura de les seves declaracions sumariales.

Atemorit per la responsabilitat criminal que se li podria exigir a la més mínima contradicció, en comptes de respondre amb desimboltura i absoluta tranquil·litat a les preguntes del president, del ministeri públic i dels defensors, es limitaria a ratificar purament i simplement les seves declaracions, i llavors el seu examen en l'acte solemne de judici es convertiria en una formalitat vana. Tot i que no han mancat escriptors distingits i juriconsults eminents que, en analitzar les condicions del procediment inquisitiu, han censurat agrament que s'obligués els testimonis del sumari a ratificar-se en el ple, amb la seguretat de ser castigats com a perjuris en cas d'apartar-se en la diligència de ratificació del que havien declarat abans, si aquesta crítica fonamentadíssima anava dirigida a un sistema en el qual el sumari era l'ànima de tot l'organisme processal, per no dir el procés sencer, atès que en l'hora present es tracta d'un mètode d'enjudiciar en què el sumari és una mera preparació del judici i que és en aquest on s'han d'aclarir tots els fets i discutir totes les qüestions que intervinguin en la causa, no és possible sostenir l'antiga legislació, tan inflexible i rigorosa, que, a més d'anul·lar la llibertat i l'espontaneïtat dels testimonis, exposats a una persecució originada en una traducció infidel del seu pensament, pugnarà avui obertament amb l'indole del sistema acusatori i amb l'essència i les altres finalitats del judici públic i oral.

Totes aquestes concessions al principi de llibertat, que poden semblar sens dubte desorbitades a una part dels nostres jutges i magistrats, probablement ni tan sols acontentaran certes escoles radicals que intenten estendre al sumari, des del moment mateix en què s'inicia, les regles de publicitat, contradicció i igualtat que el projecte de codi estableix des que s'obre el judici fins que es dicta la sentència ferma. El qui subscriu no nega que escriptors insignes mantenen aquesta tesi amb ardor i amb fe, però fins ara no es pot considerar més que un ideal de la ciència, al qual tendeix a acostar-se progressivament la legislació positiva dels pobles moderns. Es farà algun dia del tot? El ministre que subscriu en dubta molt. És difícil establir la igualtat absoluta de condicions jurídiques entre l'individu i l'Estat al començament mateix del procediment, per la desigualtat real que en un moment tan crític hi ha entre l'un i l'altre: desigualtat introduïda de manera calcu-

lada pel criminal i de la qual aquest és l'únic responsable. Des que sorgeix en la seva ment la idea del delictes o, si més no, des que, pervertida la seva consciència, forma el propòsit deliberat de cometre'l, estudia cautelós un conjunt de precaucions per tal de sotstraure's a l'acció de la justícia, i col·loca el poder públic en una posició anàloga a la de la víctima, la qual pateix el cop per sorpresa, indefensa i desprevinguda. Per restablir, doncs, la igualtat en les condicions de la lluita, ja que els escriptors al·ludits pretenen que el procediment criminal no ha de ser altra cosa que un duel noblement sostingut per ambdós combatents, cal que l'Estat tingui algun avantatge en els primers moments, ni que sigui per recollir els vestigis del crim i els indicis de la culpabilitat de l'autor. Però, sigui com sigui, la veritat és que sols el futur pot resoldre el problema de si s'arribarà a realitzar aquell ideal o no. Mentrestant, els qui tenen l'honra de dirigir els destins d'un poble estan obligats a ser prudents i a no donar carta de naturalesa en els codis a idees que estan encara en el període de propaganda, que no han madurat en l'opinió i que encara menys han arrelat en els costums, ni s'han provat en la pedra de toc de l'experiència.

El Govern de Vostra Majestat creu ser conseqüent amb l'esperit liberal que informa la seva política quan introdueix, dins uns certs límits racionals, el sistema acusatori en el sumari, cosa que constitueix un gran avenç sobre la Llei de 22 de desembre de 1872. No hi ha tampoc una sola nació al continent europeu que vagi en això més enllà que el projecte de codi adjunt, ni tan sols Alemanya, en les lleis processals de la qual va quedar imprès com en una roca de granit el segell característic de l'individualisme germànic, sense que hagin arribat a esborrar-ne ni l'autoritat prepotent dels seus monarques, ni les seves grans glòries militars, ni el seu recent i portentós engrandiment territorial.

El nou codi resol amb el mateix criteri les altres qüestions fonamentals de l'enjudiciament. En matèria penal hi ha sempre dos interessos rivals i contraposats: el de la societat, que té el dret de castigar, i el de l'acusat, que té el dret de defensar-se. El caràcter individualista del dret es mostra dins el sistema acusatori, en el qual pren forma el respecte a la personalitat de l'home i a la llibertat de la consciència, mentre que el procediment d'ofici o inquisitiu

representa el principi social i s'encamina preferentment a la restauració de l'ordre jurídic pertorbat pel delictes, i apaivaga al mateix temps l'alarma popular. Per tant, el problema de l'organització de la justícia criminal no es resol bé si no és definint clarament els drets de l'acusació i de la defensa, sense sacrificar-ne cap dels dos ni subordinar l'un a l'altre; ans al contrari, harmonitzant-los en una síntesi superior.

Format d'ofici o a instància de part el sumari per un funcionari independent del tribunal que ha de sentenciar; obligat per la llei aquest instructor a recollir tant les dades adverses com les favorables al processat sota la inspecció immediata del fiscal, de l'acusador particular i, fins on sigui possible, de l'acusat o del seu lletrat defensor; atorgada una acció pública i popular per acusar, en comptes de limitar-la a l'ofès i als seus hereus; reconeguda i sancionada l'existència del Ministeri Fiscal, a qui s'encomana la missió de promoure l'esbrinament dels delictes i el càstig dels culpables, sense deixar per això de defensar a la vegada l'inculpat innocent, resulta que, sense perill dels interessos públics i particulars, el tribunal es pot cenyir a l'exercici d'una sola atribució: la de decidir com a jutge imparcial del camp sense subjectar-se a una prova estimada per endavant per la llei, ans al contrari, seguint lliurement les inspiracions de la seva consciència, exempt de les passions que encén sempre la lluita en l'ànim dels contendents i sense l'agulló de l'amor propi excitat en el jutge instructor pels estratagemes que a vegades empren l'acusat i l'acusador privat per burlar les seves investigacions i, fins i tot sense això, per les mateixes dificultats inherents normalment a la instrucció.

Per mantenir el tribunal en aquesta serena i elevada esfera i no desvirtuar el principi acusatori que informa el nou codi, el qui subscriu ha cregut que únicament al Ministeri Fiscal o a l'acusador particular, si s'escau, els correspon formular l'acta d'acusació comprensiva dels punts sobre els quals en endavant han de girar els debats, seguint en això el Codi d'instrucció criminal austríac, que és potser, dels vigents actualment a l'Europa continental, el que ha desplegat amb més lògica i extensió el sistema acusatori. És així com s'aconsegueix que la qüestió criminal que en el procés s'agita o es discuteix vagi intacta al tribunal a qui

correspongui decidir-la; és així com les parts poden preparar amb absolut coneixement de causa els elements de càrrec i descàrrec respectius i fer les seves acusacions o defenses amb fe i llibertat completa, sense la coacció, encara que només sigui moral, que no hi pot deixar d'haver quan el qui ha de decidir prejutja en certa manera la decisió formulant d'ofici l'acta d'acusació, la qual cosa comporta naturalment el descoratjament en l'ànim del contendent a qui perjudica la qualificació jurídica que el tribunal ha fet prematurament, tot i que de manera provisional. Ni són aquests els únics inconvenients que comporta l'admissió de l'acta d'acusació d'ofici, ja que, un cop formulada aquesta, o s'obliga el Ministeri Fiscal a sostenir-la contra les seves conviccions, de manera que es tortura la seva consciència, o se'l deixa en llibertat per combatre-la, i en aquest cas ja no són les parts les que lluiten entre si, sinó que es discuteix únicament el pensament, l'opinió, el judici formulat pel tribunal, que d'aquesta manera baixa a l'arena del combat per convertir-se en acusador, amb el risc imminent que l'excitació de l'amor propi dels jutges ofusqui o pertorbi la seva intel·ligència. No, els magistrats han de romandre durant la discussió passius, retrets, neutrals, com els jutges dels torneigs antics, i s'han de limitar a dirigir els debats amb ànim serè. És per això que entre les obligacions imposades al Ministeri Fiscal a França i Alemanya de formular una acta d'acusació quan així ho ha acordat el tribunal respectiu, i la llibertat que la llei austríaca atorga a aquest Ministeri, el qui subscriu ha optat per l'última solució, que respecta més els furs de la consciència, els drets individuals, i està més en consonància amb el principi fonamental sobre el qual descansa el sistema acusatori.

Aquest principi aplicat en absolut, tanmateix, pateix d'un vici, que han posat de relleu magistrats insignes que han envellit a l'Administració de justícia. Proscrita per sempre l'*absolució de la instància* i regint sense excepció la màxima *non bis in idem*, és evident que l'error del fiscal en la qualificació jurídica del fet justiciable produeix la impunitat del delinqüent. Està bé que en els processos civils el tribunal tingui l'obligació d'absoldre o de condemnar, i també d'ajustar estrictament la seva decisió als termes en què les parts hagin plantejat el problema litigiós, o sigui, a l'acció exercida pel demandant i a les excepcions formulades

pel demandat, perquè les qüestions que es decideixen en aquests processos tenen un mer interès privat, i perquè, a més, no és estrany que es pugui reparar totalment o parcialment en un nou procés l'error patit en entaular l'acció, per la qual cosa se solen fer reserves de dret en la sentència a favor de l'acusat; però en els processos criminals, que es poden incoar d'ofici, estan sempre en litigi l'interès social i la pau pública, i, com que el tribunal té l'obligació de condonar o absoldre lliurement sense cap reserva i sense que li sigui lícit obrir un nou procediment sobre el mateix fet ja jutjat, és violent torturar la consciència dels magistrats que el formen fins al punt de col·locar-los en la dura alternativa de condemnar l'acusat sabent que manquen a la llei o cometen una nul·litat, o absoldre'l amb la convicció que és criminal, deixant que insulti amb la seva presència i aire de triomf la víctima i la seva família, simplement perquè el ministeri públic no ha sabut o no ha volgut qualificar el delictes d'acord amb la seva naturalesa i amb les prescripcions del Codi penal. De totes maneres, és innegable que, portats a aquesta exageració el sistema acusatori i la passivitat dels tribunals, aquests abdiquen en el fiscal, en mans del qual queda la justícia sencera. De la seva bona o mala fe, i només de la seva perícia, dependria exclusivament en el futur la sort dels acusats.

I suposant que algun dia el legislador, llançant-se als braços de la lògica, arribés fins a aquest últim límit del sistema acusatori, el Govern de Vostra Majestat ha cregut que la transició era massa brusca per a aquest país, en què els jutges han estat fins ara omnipotents, perseguint els delictes per la seva pròpia i espontània iniciativa, instruint les causes els mateixos que les havien de decidir, exercint la facultat omnimoda de separar-se dels dictàmens fiscals, tant durant la substanciació com en la sentència definitiva, qualificant segons el seu propi parer el delictes i designant la pena, sense consideració a les conclusions de l'acusació i la defensa, i emprant per acabar la fórmula de l'*absolució de la instància*, o el que és el mateix, deixant indefinidament obert el procediment quan, a manca de proves per condemnar, les diligències sumariales infonien en la seva ment lleugeres sospites contra l'acusat. La societat ha de marxar, com la naturalesa, gradualment i no fent salts: els progressos jurídics s'han d'anar fent encadenadament, si

han d'arrelar en els costums del país. Per això, el Govern proposa a Vostra Majestat la solució que conté l'article 733, que no altera en rigor la virtualitat del principi acusatori. Segons l'estructura de la Llei adjunta, un cop conclòs el sumari, les parts fan la qualificació provisional del fet justiciable. Sobre les seves conclusions tracten les proves que es practiquen durant tot el judici, i al terme d'aquest, quan ja no hi manquen més que els informes del fiscal i el defensor de l'acusat, s'autoritza l'un i l'altre a confirmar, rectificar o variar, en vista de les proves, la seva primera qualificació. En arribar a aquest tràmit, tot en rigor s'ha acabat: els jutges han oït el reu i els testimonis; han examinat les altres peces de convicció i estan en condicions d'apreciar amb amplitud i encert la naturalesa del fet que és matèria del judici. Si en aquest moment els assalta un dubte greu sobre la seva veritable qualificació jurídica, ¿quina dificultat hi pot haver que, hipotèticament, sense perjudicar la decisió definitiva, i sols per via d'il·lustració, el president del tribunal inviti el ministeri públic i el defensor del processat perquè en els seus informes discuteixin una tesi més? El principi acusatori quedaria trencat si aquesta no s'hagués de discutir i resoldre d'acord amb les proves ja practicades, i donar lloc que s'obris novament o es prorrogués el judici; però, com que aquest ja ha acabat i no està permès tornar-hi, tot el que pot passar és que el fiscal o el lletrat necessitin vint-i-quatre hores per raonar sobre la hipòtesi del tribunal amb la preparació convenient.

Tot i ser aquesta facultat tan modesta i tan cenyida, la llei declara, tanmateix, que no s'estén als delictes privats o que només es poden perseguir a instància de part, ni a la qualificació de les circumstàncies atenuants o agreujants, ni a la de la participació respectiva dels processats en l'execució del crim, i queda reduïda a la satisfacció d'una necessitat urgent originada en un interès públic i d'ordre social. Malgrat estar tancada en uns límits tan estrets, el ministre que subscriu hi hauria renunciat i s'hauria mantingut en el rigorisme del principi acusatori, si els codis més progressius i liberals de l'Europa continental l'haguessin animat amb el seu exemple; però no n'hi ha cap que doni més amplitud a la intervenció del tribunal en el judici. A França i Alemanya ja s'ha vist que el Ministeri Fiscal té l'obligació de formular l'acta d'acusació quan ho acordi el tribunal respectiu, i a més, la mateixa

Llei alemanya i l'austriaca li donen la llibertat d'apreciar el fet justiciable sense subjectar-se a la qualificació que n'hagin fet les parts i sense prendre la precaució de sotmetre a aquestes el nou aspecte de la qüestió, per tal que la discuteixin àmpliament abans que es dicti el veredict. Abans d'aquest solemne debat, sense que s'ampliïn ni es reformin en cap cas les peces de convicció, no es pot acusar amb rigor d'incongruent la decisió, ja que la llei, en suma, es limita a establir un mitjà per suplir l'omissió del fiscal, el deure del qual és fer-se càrrec de totes les qualificacions probables que autoritzi la prova practicada i que pugui acceptar el tribunal, i redactar amb aquesta finalitat, quan calgui, la pretensió alternativa de què parla l'article 732. El tribunal proposa, hipotèticament i sobre la base d'una prova inalterable, un tema de discussió moments abans de pronunciar el veredict, quan cada magistrat ja té format el seu judici definitiu sobre el vot que donarà. Per tant, és millor que l'emeti després d'un debat que pugui il·luminar la seva ment i rectificar el seu judici, que no pas autoritzar-lo perquè en la decisió se separi de les condicions debatudes per les parts i segueixi les seves pròpies instruccions no contrastades en el gresol de la contradicció, com l'autoritzen els codis austríac i alemany, malgrat ser els més avançats de l'Europa continental.

Aquestes són, senyor, prescindint de moltes altres reformes de menor importància encara que substancials, i de millores evidents de detall en el mètode i la redacció, les novetats més remarcables que el projecte adjunt introdueix en el nostre procediment criminal.

El ministre que subscriu no desconeix que l'aplicació i el compliment de la nova llei, sobretot els primers anys, ensopegarà amb dificultats greus, la més grossa de les quals és la falta de costums adequats al sistema acusatori i al judici oral i públic. Educats els espanyols durant segles en el procediment escrit, secret i inquisitorial, lluny d'haver adquirit confiança en la justícia i de coadjuvar activament a administrar-la rectament, fent, com el ciutadà anglès, inútil la institució del ministeri públic per esbrinar i castigar els delictes, han format idees falses sobre la policia judicial i s'han desviat cada vegada més dels tribunals, mirant amb un recel lamentable els magistrats, jutges, escrivans

i algutzirs, i senten aversió per figurar com a testimonis en els processos. Però aquest mal serà pitjor com més temps passi i, com que això no pot continuar, sens perjudici de la nació i dels poders que la governen, és millor decidir-se, que alguna vegada s'ha de començar, si Espanya no ha de ser una excepció entre els pobles cultes d'Europa i Amèrica.

El Govern de Vostra Majestat té tanta confiança en l'aptitud especial i les condicions privilegiades de la nostra raça, que espera que l'aprenentatge serà breu, no tan sols en l'aplicació d'aquesta llei, sinó en l'obra encara més delicada de compartir amb els jutges la missió augusta d'administrar justícia com a jurat, i que molt aviat el ciutadà espanyol demostrarà que és digne de gaudir dels mateixos avantatges que tenen els estrangers.

Per aconseguir aquesta finalitat tan important i transcendental hi coadjuvaran, sens dubte, el zel i la il·lustració de la magistratura i el ministeri públic, que no és possible, senyor, muntar una màquina delicada i fer-la funcionar amb èxit, si no és comptant amb l'assentiment, l'entusiasme, la fe i el patriotisme dels qui l'han de manejar.

En vista de les raons exposades, el ministre que subscriu té l'honra de sotmetre a l'aprovació de Vostra Majestat el projecte de decret adjunt.

San Ildefonso, 14 de setembre de 1882

Reial decret de 14 de setembre de 1882, que aprova la Llei

Tenint en compte el que disposa la Llei sancionada l'11 de febrer de 1881 i promulgada en virtut del Reial decret de 22 de juny de 1882, per mitjà de la qual es va autoritzar el meu Govern perquè, amb subjecció a les regles que comprèn, havent escoltat, com ho ha fet, la Secció corresponent de la Comissió General de Codificació, i prenent com a base la Compilació general de 16 d'octubre de 1879, redactés i publicqués una llei d'enjudiciament criminal; i ajustant-me al que ha proposat el ministre de Gràcia i Justícia, d'acord amb el parer del meu Consell de Ministres,

Decreto el següent:

Article 1

S'aprova el Projecte de codi d'enjudiciament criminal adjunt, redactat d'acord amb l'autorització concedida al Govern per la Llei sancionada l'11 de febrer de 1881 i publicada en virtut del Reial decret de 22 de juny de 1882.

Article 2

El nou codi d'enjudiciament criminal començarà a regir el dia i de la manera que estableixen les regles següents:

1r. S'ha d'aplicar i regirà totalment des de l'endemà del dia que es constitueixin els tribunals de què parla la Llei sancionada el 15 de juny de 1882 i promulgada en virtut del Reial decret de 22 de juny del mateix any.

2n. S'ha d'aplicar i regirà des del 15 d'octubre pròxim la part referent a la formació dels sumaris, compresa des del títol IV del llibre II fins a l'article 622 del títol XI del mateix llibre.

3r. Les causes per delictes comesos amb anterioritat al 15 d'octubre pròxim s'han de continuar substanciant d'acord amb les disposicions del procediment vigent actualment.

4t. Si les causes a què es refereix la regla anterior no han arribat al període de qualificació, es poden substanciar d'acord amb les disposicions del nou codi si tots els processats en cadascuna de les causes opten pel nou procediment.

Per a això el jutge que el 15 d'octubre pròxim conegui del sumari ha de fer comparèixer a presència seva tots els processats acompanyats dels seus defensors. Si encara no en tenen, se'ls n'han de nomenar d'ofici per a la compareixença. Aquesta s'ha de fer constar en la causa per mitjà d'una acta.

5è. Quan les causes per delictes comesos amb posterioritat al 15 d'octubre pròxim i aquelles a les quals es refereix la regla anterior arribin a l'estat de conclusió del sumari abans que s'hagin constituït les audiències criminals noves, s'han de suspendre en aquest estat en els jutjats que hi entenguin, i s'han de remetre a les audiències esmentades el mateix dia que aquestes es constitueixin.

6è. Les sales criminals de les audiències actuals han de connectar, mentre no es constitueixin les noves, dels recursos que s'entaulin en els sumaris instruïts o continuats amb subjecció als preceptes de la nova Llei.

Els jutges de primera instància s'han de considerar, des d'aleshores, jutges instructors en les causes que s'ajustin al nou procediment.

Article 3

Un reial decret ha de fixar, amb l'anticipació deguda, el dia en què s'han de constituir els nous tribunals.

Article 4

Des que els promotors actuals cessin en els seus càrrecs, han de desenvolupar les funcions del Ministeri públic durant la primera instància, en les causes que es continuïn substanciant d'acord

amb el procediment vigent actualment, els fiscals municipals que siguin lletrats, i, a falta d'aquests, els que designin els fiscals de les audiències territorials.

Article 5

Les sales de govern del Tribunal Suprem i de les audiències i, al seu dia, els nous tribunals han de consultar directament al Ministeri de Gràcia i Justícia, per resoldre'ls, els dubtes que es puguin originar en la intel·ligència i aplicació d'aquest Reial decret.

San Ildefonso, 14 de setembre de 1882

Alfons

El ministre de Gràcia i Justícia
Manuel Alonso Martínez

Llei d'enjudiciament criminal

LLIBRE I. Disposicions generals

TÍTOL I. Preliminars

CAPÍTOL I. Regles generals

Article 1

No s'ha d'imposar cap pena a conseqüència d'actes punibles la repressió dels quals incumbeixi a la jurisdicció ordinària si no és de conformitat amb les disposicions d'aquest codi o de lleis especials i en virtut d'una sentència dictada per un jutge competent.

Article 2

Totes les autoritats i funcionaris que intervinguin en el procediment penal han de tenir cura, dins dels límits de la competència respectiva, de consignar i apreciar les circumstàncies tant adverses com favorables al presumpte reu, i estan obligats, a falta d'una disposició expressa, a informar-lo dels seus drets i dels recursos que pugui exercir, mentre no estigui assistit d'un defensor.

CAPÍTOL II. Qüestions prejudicials

Article 3

Per regla general, la competència dels tribunals encarregats de la justícia penal s'estén a resoldre, a l'efecte solament de la

repressió, les qüestions civils i administratives prejudicials proposades amb motiu dels fets perseguits quan aquestes qüestions estiguin tan íntimament lligades al fet punible que sigui racionalment impossible separar-les-en.

Article 4

No obstant això, si la qüestió prejudicial és determinant de la culpabilitat o de la innocència, el tribunal criminal ha de suspendre el procediment fins que la resolgui l'òrgan al qual correspongui, però pot fixar un termini que no excedeixi els dos mesos perquè les parts acudeixin al jutge o al tribunal civil o contenciós administratiu competent.

Passat el termini sense que l'interessat acrediti haver-lo utilitzat, el secretari judicial, mitjançant una diligència, ha d'aixecar la suspensió i continuar el procediment.¹

En aquests judicis és part el Ministeri Fiscal.

Article 5

Malgrat el que disposen els dos articles anteriors, les qüestions civils prejudicials referents a la validesa d'un matrimoni o a la supressió de l'estat civil s'han de deferir sempre al jutge o al tribunal que hi hagi d'entendre, i la seva decisió ha de servir de base a la del tribunal criminal.

Article 6

Si la qüestió civil prejudicial es refereix al dret de propietat sobre un immoble o a un altre dret real, el tribunal criminal pot resoldre sobre aquesta qüestió quan aquests drets es fonamentin en un títol autèntic o en actes indubtables de possessió.

1. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 2.1 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 7

El tribunal criminal s'ha d'ajustar, respectivament, a les regles del dret civil o administratiu en les qüestions prejudicials que, d'acord amb els articles anteriors, hagi de resoldre.

TÍTOL II. De la competència dels jutges i els tribunals en matèria criminal

CAPÍTOL I. De les regles per les quals se'n determina la competència

Article 8

La jurisdicció criminal és sempre improrrogable.

Article 9²

Els jutges i els tribunals que tinguin competència per conèixer d'una causa determinada, en tenen també per a totes les seves incidències, per portar a efecte les provisions de tramitació i per a l'execució de les sentències, sens perjudici del que disposa l'article 801.

Article 10

Correspon a la jurisdicció ordinària conèixer de les causes i els judicis criminals, llevat dels casos que les lleis reserven al Senat, als tribunals de guerra i marina i a les autoritats administratives o de policia.

-
2. Article redactat de conformitat amb la disposició addicional 3a.1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

Article 11

El coneixement de les causes per delictes en què figurin alhora culpables persones subjectes a la jurisdicció ordinària i altres d'aforades correspon a l'ordinària, llevat de les excepcions que les lleis consignen expressament respecte a la competència d'una altra jurisdicció.

Article 12

No obstant el que disposa l'article anterior, la jurisdicció ordinària és sempre competent per prevenir les causes per delictes que cometin els aforats.

Aquesta competència es limita a instruir les primeres diligències, concloues les quals la jurisdicció ordinària ha de trametre les actuacions al jutge o al tribunal que hagi de conèixer de la causa d'acord amb les lleis, i ha de posar a disposició seva els detinguts i els efectes ocupats.

La jurisdicció ordinària ha de cessar les primeres diligències tan aviat com consti que l'especial competent instrueix una causa sobre el mateix delicte.

Les interlocutòries d'inhibició d'aquesta mena que pronunciiïn els jutges d'instrucció de la jurisdicció ordinària són apel·lables davant l'audiència respectiva.

Mentre se substancia i es decideix el recurs d'apel·lació, s'ha de complir el que disposa el segon paràgraf de l'article 22, i a aquest efecte i per a la substanciació del recurs s'ha de trametre el testimoniatge corresponent.

Article 13³

Es consideren diligències primeres la de consignar les proves del delicte que puguin desaparèixer; la de recollir i posar en cus-

3. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de la violència domèstica (BOE núm. 183, d'1 d'agost, i suplement en català núm. 18, d'1 de setembre).

tòdia tot el que porti a la comprovació i a la identificació del delinqüent; la de detenir, si s'escau, els presumptes responsables del delicte, i la de protegir els ofesos o perjudicats per aquest, els familiars o altres persones. A aquest efecte es poden disposar les mesures cautelars a què fa referència l'article 544 bis o l'ordre de protecció que preveu l'article 544 ter d'aquesta Llei.

Article 14⁴

Fora dels casos que expressament i limitadament atribueixen la Constitució i les lleis a jutges i tribunals determinats, són competents:

1. Per al coneixement i la decisió dels judicis de faltes, el jutge d'instrucció, llevat que la competència correspongui al jutge de violència sobre la dona de conformitat amb el número cinquè d'aquest article. No obstant això, qui ha de conèixer dels judicis per faltes tipificades als articles 626, 630, 632 i 633 del Codi penal és el jutge de pau del lloc en què s'hagin comès. També han de conèixer els jutges de pau dels judicis per faltes tipificades a l'article 620.1r i 2n del Codi penal, excepte quan l'ofès sigui alguna de les persones a què es refereix l'article 173.2 del mateix Codi.

2. Per a la instrucció de les causes, el jutge d'instrucció del partit en què el delicte s'hagi comès, o el jutge de violència sobre la dona, o el jutge central d'instrucció respecte als delictes que la llei determini.

3. Per al coneixement i la decisió de les causes per delictes als quals la llei assenyali una pena privativa de llibertat de durada no superior a cinc anys o una pena de multa sigui quina en sigui la quantia, o qualsevol altra de diferent naturalesa, tant si és única, conjunta o alternativa, sempre que la durada d'aquestes no excedeixi els deu anys, així com per faltes, siguin inciden-

4. Article redactat de conformitat amb l'article 58 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere (BOE núm. 313, de 29 de desembre, i suplement en català núm. 1, d'1 de gener de 2005).

tals o no, imputables als autors d'aquests delictes o a altres persones, quan la comissió de la falta o la seva prova estiguin relacionades amb aquells, el jutge penal de la circumscripció on el delicte va ser comès, o el jutge penal corresponent a la circumscripció del jutjat de violència sobre la dona, si s'escau, o el jutge central penal en l'àmbit que li és propi, sens perjudici de la competència del jutge d'instrucció de guàrdia del lloc de comissió del delicte per dictar sentència de conformitat, o del jutge de violència sobre la dona competent, si s'escau, en els termes que estableix l'article 801.

No obstant això, en els casos de competència del jutge penal, si el delicte és dels atribuïts al tribunal del jurat, el coneixement i la decisió corresponen a aquest.

4. Per al coneixement i la decisió de les causes en els altres casos, l'audiència provincial de la circumscripció on el delicte s'hagi comès, o l'audiència provincial corresponent a la circumscripció del jutjat de violència sobre la dona, si s'escau, o la Sala Penal de l'Audiència Nacional.

No obstant això, en els casos de competència de l'audiència provincial, si el delicte és dels atribuïts al tribunal de jurat, el coneixement i la decisió corresponen a aquest.

5. Els jutjats de violència sobre la dona són competents en les matèries següents, en tot cas de conformitat amb els procediments i els recursos que preveu aquesta Llei:

a) De la instrucció dels processos per exigir responsabilitat penal pels delictes recollits en els títols del Codi penal relatius a homicidi, avortament, lesions, lesions al fetus, delictes contra la llibertat, delictes contra la integritat moral, contra la llibertat i indemnitat sexuals o qualsevol altre delicte comès amb violència o intimidació, sempre que s'hagin comès contra qui sigui o hagi estat la seva esposa, o dona que estigui o hagi estat lligada a l'autor per una relació d'afectivitat anàloga, fins i tot sense convivència, així com dels comesos sobre els descendents, propis o de l'esposa o convivent, o sobre els menors o incapaços que visquin amb ell o que estiguin subjectes a la potestat, tutela, curatela, acolliment o guarda de fet de l'esposa o convivent, quan també s'hagi produït un acte de violència de gènere.

b) De la instrucció dels processos per exigir responsabilitat penal per qualsevol delictes contra els drets i deures familiars, quan la víctima sigui alguna de les persones assenyalades com a tals en la lletra anterior.

c) De l'adopció de les corresponents ordres de protecció a les víctimes, sens perjudici de les competències atribuïdes al jutge de guàrdia.

d) Del coneixement i la decisió de les faltes contingudes en els títols I i II del llibre III del Codi penal, quan la víctima sigui alguna de les persones assenyalades com a tals a la lletra *a* d'aquest apartat.

Article 15

Quan no consti el lloc en què s'hagi comès una falta o delictes, són jutges i tribunals competents segons el cas per conèixer de la causa o el judici:

1r. El del terme municipal, partit o circumscripció en què s'hagin descobert proves materials del delictes.

2n. El del terme municipal, partit o circumscripció en què el presumpte reu hagi estat capturat.

3r. El de la residència del presumpte reu.

4t. Qualsevol que hagi tingut notícia del delictes.

Si se suscita competència entre aquests jutges o tribunals, s'ha de decidir donant la preferència segons l'ordre amb què s'indiquen en els números anteriors.

Tan aviat com consti el lloc en què s'hagi comès el delictes, el jutge o el tribunal que conegui de la causa ha de disposar-ne la inhibició a favor del competent, ha de posar si s'escau els detinguts a disposició d'aquest i ordenar remetre, a la mateixa resolució, les diligències i efectes ocupats.⁵

5. Últim paràgraf redactat de conformitat amb l'article 2.2 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 15 bis⁶

En cas que es tracti d'alguns dels delictes o faltes la instrucció o el coneixement dels quals correspongui al jutge de violència sobre la dona, la competència territorial la determina el lloc del domicili de la víctima, sens perjudici de l'adopció de l'ordre de protecció, o de mesures urgents de l'article 13 d'aquesta Llei que pugui adoptar el jutge del lloc on s'hagin comès els fets.

Article 16

La jurisdicció ordinària és la competent per jutjar els reus de delictes connexos, sempre que n'hi hagi algun que hi estigui subjecte, encara que els altres siguin aforats.

El que disposa el paràgraf anterior s'entén sens perjudici de les excepcions que consignen expressament aquest codi o les lleis especials, i singularment les lleis penals de guerra i marina, respecte a determinats delictes.

Article 17⁷

Es consideren delictes connexos:

1r. Els comesos simultàniament per dues o més persones reunides, sempre que estiguin subjectes a diversos jutges o tribunals ordinaris o especials, o que ho puguin estar per l'indole del delictes.

2n. Els comesos per dues o més persones en diferents llocs o temps si ha precedit concert per fer-ho.

3r. Els comesos com a mitjà per perpetrar-ne d'altres o facilitar-ne l'execució.

4t. Els comesos per procurar la impunitat d'altres delictes.

5è. Els diversos delictes que s'imputin a una persona en incoar-se contra ella una causa per qualsevol d'aquests, si tenen

6. Article afegit per l'article 59 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere (BOE núm. 313, de 29 de desembre, i suplement en català núm. 1, d'1 de gener de 2005).

7. Article redactat de conformitat amb la Llei 3/1967, de 8 d'abril, sobre modificació de determinats articles del Codi penal i de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 86, d'11 d'abril).

analogia o relació entre ells, segons el parer del tribunal, i no han estat sentenciats fins aleshores.

Article 17 bis⁸

La competència dels jutjats de violència sobre la dona s'estén a la instrucció i el coneixement dels delictes i faltes connexes sempre que la connexió tingui l'origen en algun dels casos previstos en els números tercer i quart de l'article 17 d'aquesta Llei.

Article 18

1. Són jutges i tribunals competents, per aquest ordre, per conèixer de les causes per delictes connexos:

1r. El del territori en què s'hagi comès el delicte per al qual hi hagi assenyalada una pena major.

2n. El primer que comenci la causa, posat que els delictes tinguin assenyalada la mateixa pena.

3r. El que designi l'audiència criminal o el Tribunal Suprem en els casos respectius, quan les causes hagin començat alhora o no consti quina va començar primer.⁹

2. Això no obstant, és competent per conèixer dels delictes connexos comesos per dues persones o més en diferents llocs, si ha precedit concert per fer-ho, amb preferència als indicats a l'apartat anterior, el jutge o el tribunal del partit judicial seu de la corresponent audiència provincial, sempre que els diferents delictes s'hagin comès al territori d'una mateixa província i almenys n'hi hagi un que s'hagi perpetrat dins el partit judicial seu de la corresponent audiència provincial.¹⁰

-
8. Article afegit per l'article 60 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere (BOE núm. 313, de 29 de desembre, i suplement en català núm. 1, d'1 de gener de 2005).
 9. Apartat 1 renumerat per la disposició final 1a.2.a de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).
 10. Apartat 2 afegit per la disposició final 1a.2.a de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

CAPÍTOL II. De les qüestions de competència entre els jutges i els tribunals ordinaris

Article 19

Poden promoure i sostenir competència:

1r. Els jutges municipals en qualsevol estat del judici, i les parts des de la citació fins a l'acte de la compareixença.

2n. Els jutges d'instrucció durant el sumari.

3r. Les audiències criminals durant la substanciació del judici.

4t. El Ministeri Fiscal en qualsevol estat de la causa.

5è. L'acusador particular, abans de formular la seva primera petició després d'haver-se personat en la causa.

6è. El processat i la part civil, ja hi figuri com a actora, ja com a responsable, dins dels tres dies següents al dia en què se'ls comuniqui la causa per a la qualificació.

Article 20

Són superiors jeràrquics per resoldre sobre les qüestions de competència, en la forma que determinen els articles següents:

1r. Dels jutges municipals del mateix partit, el d'instrucció.

2n. Dels jutges d'instrucció d'una mateixa circumscripció, l'audiència criminal.

3r. De les audiències criminals del mateix territori, l'audiència territorial en ple.

4t. De les audiències territorials o quan la competència sigui entre una audiència criminal i la sala criminal d'una de territorial, el Tribunal Suprem.

Quan qualsevol dels jutges o els tribunals esmentats en els números primer, segon i tercer no tingui un superior immediat comú, ha de decidir la competència el qui ho sigui en l'ordre jeràrquic, i, a falta d'aquest, el Tribunal Suprem.

Article 21

El Tribunal Suprem no pot formar ni promoure competències, i cap jutge, tribunal o part no pot promoure-les contra ell.

Quan algun jutge o tribunal entengui en un assumpte el coneixement del qual estigui reservat al Tribunal Suprem, aquest li ha d'ordenar d'ofici, a petició del Ministeri Fiscal o a sol·licitud d'una de les parts, que s'abstingui de tot procediment i que trameti els antecedents en el termini de dos dies per tal que, un cop vistos, resolgui.

No obstant això, el Tribunal Suprem pot autoritzar en la mateixa ordre, i mentre no resolgui la competència, la continuació de les diligències que tinguin una urgència o necessitat manifestes.

Contra la decisió del Tribunal Suprem no escau cap recurs.

Article 22

Quan dos o més jutges d'instrucció es reputin competents per actuar en un assumpte, si a la primera comunicació no es posen d'acord sobre la competència, n'han de donar compte al superior competent amb la tramesa d'un testimoniatge, i, un cop vist, aquest ha de decidir, sense més tràmits i sense recurs ulterior, quin dels jutges d'instrucció ha d'actuar.

Mentre no recaigui cap decisió, cadascun dels jutges d'instrucció ha de continuar practicant les diligències necessàries per comprovar el delictes i les altres que consideri d'urgència reconeguda.

Un cop hagi dirimit el conflicte el superior a qui competeixi, el secretari judicial del jutjat d'instrucció que deixi d'actuar ha de remetre les diligències practicades i els objectes recollits al declarat competent, dins del segon dia, comptador des de la recepció de l'ordre del superior perquè deixi de conèixer-ne.¹¹

11. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 2.3 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 23¹²

Si durant el sumari o en qualsevol fase d'instrucció d'un procés penal el Ministeri Fiscal o qualsevol de les parts entenen que el jutge d'instrucció no té competència per actuar en la causa, poden reclamar davant del tribunal superior corresponent, el qual, amb els informes previs que estimi necessaris, ha de resoldre sense més tràmits i sense recurs ulterior.

En tot cas, s'ha de complir el que disposa el paràgraf segon de l'article anterior.

Article 24

Acabat el sumari, tota qüestió de competència que es promogui suspèn els procediments fins que es decideixi aquesta.

Article 25

El jutge o el tribunal que es consideri competent ha de promoure la competència.

També ha de disposar la inhibició a favor del jutge o el tribunal competent quan consideri que no li correspon conèixer de la causa, encara que sobre això no hi hagi hagut una reclamació prèvia dels interessats ni del Ministeri Fiscal.

Mentre no recaigui una decisió judicial ferma que resolgui definitivament la qüestió promoguda o que accepti la competència, el jutge d'instrucció que disposi la inhibició a favor d'un altre de la mateixa classe ha de continuar practicant totes les diligències necessàries per comprovar el delictes, esbrinar qui són els possibles culpables i identificar-los, i protegir els ofesos o perjudicats per aquest. A aquest efecte, la resolució que inicialment disposi la inhibició ha d'indicar aquesta circumstància, i únicament s'hi ha d'adjuntar un testimoniatge de les actuacions. Un cop dirimida la qüestió o acceptada la competència per mitjà d'una resolució

12. Article redactat de conformitat amb l'article 2.1 de la Llei 53/1978, de 4 de desembre, per la qual es modifiquen els articles 23, 37, 53, 118, 302, 311, 333, 520 i 522 de la Llei d'enjudiciament criminal i se'n deroga l'article 316 (BOE núm. 293, de 8 de desembre).

ferma, el secretari judicial ha de remetre les actuacions originals i les peces de convicció al jutge que en resulti competent.¹³

Les interlocutòries que els jutges municipals o d'instrucció dic-tin per inhibir-se a favor d'un altre jutge o jurisdicció són apel·lables i en aquest cas cal observar el que disposa l'últim paràgraf de l'article 12. Contra les de les audiències es pot interposar re-curs de cassació.

Article 26

El Ministeri Fiscal i les parts han de promoure les competències per inhibitòria o per declinatòria.

L'ús d'un d'aquests mitjans exclou absolutament l'ús de l'al-tre, tant durant la substanciació de la competència com un cop acabada.

La inhibitòria s'ha de proposar davant del jutge o el tribunal que es reputi competent.

La declinatòria, davant del jutge o el tribunal que es reputi in-competent.

Article 27

El jutge municipal davant del qual es proposi la inhibitòria, després d'oïr el fiscal quan aquest no l'hagi proposat, ha de re-soldre en el termini de dos dies si el requeriment d'inhibició és procedent o no ho és.

La interlocutòria denegatòria de requeriment és apel·lable a ambdós efectes davant del jutge d'instrucció respectiu.

Article 28

Si el jutge municipal estima que és procedent el requeriment d'inhibició, ha d'ordenar que es practiqui per mitjà d'un ofici, en què ha de consignar els fonaments de la seva interlocutòria.

13. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 2.4 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

L'ofici s'ha de trametre dins de les vint-i-quatre hores precisament.

Article 29

El jutge municipal requerit d'inhibició, després d'oïr el fiscal, ha de resoldre en el termini de dos dies si desisteix de conèixer o manté la seva competència.

En el primer cas ha de trametre les diligències practicades al jutge requeridor dins de les vint-i-quatre hores següents.

Si manté la seva competència, li ho ha de comunicar dins del mateix termini i exposar els fonaments de la seva resolució.

Article 30

Així que el jutge requeridor hagi rebut les actuacions, ha de declarar, sense fer més tràmits, dins de les vint-i-quatre hores, si insisteix en la competència o se n'aparta.

En el primer cas, ho ha de fer saber al jutge requerit el mateix dia perquè trameti les diligències al jutge o al tribunal que hagi de resoldre la competència, d'acord amb el que disposa l'article 20, i ha de trametre les seves diligències dins de les vint-i-quatre hores següents.

En el segon cas, ho ha de comunicar al jutge requerit en el mateix termini perquè aquest pugui continuar coneixent-ne.

Les interlocutòries que els jutges requerits dictin per accedir a la inhibició són apel·lables davant el jutge d'instrucció respectiu. També ho són les que dictin els requeridors per desistir de la inhibició.

Article 31

Rebudes les diligències en el jutjat o el tribunal cridat a resoldre la competència, i oït el fiscal per un termini de dos dies, l'ha de decidir dins dels tres dies següents al dia que el Ministeri Fiscal n'evacuï el trasllat.

Contra la resolució del jutjat o de l'audiència és procedent el recurs de cassació.

Contra la resolució del Suprem no escau cap recurs.

Article 32

Quan es proposi una declinatòria davant d'un jutge municipal, aquest ha de resoldre en el termini de dos dies, després d'oïr el fiscal, sobre si escau o no disposar la inhibició.

La interlocutòria en què es denegui la inhibició és apel·lable a ambdós efectes davant del jutjat al qual correspongui resoldre la competència, que ha de substanciar el recurs en la forma que preveu el paràgraf primer de l'article anterior.

Contra la resolució del jutjat escau el recurs de cassació.

Article 33

La inhibició davant els tribunals criminals s'ha de proposar en un escrit amb la signatura d'un lletrat.

El qui la proposi ha d'indicar-hi que no ha utilitzat la declinatòria. Si resulta el contrari, ha de ser condemnat a pagar les costes encara que la competència es decideixi a favor seu, o encara que l'abandoni en endavant.

Article 34¹⁴

El secretari del tribunal davant del qual es proposi la inhibició l'ha de traslladar pel termini d'un o dos dies, segons el volum de la causa, al Ministeri Fiscal, quan aquest no l'hagi proposat, així com a les altres parts que figurin en la causa de què pugui conèixer alhora el tribunal que s'hagi instat perquè en faci el requeriment i, a la vista d'això, el tribunal ha de manar, dins dels dos dies següents, lliurar un ofici inhibitori, o ha de declarar que no escau.

Article 35

Contra la interlocutòria en què es denegui el requeriment d'inhibició només és procedent el recurs de cassació.

14. Article redactat de conformitat amb l'article 2.5 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 36

A l'ofici d'inhibició s'hi ha d'adjuntar un testimoniatge de l'escrit en què s'hagi sol·licitat, del que hagin exposat el Ministeri Fiscal i les parts si s'escau, de la interlocutòria que s'hagi dictat i de tot el que el tribunal estimi conduent per fonamentar-hi la seva competència.

El testimoniatge s'ha d'estendre i s'ha de trametre en el termini improrrogable d'un a tres dies, segons el volum de la causa.

Article 37¹⁵

El secretari del tribunal requerit ha d'acusar-ne recepció immediatament i ho ha de traslladar al Ministeri Fiscal, a l'acusador particular, si n'hi ha, als esmentats als articles 118 i 520 que s'hagin personat i als que figurin com a part civil, per un termini que no pot excedir les vint-i-quatre hores a cadascun, i després d'això el tribunal ha de dictar una interlocutòria per inhibir-se o declarar que no escau fer-ho.¹⁶

Contra la interlocutòria en què el tribunal s'inhibeixi no es pot interposar cap altre recurs que el de cassació.

Article 38¹⁷

Un cop consentida o executoriada la interlocutòria en què el tribunal s'hagi inhibit, el secretari judicial ha de remetre la causa, dins el termini de tres dies, al tribunal que hagi proposat la inhibi-

15. Article redactat de conformitat amb l'article 2.1 de la Llei 53/1978, de 4 de desembre, per la qual es modifiquen els articles 23, 37, 53, 118, 302, 311, 333, 520 i 522 de la Llei d'enjudiciament criminal i se'n deroga l'article 316 (BOE núm. 293, de 8 de desembre).

16. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 2.6 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

17. Article redactat de conformitat amb l'article 2.7 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

tòria, amb citació a termini de les parts, i ha de posar a disposició d'aquell els processats, les proves materials del delictes i els béns embargats.

Article 39

Si es denega la inhibició s'ha de comunicar la interlocutòria al tribunal requeridor, amb un testimoniatge del que hagin exposat el Ministeri Fiscal i les parts i de tot el que es cregui convenient.

El testimoniatge s'ha d'expedir i trametre en el termini de tres dies.

En l'ofici de tramesa s'ha d'exigir que el tribunal requeridor contesti immediatament per continuar actuant si no insisteix en la inhibició o que altrament trameti la causa a qui correspongui perquè en decideixi la competència.

Article 40

Rebut l'ofici que esmenta l'article anterior, el tribunal que hagi proposat la inhibició ha de dictar una interlocutòria, sense fer més tràmits, en el termini de dos dies.

Contra la interlocutòria que desisteix de la inhibició només és procedent el recurs de cassació.

Article 41

Un cop consentida o executoriada la interlocutòria en què el tribunal desisteix de la inhibició, ho ha de comunicar en el termini de vint-i-quatre hores al requerit d'inhibició i alhora ha de trametre-li totes les actuacions per unir-les a la causa.

Article 42

Si el tribunal requeridor manté la seva competència, ho ha de comunicar al requerit d'inhibició en el termini de vint-i-quatre hores perquè trameti la causa al tribunal a qui correspongui la resolució, cosa que ell ha de fer amb les actuacions fetes davant seu.

Article 43

El tribunal ha de decidir les competències dins dels tres dies següents al de l'emissió del dictamen del Ministeri Fiscal, que ha d'evacuar en el termini de dos dies.

Contra aquestes interlocutòries, quan procedeixin de les audiències territorials, és procedent el recurs de cassació.

Contra les que pronuncïï el Tribunal Suprem no s'hi pot interposar cap recurs.

Article 44

El tribunal que resolgui la competència pot condemnar a pagar les costes causades en la inhibidora les parts que l'hagin sostingut o impugnat amb temeritat notòria i determinar, si s'escau, la proporció en què les hagin de pagar.

Quan no es faci una condemna especial a pagar les costes, s'han d'entendre d'ofici les causades en la competència.

[Paràgraf derogat]¹⁸

Article 45

Les declinatòries s'han de substanciar com a articles de pronunciament previ.

CAPÍTOL III. De les competències negatives i de les que es promouen amb jutges o tribunals especials i dels recursos de queixa contra les autoritats administratives

Article 46

Quan la qüestió de competència suscitada entre dos o més jutges o tribunals sigui negativa pel fet que tots hagin refusat entendre en la causa, l'ha de decidir el jutge o el tribunal superior i, si escau,

18. Paràgraf 3r derogat per la disposició derogatòria única.3 de la Llei orgànica 16/1994, de 8 de novembre, per la qual es reforma la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial (BOE núm. 268, de 9 de novembre).

el Suprem, per a la qual cosa cal seguir els mateixos tràmits que es prescriuen per a les altres competències.

Article 47

En el cas de competència negativa entre la jurisdicció ordinària i una altra de privilegiada, l'ordinària ha de començar o continuar la causa.

Article 48¹⁹

[*Sense contingut*]

Article 49²⁰

[*Sense contingut*]

Article 50²¹

[*Sense contingut*]

Article 51²²

[*Derogat*]

-
19. Article sense contingut de conformitat amb la disposició derogatòria 1a.1.b de la Llei orgànica 2/1987, de 18 de maig, de conflictes jurisdiccionals (BOE núm. 120, de 20 de maig, i suplement retrospectiu en català núm. 9, relatiu a l'any 1987).
 20. Article sense contingut de conformitat amb la disposició derogatòria 1a.1.b de la Llei orgànica 2/1987, de 18 de maig, de conflictes jurisdiccionals (BOE núm. 120, de 20 de maig, i suplement retrospectiu en català núm. 9, relatiu a l'any 1987).
 21. Article sense contingut de conformitat amb la disposició derogatòria 1a.1.b de la Llei orgànica 2/1987, de 18 de maig, de conflictes jurisdiccionals (BOE núm. 120, de 20 de maig, i suplement retrospectiu en català núm. 9, relatiu a l'any 1987).
 22. Article derogat per la disposició derogatòria de la Llei de 17 de juliol de 1948 relativa a conflictes jurisdiccionals (BOE núm. 200, de 18 de juliol).

TÍTOL III. De les recusacions i excuses dels magistrats, jutges, assessors i auxiliars dels jutjats i tribunals, i de l'abstenció del Ministeri Fiscal

CAPÍTOL I. Disposicions generals

Article 52

Els magistrats, els jutges i els assessors, sigui quin sigui el seu grau i jerarquia, només poden ser recusats per una causa legítima.

Article 53²³

Únicament poden recusar en els negocis criminals:
El representant del Ministeri Fiscal.

L'acusador particular o els qui representin legalment les seves accions i els seus drets.

Les persones que es trobin en la situació dels articles 118 i 520.
Els responsables civilment per un delicte o una falta.

Article 54²⁴

L'abstenció i la recusació es regeixen, pel que fa a les causes, per la Llei orgànica del poder judicial i, pel que fa al procediment, pel que disposa la Llei d'enjudiciament civil.

Article 55

Els magistrats i els jutges compresos en qualsevol dels casos que esmenta l'article anterior s'han d'inhibir de conèixer de l'as-

23. Article redactat de conformitat amb l'article 2.1 de la Llei 53/1978, de 4 de desembre, per la qual es modifiquen els articles 23, 37, 53, 118, 302, 311, 333, 520 i 522 de la Llei d'enjudiciament criminal i se'n deroga l'article 316 (BOE núm. 293, de 8 de desembre).

24. Article redactat de conformitat amb la disposició final 12a.1 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil (BOE núm. 7, de 8 de gener, i suplement en català núm. 2, de 5 de febrer).

sumpte sense esperar que se'ls recusí. Contra aquesta inhibició no escau cap recurs.

De la mateixa manera s'han d'inhibir, sense cap recurs, quan en ser recusats en qualsevol forma estimin procedent la causa al·legada. En un cas i en l'altre han d'ordenar que es passin les diligències a qui hagi de reemplaçar-los.

Article 56²⁵

La recusació s'ha de proposar tan aviat com es tingui coneixement de la causa en què es fonamenti, perquè, altrament, no s'admetrà a tràmit. Concretament, s'han d'inadmetre les recusacions:

1r. Quan no es proposin en comparèixer o intervenir per primera vegada en el procés, en qualsevol de les seves fases, si el coneixement de l'existència de la causa de recusació és anterior a aquell.

2n. Quan es proposin un cop iniciat el procés, si la causa de recusació es coneix anteriorment al moment processal en què es proposi la recusació.

CAPÍTOL II. De la substanciació de les recusacions dels jutges d'instrucció i dels magistrats

Article 57

La recusació s'ha de fer mitjançant un escrit signat per un lletrat, per un procurador i pel recusant si sap signar i és al lloc de la causa. L'últim s'hi ha de ratificar davant del jutge o el tribunal.

Quan el recusant no hi sigui present, han de signar només el lletrat i el procurador. En tot cas, en l'escrit s'ha d'indicar concretament i clarament la causa de la recusació.

25. Article redactat de conformitat amb la disposició final 12a.2 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil (BOE núm. 7, de 8 de gener, i suplement en català núm. 2, de 5 de febrer).

Article 58

No obstant el que disposa l'article anterior, el processat, si està incomunicat, pot proposar verbalment la recusació a l'acte de presa de declaració o pot cridar el jutge per conducte de l'alcaid de la presó per recusar-lo.

En aquest cas, el jutge d'instrucció s'hi ha de presentar acompanyat del secretari, que ha de fer constar per mitjà d'una diligència la petició de recusació i la causa en què es fonamenti.

Quan es denegui la recusació, se l'ha d'advertir que pot reproduir-la així que s'aixequi la comunicació.

Article 59

La interlocutòria que admeti o denegui la recusació ha d'estar fonamentada i n'hi ha prou amb notificar-la al procurador del recusant, encara que aquest es trobi al poble en què se segueixi la causa i hagi signat l'escrit de recusació.

Article 60

Quan el recusat no s'inhibeixi perquè no es consideri comprès en la causa al·legada per a la recusació, s'ha d'ordenar que se'n formi una peça separada.

Aquesta ha de contenir l'escrit original de recusació i la interlocutòria denegatòria de la inhibició, i s'ha de deixar una nota de constància de l'un i de l'altra en el procés.

Article 61

Durant la substanciació de la peça separada el recusat no pot intervenir en la causa ni en l'incident de recusació, i ha de ser substituït per aquell a qui correspongui d'acord amb la llei.

Si el recusat és un jutge d'instrucció, tanmateix ha de practicar, sota la seva responsabilitat, les diligències urgents que no es puguin ajornar mentre el seu successor no s'encarregui de continuar la instrucció.

Article 62

La recusació no deté el curs de la causa. Se n'ha d'exceptuar el cas en què l'incident de recusació no s'hagi decidit quan siguin citades les parts per a la vista d'alguna qüestió o incident o per a la celebració del judici oral.

Article 63²⁶

Instrueixen els incidents de recusació:

a) Quan el recusat sigui el president o un o més magistrats de la Sala Penal del Tribunal Suprem, de la sala penal dels tribunals superiors de justícia, o de la Sala Penal de l'Audiència Nacional, un magistrat de la sala a la que pertanyi el recusat, designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat.

b) Quan el recusat sigui el president o un o més magistrats d'una audiència provincial, un magistrat d'una secció diferent a la qual pertanyi el recusat, designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat. Si només hi ha una secció, s'ha de procedir tal com estableix l'apartat segon de l'article 107 de la Llei d'enjudiciament civil.

c) Quan es recusin tots els magistrats d'una sala de justícia, el magistrat a qui correspongui per torn d'antiguitat dels que integren el tribunal corresponent, sempre que no estigui afectat per la recusació, i si es recusen tots els magistrats que integren la sala del tribunal corresponent, un magistrat designat per sorteig entre tots els integrants de tribunals del mateix àmbit territorial que pertanyin a la resta d'ordres jurisdiccionals.

d) Quan es recusi un jutge central penal o un jutge central d'instrucció, un magistrat de la Sala Penal de l'Audiència Nacional, designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat.

e) Quan el recusat sigui un jutge d'instrucció o un jutge penal, un magistrat de l'audiència provincial corresponent, designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat.

26. Article redactat de conformitat amb la disposició final 12a.3 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil (BOE núm. 7, de 8 de gener, i suplement en català núm. 2, de 5 de febrer).

f) Quan el recusat sigui un jutge de pau, el jutge d'instrucció del partit corresponent o, si hi ha diversos jutjats d'instrucció, el jutge titular designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat.

Article 64

Formada la peça separada, s'ha d'oïr l'altra o les altres parts que hi hagi en la causa, per un termini de tres dies cadascuna, el qual només es pot prorrogar dos dies més quan segons el parer del tribunal hi hagi una causa justa per fer-ho.

Article 65

Un cop transcorregut el termini que assenyala l'article anterior, amb la pròrroga si s'escau, i recollida la causa sense necessitat de petició per part del recusant, s'ha de rebre a prova l'incident de recusació, quan la qüestió sigui de fet, durant vuit dies, en els quals cal practicar la que hagi estat sol·licitada per les parts i admesa com a pertinent.

Article 66

Contra la interlocutòria en què les audiències o el Tribunal Suprem admetin o deneguin la prova, no escau recurs ulterior.

Article 67

Quan pel fet que la qüestió sigui de dret no s'hagi rebut a prova l'incident de recusació, o hagi transcorregut el termini que concedeix l'article 65, s'ha d'ordenar que se citin les parts i assenyalar dia per a la vista.

Article 68²⁷

Decideixen els incidents de recusació:

a) La sala que preveu l'article 61 de la Llei orgànica del poder judicial quan el recusat sigui el president del Tribunal Suprem o el president de la Sala Penal o dos o més dels magistrats d'aquesta Sala.

b) La Sala Penal del Tribunal Suprem, quan es recusí un dels magistrats que la integren.

c) La sala a què es refereix l'article 77 de la Llei orgànica del poder judicial, quan s'hagi recusat el president d'un tribunal superior de justícia, el president de la sala civil i penal del tribunal superior esmentat o el president d'una audiència provincial amb seu a la comunitat autònoma o dos magistrats o més d'una sala o secció o d'una audiència provincial.

d) La sala a què es refereix l'article 69 de la Llei orgànica del poder judicial, quan s'hagi recusat el president de l'Audiència Nacional, el president de la seva Sala Penal o més de dos magistrats d'una secció de la Sala esmentada.

e) La Sala Penal de l'Audiència Nacional, quan se'n recusí un o dos dels magistrats.

f) La sala civil i penal dels tribunals superiors de justícia, quan es recusí un dels seus magistrats.

g) Quan el recusat sigui magistrat d'una audiència provincial, el ple de l'audiència provincial o, si aquesta es compon de dues seccions o més, la secció en la qual no estigui integrat el recusat o la secció que segueixi en ordre numèric aquella de la qual formi part el recusat.

h) Quan es recusí un jutge central, decideix la recusació la secció de la Sala Penal de l'Audiència Nacional a la qual correspongui per torn, establert per la Sala de Govern de l'Audiència esmentada, excloent-ne la secció a la qual correspongui conèixer dels recursos que dicti el jutjat del qual sigui titular el recusat.

27. Article redactat de conformitat amb la disposició final 12a.4 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil (BOE núm. 7, de 8 de gener, i suplement en català núm. 2, de 5 de febrer).

i) Quan el recusat sigui un jutge penal o d'instrucció, l'audiència provincial o, si aquesta es compon de dues seccions o més, la secció segona.

j) Quan el recusat sigui un jutge de pau, ha de resoldre el mateix jutge instructor de l'incident de recusació.

Article 69

Les interlocutòries en què es declari que és procedent o no la recusació han de ser sempre fonamentades.

Contra la interlocutòria que dictin les audiències només és procedent el recurs de cassació.

Contra la que dicti el Tribunal Suprem no escau cap recurs.

Article 70²⁸

En les interlocutòries en què es denegui la recusació s'ha de condemnar a pagar les costes el qui l'hagi promogut. Quan s'apreciï que ha actuat amb temeritat o mala fe se li ha d'imposar, a més, una multa de 200 a 2.000 pessetes, quan el recusat sigui jutge d'instrucció; de 500 a 2.500, quan sigui magistrat d'audiència, i de 1.000 a 5.000, si ho és del Tribunal Suprem.

S'exceptua el Ministeri Fiscal de la imposició de les costes i de la multa.

Article 71

Quan no es facin efectives les multes que respectivament assenyala l'article anterior, el multat queda subjecte a la responsabilitat personal subsidiària corresponent, per via de substitució i constrenyiment, en els termes que estableix el Codi penal per a les causes per delictes.

28. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

CAPÍTOL III. De la substanciació de les recusacions dels jutges municipals

Article 72

En els judicis de faltes s'ha de proposar la recusació en el mateix acte de la compareixença.

Article 73

En vista de la recusació, si la causa al·legada és una de les que esmenta l'article 54 i és certa, el jutge municipal s'ha de donar per recusat i passar el coneixement de la falta al seu suplent.

Article 74

Quan el recusat no consideri legítima la recusació, ha de passar el coneixement de l'incident al seu suplent i fer-ho constar en l'acta.

Ni en aquest cas ni en el de l'article anterior no es pot interposar cap recurs contra la resolució del jutge municipal.

Article 75

El jutge municipal recusat no pot intervenir en la substanciació de la peça de recusació, i s'ha de suspendre la celebració del judici de faltes fins que aquella es decideixi.

Article 76

El jutge suplent encarregat de la substanciació de la peça de recusació ha de fer comparèixer les parts davant seu, i en el mateix acte ha de rebre les proves que ofereixin i conceptui pertinents, quan la qüestió versí sobre algun fet.

Contra la interlocutòria denegatòria de la prova es pot demanar reposició en l'acte de fer-se saber a les parts.

Article 77

Un cop rebuda la prova, o quan pel fet de tractar-se d'una qüestió de dret no calgui, el jutge municipal suplent ha de resoldre si és procedent o no la recusació en una interlocutòria fonamentada i en el mateix acte si és possible. En cap cas no ha de deixar de fer-ho dins del segon dia. De les actuacions i de la interlocutòria se n'ha de fer esment en l'acta que s'estengui.

Si desestima la recusació ha d'imposar al recusant les costes i una multa de 25 a 100 pessetes amb la responsabilitat personal subsidiària que estableix l'article 71.²⁹

En aquest cas és aplicable a la sanció de multa el que disposa el segon paràgraf de l'article 70.³⁰

Article 78

Contra la interlocutòria del jutge suplent que declara procedent la recusació no s'hi pot interposar cap recurs.

Contra la interlocutòria en què la denega escau apel·lació davant del jutge d'instrucció.

Article 79

L'apel·lació s'ha d'interposar verbalment en l'acte de la compareixença davant del mateix jutge municipal suplent, si aquest resol al mateix moment.

Si per resoldre utilitza el termini de dos dies, s'ha d'interposar l'apel·lació en l'acte mateix de la notificació sempre que sigui personal i, si no, dins de les vint-i-quatre hores següents a aquesta. L'apel·lació en aquest cas s'ha d'interposar també verbalment davant del secretari del jutjat i s'ha de fer constar per mitjà d'una diligència.

29. Paragraf 2n redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

30. Paragraf 3r redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

Article 80

Quan no s'apel·li en els terminis que assenyala l'article anterior, la interlocutòria del jutge suplent serà ferma.

Interposada l'apel·lació dins el termini, s'han de trametre els antecedents al jutge d'instrucció respectiu amb la citació de les parts i a càrrec de l'apel·lant.

Article 81

En el jutjat d'instrucció el secretari n'ha de donar compte immediatament, sense admetre escrits, i s'ha de citar les parts a una compareixença en el termini de dos dies.

Els interessats o els seus apoderats poden fer-hi verbalment les observacions que estimin, amb la vènia prèvia del jutge d'instrucció.

Aquest ha de pronunciar una interlocutòria el mateix dia o l'endemà, i contra el que decideixi no hi ha recurs ulterior.

Si el jutge instructor entén que el municipal suplent hauria hagut de reposar la interlocutòria denegatòria de la prova a què es refereix el segon paràgraf de l'article 76, ho ha de declarar així i abstenir-se de pronunciar sobre el fons, i ha d'ordenar que es tornin les diligències al jutjat municipal d'on procedeixin perquè es practiqui la prova proposada i es dicti una nova interlocutòria.

Hi són aplicables les disposicions dels articles 78 a 81.

Article 82

Quan la interlocutòria sigui confirmatòria, s'ha de condemnar a costes l'apel·lant.

Article 83

Declarada procedent la recusació per mitjà d'una interlocutòria ferma, el suplent ha d'entendre en el judici.

Declarada improcedent, el jutge recusat ha de tornar a entendre en el coneixement de la falta.

CAPÍTOL IV. De la recusació dels auxiliars dels jutjats i els tribunals

Article 84

Els secretaris dels jutjats municipals, dels d'instrucció, de les audiències i del Tribunal Suprem són recusables.

Ho són també els oficials de sala.

Article 85

Són aplicables als secretaris i oficials de sala les prescripcions d'aquest títol, amb les modificacions que estableixen els articles següents.

Article 86

Quan els recusats siguin auxiliars dels jutjats d'instrucció, de les audiències o del Tribunal Suprem, el jutge d'instrucció respectiu o el magistrat més modern ha d'instruir la peça de recusació i el mateix jutge o el tribunal corresponent l'ha de decidir.

El jutge o el magistrat instructor pot delegar en el jutge municipal o en un dels jutges d'instrucció de la circumscripció respectiva la pràctica de les diligències que no pugui executar pel seu compte.

Article 87

Els auxiliars recusats no poden actuar en la causa en què ho siguin ni en la peça de recusació, i els han de reemplaçar aquells a qui correspondria fer-ho si la recusació s'admetés.

Article 88

En les recusacions de secretaris de jutjats municipals ha d'instruir i decidir la peça de recusació el jutge municipal on només n'hi hagi un.

Si n'hi ha dos, el del jutjat al qual no pertanyi el recusat, i, si n'hi ha tres o més, el de més edat.

Article 89

Quan es desestimi la recusació s'ha de condemnar el recusant a pagar les costes.

Article 90

Quan esdevingui ferma la interlocutòria en què s'admeti la recusació, el recusat quedarà separat de tota intervenció en la causa i ha de continuar reemplaçant-lo el qui l'hagi substituït durant la substanciació de l'incident; si és secretari d'un jutjat municipal o d'instrucció, no pot percebre drets de cap mena des que s'hagi sol·licitat la recusació o des que, havent conegut el motiu al·legat, no s'hagi separat del coneixement de l'assumepte.

Article 91

Quan es desestimi la recusació per mitjà d'una interlocutòria ferma, l'auxiliar recusat ha de tornar a exercir les seves funcions i, si és secretari d'un jutjat municipal o d'instrucció, el recusant li ha d'abonar els drets corresponents a les actuacions practicades en la causa i fer el mateix abonament al qui hagi substituït el recusat.

Article 92

No es poden recusar els auxiliars un cop citades les parts per a sentència, ni durant la pràctica d'alguna diligència que tinguin encomanada, ni un cop començada la celebració del judici oral.

Article 93

És aplicable als actuals relators i escrivans de cambra: primer, el que disposen els articles anteriors respecte a les recusacions dels secretaris de sala, i segon, el que estableixen els articles 90 i 91 referent a l'abonament de drets.

CAPÍTOL V. De les excuses i les recusacions dels assessors

Article 94

Els assessors dels jutges municipals, quan aquests desenvolupin accidentalment funcions de jutges d'instrucció, s'han d'excusar si en ells es donen algunes de les causes que enumera l'article 54 d'aquesta Llei.

El mateix jutge municipal ha d'apreciar l'excusa per admetre-la o desestimar-la. Si la desestima, l'assessor pot recórrer-hi en queixa a l'audiència respectiva i aquesta, després de sol·licitar informes i antecedents, ha de resoldre sense tràmits i sense recurs ulterior el que cregui procedent.

Article 95

Els qui siguin part en una causa poden recusar l'assessor per qualsevol dels motius que assenyala l'article 54.

La recusació s'ha de fer per mitjà d'un escrit adreçat al jutge municipal.

Contra les decisions del jutjat municipal que desestimïn la recusació és procedent igualment el recurs de queixa davant l'audiència respectiva.

CAPÍTOL VI. De l'abstenció del Ministeri Fiscal

Article 96

No es poden recusar els representants del Ministeri Fiscal, però s'han d'abstenir d'intervenir en els actes judicials quan s'hi doni alguna de les causes que assenyala l'article 54 d'aquesta Llei.

Article 97

Si en el fiscal del Tribunal Suprem o en els fiscals de les audiències es dona alguna de les causes per raó de les quals s'hagin d'abstenir de conformitat amb el que disposa l'article anterior, han de designar perquè els reemplacin el tinent fiscal i, a falta d'aquest, els advocats fiscals per ordre de categoria i antiguitat.

El que disposa el paràgraf anterior és aplicable als tinents o als advocats fiscals quan exerceixin les funcions del seu cap respectiu.

Article 98

Els tinents i advocats fiscals del Tribunal Suprem i de les audiències han de presentar la seva excusa al superior respectiu, el qual els ha de rellevar d'intervenir en els actes judicials i ha d'elegir per substituir-los qui cregui convenient entre els seus subordinats.

Article 99

Quan els representants del Ministeri Fiscal no s'excusin, malgrat trobar-se compresos en alguna de les causes que esmenta l'article 54, els qui es considerin perjudicats poden acudir en queixa al superior immediat.

Aquest ha d'oïr el subordinat que hagi estat objecte de la queixa i, si la troba fonamentada, decidir-ne la substitució. Si no la troba fonamentada, pot disposar que intervingui en el procés. Contra aquesta determinació no escau cap recurs.

Els fiscals de les audiències territorials han de decidir les queixes que els adrecin contra els fiscals de les audiències criminals.

Si és el fiscal del Tribunal Suprem el qui dóna motiu a la queixa, aquesta s'ha d'adreçar al Ministeri de Gràcia i Justícia, per conducte del president del mateix Tribunal. El ministre de Gràcia i Justícia ha de resoldre el que estimi procedent, una vegada oïda la Sala de Govern del Tribunal Suprem si ho considera oportú.

TÍTOL IV. De les persones a qui correspon l'exercici de les accions que neixen dels delictes i les faltes

Article 100

De tot delicte o falta neix una acció penal per al càstig del culpable, i pot néixer també una acció civil per a la restitució

de la cosa, la reparació del dany i la indemnització de perjudicis causats pel fet punible.

Article 101

L'acció penal és pública.

Tots els ciutadans espanyols poden exercir-la d'acord amb les prescripcions de la llei.

Article 102

No obstant el que disposa l'article anterior, no pot exercir l'acció penal:

1r. Qui no gaudeixi de la plenitud dels drets civils.

2n. Qui hagi estat condemnat dues vegades per mitjà d'una sentència ferma com a reu del delicte de denúncia o querella calumnioses.

3r. El jutge o el magistrat.

No obstant això, els compresos en els números anteriors poden exercir l'acció penal pel delicte o la falta comesos contra les seves persones o béns o contra les persones o els béns dels seus cònjuges, ascendents, descendents, germans consanguinis o uterins i afins.

Els compresos en els números segon i tercer també poden exercir l'acció penal pel delicte o la falta comesos contra les persones o els béns dels qui estiguin sota la seva guarda legal.

Article 103³¹

Tampoc no poden exercir accions penals entre si:

1r. Els cònjuges, si no és per un delicte o una falta comesos per l'un contra la persona de l'altre o la dels seus fills, i pel delicte de bigàmia.

31. Article redactat de conformitat amb l'article 3.3 de la Llei orgànica 14/1999, de 9 de juny, de modificació del Codi penal de 1995, en matèria de protecció a les víctimes de maltractaments i de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 138, de 10 de juny, i suplement en català núm. 10, de 25 de juny).

2n. Els ascendents, descendents i germans per naturalesa, per adopció o per afinitat, si no és per un delictes o una falta comesos pels uns contra les persones dels altres.

Article 104

Les accions penals que neixen dels delictes d'estupre, calúmnia i injúria tampoc no poden ser exercides per altres persones, ni de manera diferent que les que prescriuen els articles respectius del Codi penal.

Les faltes consistents en l'anunci per mitjà de la impremta de fets falsos o relatius a la vida privada, amb el qual es perjudiqui o s'ofengui particulars, i en injúries lleus només poden ser perseguides pels ofesos o pels seus representants legítims.³²

En qualsevol cas, en els processos que se segueixin per delictes compresos en l'article 57 del Codi penal, el jutge ha d'assegurar a la víctima la comunicació dels actes processals que puguin afectar la seva seguretat.

Article 105

Els funcionaris del Ministeri Fiscal tenen l'obligació d'exercir, d'acord amb les disposicions de la llei, totes les accions penals que considerin procedents, hi hagi o no acusador particular en les causes, menys les que el Codi penal reserva exclusivament a la querella privada. També les han d'exercir en les causes pels delictes contra l'honestedat que, d'acord amb les prescripcions del Codi penal, els interessats han de denunciar prèviament, o quan el Ministeri Fiscal, al seu torn, hagi de denunciar-los perquè els delictes esmentats recaiguin sobre persones desvalgudes o mancades de personalitat.

32. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 3.4 de la Llei orgànica 14/1999, de 9 de juny, de modificació del Codi penal de 1995, en matèria de protecció a les víctimes de maltractaments i de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 138, de 10 de juny, i suplement en català núm. 10, de 25 de juny).

Article 106

L'acció penal per un delictes o una falta que doni lloc al procediment d'ofici no s'extingeix per la renúncia de la persona ofesa.

Ara bé, s'extingeixen per aquesta causa les que neixen d'un delictes o una falta que no es pugui perseguir sinó a instància de part, i les civils, sigui quin sigui el delictes o la falta de què procedeixin.

Article 107

La renúncia de l'acció civil o de la penal renunciable no perjudica ningú més que el renunciant, de manera que es pot continuar exercint la penal en l'estat en què es trobi la causa o exercir-la novament els altres a qui també correspongui.

Article 108

El Ministeri Fiscal ha d'entaular l'acció civil juntament amb la penal, hi hagi o no en el procés acusador particular, però si l'ofès renuncia expressament el seu dret de restitució, de reparació o d'indemnització, el Ministeri Fiscal s'ha de limitar a demanar el càstig dels culpables.

Article 109

En l'acte que el jutge prengui declaració a l'ofès que tingui la capacitat legal necessària per fer-ho, el secretari judicial l'ha d'informar del dret que té de mostrar-se part en el procés i renunciar o no a la restitució de la cosa, reparació del dany i indemnització del perjudici causat pel fet punible. Així mateix, l'ha d'informar de la possibilitat i el procediment per sol·licitar els ajuts que d'acord amb la legislació vigent li puguin correspondre.³³

33. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 2.8 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Si no té capacitat legal per fer-ho, cal practicar la mateixa diligència amb el seu representant.

Fora dels casos previstos als dos paràgrafs anteriors, no s'ha de fer als interessats en les accions civils o penals cap notificació que prolongui o detingui el curs de la causa, la qual cosa no obsta perquè el secretari judicial procuri informar d'aquell dret l'ofès absent.³⁴

En qualsevol cas, en els processos que se segueixin per delictes compresos en l'article 57 del Codi penal, el jutge ha d'assegurar a la víctima la comunicació dels actes processals que puguin afectar la seva la seguretat.³⁵

Article 110³⁶

Els perjudicats per un delicte o una falta que no hagin renunciat al seu dret es poden mostrar part en la causa si ho fan abans del tràmit de qualificació del delicte, i exercir les accions civils i penals que siguin procedents o només unes o altres, segons que els convingui, sense que per això es retrocedeixi en el curs de les actuacions.

Encara que els perjudicats no es mostrin part en la causa, no per això s'entén que renunciïn al dret de restitució, reparació o indemnització que es pot disposar a favor seu en una sentència ferma, ja que la renúncia d'aquest dret s'ha de fer, si s'escau, d'una manera expressa i terminant.

34. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 2.8 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

35. Últim paràgraf afegit per l'article 3.5 de la de la Llei orgànica 14/1999, de 9 de juny, de modificació del Codi penal de 1995, en matèria de protecció a les víctimes de maltractaments i de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 138, de 10 de juny, i suplement en català núm. 10, de 25 de juny).

36. Article redactat de conformitat amb l'article 3 de la Llei orgànica 1/2003, de 10 de març, per a la garantia de la democràcia als ajuntaments i la seguretat dels regidors (BOE núm. 60, d'11 de març, i suplement en català núm. 8, d'1 d'abril).

Quan el delicte o la falta comesa tingui per finalitat impedir o obstaculitzar als membres de les corporacions locals l'exercici de les seves funcions públiques, també pot personar-se en la causa l'Administració local en el territori de la qual s'hagi comès el fet punible.

Article 111

Les accions que neixen d'un delicte o una falta es poden exercir juntament o separatament; ara bé, mentre estigui pendent l'acció penal no s'ha d'exercir la civil amb separació fins que la penal s'hagi resolt en una sentència ferma, llevat sempre del que disposen els articles 4, 5 i 6 d'aquest codi.

Article 112

Exercida només l'acció penal, s'entén utilitzada també la civil, a menys que el danyat o el perjudicat hi renunciï o la reservi expressament per exercir-la un cop acabat el judici criminal, si escau.

Si s'exerceix només la civil que neix d'un delicte dels que no es poden perseguir sinó en virtut d'una querella particular, cal considerar extingida des d'aleshores l'acció penal.

Article 113

Una mateixa persona o diverses persones poden exercir expressament ambdues accions, però, sempre que siguin dues persones o més les que utilitzin les accions derivades d'un delicte o una falta, ho han de fer en un sol procés i, si és possible, sota una mateixa direcció i representació, segons el parer del tribunal.

Article 114

Un cop promogut un judici criminal per esbrinar un delicte o una falta, no es podrà seguir cap plet sobre el mateix fet i, si es dóna, s'ha de suspendre en l'estat en què es trobi fins que es dicti sentència ferma en la causa criminal.

Per a l'exercici de l'acció penal no cal que hagi precedit el de la civil originada del mateix delicte o falta.

El que disposa aquest article s'entén sens perjudici del que estableix el capítol II del títol I d'aquest llibre respecte a les qüestions prejudicials.

Article 115

L'acció penal s'extingeix per la mort del culpable, però en aquest cas subsisteix la civil contra els seus hereus i dretavents, la qual només es pot exercir davant la jurisdicció civil i per la via civil.

Article 116

L'extinció de l'acció penal no comporta la de la civil, llevat que l'extinció procedeixi de la declaració per mitjà d'una sentència ferma que no va existir el fet del qual hagi pogut néixer la civil.

En els altres casos, la persona a qui correspongui l'acció civil la pot exercir davant la jurisdicció civil i per la via civil que sigui procedent, contra qui estigui obligat a la restitució de la cosa, la reparació del dany o la indemnització del perjudici sofert.

Article 117

L'extinció de l'acció civil tampoc no comporta la de la penal que neixi del mateix delictes o falta.

La sentència ferma absolutòria, dictada en el plet promogut per l'exercici de l'acció civil, no és obstacle per exercir l'acció penal corresponent.

El que disposa aquest article s'entén sens perjudici del que estableixen el capítol II del títol I d'aquest llibre i els articles 106, 107, 110 i el paràgraf segon del 112.

TÍTOL V. Del dret de defensa i de l'assistència jurídica gratuïta en els judicis criminals³⁷

Article 118³⁸

Tota persona a qui s'imputi un acte punible pot exercir el dret de defensa, actuant en el procediment, sigui quin sigui aquest, des que se li'n comunicui l'existència, hagi estat objecte de detenció o de qualsevol altra mesura cautelar o se n'hagi disposat el processament, per a la qual cosa ha de ser informada d'aquest dret.

L'admissió d'una denúncia o una querella i de qualsevol actuació processal de la qual resulti la imputació d'un delictes contra una persona o persones determinades s'ha de comunicar immediatament als presumptament inculpats.

Per exercir el dret que concedeix el primer paràgraf, les persones interessades han de ser representades per un procurador i defensades per un lletrat, els quals els han de ser designats d'ofici quan no els hagin nomenat elles mateixes i ho sol·licitin, i, si s'escau, quan no tinguin aptitud legal per fer-ho.

Si no han designat un procurador o un lletrat, se les ha de requerir que ho facin o se'ls n'ha de nomenar un d'ofici si, requerides per fer-ho, no en nomenen cap, quan la causa arribi a un estat en què se'n necessiti el consell o s'hagi d'intentar algun recurs que en faci indispensable l'actuació.

Article 118 bis³⁹

S'ha de procedir de la mateixa manera que a l'article anterior quan s'imputi un acte punible contra un diputat o un senador, que

37. Rúbrica redactada de conformitat amb la disposició addicional 4a.1 de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).

38. Article redactat de conformitat amb l'article 2.1 de la Llei 53/1978, de 4 de desembre, per la qual es modifiquen els articles 23, 37, 53, 118, 302, 311, 333, 520 i 522 de la Llei d'enjudiciament criminal i se'n deroga l'article 316 (BOE núm. 293, de 8 de desembre).

39. Article afegit per l'article únic de la Llei orgànica 7/2002, de 5 de juliol, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 161, de 6 de juliol, i suplement en català núm. 15, d'1 d'agost).

poden exercitar el seu dret de defensa en els termes que preveu l'article anterior, i tot això sens perjudici del que preveu l'article 71.2 i 3 de la Constitució espanyola.

Article 119⁴⁰

[*Derogat*]

Article 120⁴¹

[*Derogat*]

Article 121⁴²

Tots els qui siguin part en una causa, si no se'ls ha reconegut el dret a l'assistència jurídica gratuïta, tenen l'obligació de satisfer els drets dels procuradors que els representin, els honoraris dels advocats que els defensin, els dels perits que emetin informes a instància seva i les indemnitzacions dels testimonis que presentin, quan els perits i els testimonis, en declarar, hagin formulat la seva reclamació i el jutge o el tribunal l'estimin.

Ni durant la causa ni un cop finalitzada no tenen l'obligació de satisfer les altres costes processals, tret que hi siguin condemnats.

[*Paràgraf suprimit*]⁴³

Els qui tinguin reconegut el dret a l'assistència jurídica gratuïta es poden valer d'un advocat i d'un procurador triats per ells, però

-
40. Article derogat per la disposició derogatòria única.b de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).
 41. Article derogat per la disposició derogatòria única.b de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).
 42. Article redactat de conformitat amb la disposició addicional 4a.2 de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).
 43. Paràgraf 3r suprimit per l'article 2.9 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

en aquest cas estan obligats a abonar-los els honoraris i drets, tal com es disposa respecte dels qui no tinguin reconegut aquest dret, tret que els professionals de lliure elecció renunciïn a la percepció d'honoraris o drets en els termes previstos en l'article 27 de la Llei d'assistència jurídica gratuïta.

Article 122

S'ha d'usar paper d'ofici en els judicis sobre faltes i en les causes criminals, sens perjudici del reintegrament corresponent si hi ha condemna de costes.

Article 123⁴⁴

[*Derogat*]

Article 124⁴⁵

[*Derogat*]

Article 125⁴⁶

[*Derogat*]

Article 126⁴⁷

[*Derogat*]

44. Article derogat per la disposició derogatòria única.b de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).

45. Article derogat per la disposició derogatòria única.b de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).

46. Article derogat per la disposició derogatòria única.b de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).

47. Article derogat per la disposició derogatòria única.b de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).

Article 127⁴⁸

[*Derogat*]

Article 128⁴⁹

[*Derogat*]

Article 129⁵⁰

[*Derogat*]

Article 130⁵¹

[*Derogat*]

Article 131⁵²

[*Derogat*]

Article 132⁵³

[*Derogat*]

-
48. Article derogat per la disposició derogatòria única.*b* de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).
 49. Article derogat per la disposició derogatòria única.*b* de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).
 50. Article derogat per la disposició derogatòria única.*b* de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).
 51. Article derogat per la disposició derogatòria única.*b* de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).
 52. Article derogat per la disposició derogatòria única.*b* de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).
 53. Article derogat per la disposició derogatòria única.*b* de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).

Article 133⁵⁴

[*Derogat*]

Article 134⁵⁵

[*Derogat*]

Article 135⁵⁶

[*Derogat*]

Article 136⁵⁷

[*Derogat*]

Article 137⁵⁸

[*Derogat*]

Article 138⁵⁹

[*Derogat*]

54. Article derogat per la disposició derogatòria única.*b* de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).

55. Article derogat per la disposició derogatòria única.*b* de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).

56. Article derogat per la disposició derogatòria única.*b* de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).

57. Article derogat per la disposició derogatòria única.*b* de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).

58. Article derogat per la disposició derogatòria única.*b* de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).

59. Article derogat per la disposició derogatòria única.*b* de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).

Article 139⁶⁰

[Derogat]

Article 140⁶¹

[Derogat]

TÍTOL VI. De la forma de dictar resolucions i de la manera de dirimir les discòrdies⁶²

CAPÍTOL I. De les resolucions processals⁶³

Article 141⁶⁴

Les resolucions de caràcter judicial que dictin els jutjats i els tribunals s'anomenen:

Provisions, quan resolguin qüestions processals reservades al jutge i que no requereixin legalment la forma d'interlocutòria.

Interlocutòries, quan decideixin incidents o punts essencials que afectin d'una manera directa els imputats o processats, responsables civils, acusadors particulars o actors civils; quan de-

-
60. Article derogat per la disposició derogatòria única.b de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).
 61. Article derogat per la disposició derogatòria única.b de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).
 62. Rúbrica redactada de conformitat amb l'article 2.10 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).
 63. Rúbrica redactada de conformitat amb l'article 2.10 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).
 64. Article redactat de conformitat amb l'article 2.11 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

cideixin la competència del jutjat o el tribunal, la procedència o improcedència de la recusació; quan decideixin recursos contra provisions o decrets, la presó o llibertat provisional, l'admissió o denegació d'una prova o del dret de justícia gratuïta o afectin un dret fonamental, i, finalment, la resta que segons les lleis cal fonamentar.

Sentències, quan decideixin definitivament la qüestió criminal.

Sentències fermes, quan no s'hi pugui interposar cap recurs ordinari ni extraordinari, llevat dels de revisió i rehabilitació.

S'anomena executòria el document públic i solemne en què es consigna una sentència ferma.

La fórmula de les provisions s'ha de limitar a la determinació del que es mani i del jutge o el tribunal que les disposi, sense més fonament ni addicions que la data en què s'ordini, la signatura o rúbrica del jutge o del president i la signatura del secretari judicial. No obstant això, quan es consideri convenient poden ser succintament motivades sense subjecció a cap requisit.

Les interlocutòries han de ser sempre fonamentades i han de contenir en paràgrafs separats i numerats els antecedents de fet i els fonaments de dret i, finalment, la part dispositiva. Les han de signar el jutge, el magistrat o els magistrats que les dictin.

Totes les resolucions han d'incloure la menció del lloc i la data en què s'adoptin, i si són fermes o si s'hi pot interposar algun recurs, amb indicació, en aquest últim cas, del recurs que sigui procedent, de l'òrgan davant del qual s'hagi d'interposar i del termini per recórrer-hi.

Article 142

Les sentències s'han de redactar amb subjecció a les regles següents:

1a. S'han de principiar esmentant: el lloc i la data en què es dictin, els fets que hagin donat lloc a la formació de la causa, el nom i els cognoms dels actors particulars, si n'hi ha, i dels processats, els sobrenoms o motius amb què siguin coneguts, la seva edat, estat, naturalesa, domicili, ofici o professió, i, a falta d'això, totes les altres circumstàncies amb què hagin figurat en la causa, i a més el nom i el cognom del magistrat ponent.

2a. S'hi han de consignar en resultants numerats els fets que estiguin enllaçats amb les qüestions que s'hagin de resoldre en la decisió, i s'hi ha de fer una declaració expressa i terminant dels que s'estimin provats.

3a. S'hi han de consignar les conclusions definitives de l'acusació i de la defensa i la que, si s'escau, hagi proposat el tribunal, en virtut del que disposa l'article 733.

4a. S'hi han de consignar també en paràgrafs numerats, que han de començar amb la paraula Considerant:

Primer. Els fonaments doctrinals i legals de la qualificació dels fets que s'hagin estimat provats.

Segon. Els fonaments doctrinals i legals determinants de la participació que hagi tingut cadascun dels processats en els fets esmentats.

Tercer. Els fonaments doctrinals i legals de la qualificació de les circumstàncies atenuants, agreujants o eximents de responsabilitat criminal, en cas d'haver-n'hi hagut.

Quart. Els fonaments doctrinals i legals de la qualificació dels fets que s'hagin estimat provats amb relació a la responsabilitat civil en què hagin incorregut els processats o les persones subjectes a aquesta que s'hagin oït en la causa, i els corresponents a les resolucions que s'hagin de dictar sobre costes i, si s'escau, a la declaració de querella calumniosa.

Cinquè. La citació de les disposicions legals que s'hi considerin aplicables, i finalment s'ha de pronunciar la decisió, en la qual cal condemnar o absoldre, no solament pel delictes principal i els connexos, sinó també per les faltes incidentals de què s'hagi conegut en la causa, i reputar faltes incidentals les que els processats hagin comès abans, al mateix temps o després del delictes com a mitjà per perpetrar-lo o encobrir-lo.

També cal resoldre en la sentència totes les qüestions referents a la responsabilitat civil que hagin estat objecte del judici i declarar calumniosa la querella quan sigui procedent.

Article 143

Les executòries s'han d'encapçalar en nom del rei.

Article 144

L'absolució s'entén lliure en tots els casos.

Article 144 bis⁶⁵

Les resolucions dels secretaris judicials s'anomenen diligències i decrets.

Llevat que la llei disposi una altra cosa, s'ha de dictar una diligència d'ordenació quan la resolució tingui per objecte donar a les actuacions el curs que la llei estableixi. S'han de dictar diligències de constància, comunicació o execució a l'efecte de reflectir en les actuacions fets o actuacions amb transcendència processal.

S'anomena decret la resolució que dicti el secretari judicial quan sigui necessari o convenient raonar la seva decisió.

Les diligències s'han de limitar a la indicació del que es disposi, el lloc, la data, i el nom i la signatura del secretari judicial que les dicti. Les diligències d'ordenació han d'incloure a més una succinta motivació quan la llei ho disposi o quan el secretari judicial ho estimi convenient.

Els decrets han de ser sempre motivats i han de contenir, en paràgrafs separats i numerats, els antecedents de fet i els fonaments de dret en els quals es basi la part dispositiva subsegüent. Han d'indicar el lloc, la data i el nom del secretari judicial que els dicti, amb la seva signatura.

Totes les resolucions del secretari judicial han d'incloure la menció de si són fermes o si s'hi pot interposar algun recurs, amb indicació, en aquest últim cas, del recurs que sigui procedent, de l'òrgan davant del qual s'ha d'interposar i del termini per recórrer-hi.

65. Article afegit per l'article 2.12 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 145⁶⁶

Per dictar interlocutòries en els assumptes de què conegui el Tribunal Suprem són suficients tres magistrats, i per al dictat de sentències en calen set, llevat que la llei disposi una altra cosa.

Per dictar interlocutòries i sentències a les audiències provincials, l'Audiència Nacional i els tribunals superiors de justícia són suficients tres magistrats.

Quan no assisteixin prou magistrats per constituir sala, cal atènyer-se al que disposa la Llei orgànica del poder judicial.

Per dictar provisions en uns tribunals i en els altres, n'hi ha prou amb dos magistrats, si estan conformes.

Article 146

En cada causa hi ha d'haver un magistrat ponent.

S'han d'alternar en aquest càrrec els magistrats del tribunal, a excepció de qui el presideixi.

Quan els tribunals o les sales es componguin només d'un president amb dos magistrats, en les ponències també ha de fer torns el primer, al qual en correspon una de cada cinc.

Article 147

Correspon als ponents:

1r. Informar el tribunal sobre les sol·licituds de les parts.

2n. Examinar tot el que es refereix a les proves que es proposin, i informar el tribunal sobre la procedència o improcedència d'aquestes.

3r. Rebre les declaracions dels testimonis i practicar qualsevol diligència de prova quan, segons la llei, no s'hagin practicat o no es puguin practicar davant del tribunal que les ordena, o es facin fora del poble en què aquest estigui constituït i no es comissioni els jutges d'instrucció o municipals perquè les practiquin.

66. Article redactat de conformitat amb l'article 2.13 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

4t. Proposar les interlocutòries i les sentències que s'hagin de sotmetre a discussió del tribunal i redactar-les definitivament en els termes que s'acordin.

Quan el ponent no es conformi amb el vot de la majoria, cal que un altre magistrat s'encarregui de la redacció de la sentència, però aleshores aquell està obligat a formular un vot particular.

5è. Llegir en audiència pública la sentència.

Article 148

Si per qualsevol circumstància no es pot decidir alguna causa el dia corresponent, això no ha de ser obstacle perquè se'n decideixin o sentenciïn d'altres que s'hagin vist posteriorment, sense que per això s'alteri l'ordre més del que sigui absolutament indispensable.

Article 149

Immediatament després de celebrat el judici oral, o l'endemà, abans de les hores de despatx, el tribunal ha de discutir i votar totes les qüestions de fet i de dret que hagin estat objecte del judici. La sentència que s'aprovi s'ha de redactar i signar en el termini que assenyalava l'article 203.

Article 150

La discussió i la votació de les sentències s'ha de realitzar en tots els tribunals a porta tancada i abans o després de les hores assenyalades per al despatx ordinari.

Article 151

Discutida la sentència que hagi proposat el ponent, aquest l'ha de votar primer, i després d'ell els altres magistrats, per ordre invers d'antiguitat.

Article 152

Quan la importància de la discussió ho exigeixi, qui presideixi n'ha de fer un breu resum abans de la votació.

Article 153⁶⁷

Les provisions, les interlocutòries i les sentències s'han de dictar per majoria absoluta de vots, excepte en els casos en què la llei n'exigeixi expressament un nombre major.

Article 154

Si després de la vista i abans de la votació algun magistrat s'impossibilita i no pot assistir a l'acte, ha de donar el seu vot fonamentat i signat i l'ha de trametre directament al president. Si no pot escriure ni signar, s'ha de valer del secretari.

El qui presideixi ha de conservar rubricat el vot emès d'aquesta manera en el llibre de sentències.

Quan el magistrat no pugui votar ni fins i tot d'aquesta manera, els no impeditos que hagin assistit a la vista han de votar la causa, i, si hi ha els necessaris per formar majoria, han de dictar sentència.

Quan no hi hagi majoria, cal ajustar-se al que la llei ordena respecte de les discòrdies.

Article 155

Quan s'hagi traslladat, jubilat, separat o suspès algun magistrat, ha de votar les causes a la vista de les quals hagi assistit i que encara no s'hagin decidit.

Article 156

Començada la votació d'una sentència, no es pot interrompre si no és per algun impediment insuperable.

67. Article redactat de conformitat amb l'article addicional de la Llei de 20 d'abril de 1888 (*Gasetta de Madrid* núm. 115, de 24 d'abril).

Tothom qui prengui part en la votació d'una provisió, interlocutòria o sentència, ha de signar el que s'hagi acordat, encara que hagi dissentit de la majoria; ara bé, en aquest cas pot salvar el seu vot, que cal inserir amb la seva signatura al peu en el llibre de vots reservats, dins de les vint-i-quatre hores següents.

Article 157

En els certificats o testimoniatsges de les sentències que expedeixen els tribunals no cal inserir els vots reservats, però s'han de trametre al Tribunal Suprem i s'han de fer públics quan s'interposi i s'admeti el recurs de cassació.

Article 158

Les sentències les han de signar tots els magistrats no impeditos.

Article 159⁶⁸

En cada jutjat o tribunal, sota la responsabilitat i custòdia del secretari judicial, s'ha de portar un llibre de sentències, en el qual s'han d'incloure signades totes les definitives, interlocutòries del mateix caràcter, així com els vots particulars que s'hagin formulat, que s'han d'ordenar correlativament segons la data de publicació.

Article 160

Les sentències definitives s'han de llegir i notificar a les parts i als seus procuradors en tot judici oral el mateix dia que se signin o com a màxim l'endemà.

Si per qualsevol circumstància o accident no es troben les parts en anar a fer-los la notificació, s'ha de fer constar per mitjà d'una

68. Article redactat de conformitat amb l'article 2.14 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

diligència, cas en què n'hi ha prou amb la notificació feta als seus procuradors.

Les interlocutòries que resolguin incidents s'han de notificar únicament als procuradors.

Quan la instrucció de la causa hagi correspost a un jutjat de violència sobre la dona, la sentència ha de ser-hi remesa per mitjà d'un testimoniatge de manera immediata, amb indicació de si és ferma o no ho és.⁶⁹

Article 161⁷⁰

Els tribunals no poden variar les resolucions que pronunciïn un cop signades, però sí que poden aclarir algun concepte fosc i rectificar qualsevol error material que continguin.

Els aclariments a què es refereix el paràgraf anterior els pot fer d'ofici el tribunal o el secretari judicial, segons que correspongui, dins dels dos dies hàbils següents al de la publicació de la resolució, o a petició de part o del Ministeri Fiscal formulada dins del mateix termini, i en aquest cas ha de ser resolta per qui hagi dictat la resolució de què es tracti dins dels tres dies següents al de la presentació de l'escrit en què se sol·liciti l'aclariment.

Els errors materials manifestos i els aritmètics en què incorrin les resolucions dels tribunals i dels secretaris judicials poden ser rectificats en qualsevol moment.

Les omissions o defectes que puguin contenir sentències i interlocutòries i que calgui corregir per portar plenament a efecte les resolucions esmentades, poden ser esmenats, mitjançant una interlocutòria, en els mateixos terminis i segons el mateix procediment establerts als paràgrafs anteriors.

69. Últim paràgraf afegit per l'article 53 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere (BOE núm. 313, de 29 de desembre, i suplement en català núm. 1, d'1 de gener de 2005).

70. Article redactat de conformitat amb l'article 2.15 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Si es tracta de sentències o interlocutòries que hagin omès manifestament pronunciaments relatius a pretensions oportunament deduïdes i substanciades en el procés, el tribunal, a sol·licitud escrita de part en el termini de cinc dies a comptar de la notificació de la resolució, després que el secretari judicial hagi traslladat la sol·licitud esmentada a les altres parts per a al·legacions escrites per cinc dies més, ha de dictar una interlocutòria en què ha de resoldre completar la resolució amb el pronunciament omès, o que no escau completar-la.

Si el tribunal adverteix en sentències o interlocutòries que hagi dictat les omissions a què es refereix el paràgraf anterior, en el termini de cinc dies a comptar de la data en què s'hagi dictat pot, d'ofici, completar-ne la resolució mitjançant una interlocutòria, però sense modificar ni rectificar el que hi hagi disposat.

El secretari judicial ha de procedir de la mateixa manera que estableixen els paràgrafs anteriors quan calgui esmenar o completar els decrets que hagi dictat.

No escau cap recurs contra les resolucions en què es resolgui sobre l'aclariment, la rectificació, l'esmena o el complement a què es refereixen els paràgrafs anteriors d'aquest article, sens perjudici dels recursos que siguin procedents, si s'escau, contra la resolució a què es refereixi la sol·licitud o l'actuació d'ofici del tribunal o del secretari judicial.

Els terminis per als recursos que escaiguin contra la resolució de què es tracti s'han d'interrompre des que se'n sol·liciti l'aclariment, la rectificació, l'esmena o el complement i, en tot cas, s'han de començar a comptar des de l'endemà de la notificació de la resolució que reconegui o negui l'omissió de pronunciament i disposi o denegui esmenar-la.

Article 162

Els tribunals han de conservar col·leccionades metòdicament les minuts de les interlocutòries que resolguin incidents i de les sentències que dictin, a cadascuna de les quals han de fer referència en l'assentament corresponent dels llibres d'interlocutòries i sentències del tribunal.

Els fulls dels llibres d'interlocutòries i de sentències dels tribunals han d'estar numerats i segellats, i els ha de rubricar el president respectiu.

CAPÍTOL II. De la manera de dirimir les discòrdies

Article 163

Quan en la votació d'una sentència definitiva, interlocutòria o provisió no hi hagi una majoria de vots sobre qualsevol dels pronunciaments de fet o de dret que s'hagin de fer o sobre la decisió que s'hagi de dictar, s'han de tornar a discutir i a votar els punts en què els votants hagin dissentit.

Article 164

Si en la votació següent els discordants insisteixen en els parers respectius, s'han de sotmetre a una nova deliberació tan sols els dos vots més favorables al processat, i entre aquests han d'optar precisament tots els votants, de manera que se n'aprovi qualsevol dels dos.

En aquest cas, han de posar en el lloc oportú de la sentència les paraules següents: «Vist el resultat de la votació, la llei decideix...».

La determinació de quins són els dos parers més favorables al processat s'ha de fer per pluralitat de vots.

El que disposen aquest article i l'anterior no és aplicable al cas a què es refereix el paràgraf segon de l'article 153.

Article 165

En les sentències que pronunciï el Tribunal Suprem en els recursos de cassació o en els de revisió no hi pot haver discòrdia, i a aquest efecte queden rebutjats els resultants i considerants que no tinguin la majoria absoluta de vots.

TÍTOL VII. De les notificacions, les citacions a dia cert i les citacions a termini

Article 166⁷¹

Els actes de comunicació s'han de fer sota la direcció del secretari judicial.

Les notificacions, les citacions a dia cert i les citacions a termini que es practiquin fora de les estrades del jutjat o del tribunal les ha de fer el funcionari corresponent. Quan el secretari judicial ho consideri convenient, es poden fer per correu certificat amb justificant de recepció; el secretari ha de donar fe en les actuacions del contingut del sobre tramès, i s'hi ha d'unir el justificant de recepció.

Les notificacions, les citacions a dia cert i les citacions a termini s'han de practicar en la forma prevista al capítol V del títol V del llibre I de la Llei d'enjudiciament civil.

Les notificacions, les citacions a dia cert i les citacions a termini per correu s'entenen practicades el dia que el destinatari en faci constar la recepció en el justificant de recepció.

Els certificats enviats d'acord amb el que estableixen els paràgrafs precedents gaudeixen de franquícia postal; l'import no s'ha d'incloure en la taxació de costes.

Les que tinguin lloc a les estrades s'han de practicar llegint íntegrament la resolució a la persona a qui es notifiquin, a la qual se n'ha de donar una còpia a l'acte, encara que no la demani; d'una cosa i de l'altra se n'ha de fer esment a la diligència que s'estengui, que ha de subscriure el secretari judicial o el funcionari que la faci.

Article 167

Per a la pràctica de les notificacions, el secretari que intervingui en la causa ha d'estendre una cèdula que contingui:

71. Article redactat de conformitat amb l'article 2.16 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

- 1r. La indicació de l'objecte de la causa i el nom i els cognoms dels qui hi siguin part.
- 2n. La còpia literal de la resolució que s'hagi de notificar.
- 3r. El nom i els cognoms de la persona o les persones a qui s'ha de notificar.
- 4t. La data en què la cèdula s'expedeixi.
- 5è. La signatura del secretari.

Article 168

En les actuacions, per mitjà d'una nota succinta, s'hi han de fer constar l'expedició de la cèdula i l'oficial de sala o algutzir a qui se n'encarregui l'acompliment.

Article 169

El qui rebí la cèdula ha de fer i autoritzar amb la seva signatura tantes còpies com persones hi hagi a qui s'hagi de notificar.

Article 170

La notificació consisteix en la lectura íntegra de la resolució que s'hagi de notificar i el lliurament de la còpia de la cèdula a qui es notifiqui, i se n'ha de fer constar el lliurament per mitjà d'una diligència succinta al peu de la cèdula original.

Article 171

En la diligència s'hi ha d'anotar el dia i l'hora del lliurament, i l'han de signar la persona a qui es faci la notificació i el funcionari que la practiqui.

Si la persona a qui se'n fa el lliurament no sap signar, ho ha de fer una altra persona a petició seva, i, si no vol fer-ho, han de signar dos testimonis buscats a aquest efecte. Aquests testimonis no es poden negar a ser-ho, sota la multa de 25 a 100 pessetes.⁷²

72. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

Article 172

Quan en la primera diligència de cerca no es trobi al seu domicili la persona a qui s'hagi de notificar, sigui quina sigui la causa i el temps d'absència, s'ha de lliurar la cèdula al parent, familiar o criat, major de catorze anys, que es trobi al domicili esmentat.

Si no hi ha ningú, el lliurament s'ha de fer a un dels veïns més pròxims.

Article 173⁷³

En la diligència de lliurament cal fer-hi constar l'obligació de qui rep la còpia de la cèdula de lliurar-la a la persona a qui s'hagi de fer la notificació tan bon punt torni al seu domicili, sota la multa de 25 a 200 pessetes si deixa de lliurar-la-hi.

Article 174

Quan no es pugui practicar una notificació perquè la persona objecte d'aquesta hagi canviat de domicili i no sigui possible esbrinar-ne el nou, o per qualsevol altra causa, s'ha de fer constar en la cèdula original.

Article 175⁷⁴

Les citacions a dia cert i les citacions a termini s'han de practicar en la forma establerta per a les notificacions, amb les diferències següents:

La cèdula de citació a dia cert ha de contenir:

1. La indicació del jutge, del tribunal o del secretari judicial que hagi dictat la resolució, de la data d'aquesta i de la causa en què hagi recaigut.

73. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

74. Article redactat de conformitat amb l'article 2.17 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

2. El nom i els cognoms dels qui hagin de ser citats i les senyes del seu habitatge; si aquestes s'ignoren, qualsevol altra circumstància mitjançant la qual es pugui descobrir el lloc en què es trobin.

3. L'objecte de la citació i en quina qualitat es fa.

4. El lloc, el dia i l'hora en què hagi de comparèixer el citat.

5. L'obligació, si n'hi ha, de comparèixer a la primera crida, sota la multa de 200 a 5.000 euros o, si és ja la segona que es fa, la de comparèixer sota l'advertència de ser perseguit com a reu del delictes d'obstrucció a la justícia tipificat a l'article 463.1 del Codi penal.

La cèdula de la citació a termini ha de contenir els requisits 1, 2 i 3 esmentats anteriorment per a la de la citació a dia cert i, a més, els següents:

1. El termini dins el qual ha de comparèixer el citat.

2. El lloc en què hagi de comparèixer i el jutge o el tribunal davant del qual ho hagi de fer.

3. L'advertència que, si no compareix, l'afectaran els perjudicis que corresponguin d'acord amb el dret.

Article 176

Quan el citat no comparegui al lloc, el dia i a l'hora que se li hagin assenyalat, el qui hagi practicat la citació ha de tornar a constituir-se en el domicili de qui hagi rebut la còpia de la cèdula i fer constar per mitjà d'una diligència en l'original la causa per la qual no s'ha fet la compareixença. Si aquesta causa no és legítima, el jutge o el tribunal que hagi disposat la citació ha de portar a efecte immediatament la prevenció que correspongui entre les que estableix el número cinquè de l'article anterior.

Article 177

Quan les notificacions, les citacions a dia cert o les citacions a termini s'hagin de practicar en el territori d'una altra autoritat judicial espanyola, cal expedir un suplicatori, exhort o manament, segons que correspongui, i inserir-hi els requisits que hagi de contenir la cèdula.

Si cal practicar-la a l'estranger, per fer-ho s'han d'observar els tràmits que prescriuen els tractats, si n'hi ha, i atènyer-se al principi de reciprocitat, si no n'hi ha.

Article 178⁷⁵

Si la persona objecte de notificació, de citació a dia cert o de citació a termini no té domicili conegut, el jutge instructor ha d'ordenar el que convingui per esbrinar-lo. En aquest cas el secretari judicial s'ha d'adreçar a la policia judicial, als registres oficials, als col·legis professionals i a l'entitat o les empreses en què l'interessat dugui a terme la seva activitat per sol·licitar-ne l'esbrinament.

Article 179

Així que es practiqui la notificació, la citació a dia cert o la citació a termini o es faci constar el motiu que ho hagi impedit, cal unir a les actuacions la cèdula original o el suplicatori, l'exhort o el manament expedit.

Article 180

Són nul·les les notificacions, les citacions a dia cert i les citacions a termini que no es practiquin d'acord amb el que disposa aquest capítol.

No obstant això, quan la persona objecte de notificació, citació a dia cert o a termini se n'hagi donat per assabentada en el judici, la diligència produeix des d'aleshores tots els seus efectes, com si s'hagués fet d'acord amb les disposicions de la llei; no per això l'auxiliar o el subaltern queda rellevat de la correcció disciplinària que estableix l'article següent.

75. Article redactat de conformitat amb l'article 2.18 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 181⁷⁶

L'auxiliar o el subaltern que incorri en morositat en el desenvolupament de les funcions que li corresponguin segons aquest capítol, o falti a alguna de les formalitats que s'hi estableixen, ha de ser corregit disciplinàriament pel jutge o el tribunal del qual depengui, amb una multa de 50 a 500 pessetes.

Article 182

Les notificacions, les citacions a dia cert i les citacions a termini es poden fer als procuradors de les parts.

Se n'exceptuen:

1r. Les citacions que s'hagin de fer als mateixos interessats en persona per disposició expressa de la llei.

2n. Les citacions que tinguin per objecte la compareixença obligatòria d'aquests.

TÍTOL VIII. Dels suplicatoris, els exhorts i els manaments

Article 183

Els jutges i els tribunals s'han d'auxiliar mútuament per a la pràctica de totes les diligències que calguin en la substanciació de les causes criminals.

Article 184

Quan una diligència judicial hagi de ser executada per un jutge o un tribunal diferent del que l'hagi ordenada, aquest n'ha d'encomanar el compliment mitjançant un suplicatori, un exhort o un manament.

76. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

Ha d'utilitzar la forma del suplicatori quan s'adreça a un jutge o un tribunal superior en grau; la de l'exhort, quan s'adreça a un del mateix grau, i la de manament o carta ordre quan s'adreça a un subordinat seu.

Article 185

El jutge o el tribunal que hagi ordenat la pràctica d'una diligència judicial no es pot adreçar a jutges o tribunals de categoria o grau inferior que no li estiguin subordinats, i s'ha d'entendre directament amb el superior d'aquests que exerceixi la jurisdicció en el mateix grau que ell.

Se n'exceptuen els casos en què la llei disposi expressament una altra cosa.

Article 186

Per ordenar l'expedició d'un certificat o testimoniatge i la pràctica de qualsevol diligència judicial l'execució de la qual correspongui a registradors de la propietat, notaris, auxiliars o subalterns de jutjats o tribunals i funcionaris de la policia judicial que estiguin a les seves ordres, cal utilitzar la forma de manament.

Article 187

Quan els jutges o els tribunals s'hagin d'adreçar a autoritats o funcionaris d'un altre ordre, han d'usar la forma d'oficis o exposicions, segons que ho requereixi el cas.

Article 188

Els suplicatoris, els exhorts o els manaments en causes en què es persegueixin delictes que no siguin dels que solament es poden perseguir amb una querella privada, s'han d'expedir d'ofici i els ha de cursar directament perquè es compleixin el jutge o el tribunal que els hagi despatxat.

Els que procedeixin de causes per delictes que solament es poden perseguir en virtut d'una querella particular es poden lliurar contra rebut a l'interessat o al representant a instància del qual

van expedir-se, a qui cal fixar un termini per presentar-los a qui els hagi de complir.

Se n'exceptuen els casos en què la llei disposi expressament una altra cosa.

Article 189

La persona que rebí els documents els ha de presentar, en el termini que se li hagi fixat, al jutge o al tribunal a qui se n'hagi encomanat el compliment, i tot seguit avisar d'haver-ho fet així al jutge o al tribunal del qual procedeixin.

En fer-ne la presentació, el funcionari corresponent ha d'es-tendre una diligència a continuació del suplicatori, l'exhort o la carta ordre, que ha d'indicar la data del lliurament i la persona que l'hagi presentat, a la qual ha de donar-ne un rebut, i han de signar tots dos la diligència. El funcionari esmentat n'ha de donar compte, a més, al jutge o al tribunal el mateix dia, i, si no és possible, l'endemà.

Article 190

Quan s'hagin tramès d'ofici, el jutge o el tribunal que els rebí n'ha d'acusar immediatament recepció al remitent.

Article 191

El jutge o el tribunal que rebí o a qui s'hagi presentat un supli-catori, exhort o carta ordre n'ha d'ordenar el compliment, sens perjudici de reclamar la competència que estimi que li correspon, i disposar el que sigui convenient perquè es practiquin les dili-gències dins del termini, si s'ha fixat en l'exhort, o al més aviat possible en cas contrari.

Una vegada acomplert, l'ha de retornar sense demora de la ma-teixa manera que l'hagi rebut o se li hagi presentat.

Article 192

Quan es demori el compliment d'un suplicatori més temps del que sigui absolutament necessari per fer-ho, ateses la distància

i l'índole de la diligència que s'hagi de practicar, el jutge o el tribunal que l'hagi expedit ha de trametre d'ofici o a instància de part, segons els casos, un recordatori al jutge o al tribunal a qui es va fer el suplicatori.

Si la demora en el compliment es refereix a un exhort, en comptes d'un recordatori ha d'adreçar un suplicatori al superior immediat de l'exhortat per assabentar-lo de la demora. [*Incís derogat*]⁷⁷

Del mateix constrenyiment es val el qui hagi expedit una carta ordre, per obligar el seu inferior morós que la hi torni acomplerta.

Article 193

Els exhortos a tribunals estrangers s'han d'adreçar per la via diplomàtica, en la forma que estableixen els tractats, i, a falta d'aquests, en la que determinin les disposicions generals del Govern.

En qualsevol altre cas hom s'ha d'atènyer al principi de reciprocitat.

Article 194

Les mateixes regles que estableix l'article anterior s'han d'observar per complir a Espanya els exhortos de tribunals estrangers que requereixin la pràctica d'alguna diligència judicial.

Article 195

Amb les autoritats, els funcionaris, els agents i els caps d'una força armada que no estiguin a les ordres immediates dels jutges i els tribunals, aquests s'hi han de comunicar per mitjà d'atents oficis, tret que la urgència del cas exigeixi fer-ho verbalment, cosa que cal fer constar en la causa.

77. *Incís i el superior ha de constrenyir el morós amb una correcció disciplinària, sens perjudici de la major responsabilitat en què pugui incórrer derogat per la disposició derogatòria única.3 de la Llei orgànica 16/1994, de 8 de novembre, per la qual es reforma la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial (BOE núm. 268, de 9 de novembre).*

Article 196

Els jutges i els tribunals s'han d'adreçar en forma d'exposició, per conducte del Ministeri de Gràcia i Justícia, als cossos colegiadors i als ministres de la Corona tant perquè auxiliïn l'Administració de justícia en les funcions pròpies com perquè obliguin les autoritats, subordinades seves, a subministrar les dades o a prestar els serveis que els hagin estat demanats.

TÍTOL IX. Dels terminis judicials

Article 197⁷⁸

Les resolucions de jutges, tribunals i secretaris judicials, i les diligències judicials, s'han de dictar i practicar dins els terminis assenyalats per a cadascuna.

Article 198

Quan no es fixi un termini, s'entén que s'han de dictar i practicar sense dilació.

[*Paràgraf derogat*]⁷⁹

Article 199

Els jutges i els tribunals han d'imposar, si escau, l'esmentada correcció disciplinària als seus auxiliars i subalterns, sense necessitat de petició de part, i, si no ho fan, també incorren en responsabilitat per part seva.

78. Article redactat de conformitat amb l'article 2.19 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

79. Paràgraf 2n derogat per la disposició derogatòria única.3 de la Llei orgànica 16/1994, de 8 de novembre, per la qual es reforma la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial (BOE núm. 268, de 9 de novembre).

Article 200

Els qui es considerin perjudicats per dilacions injustificades dels terminis judicials poden deduir una queixa davant del Ministeri de Gràcia i Justícia, el qual, si l'estima fonamentada, l'ha de trametre al fiscal a qui correspongui, perquè entauli d'ofici el recurs de responsabilitat que sigui procedent d'acord amb la llei. [*Incís derogat*]⁸⁰

Article 201⁸¹

Tots els dies i totes les hores de l'any són hàbils per a la instrucció de les causes criminals, sense que calgui cap habilitació especial.

Article 202

Són improporables els terminis judicials quan la llei no disposi expressament el contrari.

Però es poden suspendre o obrir de nou, si és possible sense fer retrocedir el judici de l'estat en què es trobi, quan hi hagi una causa justa i provada per fer-ho.

Es reputa causa justa la que hagi fet impossible dictar la resolució o practicar la diligència judicial, independentment de la voluntat dels qui haguessin hagut de fer-ho.

Article 203

Les sentències s'han de dictar i signar dins els tres dies següents al de la celebració de la vista de l'incident o al de l'acabament del judici.

80. Incís *o promogui la correcció disciplinària que sigui procedent derogat* per la disposició derogatòria única.3 de la Llei orgànica 16/1994, de 8 de novembre, per la qual es reforma la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial (BOE núm. 268, de 9 de novembre).

81. Article redactat de conformitat amb la disposició final 12a.5 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil (BOE núm. 7, de 8 de gener, i suplement en català núm. 2, de 5 de febrer).

Se n'exceptuen les sentències en els judicis sobre faltes, les quals s'han de dictar el mateix dia o l'endemà.

Article 204⁸²

Les interlocutòries i els decrets s'han de dictar i signar l'endemà del dia en què s'hagin entaulat les pretensions que hagin de resoldre, o quan les actuacions hagin arribat a l'estat en què calgui dictar-les.

Les provisions i les diligències s'han de dictar i signar així que de les actuacions en resulti la necessitat de dictar-les, o el mateix dia o l'endemà del dia que s'hagin presentat les pretensions sobre les quals recaiguin.

Article 205⁸³

S'exceptuen del que disposa l'article anterior les interlocutòries, decrets, provisions i diligències que s'hagin de dictar en un termini més curt per tal de no interrompre el curs del judici públic, o per no infringir amb el retard alguna disposició legal.

Article 206

El secretari ha de donar compte al jutge o al tribunal de totes les pretensions escrites el mateix dia que se li lliurin, si això succeeix abans de les hores d'audiència o durant aquesta, i l'endemà si se li lliuren després.

En tot cas ha de posar al peu de la pretensió, en el moment de rebre-la i davant de qui la hi lliuri, una nota breu en la qual ha de consignar el dia i l'hora del lliurament, i facilitar el document idoni per acreditar-ho a l'interessat que ho demani.

82. Article redactat de conformitat amb l'article 2.20 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

83. Article redactat de conformitat amb l'article 2.21 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 207

Les notificacions, les citacions a dia cert i les citacions a termini que s'hagin de fer a la capital del jutjat o del tribunal s'han de practicar com a molt tard l'endemà del dia que s'hagi dictat la resolució que s'hagi de notificar o en virtut de la qual s'hagi de fer la citació a dia cert o a termini.

Article 208

Si les diligències esmentades s'han de practicar fora de la capital, el secretari ha de lliurar la cèdula a l'oficial de sala o al subaltern, o ha de trametre d'ofici o lliurar a la part, segons que correspongui, el suplicatori, l'exhort o el manament l'endemà del dia que s'hagi dictat la resolució.

Article 209

Les diligències de què parla l'article anterior s'han de practicar en un termini que no pot excedir un dia per cada 20 quilòmetres de distància entre la capital i el punt en què hagin de tenir lloc.

Article 210

Les altres diligències judicials s'han de practicar en els terminis que es fixin per fer-ho, en dictar la resolució en què s'ordenin.

Article 211⁸⁴

Els recursos de reforma o de súplica contra les resolucions dels jutges i tribunals s'han d'interposar en el termini dels tres dies següents que s'hagin notificat als qui siguin part en el judici.

En el mateix termini s'han d'interposar els recursos de reposició i de revisió contra les resolucions dels secretaris judicials.

84. Article redactat de conformitat amb l'article 2.22 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 212

El recurs d'apel·lació s'ha d'entaular en el termini de cinc dies, comptadors des de l'endemà de l'última notificació de la resolució judicial que en sigui l'objecte, feta als qui indica l'article anterior.

La preparació del recurs de cassació s'ha de fer dins dels cinc dies següents al de l'última notificació de la sentència o la interlocutòria contra la qual s'intenti entaular-lo.⁸⁵

Se n'exceptua el recurs d'apel·lació contra la sentència dictada en un judici sobre faltes. Per a aquest recurs, el termini és el primer dia següent al dia que s'hagi practicat l'última notificació.⁸⁶

Article 213

El recurs de queixa per a la interposició del qual la llei no assenyali cap termini es pot interposar en qualsevol moment, mentre la causa estigui pendent.

Article 214

Els secretaris tenen l'obligació d'assabentar el jutge o el tribunal del venciment dels terminis judicials sense la menor demora i sota la seva responsabilitat, i de consignar-ho així per mitjà d'una diligència.

Article 215

Transcorregut el termini que assenyala la llei o el jutge o el tribunal, segons els casos, cal que es continuï d'ofici el curs dels procediments en l'estat en què es trobin.

85. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

86. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

Si el procés està en poder d'alguna persona, s'ha de recollir sense necessitat de provisió, sota la responsabilitat del secretari, amb imposició d'una multa de 25 a 250 pessetes a qui doni lloc a la recollida, si no el lliura a l'acte o el lliura sense despatxar quan estigui obligat a formular algun dictamen o pretensió. En aquest segon supòsit, el jutge o el tribunal li ha d'assenyalar un segon termini prudencial, i si, transcorregut, tampoc no torna el procés despatxat, s'ha de processar la persona a qui es refereix aquest article com a culpable de desobediència.⁸⁷

També s'ha de processar per aquest concepte el qui fins i tot després d'haver estat constret amb la multa no torni l'expedient.

TÍTOL X. Dels recursos contra les resolucions processals^{88 i 89}

CAPÍTOL I. Dels recursos contra les resolucions dels jutges i els tribunals⁹⁰

Article 216

Contra les resolucions del jutge d'instrucció es poden exercir els recursos de reforma, d'apel·lació i de queixa.

87. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

88. Títol reestructurat per l'article 2.23 i 31 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

89. Rúbrica redactada de conformitat amb l'article 2.23 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

90. Rúbrica afegida per l'article 2.23 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 217

El recurs de reforma es pot interposar contra totes les interlocutòries del jutge d'instrucció. El d'apel·lació es pot interposar únicament en els casos que determina la llei, i s'ha d'admetre a ambdós efectes tan sols quan la llei ho disposi expressament.

Article 218

El recurs de queixa es pot interposar contra totes les interlocutòries no apel·lables del jutge, i contra les resolucions en què es denegui l'admissió d'un recurs d'apel·lació.

Article 219

Els recursos de reforma i d'apel·lació s'han d'interposar davant del mateix jutge que hagi dictat la interlocutòria.

El de queixa s'ha de produir davant del tribunal superior competent.

Article 220

És jutge competent per conèixer del recurs de reforma el mateix davant de qui s'hagi interposat, d'acord amb l'article anterior.

És tribunal competent per conèixer del recurs d'apel·lació el mateix al qual hagi correspost conèixer de la causa en el judici oral.

Aquest mateix és el competent per conèixer de l'apel·lació contra la interlocutòria de no-admissió d'una querella.

És jutge o tribunal competent per conèixer del recurs de queixa el mateix davant del qual s'hagi interposat, d'acord amb el paràgraf segon de l'article 219.

Article 221

Els recursos de reforma, d'apel·lació i de queixa s'han d'interposar sempre per escrit, autoritzat amb la signatura d'un lletrat.

Article 222

El recurs d'apel·lació no es pot interposar sinó després d'haver-se exercit el de reforma; ara bé, es poden interposar tots dos en un mateix escrit, cas en el qual el d'apel·lació s'ha de proposar subsidiàriament per si es desestima el de reforma.

El qui interposi el recurs de reforma ha de presentar amb l'escrit tantes còpies com altres parts hi hagi, a les quals cal lliurar les còpies esmentades.

El jutge ha de resoldre el recurs el segon dia d'haver-se lliurat les còpies, tant si les altres parts han presentat un escrit com si no ho han fet.

Article 223

Un cop interposat el recurs d'apel·lació, el jutge l'ha d'admetre a un o a ambdós efectes, segons que sigui procedent.

Article 224⁹¹

Si s'admet el recurs a ambdós efectes, el secretari judicial ha de remetre les actuacions originals al tribunal que hagi de conèixer de l'apel·lació, i ha de citar les parts perquè es personin davant d'aquest en el termini de quinze dies si el tribunal és el Suprem, o de deu dies si és el tribunal superior de justícia o l'audiència.

Article 225⁹²

Si el recurs només és admissible a un sol efecte, el jutge, en la mateixa resolució en què així ho declari en compliment de l'article 223, ha de manar que es faci un testimoniatge de la interlocutòria contra la qual s'hagi recorregut primerament, dels

91. Article redactat de conformitat amb l'article 2.24 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

92. Article redactat de conformitat amb l'article 1 del Reial decret de 14 de desembre de 1925 (Gaseta de Madrid núm. 349, de 15 de desembre).

escrits referents al recurs de reforma, de la interlocutòria objecte d'apel·lació i de tots els altres particulars que consideri necessari incloure-hi, i fixar el termini dins del qual ha de quedar expedit el testimoniatge, termini que s'ha de comptar des de l'endemà de la data de la resolució en què es fixi.

Dins dels dos dies següents al d'haver-se notificat aquesta provisió, sense necessitat de cap altra, el Ministeri Fiscal i l'apel·lant poden demanar al jutge que s'inclouguin en el testimoniatge els particulars que creguin procedent incloure-hi, i el jutge ha de disposar sobre la petició, l'endemà, sense recurs ulterior, tenint sempre present el caràcter reservat del sumari. Quan diverses parts sol·licitin el testimoniatge d'un mateix particular, només cal inserir-lo una vegada, i s'ha de desestimar la nova inserció dels que el jutge ja hagi disposat incloure-hi.

El termini que, segons el que estableix el primer paràgraf d'aquest article, ha de fixar el jutge per expedir el testimoniatge no pot excedir mai els quinze dies, i es pot prorrogar a instància de l'actuari fins a aquest límit si s'atorga per menys temps; però si abans d'expirar els quinze dies l'actuari exhibeix al jutge més de cent folis escrits del testimoniatge, sense que aquest estigui acabat, el jutge pot disposar-ne la pròrroga per un termini prudencial, que en cap cas no pot excedir els deu dies. L'exhibició dels folis escrits, en nombre major de cent, abans d'expirar el primer termini, s'ha de fer constar mitjançant una diligència, que han de signar el jutge i l'actuari, en el lloc fins on arribi el testimoniatge en ser exhibit, i les parts tenen dret que els sigui exhibida aquesta diligència quan els sigui notificada la provisió de pròrroga.

Article 226

Per assenyalar els particulars que s'hagin de testimoniar, no es poden sotmetre a vista de l'apel·lant les actuacions que per a ell tinguin caràcter de reservades.

Article 227

Un cop fet el testimoniatge, cal citar les parts perquè, en el termini que fixa l'article 224, es personin en el tribunal que hagi de conèixer del recurs.

Article 228⁹³

Un cop rebudes les actuacions al tribunal superior, si en el termini de la citació l'apel·lant no s'ha personat, el secretari judicial, mitjançant un decret, ha de declarar d'ofici desert el recurs, ho ha de comunicar immediatament per mitjà d'un certificat al jutge, i ha de tornar les actuacions originals si el recurs s'ha admès a ambdós efectes. Contra aquest decret s'hi pot interposar un recurs directe de revisió.

El mateix dia que el tribunal superior rebi el testimoniatge per substanciar una apel·lació, o l'endemà, el secretari judicial ha de justificar-ne la recepció al jutge instructor, i el justificant s'ha d'unir al sumari. Si el justificant no li és tramès, el secretari judicial l'ha de reclamar al secretari del tribunal a qui competeixi conèixer de l'apel·lació, i, si tot i així no el rep, ho ha de comunicar directament al secretari de govern, als efectes procedents.

Article 229⁹⁴

Si l'apel·lant s'ha personat, el secretari judicial li ha de sotmetre a vista les actuacions per un termini de tres dies perquè se n'instrueixi.

Després d'ell ha de seguir la vista, pel mateix termini, a les altres parts personades, i finalment al fiscal, si la causa és per un delictes dels que donen lloc a un procediment d'ofici, o dels que es puguin perseguir amb la denúncia prèvia dels interessats.

Tot i el que disposen els paràgrafs anteriors, no s'ha de sotmetre a vista de les parts el que sigui per a elles de caràcter reservat, tal com ho hagi disposat el jutge o el tribunal.

93. Article redactat de conformitat amb l'article 2.25 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

94. Article redactat de conformitat amb l'article 2.26 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 230⁹⁵

Un cop el fiscal hagi tornat les actuacions, o, si aquest no és part en la causa, un cop ho hagi fet l'última de les persones a qui s'hagin lliurat, el secretari judicial ha d'assenyalar dia per a la vista, en la qual el fiscal, si hi és part, i els defensors de les altres poden informar sobre el que considerin convenient al seu dret.

La vista s'ha de celebrar el dia assenyalat, tant si hi assisteixen les parts com si no ho fan, sense que entre el dia en què es faci l'assenyalament i el de la vista hi hagi més de deu dies. És obligatòria l'assistència del Ministeri Fiscal en totes les causes en què aquest intervingui. No se'n pot disposar la suspensió per cap motiu, i han de ser rebutjades completament, sense ulterior recurs, totes les pretensions de suspensió que es formulin.

El secretari judicial competent ha de tenir cura, sota la seva responsabilitat, que el recurs sigui substanciat en el termini més breu possible, sense que en cap cas transcorrin més de dos mesos entre el dia d'ingrés a l'audiència del testimoniatge per a l'apel·lació, o, si s'escau, del sumari, i el dia de la vista.

Article 231

Abans del dia de la vista, les parts poden presentar els documents que estimin convenients per justificar les seves pretensions.

No és admissible cap altre mitjà de prova.

Article 232⁹⁶

Quan sigui ferma la interlocutòria dictada, el secretari del tribunal ho ha de comunicar al jutge perquè es compleixi, i li ha de tornar el procés si l'apel·lació ha estat a ambdós efectes.

95. Article redactat de conformitat amb l'article 2.27 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

96. Article redactat de conformitat amb l'article 2.28 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

El secretari del tribunal que hagi conegut de l'apel·lació ha de tenir cura, sota la seva responsabilitat, que en cap cas deixin de ser tornades les actuacions al jutge instructor, o deixi de comunicar-se-li la resolució dictada dins dels tres dies següents al dia que hagi esdevingut ferma, quan el sumari no s'hagi acabat encara. El secretari judicial competent n'ha d'acusar immediatament la recepció, i si no ho fa el secretari del tribunal li n'ha de reclamar el justificant, amb l'advertència que, si no ho fa, comunicarà els fets al secretari de govern.

Article 233

Quan s'interposi el recurs de queixa, el tribunal ha d'ordenar al jutge que n'emeti un informe en el curt termini que li assenyali a aquest efecte.

Article 234⁹⁷

Un cop rebut l'informe esmentat, el secretari judicial l'ha de passar al fiscal, si la causa és per un delicte en què hagi d'intervenir, perquè emeti un dictamen per escrit en el termini de tres dies.

Article 235

En vista d'aquest dictamen, si n'hi ha, i de l'informe del jutge, el tribunal ha de resoldre el que estimi just.

La interlocutòria que es dicti no pot afectar l'estat que tingui la causa quan el recurs s'hagi interposat fora del termini ordinari de les apel·lacions, sens perjudici del que el tribunal acordi en el moment oportú quan arribi a conèixer-ne.

97. Article redactat de conformitat amb l'article 2.29 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 236⁹⁸

Contra les interlocutòries dels tribunals criminals s'hi pot interposar el recurs de súplica davant el mateix tribunal que les hagi dictat, i d'apel·lació únicament en els casos expressament previstos a la llei.

Article 237

Se n'exceptuen les interlocutòries contra les quals la llei atorgui expressament un altre recurs.

Article 238

El recurs de súplica contra una interlocutòria de qualsevol tribunal s'ha de substanciar mitjançant el procediment assenyalat per al recurs de reforma que s'entauli contra qualsevol resolució d'un jutge d'instrucció.

CAPÍTOL II. Del recurs de revisió contra les resolucions dels secretaris judicials⁹⁹

Article 238 bis¹⁰⁰

Contra totes les diligències d'ordenació dictades pels secretaris judicials es pot exercir davant ells mateixos un recurs de reposició.

98. Article redactat de conformitat amb l'article 2.30 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

99. Capítol afegit per l'article 2.31 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

100. Article afegit per l'article 2.31 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

També es pot interposar un recurs de reposició contra els decrets dels secretaris judicials, excepte en els supòsits en què sigui procedent la interposició directa del recurs de revisió perquè la llei ho prevegi expressament.

El recurs de reposició, que s'ha d'interposar sempre per escrit autoritzat amb la signatura del lletrat i acompanyat de tantes còpies com altres parts personades hi hagi, ha d'indicar la infracció en què la resolució hagi incorregut segons el parer del recurrent, i en cap cas no té efectes suspensius.

Admès a tràmit el recurs de reposició, el secretari judicial ha de concedir al Ministeri Fiscal i a les altres parts personades un termini comú de dos dies per presentar per escrit les seves al·legacions, transcorregut el qual ha de resoldre sense fer cap més tràmit.

Contra el decret del secretari judicial que resolgui el recurs de reposició no s'hi pot interposar cap recurs.

Article 238 ter¹⁰¹

El recurs de revisió s'ha d'interposar davant del jutge o el tribunal amb competència funcional en la fase del procés en què hagi recaigut el decret del secretari judicial que s'impugna, mitjançant un escrit en el qual s'ha d'esmentar la infracció en què aquest hagi incorregut, autoritzat amb la signatura del lletrat, i del qual s'han de presentar tantes còpies com altres parts personades hi hagi.

Un cop admès a tràmit el recurs de revisió, el secretari judicial ha de concedir al Ministeri Fiscal i a les altres parts personades un termini comú de dos dies perquè presentin les seves al·legacions per escrit, transcorregut el qual el jutge o el tribunal ha de resoldre sense fer cap més tràmit. Contra la interlocutòria resolutòria del recurs de revisió no s'hi pot interposar cap recurs.

El règim de recursos contra les resolucions dels secretaris judicials dictades per a l'execució dels pronunciaments civils de la

101. Article afegit per l'article 2.31 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

sentència i per a la realització de la mesura cautelar real d'embarquement prevista als articles 589 i 615 d'aquesta Llei, és el previst a la Llei d'enjudiciament civil.

TÍTOL XI. De les costes processals

Article 239

En les interlocutòries o les sentències que posin terme a la causa o a qualsevol dels incidents s'ha de resoldre sobre el pagament de les costes processals.

Article 240

Aquesta resolució pot consistir:

1r. A declarar les costes d'ofici.

2n. A condemnar els processats a pagar-les, assenyalant la part proporcional de la qual hagi de respondre cadascun d'ells, si n'hi ha diversos.

No s'han d'imposar mai les costes als processats que siguin absolts.

3r. A condemnar a pagar-les al querellant particular o a l'actor civil.

Aquests han de ser condemnats a pagar les costes quan de les actuacions resulti que han obrat amb temeritat o mala fe.

Article 241

Les costes consisteixen:

1r. En el reintegrament del paper timbrat usat en la causa.

2n. En el pagament dels drets d'aranzel.

3r. En el dels honoraris meritats pels advocats i els perits.

4t. En el de les indemnitzacions corresponents als testimonis que les hagin reclamat si són d'abonament, i en les altres despeses que s'hagin ocasionat en la instrucció de la causa.

Article 242¹⁰²

Quan les costes es declarin d'ofici no escau el pagament de les quantitats a què es refereixen els números 1 i 2 de l'article anterior.

Els procuradors i els advocats que hagin representat i defensat qualsevol de les parts, i els perits i els testimonis que hagin declarat a instància seva, poden exigir d'aquella, si no se li ha reconegut el dret a l'assistència jurídica gratuïta, l'abonament dels drets, els honoraris i les indemnitzacions que els corresponguin, reclamant-los del jutge o del tribunal que conegui de la causa.

S'ha de procedir a l'exacció per la via de constrenyiment si, un cop presentades les respectives reclamacions i fetes saber a les parts, aquestes no paguen en el termini prudencial que el secretari judicial assenyali, ni les consideren indegudes o excessives. En aquest últim cas s'ha de procedir d'acord amb el que disposa la Llei d'enjudiciament civil.

El secretari judicial que intervingui en l'execució de la sentència ha de fer la taxació de les costes de què parlen els números 1 i 2 de l'article anterior. Els honoraris dels advocats i perits s'han d'acreditar amb minutes signades pels qui els hagin meritat. Les indemnitzacions dels testimonis s'han de computar per la quantitat que oportunament s'hagi fixat en la causa. Les altres despeses les ha de regular el secretari judicial, a la vista dels justificants.

Article 243

Fetes la taxació i la regulació de costes, s'han de sotmetre a la vista del Ministeri Fiscal i de la part condemnada a pagar-les, perquè manifestin el que estimin convenient en el termini de tres dies.

102. Article redactat de conformitat amb l'article 2.32 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 244¹⁰³

Un cop transcorregut el termini establert a l'article anterior sense que s'hagi impugnat la taxació de costes practicada, o considerada indeguda o excessiva alguna de les partides d'honoraris, s'ha de procedir d'acord amb el que disposa la Llei d'enjudiciament civil.

Article 245

Aprovades o reformades la taxació i la regulació, cal fer efectives les costes per la via de constrenyiment que estableix la Llei d'enjudiciament civil, amb els béns dels qui hagin estat condemnats a pagar-les.

Article 246

Si els béns del penat no són suficients per cobrir totes les responsabilitats pecuniàries, s'ha de procedir, quant a ordre i preferència de pagament, d'acord amb el que estableixen els articles respectius del Codi penal.

TÍTOL XII. De les obligacions dels jutges i els tribunals relatives a l'estadística judicial

Article 247

Els jutges municipals tenen l'obligació de trametre cada mes al president de l'audiència territorial respectiva un estat dels judicis sobre faltes que s'hagin celebrat durant el mes anterior.

103. Article redactat de conformitat amb l'article 2.33 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 248

Els jutges d'instrucció han de trametre mensualment al president de la sala o l'audiència criminal respectiva un estat dels sumaris iniciats, pendents i conclusos durant el mes anterior.

Article 249

Els presidents de les sales o les audiències esmentades han de trametre cada trimestre al president de l'audiència territorial un estat en resum dels que hagin rebut mensualment dels jutges d'instrucció, i un altre de les causes pendents i enllestides davant del seu tribunal durant el trimestre.

Els trimestres s'han de formar comptant des del començament de l'any judicial.

Article 250

Els presidents de les audiències territorials han de trametre al Ministeri de Gràcia i Justícia, el primer mes de cada trimestre, estats en resum dels que hagin rebut dels jutges municipals i dels tribunals criminals.

Article 251

Les sales Segona i Tercera del Tribunal Suprem han de trametre al Ministeri de Gràcia i Justícia un estat dels recursos de cassació pendents davant seu i dels que hagin resolt durant el trimestre.

Quan la sala criminal de qualsevol audiència territorial o la Tercera del Tribunal Suprem, o aquest constituït en ple, principiïn o resolguin alguna causa criminal que els estigui encomanada especialment, n'han d'assabentar immediatament el ministre de Gràcia i Justícia, al qual han de trametre, si s'escau, un testimoniatge de la sentència.

Article 252

Els tribunals han de trametre directament al Registre Central de Processats i Penats, establert al Ministeri de Gràcia i Justícia,

notes autoritzades de les sentències fermes en les quals s'imposi alguna pena per delictes, i de les interlocutòries en què es declari la rebel·lia dels processats, d'acord amb els models que els trametin a aquest efecte.

Article 253

El tribunal que dicti una sentència ferma condemnatòria en qualsevol causa criminal ha de trametre un testimoniatge de la part dispositiva al jutge d'instrucció del lloc en què s'hagi format el sumari.

Article 254

Cada jutge d'instrucció ha de portar un llibre que s'ha de titular *Registre de penats*.

Els fulls d'aquest llibre han de ser numerats, segellats i rubricats pel jutge d'instrucció i el seu secretari de govern.

En aquest llibre s'hi han d'extractar els certificats esmentats en l'article anterior.

Article 255

Cada jutge d'instrucció ha de portar també un altre llibre, titulat *Registre de processats en rebel·lia*, amb les formalitats que es prescriuen per al de penats.

En aquest llibre s'hi han d'annotar totes les causes dels processats de les quals hagin estat declarats rebels, i en l'assentament de cadascun s'hi ha de fer l' anotació corresponent quan el rebel sigui trobat.

Article 256

Les audiències o les sales criminals han de portar un llibre igual que el que esmenta l'article anterior per anotar-hi els processats declarats rebels després de la conclusió del sumari.

Article 257

Sens perjudici del que disposa aquest títol, el Ministeri de Gràcia i Justícia ha d'establir, per mitjà dels reglaments corresponents, el servei de l'estadística criminal que s'ha d'organitzar en el centre esmentat i les regles que han d'observar els jutges i els tribunals d'acord amb aquest.

TÍTOL XIII. De les correccions disciplinàries

Article 258

Sens perjudici de les correccions especials que estableix aquesta Llei per a casos determinats, també són aplicables les disposicions que conté el títol XIII del llibre primer de la Llei d'enjudiciament civil a totes les persones, siguin o no funcionàries, que assisteixin als judicis criminals o que hi intervinguin de qualsevol altra manera, i els jutges municipals, els jutges d'instrucció, els tribunals criminals i el Suprem són els que, respectivament, en cada cas, poden imposar les correccions disciplinàries corresponents.

LLIBRE II. Del sumari

TÍTOL I. De la denúncia

Article 259¹⁰⁴

El qui presenciï la perpetració de qualsevol delictes públic està obligat a assabentar-ne immediatament el jutge d'instrucció, de

104. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

pau, comarcal o municipal, o el funcionari fiscal més pròxim al lloc en què es trobi, sota la multa de 25 a 250 pessetes.

Article 260

L'obligació que estableix l'article anterior no inclou els impúbbers ni els qui no gaudeixin del ple ús de raó.

Article 261

Tampoc no estan obligats a denunciar:

1r. El cònjuge del delinqüent.

2n. Els ascendents i els descendents consanguinis o afins del delinqüent i els seus col·laterals consanguinis o uterins i afins fins al segon grau inclusivament.

3r. Els fills naturals respecte de la mare en tot cas, i respecte del pare quan estiguin reconeguts, així com la mare i el pare en els mateixos casos.

Article 262

Els qui per raó del seu càrrec, professió o ofici tinguin notícia d'algun delictes públics estan obligats a denunciar-lo immediatament al Ministeri Fiscal, al tribunal competent, al jutge d'instrucció i, si no n'hi ha, al municipal o al funcionari de policia més pròxim al lloc, si es tracta d'un delictes flagrant.

Els qui no compleixin aquesta obligació incorren en la multa que assenyala l'article 259, la qual s'ha d'imposar disciplinàriament.

Si l'omissió d'informar-ne és d'un professor de medicina, cirurgia o farmàcia i té relació amb l'exercici de les seves activitats professionals, la multa no pot ser inferior a 125 pessetes ni superior a 250.¹⁰⁵

105. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

Si el qui hagi incorregut en l'omissió és empleat públic, n'ha d'assabentar a més el seu superior immediat per als efectes que siguin procedents en l'ordre administratiu.

El que disposa aquest article s'entén quan l'omissió no produïxi responsabilitat d'acord amb les lleis.

Article 263

L'obligació que imposa el paràgraf primer de l'article anterior no comprèn els advocats ni els procuradors respecte de les instruccions o explicacions que rebin dels seus clients. Tampoc no comprèn els eclesiàstics i els ministres de cultes dissidents respecte de les notícies que els hagin estat revelades en l'exercici de les funcions del seu ministeri.

Article 263 bis¹⁰⁶

1. El jutge d'instrucció competent i el Ministeri Fiscal, així com els caps de les unitats orgàniques de policia judicial, centrals o d'àmbit provincial, i els seus comandaments superiors poden autoritzar la circulació o l'entrega vigilada de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques, així com d'altres substàncies prohibides. Aquesta mesura s'ha de disposar per mitjà d'una resolució fonamentada, en què es determini explícitament, així que sigui possible, l'objecte de l'autorització o entrega vigilada, així com el tipus i la quantitat de la substància de què es tracti. Per adoptar aquestes mesures s'ha de tenir en compte si són necessàries per a les finalitats de la investigació en relació amb la importància del delictes i amb les possibilitats de vigilància. El jutge que dicti la resolució ha de traslladar-ne una còpia al jutjat degà de la seva jurisdicció, el qual ha de tenir custodiat un registre d'aquestes resolucions.

També es pot autoritzar la circulació o entrega vigilada dels equips, els materials i les substàncies a què es refereix l'article

106. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de Llei orgànica 5/1999, de 13 de gener, de modificació de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de perfeccionament de l'acció investigadora relacionada amb el tràfic il·legal de drogues i altres activitats il·lícites greus (BOE núm. 12, de 14 de gener, i suplement en català núm. 4, de 13 de febrer).

371 del Codi penal, dels béns i guanys a què fa referència l'article 301 d'aquest Codi en tots els supòsits que preveu, així com dels béns, materials, objectes i espècies animals i vegetals a què es refereixen els articles 332, 334, 386, 566, 568 i 569, també del Codi penal.

2. S'entén per circulació o entrega vigilada la tècnica consistent a permetre que remeses il·lícites o sospitoses de drogues tòxiques, substàncies psicotròpiques o altres substàncies prohibides; els equips, materials i substàncies a què es refereix l'apartat anterior; les substàncies per les quals s'hagin substituït les esmentades anteriorment, així com els béns i guanys procedents de les activitats delictives tipificades en els articles 301 a 304 i 368 a 373 del Codi penal, circulin per territori espanyol o en surtin o hi entrin sense cap interferència obstativa de l'autoritat o els seus agents i sota la seva vigilància, amb la finalitat de descobrir o d'identificar les persones involucrades en la comissió d'algun delictes relatiu a aquestes drogues, substàncies, equips, materials, béns i guanys, així com també de donar auxili a autoritats estrangeres amb aquests mateixos fins.

3. El recurs a l'entrega vigilada s'ha de fer cas per cas i, en el pla internacional, s'ha d'adequar al que disposen els tractats internacionals.

Els caps de les unitats orgàniques de la policia judicial centrals o d'àmbit provincial o els seus comandaments superiors han d'informar immediatament el Ministeri Fiscal sobre les autoritzacions que hagin atorgat de conformitat amb l'apartat 1 d'aquest article i, si hi ha procediment judicial obert, el jutge d'instrucció competent.

4. La intercepció i l'obertura de trameses postals sospitoses de contenir estupefaents i, si s'escau, la substitució posterior de la droga que hi havia a dins s'han de dur a terme respectant en tot moment les garanties judicials que estableix l'ordenament jurídic, amb excepció del que preveu l'article 584 d'aquesta Llei.

Article 264

El qui per qualsevol mitjà diferent dels esmentats prengui co-neixement de la perpetració d'algun delictes dels que s'han de perseguir d'ofici ho ha de denunciar al Ministeri Fiscal, al tribunal

competent o al jutge d'instrucció o municipal, o al funcionari de policia, sense que s'entengui obligat per això a provar els fets denunciats ni a formalitzar una querella.

El denunciador en cap cas no contreu cap altra responsabilitat que la corresponent als delictes que hagi comès per mitjà de la denúncia o amb motiu d'aquesta.

Article 265

Les denúncies es poden fer per escrit o de paraula, personalment o per mitjà d'un mandatari amb poder especial.

Article 266

La denúncia que es faci per escrit, l'ha de signar el denunciant i, si no ho pot fer, una altra persona a petició seva. L'autoritat o el funcionari que la rebí n'ha de rubricar i segellar tots els fulls davant de qui la presenti, que pot també rubricar-la ell mateix o per mitjà d'una altra persona a petició seva.

Article 267

Quan la denúncia sigui verbal, l'autoritat o el funcionari que la rebí n'ha d'estendre una acta, en la qual, en forma de declaració, s'han d'indicar totes les notícies que tinguí el denunciant relatives al fet denunciat i a les seves circumstàncies, que han de signar tots dos a continuació. Si el denunciant no pot signar, ho ha de fer una altra persona a petició seva.

Article 268

El jutge, el tribunal, l'autoritat o el funcionari que rebí una denúncia verbal o escrita han de fer constar, per mitjà de la cèdula personal, o per altres mitjans que considerin suficients, la identitat de la persona del denunciant.

Si aquest ho exigeix, li han de donar un resguard d'haver formalitzat la denúncia.

Article 269

Un cop formalitzada la denúncia, el jutge o el funcionari a qui s'hagi fet ha de comprovar o manar que es comprovi immediatament el fet denunciat, llevat que aquest no revesteixi caràcter de delicte o que la denúncia sigui manifestament falsa. En qualsevol d'aquests dos casos, el tribunal o el funcionari s'han d'abstenir de tot procediment, sens perjudici de la responsabilitat en què incorrin si la desestimen indègudament.

TÍTOL II. De la querella

Article 270

Tots els ciutadans espanyols, hagin estat o no ofesos pel delicte, es poden querellar, exercint l'acció popular que estableix l'article 101 d'aquesta Llei.

També es poden querellar els estrangers pels delictes comesos contra la seva persona o els seus béns, o les persones o béns dels seus representats, sempre que prèviament hagin complert el que disposa l'article 280, si no estan compresos en l'últim paràgraf de l'article 281.

Article 271

Els funcionaris del Ministeri Fiscal han d'exercir també, en forma de querella, les accions penals en els casos en què hi estiguin obligats d'acord amb el que disposa l'article 105.

Article 272

La querella s'ha de presentar davant del jutge d'instrucció competent.

Si el querellat està sotmès per disposició especial de la llei a un determinat tribunal, la querella s'ha de presentar davant seu.

El mateix s'ha de fer quan siguin diversos els querellats per un mateix delicte o per dos o més delictes connexos, i algun d'aquells

estigui sotmès excepcionalment a un tribunal que per regla general no sigui el cridat a conèixer del delictes.

Article 273

En els casos de l'article anterior, quan es tracti d'un delictes *in fraganti* o dels que no deixen senyals permanents d'haver-se perpetrat, o en els quals es pugui témer fonamentadament l'ocultació o la fugida del presumpte culpable, el particular que intenci querellar-se contra el delictes pot acudir des d'aleshores al jutge d'instrucció o municipal més pròxim, o a qualsevol funcionari de policia, a fi que es practiquin les primeres diligències necessàries per fer constar la veritat dels fets i per detenir el delinqüent.

Article 274

El particular querellant, sigui quin sigui el seu fur, queda sotmès, per a tots els efectes del judici que hagi promogut, al jutge d'instrucció o al tribunal competent per conèixer del delictes objecte de la querella.

Ara bé, es pot apartar de la querella en qualsevol moment, tot i que queda subjecte a les responsabilitats que puguin derivar dels seus actes anteriors.

Article 275

Si la querella és per un delictes que no es pugui perseguir sinó a instància de part, s'entén abandonada per qui l'hagi presentat quan deixi d'instar el procediment dins dels deu dies següents a la notificació de la interlocutòria en què el jutge o el tribunal així ho hagi decidit.

A aquest efecte, al cap de deu dies d'haver-se practicat les últimes diligències que hagi sol·licitat el querellant, o d'estar paralitzada la causa per manca d'instància d'ell mateix, el jutge o el tribunal que conegui de les actuacions ha de manar d'ofici que aquell sol·liciti el que convingui al seu dret en el termini que fixa el paràgraf anterior.

Article 276

Es té també per abandonada la querella quan, per mort o per haver-se incapacitat el querellant per continuar l'acció, no comparegui cap dels seus hereus o representants legals a sostenir-la dins dels trenta dies següents a la citació que se'ls farà a aquest efecte, i en què se'ls donarà a conèixer la querella.

Article 277

La querella s'ha de presentar sempre per mitjà d'un procurador amb poder suficient i subscrita per un lletrat.

S'ha d'estendre en paper d'ofici i s'hi ha d'indicar:

1r. El jutge o el tribunal davant del qual es presenti.

2n. El nom, els cognoms i el veïnatge del querellant.

3r. El nom, els cognoms i el veïnatge del querellat.

En el cas que s'ignorin aquestes circumstàncies, cal designar el querellat amb les senyes que millor puguin donar-lo a conèixer.

4t. La relació circumstanciada del fet, amb indicació del lloc, l'any, el mes, el dia i l'hora en què es va executar, si es coneixen.

5è. Indicació de les diligències que s'han de practicar per a la comprovació del fet.

6è. La petició que s'admeti la querella, que es practiquin les diligències indicades al número anterior, que es detingui i s'empressoni el presumpte culpable o se li exigeixi la fiança de llibertat provisional, i que es disposi l'embargament dels seus béns en la quantitat necessària en els casos en què sigui procedent.

7è. La signatura del querellant o la d'una altra persona a petició seva si no sap signar o no pot fer-ho, quan el procurador no tingui poder especial per formular la querella.

Article 278

Si la querella té per objecte algun delictes dels que només es poden perseguir a instància de part, excepte el de violació o rapte, s'ha d'acompanyar també del certificat que acrediti que s'ha celebrat o intentat l'acte de conciliació entre el querellant i el querellat.

No obstant això, es poden practicar sense aquest requisit les diligències de caràcter urgent per comprovar els fets o detenir el delinqüent, i suspendre després el curs de les actuacions fins que s'acrediti que s'ha complert el que disposa el paràgraf anterior.

Article 279

En els delictes de calúmia o injúria causades en un judici s'ha de presentar a més la llicència del jutge o el tribunal que n'hagi conegut, d'acord amb el que disposa el Codi penal.

Article 280

El particular querellant ha de prestar fiança del tipus i en la quantia que fixi el jutge o el tribunal per respondre de les resultes del judici.

Article 281

Queden exempts de complir el que disposa l'article anterior:

1r. L'ofès i els seus hereus o representants legals.

2n. En els delictes d'assassinat o d'homicidi, el vidu o vídua, els ascendents i els descendents consanguinis o afins, els col·laterals consanguinis o uterins i afins fins al segon grau, els hereus de la víctima i els pares, les mares i els fills naturals als quals es refereix el número tercer de l'article 261.

L'exempció de fiança no és aplicable als estrangers si no els correspon en virtut de tractats internacionals o pel principi de reciprocitat.

TÍTOL III. De la policia judicial

Article 282

La policia judicial té per objecte, i és obligació de tots els qui la componen, descobrir els delictes públics que es cometin al seu territori o demarcació; practicar, segons les seves atribucions, les

diligències necessàries per comprovar-los i descobrir els delinqüents, i recollir tots els efectes, instruments o proves del delictes que hi hagi perill que desapareguin, els quals han de posar a disposició de l'autoritat judicial.

Si el delictes és dels que només es poden perseguir a instància de part legítima, tenen la mateixa obligació expressada en el paràgraf anterior, si se'ls requereix a aquest efecte. L'absència de denúncia no impedeix la pràctica de les primeres diligències de prevenció i assegurament dels delictes relatius a la propietat intel·lectual i industrial.¹⁰⁷

Article 282 bis¹⁰⁸

1. Amb les finalitats previstes en l'article anterior i quan es tracti d'investigacions que afectin activitats pròpies de la delinqüència organitzada, el jutge d'instrucció competent o el Ministeri Fiscal, sempre que n'informin immediatament el jutge, poden autoritzar funcionaris de la policia judicial, mitjançant una resolució fonamentada i tenint en compte si cal per a les finalitats de la investigació, a actuar sota una identitat suposada i a adquirir i transportar els objectes, efectes i instruments del delictes i diferir-ne la intervenció. La identitat suposada ha de ser atorgada pel Ministeri de l'Interior pel termini de sis mesos prorrogables per períodes de la mateixa durada, en què queden legítimament habilitats per actuar en tot el que està relacionat amb la investigació concreta i a participar en el tràfic jurídic i social sota aquesta identitat.

107. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 5.1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

108. Article afegit per l'article 2 de Llei orgànica 5/1999, de 13 de gener, de modificació de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de perfeccionament de l'acció investigadora relacionada amb el tràfic il·legal de drogues i altres activitats il·lícites greus (BOE núm. 12, de 14 de gener, i suplement en català núm. 4, de 13 de febrer).

La resolució per mitjà de la qual això es disposi ha de consignar el nom veritable de l'agent i la identitat suposada amb què actuarà en el cas concret. La resolució és reservada i s'ha de conservar fora de les actuacions amb la seguretat necessària.

La informació que l'agent encobert vagi obtenint s'ha de comunicar com més aviat millor a qui hagi autoritzat la investigació. Així mateix, aquesta informació s'ha d'aportar al procés íntegrament i l'òrgan judicial competent l'ha de valorar en consciència.

2. Els funcionaris de la policia judicial que hagin actuat en una investigació amb identitat falsa de conformitat amb el que preveu l'apartat 1 poden mantenir aquesta identitat quan testifiquin en el procés que puguí derivar-se dels fets en què hagin intervingut i sempre que es disposi així mitjançant una resolució judicial motivada, i també els és aplicable el que preveu la Llei orgànica 19/1994, de 23 de desembre.

Cap funcionari de la policia judicial no pot ser obligat a actuar com a agent encobert.

3. Quan les actuacions d'investigació puguin afectar els drets fonamentals, l'agent encobert ha de sol·licitar de l'òrgan judicial competent les autoritzacions que respecte d'això estableixin la Constitució i la Llei, així com complir les altres previsions legals aplicables.

4. Als efectes que assenyala l'apartat 1 d'aquest article, es considera delinqüència organitzada l'associació de tres persones o més per dur a terme, de forma permanent o reiterada, conductes que tinguin com a finalitat cometre algun o alguns dels delictes següents:

a) Delicte de segrest de persones previst en els articles 164 a 166 del Codi penal.

b) Delictes relatius a la prostitució previstos en els articles 187 a 189 del Codi penal.

c) Delictes contra el patrimoni i contra l'ordre socioeconòmic previstos en els articles 237, 243, 244, 248 i 301 del Codi penal.

d) Delictes relatius a la propietat intel·lectual i industrial previstos en els articles 270 a 277 del Codi penal.¹⁰⁹

109. Apartat 4, paràgraf *d*, afegit per la disposició final 1a.1.a de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

e) Delictes contra els drets dels treballadors previstos en els articles 312 i 313 del Codi penal.¹¹⁰

f) Delictes de tràfic d'espècies de flora o fauna amenaçada previstos en els articles 332 i 334 del Codi penal.¹¹¹

g) Delicte de tràfic de material nuclear i radioactiu previst en l'article 345 del Codi penal.¹¹²

h) Delictes contra la salut pública previstos en els articles 368 a 373 del Codi penal.¹¹³

i) Delicte de falsificació de moneda previst en l'article 386 del Codi penal.¹¹⁴

j) Delicte de tràfic i dipòsit d'armes, municions o explosius previst en els articles 566 a 568 del Codi penal.¹¹⁵

110. Apartat 4, paràgraf *e*, renumerat per la disposició final 1a.1.a de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

111. Apartat 4, paràgraf *f*, renumerat per la disposició final 1a.1.a de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

112. Apartat 4, paràgraf *g*, renumerat per la disposició final 1a.1.a de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

113. Apartat 4, paràgraf *h*, renumerat per la disposició final 1a.1.a de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

114. Apartat 4, paràgraf *i*, renumerat per la disposició final 1a.1.a de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

115. Apartat 4, paràgraf *j*, renumerat per la disposició final 1a.1.a de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

k) Delictes de terrorisme previstos en els articles 571 a 578 del Codi penal.¹¹⁶

l) Delictes contra el patrimoni històric previstos en l'article 2.1.e de la Llei orgànica 12/1995, de 12 de desembre, de repressió del contraban.¹¹⁷

5. L'agent encobert està exempt de responsabilitat criminal per les actuacions que siguin conseqüència necessària del desenvolupament de la investigació, sempre que guardin la proporcionalitat adequada amb la seva finalitat i no constitueixin una provocació al delicte.

Per tal de procedir penalment contra ell per les actuacions efectuades en relació amb la investigació, el jutge competent per conèixer la causa, tan bon punt tingui esment de l'actuació d'algun agent encobert en aquella, ha de requerir un informe relatiu a aquesta circumstància a qui hagi autoritzat la identitat suposada, i, tenint en compte aquest, ha de resoldre el que escaigui segons el seu criteri.

Article 283¹¹⁸

Constitueixen la policia judicial i són auxiliars dels jutges i els tribunals competents en matèria penal i del Ministeri Fiscal, i queden obligats a seguir les instruccions que rebin d'aquelles autoritats als efectes de la investigació dels delictes i la persecució dels delinqüents:

1r. Les autoritats administratives encarregades de la seguretat pública i de la persecució de tots els delictes o d'alguns d'especials.

116. Apartat 4, paràgraf *k*, renumerat per la disposició final 1a.1.a de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

117. Apartat 4, paràgraf *l*, renumerat per la disposició final 1a.1.a de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

118. Article redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 3/1967, de 8 d'abril, sobre modificació de determinats articles del Codi penal i de la Llei d'enjuiciament criminal (BOE núm. 86, d'11 d'abril).

2n. Els empleats o els subalterns de la policia de seguretat, sigui quina sigui la seva denominació.

3r. Els alcaldes, els tinents d'alcalde i els alcaldes de barri.

4t. Els caps, els oficials i els individus de la Guàrdia Civil o de qualsevol altra força destinada a la persecució de malfactors.

5è. Els serenos, els zeladors i qualsevol altre agent municipal de la policia urbana o rural.

6è. Els guardes de muntanyes, de camps i de sembrats, jurats o confirmats per l'Administració.

7è. Els funcionaris del cos especial de presons.

8è. Els agents judicials i els subalterns dels tribunals i jutjats.

9è. El personal dependent de la Direcció Central de Trànsit encarregat de la investigació tècnica dels accidents.

Article 284

Immediatament després que els funcionaris de la policia judicial tinguin esment d'un delicte públic, o siguin requerits per prevenir la instrucció de diligències per raó d'algun delicte privat, ho han de participar a l'autoritat judicial o al representant del Ministeri Fiscal, si poden fer-ho sense cessar la pràctica de les diligències de prevenció.

Altrament ho han de fer una vegada acabades.

Article 285

Si hi concorre algun funcionari de la policia judicial de categoria superior a la del qui estigui actuant, aquest li ha de donar a conèixer tot el que hagi practicat i posar-se immediatament a la seva disposició.

Article 286

Quan el jutge d'instrucció o el municipal es presentin a formar el sumari, han de cessar les diligències de prevenció que estigui practicant qualsevol autoritat o agent de policia; aquests les han de lliurar a l'acte al jutge esmentat, així com els efectes relatius al delicte que s'hagin recollit, i posar a la seva disposició els detinguts, si n'hi ha.

Article 287

Els funcionaris que constitueixen la policia judicial han de practicar sense dilació, segons les atribucions respectives, les diligències que els funcionaris del Ministeri Fiscal els encomanin per comprovar el delictes i descobrir els delinqüents i totes les altres que durant el curs de la causa els encarreguin els jutges d'instrucció i els municipals.

Article 288

El Ministeri Fiscal, els jutges d'instrucció i els municipals poden entendre's directament amb els funcionaris de la policia judicial, sigui quina sigui la seva categoria, per a tots els efectes d'aquest títol, però si el servei que n'exigeixen admet espera, han d'acudir al superior respectiu del funcionari de la policia judicial, mentre no necessitin l'auxili immediat d'aquest.

Article 289

El funcionari de la policia judicial que per qualsevol causa no pugui complir el requeriment o l'ordre que hagi rebut del Ministeri Fiscal, del jutge d'instrucció, del jutge municipal o de l'autoritat o l'agent que hagi previngut les primeres diligències, n'ha d'assabentar immediatament el qui hagi fet el requeriment o hagi donat l'ordre perquè en disposi l'execució d'una altra manera.

Article 290

Si la causa no és legítima, el qui hagi donat l'ordre o hagi fet el requeriment n'ha d'assabentar el superior jeràrquic de qui s'excusi perquè el corregeixi disciplinàriament, a menys que hagi incorregut en una major responsabilitat d'acord amb les lleis.

El superior jeràrquic ha de comunicar a l'autoritat o al funcionari que li hagi fet la queixa la resolució que adopti respecte del seu subordinat.

Article 291

El cap de qualsevol força pública que no pugui prestar l'auxili que li demanin els jutges d'instrucció o municipals o un funcionari de la policia judicial s'ha d'atenir també al que disposa l'article 289.

El qui hagi fet el requeriment n'ha d'assabentar el cap superior immediat de qui s'excusi, en la forma i amb l'objecte que esmenten els paràgrafs de l'article anterior.

Article 292

Els funcionaris de la policia judicial han d'estendre, bé en paper timbrat, bé en paper comú, un atestat de les diligències que practiquin, en el qual han d'especificar amb la major exactitud els fets que hagin descobert, inserir les declaracions i informes rebuts, i anotar totes les circumstàncies que hagin observat i puguin ser una prova o indici del delictes.

La policia judicial ha de remetre amb l'atestat un informe que doni compte de les detencions anteriors i de l'existència de requisitòries per a la crida i cerca quan consti així a les seves bases de dades.¹¹⁹

Article 293

L'atestat l'ha de signar el qui l'hagi estès, i si usa un segell l'ha d'estampar amb la seva rúbrica en tots els fulls.

Les persones presents, els perits i els testimonis que hagin intervingut en les diligències exposades en l'atestat han de ser convidats a signar-lo en la part referent a ells. Si no ho fan, se n'ha d'indicar la raó.

Article 294

Si el funcionari a qui correspon redactar l'atestat no pot fer-ho, s'ha de substituir per una exposició verbal circumstanciada, que

119. Paràgraf 2n afegit per la disposició final 1a.2.c de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

ha de posar en escrit d'una manera fefaent el funcionari del Ministeri Fiscal, el jutge d'instrucció o el municipal a qui s'hagi de presentar l'atestat, i manifestar el motiu pel qual no s'ha redactat en la forma ordinària.

Article 295

En cap cas, llevat del de força major, els funcionaris de la policia judicial no poden deixar transcórrer més de vint-i-quatre hores sense donar a conèixer a l'autoritat judicial o al Ministeri Fiscal les diligències que hagin practicat.

Els qui infringeixin aquesta disposició han de ser corregits disciplinàriament amb una multa de 250 a 1.000 pessetes, si l'omissió no mereix la qualificació de delictes, i al mateix temps la infracció esmentada s'ha de considerar com a falta greu la primera vegada i com a falta molt greu les següents.¹²⁰

Els qui, sense excedir el temps de les vint-i-quatre hores, demorin més del que és necessari el fet de donar-ho a conèixer, han de ser corregits disciplinàriament amb una multa de 100 a 350 pessetes, i a més aquesta infracció constitueix falta lleu la primera vegada, greu les dues següents i molt greu les restants, als efectes de l'expedient personal de l'interessat.¹²¹

Article 296

Quan hagin practicat diligències per ordre o requeriment de l'autoritat judicial o del Ministeri Fiscal, n'han de comunicar el resultat obtingut en els terminis que s'hagin fixat en l'ordre o en el requeriment.

120. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

121. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

Article 297

Els atestats que redactin i les manifestacions que facin els funcionaris de la policia judicial, a conseqüència de les investigacions que hagin practicat, s'han de considerar denúncies als efectes legals.

Les altres declaracions que prestin han de ser signades, i tenen el valor de declaracions testificals en tot allò que es refereixi a fets de coneixement propi.

En tot cas, els funcionaris de la policia judicial estan obligats a observar estrictament les formalitats legals en totes les diligències que practiquin, i s'han d'abstenir sota la seva responsabilitat d'usar mitjans d'investigació que la llei no autoritzi.

Article 298

Els jutges d'instrucció i els fiscals han de qualificar en un registre reservat el comportament dels funcionaris que sota la seva inspecció presten servei de policia judicial i cada semestre, amb referència al registre esmentat, han de comunicar als superiors de cadascun d'ells la qualificació raonada del seu comportament, als efectes corresponents.

Quan els funcionaris de la policia judicial que hagin de ser corregits disciplinàriament d'acord amb aquesta llei siguin de categoria superior a la de l'autoritat judicial o fiscal que entengui en les diligències en què s'hagi comès la falta, s'han d'abstenir d'imposar ells mateixos la correcció i limitar-se a assabentar del que ha passat el cap immediat del qui hagi de ser corregit.

TÍTOL IV. De la instrucció

CAPÍTOL I. Del sumari i de les autoritats competents per instruir-lo

Article 299

Constitueixen el sumari les actuacions encaminades a preparar el judici i practicades per esbrinar i fer constar la perpetració

dels delictes amb totes les circumstàncies que puguin influir en la qualificació i la culpabilitat dels delinqüents, les persones i les responsabilitats pecuniàries dels quals cal assegurar.

Article 300

Cada delicte del qual conegui l'autoritat judicial ha de ser objecte d'un sumari. Els delictes connexos s'han de comprendre, no obstant això, en un sol procés.

Article 301

Les diligències del sumari són secretes fins que s'obri el judici oral, amb les excepcions que determina aquesta Llei.

L'advocat o el procurador de qualsevol de les parts que reveli indegudament el secret del sumari ha de ser corregit amb una multa de 250 pessetes a 2.500.¹²²

En la mateixa multa incorre qualsevol altra persona que, sense ser funcionari públic, cometi la mateixa falta.

El funcionari públic, en el cas dels paràgrafs anteriors, incorre en la responsabilitat que el Codi penal assenyali en el lloc respectiu.

Article 302¹²³

Les parts personades poden prendre coneixement de les actuacions i intervenir en totes les diligències del procediment.

Malgrat el que disposa el paràgraf anterior, si el delicte és públic, el jutge d'instrucció, a proposta del Ministeri Fiscal, de qualsevol de les parts personades o d'ofici, pot declarar-lo, mitjançant una interlocutòria, totalment o parcialment secret per a totes les

122. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

123. Article redactat de conformitat amb l'article 2.1 la Llei 53/1978, de 4 de desembre, per la qual es modifiquen els articles 23, 37, 53, 118, 302, 311, 333, 520 i 522 de la Llei d'enjudiciament criminal i se'n deroga l'article 316 (BOE núm. 293, de 8 de desembre).

parts personades, per un temps no superior a un mes, i s'ha d'alçar el secret necessàriament amb deu dies d'antelació a la conclusió del sumari.

Article 303

La formació del sumari, ja comenci d'ofici, ja a instància de part, correspon als jutges d'instrucció pels delictes que es cometin dins del seu partit o demarcació respectiva i, si no n'hi ha, als altres de la mateixa ciutat o població, quan n'hi hagi més d'un i, en prevenció amb ells o per delegació seva, als jutges municipals.

Aquesta disposició no és aplicable a les causes que la Llei orgànica encomana especialment a determinats tribunals, ja que per a aquests poden nomenar per a aquelles un jutge d'instrucció especial o autoritzar el jutge ordinari per al seguiment del sumari.

El nomenament del jutge d'instrucció únicament pot recaure en un magistrat del mateix tribunal o en un funcionari de l'ordre judicial en servei actiu dels que hi hagi dins del territori del tribunal esmentat. Així que es designi, ha d'actuar amb jurisdicció pròpia i independent.

Quan l'instructor sigui un magistrat, pot delegar les seves funcions, en cas de necessitat imprescindible, en el jutge d'instrucció del punt on s'hagin de practicar les diligències.

Quan el delicte sigui per la seva naturalesa dels que només poden cometre autoritats o funcionaris subjectes a un fur superior, els jutges d'instrucció ordinaris, en casos urgents, poden disposar les mesures de precaució necessàries per evitar-ne l'ocultació, però han de trametre les diligències en el termini més breu possible, que en cap cas no pot excedir els tres dies, al tribunal competent, el qual ha de resoldre sobre la incoació del sumari, i en el moment oportú sobre si escau o no processar l'autoritat o el funcionari inculpats.

Article 304

Les sales de govern de les audiències territorials poden nomenar també un jutge d'instrucció especial quan les causes versin sobre delictes les circumstàncies extraordinàries dels quals, o les del lloc i el temps de l'execució, o de les persones que hi hagin

intervingut com a ofensors o ofesos, en motivin fonamentadament el nomenament per a la més encertada investigació o per a la més segura comprovació dels fets.

Les facultats de les sales de govern són extensives a les causes procedents de les audiències compreses dins de la seva demarcació, i els nomenaments han de recaure en els mateixos funcionaris que indica l'article anterior d'entre els existents en el territori, preferint, si pot ser, un dels seus magistrats, quan el jutge d'instrucció ordinari no sigui autoritzat per al seguiment del sumari.

Tant les sales de govern com els tribunals, quan facin ús de la facultat indicada en aquest article i el precedent, n'han de donar compte motivat al Ministeri de Gràcia i Justícia.

La mateixa facultat té la Sala de Govern del Tribunal Suprem per designar quan sigui procedent un jutge especial que conegui del delictes o els delictes comesos en llocs pertanyents a la jurisdicció de més d'una audiència territorial o en els casos en què la Sala esmentada ho estimi convenient per les circumstàncies del fet, casos en què el nomenament ha de recaure en qualsevol funcionari del servei actiu de la carrera judicial.¹²⁴

La competència per a l'audiència respectiva a què s'hagi de sotmetre el procés un cop conclòs el sumari s'ha d'atribuir segons les regles de l'article 18 d'aquesta Llei.¹²⁵

Article 305

El nomenament de jutges especials d'instrucció que es faci conformement als articles anteriors ha de ser i s'ha d'entendre solament per a la instrucció del sumari amb totes les seves incidències. Un cop acabat, el jutge especial l'ha de trametre al tribunal al qual correspongui conèixer de la causa segons les disposicions vigents, perquè la prossegueixi i decideixi d'acord amb el dret.

124. Paràgraf 4t afegit per l'article únic de la Llei de 6 de febrer de 1935 (Gasetta de Madrid núm. 47, de 16 de febrer).

125. Paràgraf 5è afegit per l'article únic de la Llei de 6 de febrer de 1935 (Gasetta de Madrid núm. 47, de 16 de febrer).

CAPÍTOL II. De la formació del sumari

Article 306

De conformitat amb el que disposa el capítol anterior, els jutges d'instrucció han de formar els sumaris dels delictes públics sota la inspecció directa del fiscal del tribunal competent.

La inspecció s'ha d'exercir, sia constituint-se el fiscal ell mateix o per mitjà dels seus auxiliars al costat del jutge d'instrucció, sia per mitjà dels testimoniatges que hi tinguin relació, prou indicatius, que el jutge d'instrucció li ha de trametre periòdicament i tantes vegades com els hi reclami, cas en què el fiscal pot presentar les seves observacions en una atenta comunicació i formular les seves pretensions mitjançant requeriments igualment atents. També pot delegar les seves funcions en els fiscals municipals.

Tan aviat com s'ordini incoar el procediment per a les causes davant el tribunal del jurat, s'han de fer conèixer al Ministeri Fiscal, el qual ha de comparèixer i intervenir en totes les actuacions que es duguin a terme davant seu.¹²⁶

Quan en els òrgans judicials hi hagi els mitjans tècnics necessaris, el fiscal pot intervenir en les actuacions de qualsevol procediment penal, inclosa la compareixença de l'article 505, mitjançant videoconferència o un altre sistema similar que permeti la comunicació bidireccional i simultània de la imatge i el so.¹²⁷

Article 307

En el cas que el jutge municipal comenci a instruir les primeres diligències del sumari, així que es practiquin les més urgents i totes les que el jutge d'instrucció li hagi atribuït, li ha de trametre la causa, que mai no pot retenir més de tres dies.

126. Paràgraf 3r afegit per la disposició final 2a.3 de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig).

127. Paràgraf 4t afegit per l'article 4.1 de Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

Article 308¹²⁸

Immediatament després que els jutges d'instrucció o de pau, si s'escau, tinguin notícia de la perpetració d'un delictes, el secretari judicial ho ha de comunicar al fiscal de l'audiència respectiva, i, a més, ha de donar un comunicat de la formació del sumari al president d'aquesta, en una relació succinta, prou expressiva del fet, de les seves circumstàncies i del seu autor, dins els dos dies següents al dia en què hagin començat a instruir-lo.

Els jutges de pau han de donar compte immediatament de la prevenció de les diligències al d'instrucció a qui correspongui.

Article 309

Si la persona contra la qual resultin càrrecs és alguna de les sotmeses a un tribunal excepcional en virtut d'una disposició especial de la Llei orgànica, practicades les primeres diligències i abans de dirigir el procediment contra ella, cal esperar les ordres del tribunal competent als efectes del que estableix el paràgraf segon i l'última part del cinquè de l'article 303 d'aquesta Llei.

Si el delictes és dels que donen motiu a la presó preventiva d'acord amb el que disposa aquesta Llei, i el presumpte culpable ha estat sorprès *in fraganti*, des d'aleshores pot ser detingut i pres, si cal, sens perjudici del que disposa el paràgraf precedent.

Article 309 bis¹²⁹

Quan dels termes de la denúncia o de la relació circumstanciada del fet en la querella, així com quan de qualsevol actuació processal, resulti contra una o diverses persones determinades la imputació d'un delictes l'enjudiciament del qual estigui atribuït al

128. Article redactat de conformitat amb l'article 2.34 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

129. Article afegit per la disposició final 2a.4 de Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig).

tribunal del jurat, el jutge ha d'incoar el procediment previst en la seva Llei reguladora, en el qual, en la forma que s'hi estableix, s'ha de posar immediatament la imputació en coneixement de les persones presumptament inculpades.

El Ministeri Fiscal, les altres parts personades i la persona imputada en qualsevol cas, poden instar-ho així, i el jutge ha de resoldre en el termini d'una audiència. Si no ho fa, o desestima la petició, les parts poden recórrer directament en queixa davant l'audiència provincial, que ha de resoldre abans de vuit dies, després d'obtenir l'informe de l'instructor pel mitjà més ràpid.

Article 310

Els jutges d'instrucció poden delegar en els municipals la pràctica de tots els actes i diligències que aquesta Llei no reservi exclusivament als primers quan alguna causa justificada els impedeixi practicar-los ells mateixos. Ara bé, han de procurar fer un ús moderat d'aquesta facultat, i el tribunal immediat superior ha de tenir cura d'impedir i corregir la freqüència injustificada d'aquestes delegacions.

Article 311¹³⁰

El jutge que instrueixi el sumari ha de practicar les diligències que li proposi el Ministeri Fiscal o qualsevol de les parts personades, si no les considera inútils o perjudicials.

Contra la interlocutòria denegatòria de les diligències sol·licitades s'hi pot interposar un recurs d'apel·lació, que s'ha d'admetre a un sol efecte davant l'audiència respectiva o el tribunal competent.

Quan el fiscal no estigui a la mateixa localitat que el jutge d'instrucció, en comptes d'apel·lar, ha de recórrer en queixa al tribunal competent, i adjuntar-hi a aquest efecte el testimoniatge de les diligències sumariales que conceptuï necessàries, el qual li ha de

130. Article redactat de conformitat amb l'article 2.1 de la Llei 53/1978, de 4 de desembre, per la qual es modifiquen els articles 23, 37, 53, 118, 302, 311, 333, 520 i 522 de la Llei d'enjudiciament criminal i se'n deroga l'article 316 (BOE núm. 293, de 8 de desembre).

facilitar el jutge d'instrucció i, amb l'informe previ d'aquest, el tribunal ha d'acordar el que estimi procedent.

Article 312

Quan es presenti una querella, el jutge d'instrucció, després d'admetre-la si és procedent, ha de manar que es practiquin les diligències que s'hi proposin, llevat de les que consideri contràries a les lleis, o innecessàries o perjudicials per a l'objecte de la querella, les quals ha de denegar en una resolució motivada.

Article 313

Ha de desestimar en la mateixa forma la querella quan els fets en els quals es fonamenti no constitueixin delictes o quan no es consideri competent per instruir el sumari que n'és objecte.

Contra la interlocutòria a què es refereix aquest article és procedent el recurs d'apel·lació, que és admissible a ambdós efectes.

Article 314

Les diligències sol·licitades i denegades en el sumari es poden proposar de nou en el judici oral.

Article 315

El jutge ha de fer constar totes diligències que es practiquin a instància de part.

De les ordenades d'ofici només han de constar en el sumari les diligències el resultat de les quals condueixi a l'objecte d'aquest.

Article 316¹³¹

[*Derogat*]

131. Article derogat per l'article 1 de Llei 53/1978, de 4 de desembre, per la qual es modifiquen els articles 23, 37, 53, 118, 302, 311, 333, 520 i 522 de la Llei d'enjudiciament criminal i se'n deroga l'article 316 (BOE núm. 293, de 8 de desembre).

Article 317

El jutge municipal té les mateixes facultats que el d'instrucció per no comunicar al querellant particular les actuacions que practiqui.

Article 318

No obstant el deure imposat als jutges municipals d'instruir, si escau, les primeres diligències dels sumaris, quan el jutge d'instrucció tingui notícia d'algun delictes que revesteixi caràcter de gravetat, o la comprovació del qual sigui difícil per circumstàncies especials, o que hagi causat alarma, s'ha de traslladar immediatament al lloc del delictes i formar el sumari, fent-se càrrec de les actuacions que hagi practicat el jutge municipal i rebent les investigacions i les dades que li subministrin els funcionaris de la policia judicial. Ha de restar al lloc esmentat el temps necessari per practicar totes les diligències la dilació de les quals pugui oferir inconvenients.

Article 319

Quan el fiscal de l'audiència respectiva tingui esment de la perpetració d'algun dels delictes que indica l'article anterior, s'ha de traslladar personalment o disposar que algun dels seus subordinats es traslladi al lloc del succés per contribuir amb el jutge d'instrucció a aclarir millor i més ràpidament els fets, si altres ocupacions tant o més greus no ho impedeixen, sens perjudici de procedir de la mateixa manera en qualsevol altre cas en què ho consideri convenient.

Article 320

La intervenció de l'actor civil en el sumari s'ha de limitar a procurar la pràctica de les diligències que puguin conduir al millor èxit de la seva acció, apreciades discrecionalment pel jutge instructor.

Article 321

Els jutges d'instrucció han de formar el sumari davant dels seus secretaris.

En casos urgents i extraordinaris, si aquests no hi són, poden procedir amb la intervenció d'un notari o de dos homes bons, majors d'edat, que sàpiguen llegir i escriure, els quals han de jurar guardar fidelitat i secret.

Article 322

Les diligències del sumari que s'hagin de practicar fora de la circumscripció del jutge d'instrucció o del terme del jutge municipal que les ordenin han de tenir lloc en la forma que determina el títol VIII del llibre I, i són reservades per a tothom qui no hi hagi d'intervenir.

Article 323

No obstant el que disposa l'article anterior, quan el lloc en el qual s'hagi de practicar alguna diligència del sumari sigui fora de la jurisdicció del jutge d'instrucció, però en un lloc pròxim al punt en què aquest es trobi, i hi hagi perill si aquella es demora, pot executar-la pel seu compte i avisar immediatament el jutge competent.

Article 324

Quan al cap d'un mes d'haver-se incoat un sumari no s'hagi acabat, el secretari judicial ha d'informar cada setmana de les causes que n'hagin impedit la conclusió als mateixos a qui ho hagi fet en iniciar-se aquell.¹³²

Un cop vistos cadascun d'aquests comunicats, els presidents a qui s'hagin tramès i el tribunal competent han d'acordar, segons

132. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 2.35 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

les atribucions respectives, el que considerin oportú per a una finalització més ràpida del sumari.

Sens perjudici del que disposa aquest article, els jutges d'Instrucció estan obligats a donar als fiscals de les audiències totes les notícies que els demanin, fora d'aquests termes, sobre l'estat i els avenços dels sumaris.

Article 325¹³³

El jutge, d'ofici o a instància de part, per raons d'utilitat, de seguretat o d'ordre públic, així com en els casos en què la compareixença de qui hagi d'intervenir en qualsevol tipus de procediment penal com a imputat, testimoni, perit o en una altra condició, sigui particularment costosa o perjudicial, pot disposar que es faci per mitjà de videoconferència o un altre sistema similar que permeti la comunicació bidireccional i simultània de la imatge i el so, d'acord amb el que disposa l'apartat 3 de l'article 229 de la Llei orgànica del poder judicial.

TÍTOL V. De la comprovació del delictes i l'esbrinament del delinqüent

CAPÍTOL I. De la inspecció ocular

Article 326

Quan el delictes que es persegueixi hagi deixat vestigis o proves materials d'haver-se perpetrat, el jutge instructor o qui en faci les funcions ha d'ordenar que es recullin i conservin per al judici oral si és possible, i a aquest efecte ha de procedir a la inspecció ocular

133. Article redactat de conformitat amb l'article 4.2 de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

i a la descripció de tot allò que pugui tenir relació amb l'existència i la natura del fet.¹³⁴

Amb aquest fi ha de fer consignar en les actuacions la descripció del lloc del delictes, el lloc i l'estat dels objectes que s'hi trobin, els accidents del terreny o la situació de les habitacions, i tots els altres detalls que es puguin utilitzar, tant per a l'acusació com per a la defensa.

Quan es posi de manifest l'existència d'empremtes o vestigis l'anàlisi biològica dels quals pugui contribuir a esclarir el fet investigat, el jutge d'instrucció ha d'adoptar o ordenar a la policia judicial o al metge forense que adopti les mesures necessàries perquè la recollida, la custòdia i l'examen d'aquelles mostres es faci en condicions que en garanteixin l'autenticitat, sens perjudici del que estableix l'article 282.¹³⁵

Article 327

Quan sigui convenient per a una major claredat o comprovació dels fets, s'ha d'aixecar un plànol del lloc prou detallat, o s'ha de fer el retrat de les persones que hagin estat objecte del delictes, o la còpia o el disseny dels efectes o instruments d'aquest que s'hagin trobat.

Article 328

Si es tracta d'un robatori o de qualsevol altre delictes comès amb fractura, escalament o violència, el jutge d'instrucció ha de descriure els vestigis que hagi deixat, i ha de consultar el parer de perits sobre la manera, els instruments, els mitjans o el temps de l'execució del delictes.

134. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 2.36 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

135. Paràgraf 3r afegit per la disposició final 1a.1.b de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

Article 329

Per portar a efecte el que disposen els articles anteriors, el jutge d'instrucció pot ordenar que durant la diligència de descripció les persones que s'hagin trobat al lloc del delictes no se n'absentint, i que compareguin immediatament, a més, les que es trobin en qualsevol altre lloc pròxim, a totes les quals s'ha de prendre separatament la declaració oportuna.

Article 330

Quan no hagin quedat empremtes o vestigis del delictes que hagi donat lloc al sumari, el jutge d'instrucció ha d'esbrinar i fer constar, si és possible, si la desaparició de les proves materials s'ha esdevingut naturalment, casualment o intencionalment, i quines n'han estat les causes o els mitjans que s'hi hagin utilitzat, i seguidament recollir i consignar en el sumari les proves de qualsevol tipus que es puguin adquirir sobre la perpetració del delictes.

Article 331

Quan el delictes sigui dels que no deixen empremtes d'haver-se perpetrat, el jutge d'instrucció ha de procurar fer constar, amb declaracions dels testimonis i amb els altres mitjans de comprovació, l'execució del delictes i les seves circumstàncies, així com la preexistència de la cosa quan el delictes hagi tingut per objecte la sostracció d'aquesta.

Article 332

Totes les diligències que comprèn aquest capítol s'han d'es-tendre per escrit a l'acte mateix de la inspecció ocular, i les han de signar el jutge d'instrucció; el fiscal, si assisteix a l'acte; el secretari, i les persones que hi hagi presents.

Article 333¹³⁶

Quan en practicar-se les diligències enumerades en els articles anteriors hi hagi alguna persona declarada processada com a presumpta autora del fet punible, pot presenciar-les, ja sola, ja assistida del defensor que triï o li sigui nomenat d'ofici si així ho sol·licita; un i altre poden fer a l'acte les observacions que estimin pertinents, les quals s'han de consignar en una diligència si no s'accepten.

A aquest efecte el secretari judicial ha de comunicar al processat l'acord relatiu a la pràctica de la diligència amb l'anticipació que la seva índole permeti, i no s'ha de suspendre per la falta de compareixença del processat o del seu defensor. El mateix dret té el qui es trobi privat de llibertat per raó d'aquestes diligències.¹³⁷

CAPÍTOL II. Del cos del delicte

Article 334

El jutge instructor ha d'ordenar recollir en els primers moments les armes, els instruments o els efectes de qualsevol mena que puguin tenir relació amb el delicte i es trobin al lloc on es va cometre, o als voltants, o en poder del reu, o en una altra part coneguda. El secretari judicial ha d'estendre una diligència indicativa del lloc, el temps i l'ocasió en què es trobin, i els ha de descriure minuciosament perquè hom es pugui formar una idea completa d'aquests i de les circumstàncies de la troballa.¹³⁸

136. Article redactat de conformitat amb l'article 2.1 de la Llei 53/1978, de 4 de desembre, per la qual es modifiquen els articles 23, 37, 53, 118, 302, 311, 333, 520 i 522 de la Llei d'enjudiciament criminal i se'n deroga l'article 316 (BOE núm. 293, de 8 de desembre).

137. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 2.37 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

138. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 2.38 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

La diligència l'ha de signar la persona en poder de la qual s'han trobat i se li ha de notificar la interlocutòria en la qual es mani recollir-los.

Article 335

Quan s'hagi trobat la persona o la cosa objecte del delictes, el jutge d'instrucció ha de descriure'n detalladament l'estat i les circumstàncies i, especialment, totes les que tinguin relació amb el fet punible.

Si pel fet de tractar-se d'un delictes de falsificació comesa en documents o efectes existents en dependències de les administracions públiques hi ha la necessitat imprescindible de tenir-los a la vista per al reconeixement pericial i examen per part del jutge o del tribunal, el secretari judicial els ha de reclamar a les autoritats corresponents, sens perjudici de tornar-los als centres oficials respectius un cop acabada la causa.¹³⁹

Article 336

En els casos dels dos articles anteriors, el jutge també ha d'ordenar que els perits reconeguin, sempre que estigui indicat per apreciar millor la relació amb el delictes, els llocs, les armes, els instruments i els efectes a què es refereixen els articles esmentats, i cal fer constar per mitjà d'una diligència el reconeixement i l'informe pericial.

A aquesta diligència hi poden assistir també el processat i el seu defensor en els termes que indica l'article 333.

Article 337

Quan en l'acte de descriure la persona o la cosa objecte del delictes, i els llocs, les armes, els instruments o els efectes relacionats amb aquest, hi siguin presents o siguin conegudes persones que puguin declarar sobre la manera i la forma com s'hagi comès, i

139. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 2.39 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

sobre les causes de les alteracions que s'observin en els llocs, les armes, els instruments o els efectes esmentats, o sobre el seu estat anterior, s'han d'examinar immediatament després de la descripció, i les seves declaracions s'han de considerar com a complement d'aquesta.

Article 338¹⁴⁰

Sens perjudici del que estableix el capítol II bis d'aquest títol, els instruments, les armes i els efectes a què es refereix l'article 334 s'han de recollir de tal forma que se'n garanteixi la integritat, i el jutge n'ha de disposar la retenció, la conservació o l'enviament a l'organisme adequat per dipositar-los-hi.

Article 339

Si és convenient rebre algun informe pericial sobre els mitjans utilitzats per a la desaparició del cos del delictes o sobre les proves de qualsevol tipus que, si no n'hi ha, s'hagin recollit, el jutge ho ha d'ordenar immediatament de la manera que preveu el capítol VII d'aquest mateix títol.

Article 340

Si la instrucció té lloc per una causa de mort violenta o sospitosa de criminalitat, abans d'enterrar el cadàver o immediatament després d'exhumar-lo, feta la descripció que ordena l'article 335, cal identificar-lo per mitjà de testimonis que, després de veure'l, donin raó satisfactòria que el coneixen.

Article 341

No havent-hi testimonis que el coneguin, si l'estat del cadàver ho permet, cal exposar-lo al públic abans de practicar-se'n l'au-

140. Article redactat de conformitat amb l'article 2.40 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

tòpsia, per un termini almenys de vint-i-quatre hores, i indicar en un cartell, que s'ha d'afixar a la porta del dipòsit de cadàvers, el lloc, l'hora i el dia en què s'hagi trobat i el jutge que estigui instruint el sumari, a fi que el qui tingui alguna dada que pugui contribuir al reconeixement del cadàver o a l'aclariment del delictes i de les seves circumstàncies ho comuniqui al jutge d'instrucció.

Article 342¹⁴¹

Quan malgrat aquestes prevencions el cadàver no sigui reconegut, el jutge ha d'ordenar que es recullin tots els efectes personals amb què se l'hagi trobat, a fi que puguin servir oportunament per fer-ne la identificació.

Article 343

En els sumaris als quals es refereix l'article 340, encara que per la inspecció exterior es pugui presumir la causa de la mort, han de fer l'autòpsia del cadàver els metges forenses o, si s'escau, els qui el jutge designi, els quals, després de descriure exactament l'operació esmentada, han d'informar sobre l'origen de la mort i les seves circumstàncies.

Per practicar l'autòpsia, cal observar el que disposa l'article 353.

Article 344

Amb el nom de metge forense hi ha d'haver a cada jutjat d'instrucció un facultatiu encarregat d'auxiliar l'Administració de justícia en tots els casos i en les actuacions en què calguin o siguin convenients la intervenció i els serveis de la seva professió en qualsevol punt de la demarcació judicial.

141. Article redactat de conformitat amb l'article 2.41 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 345

El metge forense ha de residir a la capital del jutjat per al qual hagi estat nomenat, i no pot absentar-se'n sense llicència del jutge, del president de l'audiència criminal o del ministre de Gràcia i Justícia, per un màxim de vuit dies pel cap alt en el primer cas, de vint en el segon i del temps que el ministre estimi convenient en el tercer.

Article 346

En les absències, malalties i vacants, el metge forense ha de ser substituït per un altre professor que exerceixi el mateix càrrec a la mateixa població i, si no n'hi ha, pel qui el jutge designi, de la qual cosa cal donar compte al president de l'audiència criminal.

El mateix se segueix quan per qualsevol altre motiu el jutge d'instrucció no es pugui valer del metge forense. Els qui es neguin a complir aquest deure o l'eludeixin, incorren en una multa de 125 a 500 pessetes.¹⁴²

Article 347

El metge forense està obligat a practicar tot acte o diligència propis de la seva professió i institut amb el zel, la cura i la promptitud que la naturalesa del cas exigeixi i l'Administració de justícia requereixi.

Article 348

Quan en algun cas, a més de la intervenció del metge forense, el jutge estimi necessària la cooperació d'un o més facultatius, n'ha de fer el nomenament oportú.

El que estableix el paràgraf anterior també ha de tenir lloc quan per la gravetat del cas el metge forense cregui necessària la cooperació d'un o més coproessors i el jutge ho estimi així.

142. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

Article 349

Sempre que sigui compatible amb la bona administració de justícia, el jutge pot concedir prudencialment un termini al metge forense perquè presti les seves declaracions, evacuï els informes i les consultes i redacti altres documents que calguin, i permetre-li així mateix designar les hores que cregui més oportunes per practicar les autòpsies i exhumacions dels cadàvers.

Article 350

En els casos d'emmetzinament, ferides o qualsevol altra lesió, el metge forense ha de quedar encarregat de l'assistència facultativa del pacient, a menys que aquest o la seva família preferixin la d'un o més professors triats per ells, cas en què el primer ha de conservar la inspecció i la vigilància que li incumbeixen per complir el servei medicoforense corresponent.

El processat té dret a designar un professor que, amb els que hagi nomenat el jutge d'instrucció o el designat per la part acusadora, intervingui en l'assistència del pacient.

Article 351

Quan el metge forense o, a falta d'aquest, el designat o designats pel jutge instructor no estiguin conformes amb el tractament o pla curatiu utilitzat pels facultatius que el pacient o la seva família hagin nomenat, n'han de donar part al jutge d'instrucció esmentat als efectes que siguin procedents en justícia. El mateix pot fer, si s'escau, el facultatiu que hagi designat el processat.

El jutge d'instrucció, quan sorgeixi aquesta discòrdia, ha de designar un nombre major de professors perquè manifestin el seu parer i, un cop consignades totes les dades necessàries, s'han de tenir presents per quan al moment oportú s'hagi de decidir la causa.

Article 352

El que disposen els articles anteriors és aplicable quan el pacient ingressi a la presó, l'hospital o un altre establiment, i l'assisteixin els facultatius d'aquests.

Article 353

Les autòpsies s'han de fer en un local públic que l'Administració ha de tenir destinat a cada poble o partit per a aquest objecte i per a dipòsit de cadàvers. No obstant això, el jutge d'instrucció pot disposar, quan ho consideri convenient, que l'operació es practiqui en un altre lloc o en el domicili del difunt, si la seva família ho demana i això no perjudica l'èxit del sumari.

Si el jutge d'instrucció no pot assistir a l'operació anatòmica, ha de delegar en un funcionari de la policia judicial, i el secretari de la causa ha de donar fe de la seva assistència, així com del que s'hi esdevingui.

Article 354

Quan la mort sobrevingui a conseqüència d'algun accident ocorregut a les vies fèrries anant un tren en marxa, aquest únicament s'ha de detenir el temps necessari per separar el cadàver o els cadàvers de la via. Bé l'autoritat o el funcionari de la policia judicial que immediatament es presenti al lloc del sinistre, bé els qui accidentalment es trobin en el mateix tren, o bé, si no hi ha aquestes persones, l'empleat de més categoria a càrrec del qual vagi el tren, n'han de fer constar prèviament la situació i l'estat, i s'han de preferir per al cas els empleats o agents del Govern.

Així mateix s'ha de disposar el que sigui convenient perquè, sens perjudici que el tren segueixi la marxa, s'avisí l'autoritat que hagi d'instruir les primeres diligències i ordenar l'aixecament dels cadàvers; les persones esmentades han de recollir a l'acte amb promptitud les dades i els antecedents necessaris, que cal comunicar al més aviat possible a l'autoritat competent perquè instrueixi les primeres diligències amb la finalitat que es pugui aclarir el motiu del sinistre.

Article 355

Si el fet criminal que motiva la formació d'una causa qualsevol consisteix en lesions, els metges que assisteixin el ferit estan obligats a donar part de l'estat i els avenços en els períodes que se'ls assenyalin, i així que ocorri qualsevol novetat que mereixi ser comunicada al jutge d'instrucció.

Article 356

Les operacions d'anàlisi química que la substanciació dels processos criminals exigeixi, les han de practicar doctors en medicina, en farmàcia, en ciències fisicoquímiques, o enginyers que s'hagin dedicat a l'especialitat química. Si no hi ha doctors en aquestes ciències, es poden nomenar llicenciats que tinguin els coneixements i la pràctica suficients per fer les operacions esmentades.

Els jutges d'instrucció han de designar, entre els qui comprèn el paràgraf anterior, els perits que han de fer l'anàlisi de les substàncies que en cada cas exigeixi l'Administració de justícia.

Quan en el partit judicial on s'instrueixi el procés no hi hagi cap dels perits als quals es refereix el paràgraf primer, o els que hi resideixin estiguin impossibilitats legalment o físicament per practicar l'anàlisi, el jutge d'instrucció n'ha d'assabentar el president de la sala o l'audiència criminal, i aquest ha de nomenar el perit o els perits que hagin de practicar el servei esmentat entre les persones que designa el paràgraf primer domiciliades en el territori. Alhora ha de comunicar el nomenament de perits al jutge d'instrucció perquè posi a la seva disposició, amb les precaucions i formalitats corresponents, les substàncies que s'hagin d'analitzar.

El processat o els processats tenen dret a nomenar un perit que concorri amb els que hagi designat el jutge.

Article 357

Els professors indicats han de prestar aquest servei en el concepte de perits titulars, no es poden negar a efectuar-lo sense una causa justa i, si passa altrament, els serà aplicable el que disposa el paràgraf segon de l'article 346.

Article 358

Cadascun dels professors esmentats que informi com a perit en virtut d'una ordre judicial ha de percebre la quantitat que fixin els reglaments pels seus honoraris i indemnització de les despeses que el desenvolupament d'aquest servei li ocasioni, i no estan obligats a treballar més de tres hores per dia, excepte en casos urgents o extraordinaris, la qual cosa s'ha de fer constar en les actuacions.

Article 359

Conclusa l'anàlisi i signada la declaració corresponent, els professors han de passar al jutge d'instrucció o al president de la sala o l'audiència criminal, si s'escau, una nota signada dels objectes o les substàncies analitzats i dels honoraris que els corresponguin d'acord amb el que disposa l'article anterior.

El jutjat ha d'adreçar aquesta nota, amb les observacions que cregui justes, al president de l'audiència criminal, el qual l'ha de cursar elevant-la al Ministeri de Gràcia i Justícia, si no troba excessiu el nombre d'hores que se suposin emprades en qualsevol anàlisi, cas en el qual ha de disposar que emetin un informe tres coproffessors del qui l'hagi fet, i, un cop vist el seu dictamen, ha de confirmar o rebaixar al que sigui just els honoraris reclamats, i trametre-ho tot amb l'informe al Ministeri esmentat.

El mateix ha de fer el president de l'audiència quan l'anàlisi s'hagi practicat durant el judici oral.

Article 360

El ministre de Gràcia i Justícia, si conceptua excessius els honoraris, abans de decretar-ne el pagament, també pot demanar-ne un informe i, si escau, una nova taxació a l'Acadèmia de Ciències Exactes, Físiques i Naturals, i atès el que exposi aquesta corporació o atesa la nova taxació que practiqui, s'han de confirmar els honoraris o s'han de reduir al que resulti just, i decretar-ne el pagament.

Article 361

Per efectuar-lo, el ministre de Gràcia i Justícia ha d'incloure en els pressupostos de cada any la quantitat que es conceptui necessària.

Article 362

Els professors esmentats no poden reclamar altres honoraris que els fixats anteriorment en virtut d'aquest servei, ni exigir que el jutge o el tribunal els faciliti els mitjans materials de la-

boratori o reactius, ni tampoc auxiliars subalterns per complir la seva comesa.

Quan, a falta de perits, laboratori o reactius, no sigui possible practicar l'anàlisi en la circumscripció de l'audiència criminal, s'ha de practicar a la capital de la província i, en darrer terme, a la del regne.

Article 363

Els jutjats i els tribunals han d'ordenar la pràctica de les anàlisis químiques únicament en els casos en què es considerin absolutament indispensables per a la necessària investigació judicial i la recta administració de justícia.

Sempre que concorrin raons acreditades que ho justifiquin, el jutge d'instrucció pot disposar, en una resolució motivada, l'obtenció de mostres biològiques del sospitós que siguin indispensables per determinar-ne el perfil d'ADN. Amb aquest fi, pot decidir la pràctica dels actes d'inspecció, reconeixement o intervenció corporal que siguin adequats als principis de proporcionalitat i raonabilitat.¹⁴³

Article 364

En els delictes de robatori, furt, estafa i en qualsevol altre en el qual s'hagi de fer constar la preexistència de les coses robades, furtades o estafades, si no hi ha testimonis presencials del fet, s'ha de rebre informació sobre els antecedents del qui es presenti com a perjudicat, i sobre totes les circumstàncies que ofereixin indicis que aquest les posseïa quan es va cometre el delicte.

143. Paràgraf 2n afegit per la disposició final 1a.1.c de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

Article 365¹⁴⁴

Quan per a la qualificació del delictes o de les seves circumstàncies calgui estimar el valor de la cosa que n'hagi estat l'objecte o l'import del perjudici causat o que s'hagi pogut causar, el jutge ha d'oïr sobre això el propietari o el perjudicat, i ha de disposar després el reconeixement pericial en la forma determinada al capítol VII d'aquest mateix títol. El secretari judicial ha de facilitar als perits nomenats les coses i els elements directes d'apreciació sobre els quals hagi de versar l'informe. Si aquests efectes no estan a disposició de l'òrgan judicial, el secretari judicial els ha de subministrar les dades oportunes que es puguin recollir, a fi que, en aquest cas, facin la taxació i regulació de perjudicis d'una manera prudent, d'acord amb les dades subministrades.

La valoració de les mercaderies sostretes en establiments comercials s'ha de fixar atenent el preu de venda al públic.

Article 367¹⁴⁵

En cap cas el jutge no ha d'admetre durant el sumari reclamacions ni terceries que tinguin per objecte la devolució dels efectes que constitueixen el cos del delictes, sigui quina sigui la seva mena i la persona que els reclami.

144. Article redactat de conformitat amb l'article 2.42 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

145. Article redactat de conformitat amb l'article 2.43 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

CAPÍTOL II bis. De la destrucció i la realització anticipada dels efectes judicials¹⁴⁶

Article 367 bis¹⁴⁷

Tenen la consideració d'efectes judicials, en l'ordre penal, tots els béns posats a disposició judicial, embargats, retinguts o confiscats en el curs d'un procediment penal.

Article 367 ter¹⁴⁸

1. Es pot disposar la destrucció, sempre que se'n deixin mostres suficients, quan sigui necessària o convenient per la mateixa natura dels efectes intervinguts o pel perill real o potencial que comporti l'emmagatzematge o custòdia, amb l'audiència prèvia al Ministeri Fiscal i al propietari, si és conegut, o a la persona en poder de la qual s'hagin trobat els efectes la destrucció dels quals es pretén. Quan es tracti de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques, el jutge instructor, amb l'audiència prèvia del Ministeri Fiscal i de les parts, ha d'ordenar-ne la immediata destrucció i la conservació de mostres suficients per garantir ulteriors comprovacions o investigacions, tot això sens perjudici que, de forma motivada, l'òrgan judicial consideri que cal conservar-ne la totalitat. El que es conservi ha d'estar sempre sota la custòdia del secretari judicial competent.

2. En tot cas, el secretari judicial n'ha d'estendre la diligència oportuna i, si se n'ha disposat la destrucció, ha de quedar constàn-

146. Capítol afegit per la disposició final 1a.2 de la Llei 18/2006, de 5 de juny, per a l'eficàcia a la Unió Europea de les resolucions d'embargament i d'assegurament de proves en procediments penals (BOE núm. 134, de 6 de juny, i suplement en català núm. 13, de 16 de juny).

147. Article afegit per la disposició final 1a.2 de la Llei 18/2006, de 5 de juny, per a l'eficàcia a la Unió Europea de les resolucions d'embargament i d'assegurament de proves en procediments penals (BOE núm. 134, de 6 de juny, i suplement en català núm. 13, de 16 de juny).

148. Article redactat de conformitat amb l'article 2.44 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

cia en les actuacions de la natura, qualitat, quantitat, pes i mesura dels efectes destruïts. Si no hi ha taxació anterior, també s'ha de deixar constància del seu valor quan sigui impossible fixar-lo després de la destrucció.

3. El que disposen els dos apartats anteriors també és aplicable als efectes intervinguts en relació amb la comissió de delictes contra la propietat intel·lectual i industrial, després que aquests efectes hagin estat examinats pericialment.

4. Si els objectes, per la seva natura, no es poden conservar en la forma primitiva, el jutge ha de resoldre el que estimi convenient per conservar-los de la millor manera possible.

Article 367 quater¹⁴⁹

1. Es poden realitzar els efectes judicials de comerç lícit, sense esperar el pronunciament o la fermesa de la decisió, i sempre que no es tracti de peces de convicció o que hagin de quedar a càrrec del procediment, en qualsevol dels casos següents:

- a) Quan siguin peribles.
- b) Quan el propietari en faci abandonament exprés.
- c) Quan les despeses de conservació i dipòsit siguin superiors al valor de l'objecte en si.
- d) Quan la conservació pugui ser perillosa per a la salut o seguretat pública, o pugui donar lloc a una disminució important del seu valor, o en pugui afectar greument l'ús i funcionament habituals.
- e) Quan es tracti d'efectes que, sense patir un deteriorament material, es deprecien substancialment pel transcurs del temps.
- f) Quan, degudament requerit el propietari sobre la destinació de l'efecte judicial, no faci cap manifestació.

2. Quan es doni algun dels supòsits previstos a l'apartat anterior, el jutge, d'ofici o a instància del Ministeri Fiscal o de les parts, i amb l'audiència prèvia de l'interessat, pot disposar la realització dels efectes judicials. Quan se sol·liciti la realització

149. Article afegit per la disposició final 1a.2 de la Llei 18/2006, de 5 de juny, per a l'eficàcia a la Unió Europea de les resolucions d'embargament i d'assegurament de proves en procediments penals (BOE núm. 134, de 6 de juny, i suplement en català núm. 13, de 16 de juny).

a instància del Ministeri Fiscal o de l'advocat de l'Estat, el jutge l'ha de disposar, llevat que apreciï motivadament que la petició és infonamentada o que, si hi accedeix, es causaran perjudicis irreparables.

3. No obstant el que disposen els apartats anteriors, quan el bé de què es tracti estigui embargat en execució d'un acord adoptat per una autoritat judicial estrangera en aplicació de la Llei per a l'eficàcia a la Unió Europea de les resolucions d'embargament i d'assegurament de proves en procediments penals, la realització no es pot portar a terme sense obtenir prèviament l'autorització de l'autoritat judicial estrangera.

Article 367 quinquies¹⁵⁰

1. La realització dels efectes judicials pot consistir en:
a) El lliurament a entitats sense ànim de lucre o a les administracions públiques.

b) La realització per mitjà d'una persona o entitat especialitzada.

c) La subhasta pública.

2. Es pot lliurar l'efecte judicial a entitats sense ànim de lucre o a les administracions públiques quan sigui d'un valor ínfim o es prevegi que la realització per mitjà d'una persona o entitat especialitzada o per mitjà de subhasta pública és antieconòmica.

3. La realització per mitjà d'una entitat o una persona especialitzada o mitjançant subhasta pública es pot portar a terme en tots els altres supòsits i s'ha d'efectuar d'acord amb les normes que sobre aquesta matèria conté la Llei d'enjudiciament civil. No obstant això, prèviament a disposar-la, s'ha de recollir l'informe del Ministeri Fiscal i dels interessats.

El producte de la venda s'ha d'ingressar en el compte de consignacions del jutjat o tribunal i queda afecte al pagament de les responsabilitats civils i costes que es declarin, si s'escau, en el procediment, un cop deduïdes les despeses de qualsevol naturalesa que s'hagin produït.

150. Article afegit per la disposició final 1a.2 de la Llei 18/2006, de 5 de juny, per a l'eficàcia a la Unió Europea de les resolucions d'embargament i d'assegurament de proves en procediments penals (BOE núm. 134, de 6 de juny, i suplement en català núm. 13, de 16 de juny).

En el cas de venda d'un bé embargat per ordre d'una autoritat judicial estrangera, el producte, una vegada deduïdes les despeses de qualsevol naturalesa que s'hagin produït, s'ha d'ingressar igualment en el compte de consignacions del jutjat i quedar a la seva disposició, circumstància que se li ha de comunicar sense dilació.

Article 367 sexies¹⁵¹

El que consta a l'article 338 i en aquest capítol s'entén sens perjudici del que s'estableixi en normes especials, particularment en el que preveuen l'article 374 del Codi penal i la Llei 17/2003, de 29 de maig, per la qual es regula el Fons de béns decomissats per tràfic il·lícit de drogues i altres delictes relacionats i en la seva normativa de desplegament.

CAPÍTOL III. De la identitat del delinqüent i de les seves circumstàncies personals

Article 368

Tothom que dirigeixi un càrrec a una persona determinada l'ha de reconèixer judicialment, si el jutge d'instrucció, els acusadors o el mateix inculpat conceptuen fonamentadament necessària la diligència per a la identificació d'aquest últim, amb relació als designants, a fi que no hi hagi dubte sobre qui és la persona a la qual es refereixen.

Article 369

La diligència de reconeixement s'ha de practicar posant a la vista del qui hagi de fer-lo la persona que s'hagi de reconèixer, fent-la comparar juntament amb d'altres de circumstàncies exteriors semblants. En presència de totes elles, o des d'un punt en

151. Article afegit per la disposició final 1a.2 de la Llei 18/2006, de 5 de juny, per a l'eficàcia a la Unió Europea de les resolucions d'embargament i d'assegurament de proves en procediments penals (BOE núm. 134, de 6 de juny, i suplement en català núm. 13, de 16 de juny).

el qual no pugui ser vist, segons sembli més convenient al jutge, el qui hagi de practicar el reconeixement ha de manifestar si es troba en la roda o en el grup la persona a la qual hagi fet referència en les seves declaracions i designar-la, en cas afirmatiu, clarament i determinadament.

En la diligència que s'estengui s'hi han de fer constar totes les circumstàncies de l'acte, així com el nom de tots els qui hagin format la roda o el grup.

Article 370

Quan siguin diversos els qui hagin de reconèixer una persona, la diligència indicada a l'article anterior s'ha de practicar separatament amb cadascun d'ells, sense que es puguin comunicar entre ells fins que s'hagi fet l'últim reconeixement.

Quan siguin diversos els qui hagin de ser reconeguts per una mateixa persona, es podrà fer el reconeixement de tots en un sol acte.

Article 371

El qui detingui o capturi algun presumpte culpable ha de prendre les precaucions necessàries perquè el detingut o el pres no faci en la seva persona o vestit cap alteració que pugui dificultar-ne el reconeixement per part de qui correspongui.

Article 372

Precaucions anàlogues han de prendre els alcaids de les presons i els caps dels dipòsits de detinguts, i, si als establiments que tenen a càrrec seu hi ha un vestit reglamentari, han de conservar acuradament el que portin els presos o els detinguts en ingressar a l'establiment, a fi que puguin posar-se'l totes les vegades que calgui per a diligències de reconeixement.

Article 373

Si s'origina algun dubte sobre la identitat del processat, s'ha de procurar acreditar-la per tots els mitjans que hi condueixin.

Article 374

El jutge ha de fer constar, amb la minuciositat possible, les senyes personals del processat, a fi que la diligència pugui servir de prova de la seva identitat.

Article 375

Per acreditar l'edat del processat i comprovar-ne la identitat, el secretari judicial ha d'aportar al sumari un certificat de la inscripció de naixement en el Registre Civil o de la partida de baptisme, si no està inscrit en el Registre.¹⁵²

En tot cas, quan no sigui possible descobrir el registre civil o la parròquia en què hagi de constar el naixement o el baptisme del processat, o no existeixin la seva inscripció i partida, i quan pel fet que el processat manifesti haver nascut en un punt llunyà calgui utilitzar molt de temps per aportar a la causa el certificat oportú, no s'ha de detenir el sumari i s'ha de suplir el document de l'article anterior per l'informe que sobre l'edat del processat, i amb l'examen físic previ, donin els metges forenses o els nomenats pel jutge.

Article 376

Quan no hi hagi dubte sobre la identitat del processat, i clarament tingui l'edat que el Codi penal requereix per poder-li exigir la responsabilitat criminal en tota la seva extensió, es pot prescindir de la justificació que indica l'article anterior, si el fet de practicar-la ofereix alguna dificultat o ocasiona dilacions extraordinàries.

En les actuacions successives i durant el judici, el processat ha de ser designat amb el nom amb què sigui conegut o amb el que ell mateix digui que té.

152. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 2.45 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 377¹⁵³

Si el jutge d'instrucció ho considera convenient, pot demanar informes sobre el processat a les alcaldies o als funcionaris de policia corresponents del poble o dels pobles en què hagi residit.

Aquests informes han de ser fonamentats i, si no és possible fonamentar-los, cal manifestar la causa que ho impedeixi.

Els qui els donin no contreen cap responsabilitat, llevat del cas de dol o negligència greu.

Article 378

A més a més el jutge pot prendre declaració sobre la conducta del processat a totes les persones que, pel coneixement que en tinguin, el puguin il·lustrar sobre això.

Article 379

S'han d'aportar a la causa els antecedents penals del processat, per a la qual cosa cal demanar els anteriors a la creació del Registre Central de Penats de 2 d'octubre de 1878 als jutjats on es presumeixi que puguin constar, si s'escau, i els posteriors exclusivament al Ministeri de Gràcia i Justícia.

El cap del Registre al Ministeri està obligat a donar els antecedents que se li reclamin o el certificat negatiu, si s'escau, en el termini improrrogable de tres dies, comptadors des del dia que es rebi la petició, i, si no ho fa, ha de justificar la causa legítima que li ho hagi impedit.

Als jutjats s'ha d'atendre també preferentment al compliment d'aquest servei, i s'han de corregir disciplinàriament els funcionaris que el posterguin.

153. Article redactat de conformitat amb l'article 5 de la Llei orgànica 7/1988, de 28 de desembre, dels jutjats penals i per la qual es modifiquen diversos preceptes de les lleis orgànica del poder judicial i d'enjudiciament criminal (BOE núm. 313, de 30 de desembre).

Article 380

Si el processat és major de nou anys i menor de quinze, el jutge ha de rebre informació sobre el seu criteri i especialment sobre la seva aptitud per apreciar la criminalitat del fet que hagi motivat la causa.

En aquesta informació s'han d'oïr les persones que puguin depositar amb encert per les seves circumstàncies personals i per les relacions que hagin tingut amb el processat abans i després d'haver-se executat el fet. Si no n'hi ha, s'han de nomenar dos professors d'instrucció primària perquè juntament amb el metge forense o el qui hi actuï examinin el processat i n'emetin un dictamen.

Article 381

Si el jutge adverteix en el processat indicis d'alienació mental, l'ha de sotmetre immediatament a l'observació dels metges forenses en l'establiment on estigui pres, o en un altre de públic si és més adient o està en llibertat.

Els metges han de donar en aquest cas el seu informe de la manera que indica el capítol VII d'aquest títol.

Article 382

Sens perjudici del que disposa l'article anterior, el jutge ha de rebre informació sobre l'alienació mental del processat, en la forma que preveu l'article 380.

Article 383

Si la demència sobrevé després d'haver comès el delictes, una vegada conclús el sumari el tribunal competent ha de manar que s'arxivi la causa fins que el processat recobri la salut, i a més s'ha de disposar respecte d'aquest el que el Codi penal prescriu per als qui executen el fet en estat de demència.

Si hi ha algun altre processat per raó del mateix delictes que no es trobi en el cas de l'anterior, la causa ha de continuar només quant a aquell.

Article 384

Des que resulti del sumari algun indici racional de criminalitat contra una persona determinada, s'ha de dictar una interlocutòria que la declari processada i mani que s'entenguin amb ella les diligències en la forma i la manera que disposa aquest títol i els altres d'aquesta Llei.

El processat, des del moment que ho sigui, es pot aconsellar amb un lletrat, mentre no estigui incomunicat, i valer-se'n, bé per instar la finalització ràpida del sumari, bé per sol·licitar la pràctica de diligències que li interessin, i per formular pretensions que afectin la seva situació. En el primer cas pot recórrer en queixa a l'audiència, i en els altres dos apel·lar davant seu si el jutge d'instrucció no accedeix als seus desitjos.

Aquestes apel·lacions només són admissibles a un sol efecte.

Per complir el que determina aquest article, el jutge d'instrucció ha de disposar que el processat menor d'edat sigui habilitat d'un procurador i un advocat, a menys que ell mateix o el seu representant legal designin persones que mereixin la seva confiança per a la representació i defensa esmentades.

Contra les interlocutòries que dictin els jutges d'instrucció en què disposin el processament d'alguna persona, la seva representació pot utilitzar un recurs de reforma dins dels tres dies següents al dia que se li hagi notificat la resolució, i contra les interlocutòries denegatòries de la reforma es pot interposar un recurs d'apel·lació a un efecte dins dels cinc dies següents al de la notificació de la interlocutòria denegatòria a la representació recurrent. També es pot interposar el recurs d'apel·lació a un efecte subsidiàriament amb el de reforma, cas en el qual el jutge d'instrucció ha de declarar admès el d'apel·lació en denegar el de reforma. Si s'accedeix a la reforma, de manera que quedin sense efecte els processaments disposats abans, cal atènyer-se al que estableix el paràgraf següent, quant a la reproducció de la sol·licitud de processament davant l'audiència.¹⁵⁴

Contra les interlocutòries denegatòries de processament, només es pot concedir a qui les hagi sol·licitat el recurs de reforma,

154. Paràgraf 5è afegit per l'article 5 del Reial decret de 14 de desembre de 1925 (*Gasetta de Madrid* núm. 349, de 15 de desembre).

utilitzat dins dels tres dies següents al de la notificació. Contra les interlocutòries denegatòries de la reforma així pretesa, no es pot utilitzar el recurs d'apel·lació ni cap altre recurs, però es pot reproduir davant l'audiència corresponent la petició de processament formulada per la part a qui s'hagi denegat, quan, personada davant el tribunal esmentat, si fa ús d'aquest dret, evacui el trasllat a què es refereix l'article 627 d'aquesta mateixa Llei, precisament dins del termini pel qual s'hagi conferit aquest trasllat. El tribunal, en aquestes casos, en dictar la interlocutòria que ordena l'article 630, ha de resoldre fonamentadament el que sigui procedent, i, sense que pugui deixar la resolució al criteri de l'instructor, quan estimi procedents les declaracions de processament sol·licitades, ha de manar al jutge d'instrucció que les faci. Els processats als quals es refereixin aquestes resolucions del jutge d'instrucció poden utilitzar directament el recurs d'apel·lació a un efecte, sense necessitat que utilitzin prèviament el de reforma.¹⁵⁵

Quan la resolució del recurs de reforma interposat contra una interlocutòria denegatòria de processament sigui favorable al recurrent i, per tant, es disposi el processament primerament sol·licitat contra la resolució en la qual així es declara, les representacions dels processats als quals afecti poden utilitzar els mateixos recursos de reforma i d'apel·lació atorgats als processats directament en aquest mateix article.¹⁵⁶

Article 384 bis¹⁵⁷

Així que sigui ferma una interlocutòria de processament i s'ordeni la presó provisional per un delictes comès per mitjà d'una persona integrada o relacionada amb bandes armades o individus terroristes o rebels, el processat que estigui exercint una funció o càrrec públic ha de quedar automàticament suspès en l'exercici d'aquest mentre duri la situació de presó.

155. Paràgraf 6è afegit per l'article 5 del Reial decret de 14 de desembre de 1925 (*Gaseta de Madrid* núm. 349, de 15 de desembre).

156. Paràgraf 7è afegit per l'article 5 del Reial decret de 14 de desembre de 1925 (*Gaseta de Madrid* núm. 349, de 15 de desembre).

157. Article afegit per l'article 1 de la Llei orgànica 4/1988, de 25 de maig, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 126, de 26 de maig).

CAPÍTOL IV. De les declaracions dels processats

Article 385

El jutge, d'ofici o a instància del Ministeri Fiscal o del que-
rellant particular, ha de fer que els processats prestin totes les
declaracions que consideri convenientes per esbrinar els fets, sense
que ni l'acusador privat ni l'actor civil puguin ser presents a l'in-
terrogatori, quan així ho disposi el jutge d'instrucció.

Article 386

Si el processat està detingut, se li ha de prendre la primera
declaració dins del termini de vint-i-quatre hores.

Aquest termini es pot prorrogar quaranta-vuit hores més si hi
ha una causa greu, la qual s'ha d'indicar en la provisió en la qual
es disposi la pròrroga.

Article 387

No s'ha d'exigir jurament als processats, sinó que se'ls ha d'ex-
hortar només a dir la veritat i el jutge d'instrucció els ha d'advertir
que han de respondre les preguntes que els facin d'una manera
precisa, clara i conforme a la veritat.

Article 388

A la primera declaració cal demanar al processat pel seu nom,
els cognoms patern i matern, el motiu, si en té, l'edat, la natu-
ralesa, el veïnatge, l'estat, la professió, art, ofici o manera de
viure, si té fills, si va ser processat anteriorment, per quin delictes,
davant de quin jutge o tribunal, quina pena se li va imposar, si la
va complir, si sap llegir i escriure i si coneix el motiu pel qual se
l'ha processat.

Article 389

Les preguntes que se li facin en totes les declaracions que hagi
de prestar s'han d'adreçar a esbrinar els fets i la participació que

hi hagin tingut el processat i les altres persones que hagin contribuït a executar-los o encobrir-los.

Les preguntes han de ser directes, sense que per cap concepte puguin fer-se-li d'una manera capciosa o suggestiva.

Tampoc no es pot utilitzar amb el processat cap mena de coacció o d'amenaça.

Article 390

Les relacions que facin els processats o les respostes que donin han de ser orals. Tanmateix, el jutge d'instrucció, tenint sempre en compte les circumstàncies d'aquests i la naturalesa de la causa, els pot permetre que redactin davant seu una contestació escrita sobre punts difícils d'explicar, o que també consultin davant seu apunts o notes.

Article 391

S'han d'exposar al processat tots els objectes que constitueixen el cos del delictes o els que el jutge consideri convenient, a fi que els reconegui.

Ha de ser interrogat sobre la procedència dels objectes esmentats, la destinació d'aquests i la raó d'haver-los trobat en poder seu, i, en general, sempre ha de ser interrogat sobre qualsevol altra circumstància que condueixi a l'aclariment de la veritat.

El jutge pot ordenar al processat, però sense utilitzar cap mena de coacció, que escrigui davant seu algunes paraules o frases, quan consideri útil aquesta mesura per esvaïr els dubtes que sorgeixin sobre la legitimitat d'un escrit que se li atribueixi.

Article 392

Quan el processat refusi contestar o es faci passar per boig, sord o mut, el jutge d'instrucció l'ha d'advertir que, malgrat el seu silenci i la seva malaltia simulada, es continuarà la instrucció del procés.

El secretari ha de prendre nota d'aquestes circumstàncies i el jutge d'instrucció ha d'investigar la veritat de la malaltia que fingeixi el processat, observant a aquest efecte el que disposen els articles respectius dels capítols II i VII d'aquest mateix títol.

Article 393

Quan l'examen del processat es prolongui molt temps o el nombre de preguntes que se li hagin fet sigui tan considerable que hagi perdut la serenitat de judici necessària per contestar a la resta que se li hagi de preguntar, s'ha de suspendre l'examen i concedir al processat el temps que calgui per descansar i recuperar la calma. Sempre s'ha de fer constar en la declaració mateixa el temps que s'hagi invertit en l'interrogatori.

Article 394¹⁵⁸

[*Derogat*]

Article 395

El processat no es pot excusar de contestar les preguntes que se li adrecin sota pretext d'incompetència del jutge, si bé pot protestar-ne la incompetència, cosa que cal consignar en les actuacions.

Article 396

Es permet al processat manifestar tot el que cregui convenient per exculpar-se o per explicar els fets, i s'han d'evacuar amb urgència les cites que faci i les altres diligències que proposi, si el jutge les estima convenients per comprovar les seves manifestacions.

En cap cas no es poden fer al processat càrrecs ni reconvençions, ni se li pot llegir cap més part del sumari que les seves declaracions anteriors, si ho demana, a menys que el jutge n'hagi autoritzat la publicitat totalment o parcialment.

158. Article derogat per la disposició derogatòria única.3 de la Llei orgànica 16/1994, de 8 de novembre, per la qual es reforma la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial (BOE núm. 268, de 9 de novembre).

Article 397¹⁵⁹

El processat pot dictar pel seu compte les declaracions. Si no ho fa, ho ha de fer el secretari judicial procurant, en tant que sigui possible, consignar les mateixes paraules de què aquell s'hagi valgut.

Article 398

Si el processat no sap l'idioma espanyol o és sordmut, cal observar el que disposen els articles 440, 441 i 442.

Article 399

Quan el jutge consideri convenient examinar el processat al lloc dels fets sobre els quals hagi de ser examinat o davant de les persones o les coses que s'hi relacionin, cal observar el que disposa l'article 438.

Article 400

El processat pot declarar totes les vegades que vulgui, i el jutge li ha de prendre immediatament la declaració si té relació amb la causa.

Article 401

En la declaració s'hi han de consignar íntegrament les preguntes i les respostes.

Article 402

El processat pot llegir la declaració, i el jutge l'ha d'assabentar que hi té dret.

Si no en fa ús, l'ha de llegir el secretari davant seu.

159. Article redactat de conformitat amb l'article 2.46 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 403

Cal observar el que disposa l'article 450 respecte a ratllades o esmenes.

Article 404

La diligència l'ha de signar tothom qui hagi intervingut a l'acte i l'ha d'autoritzar el secretari.

Article 405

Si en les declaracions posteriors el processat es posa en contradicció amb les seves primeres declaracions o retracta les seves confessions anteriors, ha de ser interrogat sobre el mòbil de les contradiccions i sobre les causes de la retractació.

Article 406

La confessió del processat no dispensa el jutge d'instrucció de practicar totes les diligències necessàries a fi d'adquirir el convenciment de la veritat de la confessió i de l'existència del delicte.

Amb aquest objecte, el jutge d'instrucció ha d'interrogar el processat confès perquè expliqui totes les circumstàncies del delicte i tot el que pugui contribuir a comprovar-ne la confessió, si en va ser autor o còmplice i si coneix algunes persones que en siguin testimonis o tinguin esment del fet.

Article 407

Respecte a la comunicació dels processats, cal observar el que disposen els articles 506 al 511.

Article 408

No s'han de llegir al processat els fonaments de la interlocutòria d'incomunicació quan li sigui notificada, ni se li ha de donar una còpia d'aquells.

Article 409

Per prendre declaració al processat menor d'edat no cal nomenar-li un curador.

CAPÍTOL V. De les declaracions dels testimonis

Article 410

Tots els qui resideixin en territori espanyol, nacionals o estrangers, que no estiguin impeditos, tenen l'obligació d'acudir a la crida judicial per declarar tot el que sàpiguen sobre el que els sigui preguntat, si per fer-ho se'ls cita amb les formalitats que prescriu la llei.

Article 411¹⁶⁰

S'exceptuen del que disposa l'article anterior el rei, la reina, els consorts respectius, el príncep hereu i els regents del regne.

També estan exempts del deure de declarar els agents diplomàtics acreditats a Espanya, en tot cas, i el personal administratiu, tècnic o de servei de les missions diplomàtiques, així com els seus familiars, si hi concorren els requisits que exigeixen els tractats.

Article 412¹⁶¹

1. Estan exemptes també d'acudir a la crida del jutge, però no pas de declarar, cosa que poden fer per escrit, les altres persones de la família reial.

160. Article redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei orgànica 12/1991, de 10 de juliol, sobre modificació dels articles 411, 412, 413, 414, 415, 702 i 703 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 165, d'11 de juliol).

161. Article redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei orgànica 12/1991, de 10 de juliol, sobre modificació dels articles 411, 412, 413, 414, 415, 702 i 703 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 165, d'11 de juliol).

2. Estan exempts d'acudir a la crida del jutge, però no pas de declarar, tot i que poden informar per escrit sobre els fets dels quals tinguin coneixement per raó del seu càrrec:

1r. El president i els altres membres del Govern.

2n. Els presidents del Congrés dels Diputats i del Senat.

3r. El president del Tribunal Constitucional.

4t. El president del Consell General del Poder Judicial.

5è. El fiscal general de l'Estat.

6è. Els presidents de les comunitats autònomes.

3. Si és convenient prendre declaració a alguna de les persones a les quals es refereix l'apartat 2 anterior sobre qüestions de les quals no hagi tingut esment per raó del seu càrrec, s'ha de fer en el seu domicili o despatx oficial.

4. Els qui hagin exercit els càrrecs a què es refereix l'apartat 2 d'aquest article estan igualment exempts d'acudir a la crida del jutge, però no pas de declarar, tot i que poden informar per escrit sobre els fets dels quals hagin tingut coneixement per raó del seu càrrec.

5. Estan exempts també d'acudir a la crida del jutge, però no pas de declarar, cosa que poden fer al seu despatx oficial o a la seu de l'òrgan del qual siguin membres:

1r. Els diputats i els senadors.

2n. Els magistrats del Tribunal Constitucional i els vocals del Consell General del Poder Judicial.

3r. Els fiscals de sala del Tribunal Suprem.

4t. El Defensor del Poble.

5è. Les autoritats judicials de qualsevol ordre jurisdiccional de categoria superior a la del qui prengui la declaració.

6è. Els presidents de les assemblees legislatives de les comunitats autònomes.

7è. El president i els consellers permanents del Consell d'Estat.

8è. El president i els consellers del Tribunal de Comptes.

9è. Els membres dels consells de govern de les comunitats autònomes.

10è. Els secretaris d'Estat, els subsecretaris i assimilats, els delegats del Govern a les comunitats autònomes i a Ceuta i Melilla, els governadors civils i els delegats d'Hisenda.

6. Si es tracta de càrrecs la competència dels quals estigui limitada territorialment, l'exempció corresponent només és aplicable respecte de les declaracions que s'hagin de prendre al seu territori, a excepció dels presidents de les comunitats autònomes i de les seves assemblees legislatives.

7. Quant als membres de les oficines consulars, cal atènyer-se al que disposen els convenis internacionals en vigor.

Article 413¹⁶²

Per prendre la declaració a què es refereix l'apartat 3 de l'article anterior, el jutge ha de passar al domicili o al despatx oficial de la persona concernida, amb previ avís per assenyalar-li dia i hora.

El jutge ha de procedir de la mateixa manera per prendre la declaració d'alguna de les persones a què es refereix l'apartat 5 de l'article anterior, quan hagi de tenir lloc al seu despatx oficial o a la seu de l'òrgan del qual siguin membres.

Article 414¹⁶³

La resistència de qualsevol de les persones a què es refereixen els apartats 3 i 5 de l'article 412 a rebre el jutge al seu domicili o residència oficial, o a declarar tot el que sàpiguen sobre el que els sigui preguntat respecte als fets del sumari, s'ha de fer saber al Ministeri Fiscal als efectes que siguin procedents.

Si les persones esmentades en l'apartat 7 de l'article esmentat incorren en la resistència indicada, el jutge ho ha de comunicar immediatament al Ministeri de Justícia, al qual n'ha de trametre un testimoniatge instructiu, i s'ha d'abstenir de tot pronunciament

162. Article redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei orgànica 12/1991, de 10 de juliol, sobre modificació dels articles 411, 412, 413, 414, 415, 702 i 703 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 165, d'11 de juliol).

163. Article redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei orgànica 12/1991, de 10 de juliol, sobre modificació dels articles 411, 412, 413, 414, 415, 702 i 703 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 165, d'11 de juliol).

quant a elles, fins que el ministre li comuniqui la resolució que es dicti sobre el cas.

Article 415¹⁶⁴

Cal convidar a prestar declaració per escrit les persones que esmenta el paràgraf segon de l'article 411 i l'apartat 7 de l'article 412; a aquest efecte cal trametre al Ministeri de Justícia, amb una atenta comunicació per al d'Afers Estrangers, un interrogatori que compregui tots els punts als quals hagin de contestar, a fi que puguin fer-ho per via diplomàtica.

Article 416¹⁶⁵

Estan dispensats de l'obligació de declarar:

1. Els parents del processat en línies directa ascendent i descendent, el cònjuge o la persona unida per una relació de fet anàloga a la matrimonial, els germans consanguinis o uterins i els col·laterals consanguinis fins al segon grau civil, així com els parents a què es refereix el número 3 de l'article 261.

El jutge instructor ha d'advertir el testimoni que es trobi comprès en el paràgraf anterior que no té obligació de declarar en contra del processat, però que pot fer les manifestacions que consideri oportunes, i el secretari judicial ha de consignar la resposta que doni a aquest advertiment.

2. L'advocat del processat respecte dels fets que aquest li hagi confiat en qualitat de defensor seu.

Si algun dels testimonis es troba en les relacions indicades en els paràgrafs precedents amb un o més processats, està obligat a declarar respecte dels altres, llevat que la seva declaració pugui comprometre el seu parent o defensat.

164. Article redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei orgànica 12/1991, de 10 de juliol, sobre modificació dels articles 411, 412, 413, 414, 415, 702 i 703 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 165, d'11 de juliol).

165. Article redactat de conformitat amb l'article 2.47 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 417

No poden ser obligats a declarar com a testimonis:

1r. Els eclesiàstics i els ministres dels cultes dissidents sobre els fets que els siguin revelats en l'exercici de les funcions del seu ministeri.

2n. Els funcionaris públics, tant civils com militars, de qualsevol classe, quan no puguin declarar sense violar el secret que estiguin obligats a guardar per raó del seu càrrec, o quan, procedint en virtut de l'obediència deguda, no els hagi autoritzat el seu superior jeràrquic a prestar la declaració que se'ls demani.

3r. Els incapacitats físicament o moralment.

Article 418

No es pot obligar cap testimoni a declarar sobre una pregunta la contestació de la qual pugui perjudicar materialment o moralment i d'una manera directa i important ja la persona, ja la fortuna d'algun dels parents a què es refereix l'article 416.

Se n'exceptua el cas en el qual el delicte revesteixi *summa gravetate* pel fet d'atemptar contra la seguretat de l'Estat, la tranquil·litat pública o la sagrada persona del rei o del seu successor.

Article 419

Si el testimoni està físicament impedit per acudir a la crida judicial, el jutge d'instrucció que hagi de prendre-li la declaració s'ha de constituir al seu domicili, sempre que l'interrogatori no hagi de posar en perill la vida del malalt.

Article 420¹⁶⁶

El qui sense estar impedit no comparegui a la primera crida judicial, excepte les persones que esmenta l'article 412, o es resisteixi a declarar el que sàpiga dels fets sobre els quals se li pre-

166. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

gunti, si no està comprès en les exempcions dels articles anteriors, incorre en la multa de 200 a 5.000 euros, i si persisteix en la seva resistència ha de ser conduït en el primer cas a la presència del jutge instructor pels agents de l'autoritat i perseguit pel delictes d'obstrucció a la justícia que tipifica l'article 463.1 del Codi penal, i en el segon cas també ha de ser perseguit pel de desobediència greu a l'autoritat.¹⁶⁷

La multa s'ha d'imposar a l'acte de notar-se o cometre's la falta.

Article 421

El jutge d'instrucció o municipal, si s'escau, ha de fer acudir davant seu i examinar els testimonis esmentats en la denúncia o en la querrela, o en qualsevol altra declaració o diligència, i tots els qui coneguin fets o circumstàncies o tinguin dades convenients per a la comprovació o esbrinament del delictes i del delinqüent.

Tot i això, s'ha de procurar ometre l'evacuació de citacions impertinents o inútils.

Article 422

Si el testimoni resideix fora del partit o terme municipal del jutge que instrueix el sumari, aquest s'ha d'abstenir de manar-li que comparegui davant seu, tret que ho consideri absolutament necessari per a la comprovació del delictes o per al reconeixement de la persona del delinqüent, cas en què li ho ha d'ordenar per mitjà d'una interlocutòria motivada.

També ha d'evitar la compareixença dels empleats de vigilància pública que tinguin la residència en un punt diferent de la capital del jutjat, dels caps d'estació, maquinistes, fegoners, conductors, telegrafistes, factors, recaptadors, guardaagulles o altres agents que desenvolupin funcions anàlogues, que ha de citar per

167. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 4.2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

conduite dels seus caps immediats quan la compareixença sigui absolutament indispensable.

Article 423

En el cas de la regla general compresa en el primer paràgraf de l'article anterior, així com en el del segon, quan la urgència de la declaració sigui tal que no permeti la dilació consegüent a la citació del testimoni per conduite dels seus caps immediats, i l'empleat de què es tracti no pugui abandonar el servei que presta sense perill greu o extorsió per al públic, el jutge d'instrucció de la causa ha de comissionar per prendre'n la declaració el qui ho sigui del terme municipal o del partit en el qual es trobi el testimoni.

Article 424

Si el testimoni resideix a l'estranger, s'ha d'adreçar un suplicatori per la via diplomàtica i per conduite del Ministeri de Gràcia i Justícia al jutge estranger competent per prendre'n la declaració. El suplicatori ha de contenir els antecedents necessaris i indicar les preguntes que s'han de fer al testimoni, sens perjudici que el jutge esmentat les amplii segons que li suggereixin la seva discreció i prudència.

Si la compareixença del testimoni davant del jutge d'instrucció o el tribunal és indispensable i no s'hi presenta voluntàriament, se n'ha d'assabentar el Ministeri de Gràcia i Justícia perquè adopti la resolució que estimi oportuna.

Article 425

Si la persona cridada a declarar exerceix funcions o un càrrec públics, se n'ha d'avisar, alhora que es practiqui la citació, el superior immediat perquè en nomeni un substitut durant la seva absència, si així ho exigeix l'interès o la seguretat pública.

Article 426

Els testimonis han de ser citats en la forma que estableix el títol VII del llibre I d'aquest codi.

Article 427

Quan el testimoni no hagi de comparèixer davant del jutge d'instrucció per prestar la declaració, s'han de fer constar en el suplicatori, l'exhort o el manament que s'expedeixi les circumstàncies precises per a la designació del testimoni i les preguntes a què hagi de contestar, sens perjudici de les que el jutge o el tribunal que li prengui la declaració consideri convenient fer-li per aclarir millor els fets.

Article 428

El secretari del jutge comissionat que hagi d'autoritzar la declaració ha d'expedir la cèdula que preveu l'article 175, amb totes les circumstàncies que hi consten, i la d'haver-se de prendre la declaració en virtut d'un suplicatori, exhort o manament.

Article 429

Els testimonis que depenguin de la jurisdicció militar poden ser examinats, segons que el jutge d'instrucció ho estimi oportú, per ell mateix, com els altres testimonis, o pel jutge militar competent. En el primer cas el jutge d'instrucció ha de manar que la citació feta al testimoni es faci saber al cap del cos al qual pertanyi. En el segon cas cal observar el que disposen els dos articles anteriors.

Si algun testimoni dependent de la jurisdicció militar refusa comparèixer davant del jutge d'instrucció o es nega a prestar jurament o a contestar l'interrogatori que se li faci, el jutge d'instrucció s'ha d'adreçar al superior del testimoni desobedient, el qual, a més de corregir el testimoni, la qual cosa ha de fer saber immediatament al jutge d'instrucció, l'ha de fer comparèixer davant d'aquest per declarar.

Article 430

Els testimonis es poden citar personalment on siguin trobats.

Quan sigui urgent l'examen d'un testimoni, pot ser citat verbalment perquè comparegui a l'acte, sense esperar que s'expedeixi la cèdula que prescriu l'article 175, tot i que cal fer constar en les actuacions el motiu de la urgència.

En el mateix cas també es pot constituir el jutge d'instrucció en el domicili d'un testimoni o al lloc on es trobi per prendre-li la declaració.

Article 431

El jutge d'instrucció pot habilitar els agents de policia per practicar les diligències de citació verbal o escrita, si ho considera convenient.

Article 432¹⁶⁸

Si el testimoni no té domicili conegut o se n'ignora el parador, el jutge instructor ha d'ordenar el que convingui per esbrinar-lo. En aquest cas el secretari judicial s'ha d'adreçar a la policia judicial, als registres oficials, als col·legis professionals i a l'entitat o les empreses en què l'interessat dugui a terme la seva activitat per sol·licitar que s'esbrini.

Article 433¹⁶⁹

En presentar-se a declarar, els testimonis han de lliurar al secretari la còpia de la cèdula de citació.

Els testimonis majors d'edat penal han de prestar jurament o promesa de dir tot el que sàpiguen respecte al que els sigui preguntat, i el jutge està obligat a informar-los, en un llenguatge clar i comprensible, de l'obligació que tenen de ser veraçs i de la possibilitat d'incórrer en un delictes de fals testimoni en causa criminal.

168. Article redactat de conformitat amb l'article 2.48 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

169. Article redactat de conformitat amb la disposició final 1a.1 de la Llei orgànica 8/2006, de 4 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors (BOE núm. 290, de 5 de desembre, i suplement en català núm. 28, de 16 de desembre).

Qualsevol declaració d'un menor es pot fer davant d'experts i sempre en presència del Ministeri Fiscal. Els qui exerceixin la pàtria potestat, tutela o guarda del menor poden ser-hi presents, llevat que siguin imputats, o el jutge, excepcionalment i de forma motivada, disposi el contrari. El jutge pot disposar la gravació de la declaració.

Article 434

El jurament s'ha de prestar en nom de Déu.

Els testimonis han de prestar el jurament d'acord amb la seva religió.

Article 435

Els testimonis han de declarar separadament i secretament davant del jutge d'instrucció i del secretari. [*Incís derogat*]¹⁷⁰

Article 436

El testimoni ha de manifestar primerament el seu nom, cognoms patern i matern, edat, estat i professió, si coneix o no el processat i les altres parts, i si hi té parentiu, amistat o relacions de qualsevol altra classe, si ha estat processat i la pena que se li va imposar. Si el testimoni és membre de les forces i cossos de seguretat en l'exercici de les seves funcions, és suficient per identificar-se el número del seu registre personal i la unitat administrativa a la qual està adscrit.¹⁷¹

El jutge ha de deixar al testimoni narrar sense interrupció els fets sobre els quals declarar, i només li ha d'exigir les explicacions

170. Incís 2n derogat per la disposició derogatòria única.3 de la Llei orgànica 16/1994, de 8 de novembre, per la qual es reforma la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial (BOE núm. 268, de 9 de novembre).

171. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 4.6 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

complementàries que siguin conduents a esvaïr els conceptes foscos o contradictoris. Després li ha d'adreçar les preguntes que estimi oportunes per aclarir els fets.

Article 437

Els testimonis han de declarar de viva veu, sense que els sigui permès llegir cap declaració ni resposta que portin escrita.

No obstant això, poden consultar algun apunt o memòria que contingui dades difícils de recordar.

El testimoni pot dictar les respostes per si mateix.

Article 438

El jutge d'instrucció pot manar que es condueixi el testimoni al lloc on hagin ocorregut els fets i examinar-lo allà o posar davant seu els objectes sobre els quals hagi de versar la declaració.

En aquest últim cas, el jutge d'instrucció pot posar davant del testimoni els objectes esmentats, sols o barrejats amb altres de semblants, i adoptar a més totes les mesures que la seva prudència li suggereixi, per a la major exactitud de la declaració.

Article 439

No s'han de fer al testimoni preguntes capcioses ni suggestives, ni s'ha d'utilitzar cap coacció, engany, promesa ni artífici per obligar-lo o induir-lo a declarar en un sentit determinat.

Article 440

Si el testimoni no entén o no parla l'idioma espanyol, s'ha de nomenar un intèrpret, que, davant seu, ha de prestar jurament de conduir-se bé i fidelment en l'exercici del seu càrrec.

Per aquest mitjà s'han de fer les preguntes al testimoni i se n'han de rebre les respostes, que aquest pot dictar per conducte seu.

En aquest cas, la declaració s'ha de consignar en el procés en l'idioma que utilitzi el testimoni, traduït a continuació a l'espanyol.

Article 441

L'intendent s'ha d'elegir entre els qui en tinguin títol, si n'hi ha al poble. Si no n'hi ha s'ha de nomenar un mestre de l'idioma corresponent i, si tampoc no n'hi ha, qualsevol persona que el sàpiga.

Si ni tan sols d'aquesta manera no se'n pot obtenir la traducció, i les revelacions que s'esperin del testimoni són importants, s'ha de redactar el plec de preguntes que hagin d'adreçar-se-li i s'ha de trametre a l'Oficina d'Interpretació de Llengües del Ministeri d'Estat perquè, amb preferència a tot altre treball, es tradueixin a l'idioma que parli el testimoni.

L'interrogatori ja traduït s'ha de lliurar al testimoni perquè, davant del jutge, s'assabenti del contingut i redacti per escrit en el seu idioma les respostes oportunes, les quals s'han de trameure de la mateixa manera que les preguntes a la Interpretació de Llengües.

Aquestes diligències les han de practicar els jutges amb la major activitat.

Article 442¹⁷²

Si el testimoni és sord, s'ha de nomenar un intèrpret de llengua de signes adequat, i per aquesta via se li han de fer les preguntes i rebre'n les respostes.

El nomenat ha de prestar jurament en presència del testimoni sord abans de començar a ocupar el càrrec.

Article 443

El testimoni pot llegir per si mateix la diligència de la seva declaració; si no pot, perquè es troba en algun dels casos que comprenen els articles 440 i 442, la hi ha de llegir l'intèrpret, i en els altres casos el secretari.

172. Article redactat de conformitat amb la disposició addicional 13a de la Llei orgànica 19/2003, de 23 de desembre, de modificació de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial (BOE núm. 309, de 26 de desembre, i suplement en català núm. 2, de 16 de gener).

El jutge ha d'advertir sempre els interessats del dret que tenen de llegir per si mateixos les seves declaracions.

Article 444

Aquestes les han de signar el jutge i tots els qui hi hagin intervengut si en saben i poden fer-ho, i les ha d'autoritzar el secretari.

Article 445

No s'han de consignar en les actuacions les declaracions dels testimonis que, segons el jutge, siguin manifestament inconduents per comprovar els fets objecte del sumari. Tampoc no s'han de consignar en cada declaració les manifestacions del testimoni que es trobin en el mateix cas, però cal consignar sempre tot el que pugui servir tant de càrrec com de descàrrec.

En el primer cas s'ha d'especificar, per mitjà d'una diligència, la compareixença del testimoni i el motiu pel qual no se n'escriu la declaració.

Article 446¹⁷³

Un cop acabada la declaració, el secretari judicial ha de fer saber al testimoni l'obligació que té de comparèixer per tornar a declarar davant del tribunal competent quan se'l citi per fer-ho, així com la de comunicar a l'oficina judicial els canvis de domicili que faci fins que sigui citat per al judici oral, sota l'advertència que si no ho compleix serà castigat amb una multa de 200 a 1.000 euros, llevat que incorri en responsabilitat criminal per la falta.

Aquestes advertències s'han de fer constar al final de la mateixa diligència de la declaració.

173. Article redactat de conformitat amb l'article 2.49 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 447¹⁷⁴

El secretari judicial, en remetre el sumari al tribunal competent, l'ha d'assabentar dels canvis de domicili que els testimonis hagin comunicat.

Ha de fer el mateix respecte dels canvis comunicats després que hagi remès el sumari, fins a la finalització de la causa.

Article 448¹⁷⁵

Si el testimoni manifesta, en fer-li l'advertència referida a l'article 446, la impossibilitat de comparèixer perquè s'hagi d'absentar del territori nacional, i també en el cas en què hi hagi un motiu racionalment suficient per témer-ne la mort o la incapacitat física o intel·lectual abans de l'obertura del judici oral, el jutge instructor ha de manar que se'n practiqui immediatament la declaració, assegurant en tot cas la possibilitat de contradicció de les parts. Per a això, el secretari judicial ha de fer saber al reu que ha de nomenar un advocat en el termini de vint-i-quatre hores, si encara no en té, o, altrament, que se li'n nomenarà un d'ofici, perquè l'aconselli en l'acte de prendre la declaració del testimoni. Transcorregut aquest termini, el jutge li ha de prendre jurament i ha de tornar-lo a examinar, amb la presència del processat i del seu advocat defensor i amb la presència, així mateix, del fiscal i del querellant, si volen assistir a l'acte, als quals el jutge ha de permetre fer-li totes les repreguntes que considerin convenient de fer, excepte les que desestimi com a manifestament impertinents.

El secretari judicial ha de consignar les respostes a aquestes preguntes, i aquesta diligència l'han de signar tots els assistents.

174. Article redactat de conformitat amb l'article 2.50 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

175 Article redactat de conformitat amb l'article 2.51 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

La declaració dels testimonis menors d'edat s'ha de dur a terme evitant-ne la confrontació visual amb l'inculpat, utilitzant per fer-ho qualsevol mitjà tècnic que faci possible la pràctica d'aquesta prova.

Article 449

En cas de perill imminent de mort del testimoni, cal prendre-li declaració amb tota urgència en la forma que indica l'article anterior, encara que el processat no pugui ser assistit per un lletrat.

Article 450

No es poden fer ratllades, esmenes ni escrits entre línies en les diligències del sumari. Al final cal consignar-hi les equivocacions que s'hagin comès.

CAPÍTOL VI. De l'acarament dels testimonis i els processats

Article 451

Quan els testimonis o els processats entre ells o aquells amb aquests discordin sobre algun fet o alguna circumstància que interessi en el sumari, el jutge pot fer un acarament entre els qui estiguin discordes, sense que aquesta diligència, per regla general, hagi de tenir lloc més que entre dues persones alhora.

Article 452

L'acarament s'ha de fer davant del jutge, i el secretari ha de llegir als processats o els testimonis entre els quals tingui lloc l'acte les declaracions que hagin prestat; el primer ha de preguntar als testimonis si les ratifiquen o si hi volen fer cap variació, després de recordar-los el seu jurament i les penes del fals testimoni.

El jutge ha de manifestar tot seguit les contradiccions que resultin de les declaracions esmentades i ha de convidar els acarats a posar-se d'acord entre ells.

Article 453

El secretari ha de donar fe de tot el que ocorre en l'acte de l'acarament i de les preguntes, respostes i reconvençions que mútuament es facin els acarats, així com del que s'observi en la seva actitud durant l'acte, i ha de signar la diligència amb tots els concurrents; si n'hi ha algun que no ho fa, ha d'expressar la raó que al·legui per no fer-ho.

Article 454

El jutge no ha de permetre que els acarats s'insultin o amenacin.

Article 455

Només s'han de fer acaraments quan no es conegui cap altra manera de comprovar l'existència del delictes o la culpabilitat d'algun dels processats.

No s'han de fer acaraments amb testimonis que siguin menors d'edat llevat que el jutge ho consideri imprescindible i no lesiu per a l'interès d'aquests testimonis, amb un informe pericial previ.¹⁷⁶

CAPÍTOL VII. De l'informe pericial

Article 456

El jutge ha de disposar l'informe pericial quan, per conèixer o apreciar algun fet o circumstància important en el sumari, calguin o siguin convenients coneixements científics o artístics.

176. Paràgraf 2n afegit per l'article 3.7 de la Llei orgànica 14/1999, de 9 de juny, de modificació del Codi penal de 1995, en matèria de protecció a les víctimes de maltractaments i de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 138, de 10 de juny, i suplement en català núm. 10, de 25 de juny).

Article 457

Els perits poden ser titulars o no.

Són perits titulars els qui tenen un títol oficial d'una ciència o un art l'exercici del qual reglamenta l'Administració.

Són perits no titulars els qui, tot i mancats de títol oficial, tenen coneixements o pràctiques especials d'alguna ciència o art.

Article 458

El jutge s'ha de valer de perits titulars amb preferència als qui no tinguin títol.

Article 459

Tot reconeixement pericial l'han de fer dos perits.

Se n'exceptua el cas en el qual no n'hi hagi més d'un en aquell lloc i no sigui possible esperar que n'arribi un altre sense inconvenients greus per al curs del sumari.

Article 460

El nomenament s'ha de fer saber als perits per mitjà d'un ofici, que els ha de lliurar un algutzir o un porter del jutjat, amb les formalitats que es preveuen per a la citació dels testimonis; cal reemplaçar la cèdula original, per als efectes de l'article 175, per un atestat que ha d'estendre l'algutzir o el porter encarregat del lliurament.

Article 461

Si la urgència del cas ho exigeix, la crida es pot fer verbalment per ordre del jutge, cosa que s'ha de fer constar en les actuacions, però l'encarregat del compliment de l'ordre de crida ha d'estendre sempre l'atestat que preveu l'article anterior.

Article 462

Ningú no es pot negar a acudir a la crida del jutge per desenvolupar un servei pericial, si no està legítimament impedit per fer-ho.

En aquest cas n'ha d'assabentar el jutge en l'acte de rebre el nomenament, perquè es proveeixi el que escaigui.

Article 463

El perit que sense al·legar una excusa fonamentada deixi d'acudir a la crida del jutge o es negui a prestar l'informe, incorre en les responsabilitats que l'article 420 assenyalat per als testimonis.

Article 464

No poden prestar informe pericial sobre el delictes, sigui quina sigui la persona ofesa, els qui segons l'article 416 no estan obligats a declarar com a testimonis.

El perit que, tot i trobar-se comprès en algun dels casos de l'article esmentat, presti l'informe sense abans assabentar d'aquesta circumstància el jutge que l'hagi nomenat, incorre en la multa de 200 a 5.000 euros, tret que el fet doni lloc a responsabilitat criminal.¹⁷⁷

Article 465

Els qui prestin informe com a perits en virtut d'una ordre judicial tenen dret a reclamar els honoraris i les indemnitzacions que siguin justos, si no tenen, en concepte de tals perits, cap retribució fixa satisfeta per l'Estat, per la província o pel municipi.

Article 466¹⁷⁸

Un cop fet el nomenament de perits, el secretari judicial ho ha de notificar immediatament al Ministeri Fiscal, a l'actor particular,

177. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 4.4 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

178. Article redactat de conformitat amb l'article 2.52 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

si n'hi ha, així com al processat, si està a disposició del jutge o es troba en el mateix lloc de la instrucció, o al seu representant si en té.

Article 467

Si el reconeixement i l'informe pericials poden tornar a tenir lloc en el judici oral, les parts no poden recusar els perits nomenats.

Si no es pot reproduir en el judici oral, és procedent la recusació.

Article 468

Són causa de recusació dels perits:

1a. El parentiu de consanguinitat o d'afinitat dins del quart grau amb el querellant o amb el reu.

2a. L'interès directe o indirecte en la causa o en una altra de semblant.

3a. L'amistat íntima o l'enemistat manifesta.

Article 469

L'actor o el processat que intenti recusar el perit o els perits que hagi nomenat el jutge ho ha de fer per escrit abans de començar la diligència pericial, indicant la causa de la recusació i la prova testifical que ofereixi, i hi ha d'adjuntar la documental o designar el lloc en què es trobi si no la té a la seva disposició.

Per presentar aquest escrit no està obligat a valer-se d'un procurador.

Article 470

El jutge, sense interrompre la feina, ha d'examinar els documents que produeixi el recusant, oir els testimonis que presenti a l'acte, i resoldre el que estimi just respecte de la recusació.

Si aquesta és procedent, ha de suspendre l'acte pericial durant el temps estrictament necessari per nomenar el perit que hagi de substituir el recusat, fer-li-ho saber i constituir-se el nomenat al lloc corresponent.

Si no l'admet, cal procedir com si no s'hagués fet ús de la facultat de recusar.

Quan el recusant no produeixi els documents, però designi l'arxiu o lloc en què es trobin, el secretari judicial els ha de reclamar, i el jutge instructor els ha d'examinar una vegada rebuts, sense detenir per això el curs de les actuacions; i si d'aquests en resulta justificada la causa de la recusació, ha d'anul·lar l'informe pericial que s'hagi donat, i manar que es torni a practicar aquesta diligència.¹⁷⁹

Article 471

En el cas del paràgraf segon de l'article 467, el querellant té dret a nomenar a costa seva un perit que intervingui en l'acte pericial.

El mateix dret té el processat.

Si els querellants o els processats són diversos, s'han de posar respectivament d'acord entre ells per fer el nomenament.

Aquests perits han de ser titulars, tret que no n'hi hagi d'aquesta classe en el partit o la demarcació, cas en el qual es poden nomenar sense títol.

Si la pràctica de la diligència pericial no té espera, s'ha de procedir tal com les circumstàncies ho permetin perquè l'actor i el processat hi puguin intervenir.

Article 472

Si les parts fan ús de la facultat que se'ls concedeix a l'article anterior, han de manifestar al jutge el nom del perit, i oferir, en fer aquesta manifestació, els comprovants que la persona designada té la qualitat de perit.

En cap cas no poden fer ús de la facultat esmentada un cop començada l'operació de reconeixement.

179. Paràgraf 4t redactat de conformitat amb l'article 2.53 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 473

El jutge ha de resoldre sobre l'admissió dels perits esmentats en la forma que determina l'article 470 per a les recusacions.

Article 474

Abans de començar l'acte pericial, tots els perits, tant els que hagi nomenat el jutge com els que hagin nomenat les parts, han de prestar jurament, conformement a l'article 434, de procedir bé i fidelment en les seves operacions, i de no proposar-se cap altre fi que no sigui el de descobrir i declarar la veritat.

Article 475

El jutge ha de manifestar clarament i determinadament als perits l'objecte del seu informe.

Article 476

A l'acte pericial poden concórrer, en el cas del paràgraf segon de l'article 467, el querellant, si n'hi ha, amb la seva representació, i el processat amb la seva encara que estigui pres, cas en el qual el jutge ha d'adoptar les precaucions oportunes.

Article 477

L'acte pericial l'ha de presidir el jutge d'instrucció o, per delegació seva, el jutge municipal. També pot delegar en un funcionari de la policia judicial en el cas de l'article 353.

L'ha d'assistir sempre el secretari que actui en la causa.

Article 478

L'informe pericial ha de comprendre, si és possible:

1r. La descripció de la persona o la cosa que en sigui objecte, en l'estat o de la manera en què es trobi.

El secretari ha d'estendre aquesta descripció, que han de dictar els perits i subscriure-la tots els concurrents.

2n. La relació detallada de totes les operacions que hagin practicat els perits i del resultat, estesa i autoritzada en la mateixa forma que l'anterior.

3r. Les conclusions que formulin els perits en vista de les dades, conforme als principis i les regles de la seva ciència o art.

Article 479¹⁸⁰

Si els perits tenen necessitat de destruir o alterar els objectes que analitzin, se n'ha de conservar, si pot ser, una part a disposició del jutge, perquè, si cal, pugui fer-se'n una nova anàlisi.

Article 480

Les parts que assisteixin a les operacions o als reconeixements poden sotmetre als perits les observacions que estimin convenients, totes les quals s'han de fer constar en la diligència.

Article 481

Fet el reconeixement, els perits, si ho demanen, es poden retirar el temps absolutament necessari al lloc que el jutge els assenyali per deliberar i redactar les conclusions.

Article 482

Si els perits necessiten descansar, el jutge o el funcionari que el representi pot concedir-los el temps necessari per fer-ho.

També pot suspendre la diligència fins a una altra hora o un altre dia quan ho exigeixi la seva naturalesa.

En aquest cas, el jutge o qui el representi ha d'adoptar les precaucions convenients per evitar qualsevol alteració en la matèria de la diligència pericial.

180. Article redactat de conformitat amb l'article 2.54 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 483

El jutge pot fer als perits les preguntes que estimi pertinents i demanar-los els aclariments necessaris, per iniciativa pròpia o per reclamació de les parts presents o dels seus defensors, quan produeixin les seves conclusions.

Les respostes dels perits es consideren com a part del seu informe.

Article 484

Si els perits estan discordes i el nombre és parell, el jutge n'ha de nomenar un altre.

Amb la intervenció del novament nomenat, s'han de repetir, si és possible, les operacions que aquells hagin practicat, i s'han d'executar les altres que semblin oportunes.

Si no és possible repetir les operacions ni practicar-ne de noves, la intervenció del perit nomenat últimament s'ha de limitar a deliberar amb els altres, amb vista de les diligències de reconeixement practicades, i a formular després les seves conclusions motivades amb qui estigui conforme, o separatament si no ho està amb ningú.

Article 485

El jutge ha de facilitar als perits els mitjans materials necessaris per practicar la diligència que els encomani, que ha de reclamar de l'Administració pública, o bé ha d'adreçar a l'autoritat corresponent un avís previ si n'hi ha de preparats amb aquesta finalitat, llevat del que disposa especialment l'article 362.

TÍTOL VI. De la citació, de la detenció i de la presó provisional

CAPÍTOL I. De la citació

Article 486

La persona a la qual s'imputi un acte punible ha de ser citada només per ser oïda, tret que la llei disposi el contrari o que des d'aquell moment sigui procedent detenir-la.

Article 487

Si el citat, d'acord amb el que preveu l'article anterior, no compareix ni justifica una causa legítima que li ho impedeixi, l'ordre de compareixença pot esdevenir una ordre de detenció.

Article 488

Durant la instrucció de la causa, el jutge d'instrucció pot manar fer comparèixer totes les persones que convingui oir perquè contra elles resultin algunes indicacions fonamentades de culpabilitat.

CAPÍTOL II. De la detenció

Article 489

No es pot detenir cap espanyol ni estranger sinó en els casos i en la forma que les lleis prescriuin.

Article 490

Qualsevol persona pot detenir:

- 1r. El qui intenti cometre un delictes en el moment d'anar a cometre'l.
- 2n. El delinqüent *in fraganti*.
- 3r. El qui fugi de l'establiment penal en el qual es trobi extingint condemna.

4t. El qui fugi de la presó en la qual estigui esperant la translació a l'establiment penal o al lloc on hagi de complir la condemna que se li hagi imposat per mitjà d'una sentència ferma.

5è. El qui fugi en ser conduït a l'establiment o el lloc esmentats en el número anterior.

6è. El qui fugi estant detingut o pres per una causa pendent.

7è. El processat o el condemnat que estigui en rebel·lia.

Article 491

El particular que en detingui un altre ha de justificar, si aquest ho exigeix, haver obrat en virtut de motius racionalment suficients per creure que el detingut es trobava comprès en algun dels casos de l'article anterior.

Article 492

L'autoritat o l'agent de la policia judicial té l'obligació de detenir:

1r. Qualsevol que es trobi en algun dels casos de l'article 490.

2n. El qui estigui processat per un delicte que tingui assenyalada en el Codi penal una pena superior a la de presó correccional.

3r. El processat per un delicte que tingui assenyalada una pena inferior, si els seus antecedents o les circumstàncies del fet fan presumir que no compareixerà quan el cridi l'autoritat judicial.

Del que disposa el paràgraf anterior se n'exceptua el processat que presti a l'acte una fiança suficient, segons el parer de l'autoritat o l'agent que intenti detenir-lo, per presumir racionalment que compareixerà quan el cridi el jutge o el tribunal competent.

4t. El qui estigui en el cas del número anterior, tot i que encara no es trobi processat, a condició que concorrin les dues circumstàncies següents: 1a. Que l'autoritat o l'agent tingui motius racionalment suficients per creure en l'existència d'un fet que presenti els caràcters de delicte. 2a. Que en tingui també de suficients per creure que la persona que intenti detenir va participar-hi.

Article 493

L'autoritat o l'agent de la policia judicial ha de prendre nota del nom, el cognom, el domicili i les altres circumstàncies suficients per descobrir i identificar la persona del processat o del delinqüent que no detingui pel fet de no estar compresos en cap dels casos de l'article anterior.

Aquesta nota s'ha de lliurar oportunament al jutge o al tribunal que conegui o hagi de conèixer de la causa.

Article 494

El jutge o el tribunal esmentat ha de disposar també la detenció de les persones compreses a l'article 492, per prevenció amb les autoritats i els agents de la policia judicial.

Article 495

No es pot detenir per faltes simples, llevat que el presumpte reu no tingui un domicili conegut ni doni una fiança suficient, segons el parer de l'autoritat o l'agent que intenti detenir-lo.

Article 496

El particular, l'autoritat o l'agent de la policia judicial que detingui una persona en virtut del que disposen els articles precedents, l'ha de posar en llibertat o lliurar al jutge més pròxim al lloc on hagi fet la detenció dins les vint-i-quatre hores següents d'haver-se produït.

Si en demora el lliurament, incorre en la responsabilitat que estableix el Codi penal, si la dilació ha excedit les vint-i-quatre hores.

Article 497

Si el jutge o el tribunal al qual es faci el lliurament és el propi de la causa, i la detenció s'ha fet segons el que disposen els números primer, segon, sisè, i, pel que fa al cas referent al processat, setè de l'article 490, i segon, tercer i quart de l'article 492, ha

d'elevar la detenció a empresonament o deixar-la sense efecte, en el termini de setanta-dues hores, a comptar des que se li hagi lliurat el detingut.

El mateix i en el mateix termini ha de fer el jutge o el tribunal respecte a la persona la detenció de la qual hagi disposat ell mateix.

Article 498

Si el detingut, en virtut del que disposen el número sisè i el primer cas del setè de l'article 490, i el segon i tercer de l'article 492, ha estat lliurat a un jutge diferent del jutge o el tribunal que conegui de la causa, el primer ha d'estendre una diligència indicativa de la persona que hagi fet la detenció, del seu domicili i altres circumstàncies suficients per buscar-la i identificar-la, dels motius que aquesta manifesti que ha tingut per fer la detenció, i del nom, el cognom i les circumstàncies del detingut.

Aquesta diligència l'han de signar el jutge, el secretari, la persona que hagi executat la detenció i les altres concurrents. Per qui no ho faci, han de signar dos testimonis.

Immediatament després s'han de trametre aquestes diligències i la persona del detingut a disposició del jutge o el tribunal que conegui de la causa.

Article 499

Si el detingut ho és perquè està comprès en els números primer i segon de l'article 490, i en el quart de l'article 492, el jutge d'instrucció al qual es lliuri ha de practicar les primeres diligències i ha d'elevar la detenció a empresonament, o ha de disposar la llibertat del detingut, segons que sigui procedent, en el termini que assenyala l'article 497.

Fet això, quan ell no sigui jutge competent, ha de trametre a qui ho sigui les diligències i la persona del pres, si n'hi ha.

Article 500

Quan el detingut ho sigui en virtut de les causes tercera, quarta, cinquena i, pel que fa al cas referent al condemnat, la setena

de l'article 490, el jutge al qual es lliuri o que n'hagi ordenat la detenció ha de disposar que immediatament sigui remès a l'establiment o al lloc on hagi de complir condemna.

Article 501

La interlocutòria que elevi la detenció a empresonament o la deixi sense efecte s'ha de posar en coneixement del Ministeri Fiscal, i s'ha de notificar al querellant particular, si n'hi ha, i al processat, al qual se li ha de fer saber així mateix el dret que té de demanar de paraula o per escrit la reposició de la interlocutòria, i s'han de consignar en la notificació les manifestacions que faci.

CAPÍTOL III. De la presó provisional

Article 502¹⁸¹

1. Poden disposar la presó provisional el jutge o el magistrat instructor, el jutge que formi les primeres diligències, i també el jutge penal o el tribunal que conegui de la causa.

2. La presó provisional només s'ha d'adoptar quan objectivament sigui necessària, de conformitat amb el que estableixen els articles següents, i quan no hi hagi altres mesures menys carregoses per al dret a la llibertat per mitjà de les quals es puguin assolir les mateixes finalitats que amb la presó provisional.

3. Per adoptar la presó provisional, el jutge o el tribunal ha de tenir en compte la repercussió que aquesta mesura pugui tenir en l'imputat considerant les seves circumstàncies i les del fet objecte de les actuacions, com també l'entitat de la pena que pugui ser imposada.

4. No s'ha adoptar en cap cas la presó provisional quan de les investigacions practicades se n'infereixi racionalment que el fet no constitueix un delictes o que es va cometre mentre hi havia una causa de justificació.

181. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

Article 503¹⁸²

1. La presó provisional només es pot disposar quan es donin els requisits següents:

1r. Que en la causa consti l'existència d'un o de diversos fets que presentin caràcters de delictes sancionats amb una pena amb un màxim igual o superior a dos anys de presó, o bé amb una pena privativa de llibertat d'una durada inferior si l'imputat té antecedents penals no cancel·lats ni susceptibles de cancel·lació, derivats d'una condemna per delictes dolós.

Si són diversos els fets imputats cal atènyer-se al que preveuen les regles especials per a l'aplicació de les penes, de conformitat amb el que disposa la secció segona del capítol II del títol III del llibre I del Codi penal.

2n. Que en la causa hi hagi prou motius per creure responsable criminalment del delictes la persona contra la qual s'hagi de dictar la interlocutòria de presó.

3r. Que mitjançant la presó provisional es persegueixi alguna de les finalitats següents:

a) Assegurar la presència de l'imputat en el procés quan se'n pugui inferir racionalment un risc de fugida.

Per valorar l'existència d'aquest perill cal atènyer-se conjuntament a la naturalesa del fet, a la gravetat de la pena que es pugui imposar a l'imputat, a la situació familiar, laboral i econòmica d'aquest, així com a la imminència de la celebració del judici oral, en particular en els casos en què és procedent incoar el procediment per a l'enjudiciament ràpid que regula el títol III del llibre IV d'aquesta Llei.

És procedent disposar per aquesta causa la presó provisional de la persona imputada quan, vistos els antecedents que resultin de les actuacions, qualsevol òrgan judicial hagi dictat almenys dues requisitòries per a la seva crida i cerca en els dos anys anteriors. En aquests casos no és aplicable el límit que estableix l'ordinal primer d'aquest apartat respecte de la pena.

182. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

b) Evitar l'ocultació, l'alteració o la destrucció de les fonts de prova rellevants per a l'enjudiciament en els casos en què hi hagi un perill fundat i concret.

No és procedent disposar la presó provisional per aquesta causa quan es pretengui inferir aquest perill únicament de l'exercici del dret de defensa o de la falta de col·laboració de l'imputat en el curs de la investigació.

Per valorar l'existència d'aquest perill cal atènyer-se a la capacitat de l'imputat per accedir per ell mateix o a través de tercers a les fonts de prova o per influir sobre altres imputats, testimonis o perits o els qui ho puguin ser.

c) Evitar que l'imputat pugui actuar contra béns jurídics de la víctima, especialment quan aquesta sigui alguna de les persones a les quals es refereix l'article 173.2 del Codi penal. En aquests casos no és aplicable el límit que estableix l'ordinal primer d'aquest apartat respecte de la pena.¹⁸³

2. També es pot disposar la presó provisional, si es donen els requisits que estableixen els ordinals primer i segon de l'apartat anterior, per evitar el risc que l'imputat cometi altres fets delictius.

Per valorar l'existència d'aquest risc cal atènyer-se a les circumstàncies del fet, així com a la gravetat dels delictes que es puguin cometre.

Només es pot disposar la presó provisional per aquesta causa quan el fet delictiu imputat sigui dolós. No obstant això, el límit que preveu l'ordinal primer de l'apartat anterior no és aplicable quan dels antecedents de l'imputat i altres dades o circumstàncies que aportï la policia judicial o que resultin de les actuacions se'n pugui inferir racionalment que l'imputat actua concertadament amb una altra persona o altres persones de manera organitzada per a la comissió de fets delictius o du a terme les seves activitats delictives amb habitualitat.

183. Apartat 1.3r.c redactat de conformitat amb la disposició final 1a.1.d de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

Article 504¹⁸⁴

1. La presó provisional ha de durar el temps imprescindible per assolir qualsevol de les finalitats que preveu l'article anterior i mentre subsisteixin els motius que van justificar-ne l'adopció.

2. Quan la presó provisional s'hagi disposat en virtut del que preveuen els paràgrafs *a* o *c* de l'apartat 1.3r o l'apartat 2 de l'article anterior, la durada no pot passar d'un any si el delictes té assenyalada una pena privativa de llibertat igual o inferior a tres anys, o de dos anys si la pena privativa de llibertat assenyalada per al delictes és superior a tres anys. Això no obstant, quan es donin circumstàncies que facin preveure que la causa no pot ser jutjada en aquells terminis, el jutge o el tribunal, en els termes que preveu l'article 505, pot disposar mitjançant una interlocutòria una sola pròrroga de fins a dos anys si el delictes té assenyalada una pena privativa de llibertat superior a tres anys, o de fins a sis mesos si el delictes té assenyalada una pena igual o inferior a tres anys.¹⁸⁵

Si l'imputat és condemnat, la presó provisional es pot prorrogar fins al límit de la meitat de la pena efectivament imposada en la sentència, quan s'hi hagi recorregut.

3. Quan la presó provisional s'hagi disposat en virtut del que preveu l'apartat 1.3r.b de l'article anterior, la seva durada no pot passar de sis mesos.

No obstant això, quan s'hagi disposat la presó incomunicada o el secret del sumari, si abans del termini que estableix el paràgraf anterior s'aixeca la incomunicació o el secret, el jutge o el tribunal ha de motivar la subsistència del pressupòsit de la presó provisional.

184. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

185. Apartat 2, paràgraf 1r, redactat de conformitat amb la disposició final 1a.1.e de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

4. La concessió de la llibertat pel transcurs dels terminis màxims per a la presó provisional no impedeix que aquesta es disposi en el cas que l'imputat, sense motiu legítim, deixi de comparèixer a qualsevol crida del jutge o el tribunal.

5. Per computar els terminis que estableix aquest article s'ha de tenir compte el temps que l'imputat hagi estat detingut o sotmès a presó provisional per la mateixa causa.

Tanmateix, s'ha d'excloure del còmput el temps en què la causa pateixi dilacions no imputables a l'Administració de justícia.

6. Quan la mesura de presó provisional disposada passi de les dues terceres parts de la seva durada màxima, el jutge o el tribunal que conegui de la causa i el Ministeri Fiscal han de comunicar respectivament aquesta circumstància al president de la sala de govern i al fiscal en cap del tribunal corresponent, amb la finalitat que s'adoptin les mesures necessàries per imprimir a les actuacions la màxima celeritat. A aquests efectes, la tramitació del procediment té preferència respecte de tots els altres.¹⁸⁶

Article 504 bis¹⁸⁷

Quan, d'acord amb el que estableixen els dos articles anteriors, s'hagi disposat la llibertat de presos o detinguts pels delictes a què fa referència l'article 384 bis, l'excarceració s'ha de suspendre per un període màxim d'un mes, fins que la resolució sigui ferma, si el recurrent és el Ministeri Fiscal. Aquesta suspensió no s'ha aplicar quan s'hagin exhaurit totalment els terminis que preveu l'article 504, i les pròrrogues corresponents, si s'escauen, per a la durada de la situació de presó provisional.

186. Apartat 6 afegit per la disposició final 1a.1.f de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

187. Article declarat inconstitucional i nul per la Sentència del Tribunal Constitucional núm. 71/1994, de 3 de març, que resol el recurs d'inconstitucionalitat núm. 1492/1988 (BOE núm. 71, de 24 de març, suplement del Tribunal Constitucional).

Article 504 bis 2¹⁸⁸

[Derogat]

Article 505¹⁸⁹

1. Quan el detingut sigui posat a disposició del jutge d'instrucció o tribunal que hagi de conèixer de la causa, aquest, llevat que en disposi la llibertat provisional sense fiança, ha de convocar una audiència en la qual el Ministeri Fiscal o les parts acusadores poden demanar que es disposi la presó provisional de l'imputat o la seva llibertat provisional amb fiança.

En els casos del procediment que regula el títol III del llibre IV d'aquesta Llei, aquest tràmit s'ha de substanciar d'acord amb el que estableix l'article 798, llevat que l'audiència s'hagi dut a terme anteriorment.

2. L'audiència que preveu l'apartat anterior s'ha de realitzar en el termini més breu possible dins les setanta-dues hores següents a la posada a disposició judicial del detingut i s'hi ha de citar l'imputat, que ha de ser assistit d'un lletrat elegit per ell mateix o designat d'ofici, el Ministeri Fiscal i les altres parts personades. L'audiència també s'ha de fer per sol·licitar i disposar, si escau, la presó provisional de l'imputat no detingut o la seva llibertat provisional amb fiança.

3. En l'audiència, si el Ministeri Fiscal o alguna part acusadora sol·licita que es disposi la presó provisional de l'imputat o la seva llibertat provisional amb fiança, els qui hi concorrin poden fer-hi al·legacions i proposar els mitjans de prova que es puguin practicar a l'acte o dins les setanta-dues hores abans indicades a l'apartat anterior.

188. Article derogat per la disposició derogatòria única de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

189. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

4. El jutge o el tribunal ha de decidir sobre la procedència o no de la presó o de la imposició de la fiança. Si cap de les parts no les insta, ha de disposar necessàriament la immediata posada en llibertat de l'imputat que estigui detingut.

5. Si per qualsevol raó l'audiència no es pot dur a terme, el jutge o el tribunal pot disposar la presó provisional, si es donen els pressupòsits de l'article 503, o la llibertat provisional amb fiança. Això no obstant, dins les setanta-dues hores següents, el jutge o el tribunal ha de convocar una nova audiència, i adoptar les mesures que escaiguin per la falta de realització de la primera audiència.

6. Quan el detingut sigui posat a disposició d'un jutge diferent del jutge o el tribunal que conegui o hagi de conèixer de la causa, i el detingut no pugui ser posat a disposició d'aquest últim en el termini de setanta-dues hores, el primer ha de procedir d'acord amb el que preveuen els apartats anteriors. Així i tot, una vegada que el jutge o el tribunal de la causa rebí les diligències, ha d'oír l'imputat, assistit del seu advocat, tan aviat com pugui, i ha de dictar la resolució que sigui procedent.

Article 506¹⁹⁰

1. Les resolucions que es dictin sobre la situació personal de l'imputat han d'adoptar la forma d'interlocutòria. La interlocutòria que ordeni la presó provisional o en disposi la prolongació ha d'expressar els motius pels quals la mesura es considera necessària i proporcionada respecte de les finalitats que en justifiquen l'adopció.

2. Si la causa ha estat declarada secreta, en la interlocutòria de presó se n'han d'expressar les particularitats que, per tal de preservar la finalitat del secret, hagin de ser omeses en la còpia que s'hagi de notificar. En cap cas no s'ha d'ometre en la notificació una descripció succinta del fet imputat i de la finalitat o finalitats

190. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

previstes en l'article 503 que es pretenen aconseguir amb la presó. Quan s'aixequi el secret del sumari, s'ha de notificar immediatament la interlocutòria íntegra a l'imputat.

3. Les interlocutòries relatives a la situació personal de l'imputat s'han de posar en coneixement dels ofesos i els perjudicats directament pel delictes la seguretat dels quals es pugui veure afectada per la resolució.

Article 507¹⁹¹

1. Contra les interlocutòries que disposin, prorroguin o deneguin la presó provisional o ordenin la llibertat de l'imputat es pot exercir el recurs d'apel·lació en els termes que preveu l'article 766, que gaudeix de tramitació preferent. El recurs contra la interlocutòria de presó s'ha de resoldre en un termini màxim de trenta dies.

2. Quan en virtut del que disposa l'apartat 2 de l'article anterior no s'hagi notificat íntegrament la interlocutòria de presó a l'imputat, aquest també pot recórrer contra la interlocutòria íntegra quan li sigui notificada, de conformitat amb el que disposa l'apartat anterior.

Article 508¹⁹²

1. El jutge o el tribunal pot disposar que la mesura de presó provisional de l'imputat es dugui a terme al seu domicili, amb les mesures de vigilància que siguin necessàries, quan per raó de malaltia l'internament comporti un perill greu per a la seva salut. El jutge o el tribunal pot autoritzar que l'imputat surti del seu domicili durant les hores necessàries per al tractament de la malaltia, sempre amb la vigilància necessària.

191. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

192. Article redactat de conformitat amb la disposició final 1a.1.g de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

2. En els casos en què l'imputat estigui sotmès a tractament de desintoxicació o deshabituació a substàncies estupefaents i l'emprisonament pugui frustrar el resultat del tractament, la mesura de presó provisional pot ser substituïda per l'ingrés en un centre oficial o d'una organització legalment reconeguda per continuar el tractament, sempre que els fets objecte del procediment siguin anteriors a haver-lo iniciat. En aquest cas l'imputat no pot sortir del centre sense l'autorització del jutge o el tribunal que hagi disposat la mesura.

Article 509¹⁹³

1. El jutge d'instrucció o el tribunal pot disposar excepcionalment la detenció o la presó incomunicades per evitar que se sostreguin a l'acció de la justícia persones suposadament implicades en els fets investigats, que aquestes puguin actuar contra béns jurídics de la víctima, que s'ocultin, alterin o destrueixin proves relacionades amb la comissió, o que es cometin nous fets delictius.

2. La incomunicació ha de durar el temps estrictament necessari per practicar amb urgència diligències tendents a evitar els perills a què es refereix l'apartat anterior. La incomunicació no es pot estendre més enllà de cinc dies. En els casos en els quals la presó es disposi en una causa per algun dels delictes als quals es refereix l'article 384 bis o altres delictes comesos concertadament i de forma organitzada per dues persones o més, la incomunicació es pot prorrogar per un altre termini no superior a cinc dies. Això no obstant, en aquests mateixos casos, el jutge o el tribunal que conegui de la causa pot manar que el pres torni a quedar incomunicat, fins i tot després d'haver estat posat en comunicació, sempre que el desenvolupament ulterior de la investigació o de la causa ofereixi motius per fer-ho. Aquesta segona incomunicació no ha de passar en cap cas de tres dies.

193. Article redactat de conformitat amb la disposició final 1a.1.h de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

3. La interlocutòria en què es disposi la incomunicació o, si s'escau, la pròrroga d'aquesta ha d'expressar els motius pels quals s'hagi adoptat la mesura.

Article 510¹⁹⁴

1. L'incomunicat pot assistir amb les precaucions oportunes a les diligències en les quals aquesta Llei li doni intervenció quan la seva presència no pugui desvirtuar l'objecte de la incomunicació.

2. Es permet al pres que tingui els efectes que ell mateix es procuri sempre que a judici d'un jutge o un tribunal no frustrin les finalitats de la incomunicació.

3. El pres no pot fer ni rebre cap comunicació. No obstant això, el jutge o el tribunal pot autoritzar comunicacions que no frustrin la finalitat de la presó incomunicada i ha d'adoptar, si s'escau, les mesures oportunes.

4. El pres sotmès a incomunicació que ho sol·liciti té dret a ser reconegut per un segon metge forense designat pel jutge o el tribunal competent per conèixer dels fets.¹⁹⁵

Article 511¹⁹⁶

1. Per portar a efecte la interlocutòria de presó s'han d'expedir dos manaments: un a la policia judicial o agent judicial, si escau, que hagi d'executar-la, i un altre al director de l'establiment que hagi de rebre el pres.

194. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

195. Apartat 4 afegit per la disposició final 1a.1.i de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

196. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

En el manament s'hi han de consignar les dades personals que constin de l'imputat, el delicte que doni lloc al procediment i si la presó ha de ser amb comunicació o sense.

2. Els directors dels establiments no han de rebre cap persona en condició de presa sense que se'ls lliuri un manament de presó.

3. Una vegada dictada la interlocutòria per mitjà de la qual es disposi la llibertat del pres, s'ha d'expedir immediatament un manament al director de l'establiment.

Article 512¹⁹⁷

Si el presumpte reu no és trobat al seu domicili i se n'ignora el parador, el jutge ha de disposar que sigui buscat per mitjà de requisitòries, que s'han d'enviar als jutges d'instrucció en el territori dels quals hi hagi motiu per sospitar que es trobi, per a la qual cosa el secretari judicial ha d'expedir els oficis oportuns; en tot cas aquelles s'han de publicar en el *Butlletí Oficial de l'Estat* i en el diari oficial de la comunitat autònoma respectiva, i se n'han d'afixar també còpies autoritzades, en forma d'edecte, a l'oficina del jutjat o tribunal que conegui de la causa i en la dels jutges d'instrucció que s'hagin requerit.

Article 513

En la requisitòria s'hi han d'indicar el nom i els cognoms, el càrrec, la professió o l'ofici, si consten, del processat rebel i les senyes en virtut de les quals pugui ser identificat; el delicte pel qual és processat, el territori on es presumeixi que es troba i la presó on hagi de ser conduït.

Article 514

S'han d'unir a la causa la requisitòria original i un exemplar de cada diari en el qual s'hagi publicat.

197. Article redactat de conformitat amb l'article 2.55 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 515

El jutge o el tribunal que hagi disposat l'empresonament del processat rebel i els jutges d'instrucció als quals s'enviïn les requisitòries han de fer saber les circumstàncies que esmenta l'article 513 a les autoritats i als agents de la policia judicial dels territoris respectius.

Article 516¹⁹⁸

En la resolució per mitjà de la qual es disposi buscar per requisitòries, el jutge ha de designar els particulars de la causa que siguin necessaris per poder resoldre sobre la situació personal del requisitoriat un cop sigui trobat. Després que el secretari judicial hagi fet el testimoniatge de la resolució judicial i dels particulars, s'han de trametre al jutjat de guàrdia o incloure en el sistema informàtic que hi hagi a aquest efecte, on han de quedar registrats.

Article 517¹⁹⁹

Sens perjudici del que disposa l'article 505.6, un cop presentat el requisitoriat davant un jutjat de guàrdia, el jutge, si és necessari per resoldre, pot sol·licitar l'auxili de l'òrgan judicial que hagi dictat la requisitòria o, si no és possible, del que hi hagi de guàrdia en aquest últim partit judicial, a fi que li faciliti la documentació i informació a què es refereix l'article anterior.

198. Article redactat de conformitat amb l'article 2.56 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

199. Article redactat de conformitat amb l'article 2.57 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 518

Les interlocutòries en què es disposi o es denegui l'empresonament o l'excarceració són apel·lables només en l'efecte devolutiu.

[*Paràgraf derogat*]²⁰⁰

Article 519

Totes les diligències de presó provisional s'han de substanciar en una peça separada.

CAPÍTOL IV. De l'exercici del dret de defensa, de l'assistència de l'advocat i del tractament dels detinguts i els presos²⁰¹

Article 520²⁰²

1. La detenció i la presó provisional s'han de practicar en la forma que menys perjudiqui la persona, la reputació i el patrimoni del detingut o el pres.

La detenció preventiva no pot durar més del temps estrictament necessari per realitzar les investigacions tendents a aclarir els fets. Dins dels terminis que estableix aquesta Llei, i, pel cap alt, en el termini màxim de setanta-dues hores, s'ha de posar el detingut en llibertat o a disposició de l'autoritat judicial.

200. Paràgraf 2n derogat per la disposició derogatòria única de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

201. Rúbrica redactada de conformitat amb l'article 3 de la Llei 53/1978, de 4 de desembre, per la qual es modifiquen els articles 23, 37, 53, 118, 302, 311, 333, 520 i 522 de la Llei d'enjudiciament criminal i se'n deroga l'article 316 (BOE núm. 293, de 8 de desembre).

202. Article redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei orgànica 14/1983, de 12 de desembre, per la qual es desplega l'article 17.3 de la Constitució en matèria d'assistència lletrada al detingut i al pres i modificació dels articles 520 i 527 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 310, de 28 de desembre, i suplement retrospectiu en català núm. 5, relatiu a l'any 1983).

2. S'ha d'informar tota persona detinguda o presa, de manera que li sigui comprensible, i immediatament, dels fets que se li imputen i de les raons que n'han motivat la privació de llibertat, així com dels drets que té, i especialment dels següents:

a) Dret a guardar silenci no declarant si no vol fer-ho, a no contestar alguna o algunes de les preguntes que li formulin o a manifestar que només declararà davant del jutge.

b) Dret a no declarar contra si mateix i a no confessar-se culpable.

c) Dret a designar un advocat i a sol·licitar-ne la presència perquè assisteixi a les diligències policials i judicials de declaració i intervingui en tot reconeixement d'identitat de què sigui objecte. Si el detingut o el pres no designa un advocat, se li n'ha de designar un d'ofici.

d) Dret que s'assabenti el familiar o la persona que vulgui del fet de la detenció i del lloc de custòdia en què es trobi en cada moment. Els estrangers tenen dret que les circumstàncies anteriors es comuniquin a l'oficina consular del seu país.

e) Dret a ser assistit gratuïtament per un intèrpret, quan es tracti d'un estranger que no compregui o no parli el castellà.

f) Dret que el reconegui el metge forense o el seu substitut legal i, si no n'hi ha, el de la institució en què es trobi, o qualsevol altre que depengui de l'Estat o d'altres administracions públiques.

3. Si es tracta d'un menor d'edat o d'un incapacitat, l'autoritat sota la custòdia de la qual es trobi el detingut o el pres ha de notificar les circumstàncies de l'apartat 2.d als qui n'exerceixin la pàtria potestat, la tutela o la guarda de fet i, si no es troben, se n'ha de donar compte immediatament al Ministeri Fiscal. Si el detingut menor o incapacitat és estranger, el fet de la detenció s'ha de notificar d'ofici al cònsol del seu país.

4. L'autoritat judicial i els funcionaris sota la custòdia dels quals es trobi el detingut o el pres s'han d'abstenir de fer-li recomanacions sobre l'elecció de l'advocat i han de comunicar al col·legi d'advocats, de manera que permeti tenir-ne constància, el nom de l'advocat que hagi triat perquè l'assisteixi o la petició que se li'n designi un d'ofici. El col·legi d'advocats ha de notificar al designat aquesta elecció, a fi que manifesti que l'accepta o hi renúncia. Posat cas que el designat no accepti l'encàrrec esmentat, no sigui trobat o no comparegui, el col·legi d'advocats ha de no-

menar un advocat d'ofici. L'advocat designat ha d'acudir al centre de detenció com més aviat millor i, en tot cas, en el termini màxim de vuit hores, comptades des del moment de la comunicació al col·legi esmentat.

Si, transcorregut el termini de vuit hores de la comunicació feta al col·legi d'advocats, no compareix injustificadament cap lletrat al lloc on es trobi el detingut o el pres, se'n podrà practicar la declaració o el reconeixement, si ho consent, sens perjudici de les responsabilitats contretes per part dels advocats designats en cas d'incompliment de les seves obligacions.

5. No obstant això, el detingut o el pres pot renunciar a l'assistència de lletrat preceptiva si la detenció és per fets susceptibles de ser tipificats exclusivament com a delictes contra la seguretat del trànsit.

6. L'assistència de l'advocat consisteix a:

a) Sol·licitar, si escau, que s'informi el detingut o el pres dels drets que estableix el número 2 d'aquest article i que es faci el reconeixement mèdic que assenjala el paràgraf f.

b) Sol·licitar a l'autoritat judicial o al funcionari que hagi practicat la diligència en què l'advocat hagi intervingut, així que acabi aquesta, la declaració o l'ampliació dels aspectes que consideri convenients, així com la consignació en l'acta de qualsevol incidència que hagi tingut lloc mentre es practicava.

c) Entrevistar-se reservadament amb el detingut un cop acabada la pràctica de la diligència en què hagi intervingut.

Article 520 bis²⁰³

1. Tota persona detinguda com a presumpta partícip d'algun dels delictes a què es refereix l'article 384 bis ha de ser posada a disposició del jutge competent dins de les setanta-dues hores següents a la detenció. No obstant això, es pot prolongar la detenció el temps necessari per als fins investigadors, fins a un límit màxim de quaranta-vuit hores més, sempre que, sol·licitada aquesta pròr-

203 Article afegit per l'article 1 de la Llei orgànica 4/1988, de 25 de maig, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 126, de 26 de maig).

roga mitjançant una comunicació motivada dins de les primeres quaranta-vuit hores des de la detenció, el jutge l'autoritzi en les vint-i-quatre hores següents. Tant l'autorització com la denegació de la pròrroga s'han d'adoptar en una resolució motivada.

2. Així que es detingui una persona pels motius que esmenta el número anterior, es pot sol·licitar del jutge que en disposi la incomunicació, el qual s'haurà de pronunciar sobre aquesta, en una resolució motivada, en el termini de vint-i-quatre hores. Així que se sol·liciti la incomunicació, el detingut ha de quedar en tot cas incomunicat, sens perjudici del seu dret de defensa i del que estableixen els articles 520 i 527, fins que el jutge hagi dictat la resolució pertinent.

3. Durant la detenció, el jutge pot requerir en tot moment informació i conèixer, personalment o mitjançant delegació en el jutge d'instrucció del partit o demarcació on es trobi el detingut, la situació d'aquest.

Article 521

Els detinguts han d'estar separats els uns dels altres, si és possible.

Si la separació no és possible, el jutge instructor o el tribunal ha de posar cura que no es reuneixin persones de sexe diferent ni els co-reus en una mateixa presó, i que els joves i els no reincidents estiguin separats dels d'edat madura i dels reincidents.

Per a aquesta separació cal tenir en compte el grau d'educació del detingut, l'edat i la naturalesa del delictes que se li imputi.

Article 522²⁰⁴

Tot detingut o pres es pot procurar a càrrec seu les comoditats o ocupacions compatibles amb l'objecte de la seva detenció i amb el règim de l'establiment en què estigui custodiat, sempre que no comprometin la seva seguretat o la reserva del sumari.

204. Article redactat de conformitat amb l'article 2.1 de la Llei 53/1978, de 4 de desembre, per la qual es modifiquen els articles 23, 37, 53, 118, 302, 311, 333, 520 i 522 de la Llei d'enjudiciament criminal i se'n deroga l'article 316 (BOE núm. 293, de 8 de desembre).

Article 523

Quan el detingut o el pres vulgui que el visiti un ministre de la seva religió, un metge, els seus parents o persones amb les quals estigui en relació d'interessos, o les que puguin donar-li consells, se li ha de permetre, amb les condicions que prescriu el reglament de presons, si no afecten el secret i l'èxit del sumari. La relació amb l'advocat defensor no se li pot impedir mentre estigui en comunicació.

Article 524

El jutge instructor ha d'autoritzar, mentre no es perjudiqui l'èxit de la instrucció, els mitjans de correspondència i de comunicació de què pugui fer ús el detingut o el pres.

Ara bé, en cap cas no s'ha d'impedir als detinguts o als presos la llibertat d'escriure als funcionaris superiors de l'ordre judicial.

Article 525

No s'ha d'adoptar contra el detingut o el pres cap mesura extraordinària de seguretat sinó en cas de desobediència, de violència o de rebel·lió, o quan hagi intentat fugir o hagi fet preparatius per fer-ho.

Aquesta mesura ha de ser temporal i només ha de subsistir el temps estrictament necessari.

Article 526

El jutge instructor ha de visitar un cop per setmana, sense avís previ ni dia determinat, les presons de la localitat, acompanyat d'un individu del Ministeri Fiscal, que pot ser el fiscal municipal delegat a aquest efecte pel fiscal de l'audiència respectiva, i, on hi hagi aquest tribunal, han de fer la visita el president d'aquest o el de la sala criminal i un magistrat, amb un individu del Ministeri Fiscal i amb l'assistència del jutge instructor.

En la visita s'han d'assabentar de tot el que fa referència a la situació dels presos o detinguts, i han d'adoptar les mesures que siguin possibles dins de les seves atribucions per corregir els abusos que notin.

Article 527²⁰⁵

El detingut o el pres, mentre estigui incomunicat, no pot gaudir dels drets que esmenta aquest capítol, a excepció dels que estableix l'article 520, amb les modificacions següents:

- a) En tot cas, el seu advocat ha de ser designat d'ofici.
- b) No té dret a la comunicació que preveu l'apartat *d* del número 2.
- c) Tampoc no té dret a l'entrevista amb el seu advocat que preveu l'apartat *c* del número 6.

TÍTOL VII. De la llibertat provisional del processat

Article 528

La presó provisional només ha de durar mentre subsisteixin els motius que l'hagin ocasionat.

S'ha de posar en llibertat el detingut o el pres en qualsevol estat de la causa en què en resulti la innocència.

Totes les autoritats que intervinguin en un procés estan obligades a dilatar tan poc com es pugui la detenció i la presó provisional dels inculpats o processats.

Article 529²⁰⁶

Quan no s'hagi disposat la presó provisional de l'imputat, el jutge o el tribunal ha de disposar, d'acord amb el que preveu l'ar-

205. Article redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei orgànica 14/1983, de 12 de desembre, per la qual es desplega l'article 17.3 de la Constitució en matèria d'assistència lletrada al detingut i al pres i modificació dels articles 520 i 527 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 310, de 28 de desembre, i suplement retrospectiu en català núm. 5, relatiu a l'any 1983).

206. Article redactat de conformitat amb l'article 2.1 de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

ticle 505, si l'imputat ha de donar o no una fiança per continuar en llibertat provisional.

En la mateixa interlocutòria, si el jutge o el tribunal en disposa la fiança, ha de fixar la qualitat i quantitat de la que hagi de prestar.

Aquesta interlocutòria s'ha de notificar a l'imputat, al Ministeri Fiscal i a les altres parts compareixents i s'hi pot recórrer d'acord amb el que preveu l'article 507.

Article 529 bis²⁰⁷

Quan es disposi el processament d'una persona autoritzada per conduir vehicles de motor per un delictes comès amb motiu de la seva conducció, si el processat ha d'estar en llibertat, el jutge, discrecionalment, el pot privar provisionalment d'usar el permís, i ha de manar que el document en què consti es reculli i s'incorpori al procés. El secretari judicial ho ha de comunicar a l'organisme administratiu que l'hagi expedit.

Article 530²⁰⁸

L'imputat que hagi d'estar en llibertat provisional, amb fiança o sense, ha de constituir *apud acta* l'obligació de comparèixer els dies que li siguin assenyalats en la interlocutòria respectiva i, a més, totes les vegades que sigui cridat davant el jutge o el tribunal que conegui de la causa. Per garantir el compliment d'aquesta obligació, el jutge o el tribunal pot disposar motivadament la retenció del seu passaport.

207. Article redactat de conformitat amb l'article 2.58 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

208. Article redactat de conformitat amb l'article 2.2 de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

Article 531

Per determinar la qualitat i la quantitat de la fiança s'han de tenir en compte la naturalesa del delictes, l'estat social i els antecedents del processat i les altres circumstàncies que puguin influir en el major o menor interès d'aquest per posar-se fora de l'abast de l'autoritat judicial.

Article 532

La fiança s'ha de destinar a respondre de la compareixença del processat quan el cridi el jutge o el tribunal que conegui de la causa. L'import ha de servir per satisfer les costes causades en el ram separat format per constituir-la, i la resta s'ha d'adjudicar a l'Estat.

Article 533

És aplicable a les fiances que s'ofereixin per obtenir la llibertat provisional d'un processat tot el que determinen els articles 591 i següents fins a l'article 596 inclusivament del títol IX d'aquest llibre quant a la naturalesa, la manera de constituir-se, d'admetre's i qualificar-se i de substituir-se.

Article 534²⁰⁹

Si a la primera crida judicial l'acusat no compareix o no justifica la impossibilitat de fer-ho, el secretari judicial ha d'assenyalar al fiador personal o al propietari dels béns de qualsevol mena donats en fiança el termini de deu dies perquè presenti el rebel.

209. Article redactat de conformitat amb l'article 2.59 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 535

Si el fiador personal o el propietari dels béns de la fiança no presenta el rebel en el termini fixat, aquesta s'ha de fer efectiva, s'ha de declarar adjudicada a l'Estat i s'ha de lliurar a l'Administració més pròxima de rendes, amb deducció de les costes indicades al final de l'article 532.

Article 536²¹⁰

Per realitzar qualsevol fiança el secretari judicial ha de procedir per la via de constrenyiment de conformitat amb el que disposa el capítol IV, títol IV, del llibre III de la Llei d'enjudiciament civil.

Si es tracta d'una fiança personal, s'ha de procedir també per la via de constrenyiment contra els béns del fiador fins a fer efectiva la quantitat que s'hagi fixat en admetre la fiança.

Article 537

Quan els béns de la fiança siguin del domini del processat, la fiança s'ha de realitzar i adjudicar a l'Estat així que el processat deixi de comparèixer a la crida judicial o de justificar la impossibilitat de fer-ho.

Article 538

El Ministeri Fiscal ha d'intervenir en totes les diligències d'alienació de béns de les fiances i de lliurament del seu import a les administracions d'hisenda pública.

El fiscal de l'audiència pot delegar la seva intervenció en el fiscal municipal on es trobi el jutge d'instrucció, o bé reclamar que se li trameti l'expedient quan correspongui, procurant, si pot ser, presentar les seves pretensions en un sol dictamen.

210. Article redactat de conformitat amb l'article 2.60 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 539²¹¹

Les interlocutòries de presó i llibertat provisionals i de fiança són reformables durant tot el curs de la causa.

En conseqüència, l'imputat pot ser pres i posat en llibertat totes les vegades que sigui procedent, i la fiança pot ser modificada en allò que calgui per assegurar les conseqüències del judici.

Per disposar la presó o la llibertat provisional amb fiança de qui estigui en llibertat o agreujar les condicions de la llibertat provisional ja disposada substituint-la per la de presó o llibertat provisional amb fiança, s'ha de requerir la sol·licitud del Ministeri Fiscal o d'alguna part acusadora, i s'ha de resoldre després de fer la compareixença a la qual es refereix l'article 505.²¹²

Això no obstant, si a judici del jutge o el tribunal es donen els pressupòsits de l'article 503, s'ha de dictar una interlocutòria de reforma de la mesura cautelar, o fins i tot de presó, si l'imputat està en llibertat, però s'ha de convocar, per fer-la dins de les setanta-dues hores següents, la compareixença indicada.²¹³

Sempre que el jutge o el tribunal entengui que és procedent la llibertat o la modificació de la llibertat provisional en termes més favorables al sotmès a la mesura, pot disposar-la, en qualsevol moment, d'ofici i sense sotmetre's a la petició de part.

Article 540

Si el processat no presenta o no amplia la fiança en el termini que se li assenyali, ha de ser empresonat.

211. Article redactat de conformitat amb la disposició final 2a.7 de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig).

212. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 2.3 de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

213. Paràgraf 4t redactat de conformitat amb l'article 2.3 de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

Article 541

S'ha de cancel·lar la fiança:

- 1r. Quan el fiador ho demani, presentant alhora el processat.
- 2n. Quan aquest sigui empresonat.
- 3r. Quan es dicti una interlocutòria ferma de sobreseïment o una sentència ferma absolutòria o quan, tot i ser condemnatòria, es presenti el reu per complir la condemna.
- 4t. Per mort del processat si està pendent la causa.

Article 542

Si s'ha dictat una sentència ferma condemnatòria i el processat no compareix a la primera crida o no justifica la impossibilitat de fer-ho, s'ha d'adjudicar la fiança a l'Estat en els termes que estableix l'article 535.

Article 543

Així que s'adjudiqui la fiança, el fiador no té acció per demanar-ne la devolució, però li queda salvat el dret per reclamar la indemnització contra el processat o els seus drethavents.

Article 544

Les diligències de presó i llibertat provisionals i les fiances s'han de substanciar en una peça separada.

Article 544 bis²¹⁴

En els casos en què s'investigui un delictes dels esmentats en l'article 57 del Codi penal, el jutge o el tribunal pot, de manera motivada i quan sigui estrictament necessari a fi de protegir la víctima, imposar cautelament a l'inculpat la prohibició de residir

214. Article afegit per l'article 3.8 de la Llei orgànica 14/1999, de 9 de juny, de modificació del Codi penal de 1995, en matèria de protecció a les víctimes de maltractaments i de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 138, de 10 de juny, i suplement en català núm. 10, de 25 de juny).

en un determinat lloc, barri, municipi, província o una altra entitat local o comunitat autònoma.

En les mateixes condicions li pot imposar cautelarment la prohibició d'acudir a determinats llocs, barris, municipis, províncies o altres entitats locals o comunitats autònomes, o d'aproximar-se a determinades persones o a comunicar-s'hi, amb la graduació que calgui.

Per adoptar aquestes mesures cal tenir en compte la situació econòmica de l'inculpat i els requeriments de la seva salut, situació familiar i activitat laboral. Cal tenir en compte especialment la possibilitat de continuïtat d'aquesta última, tant durant la vigència de la mesura com després que finalitzi.

En cas d'incompliment per part de l'inculpat de la mesura disposada pel jutge o el tribunal, aquest ha de convocar la compareixença regulada a l'article 505 per a l'adopció de la presó provisional en els termes de l'article 503, de l'ordre de protecció que preveu l'article 544 ter o d'una altra mesura cautelar que impliqui una limitació superior de la seva llibertat personal, per a la qual cosa cal tenir en compte la incidència de l'incompliment, els seus motius, gravetat i circumstàncies, sens perjudici de les responsabilitats que puguin resultar de l'incompliment.²¹⁵

Article 544 ter²¹⁶

1. El jutge d'instrucció ha de dictar una ordre de protecció per a les víctimes de violència domèstica en els casos en què, havent-hi indicis fundats de la comissió d'un delicte o falta contra la vida, integritat física o moral, llibertat sexual, llibertat o seguretat d'alguna de les persones esmentades a l'article 173.2 del Codi penal, en resulti una situació objectiva de risc per a la víctima

215. Paràgraf 4t redactat de conformitat amb la disposició final 1a.1.j de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

216. Article afegit per l'article 2 de la Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de la violència domèstica (BOE núm. 183, d'1 d'agost, i suplement en català núm. 18, d'1 de setembre).

que requereixi l'adopció d'alguna de les mesures de protecció regulades en aquest article.²¹⁷

2. L'ordre de protecció l'ha de dictar el jutge d'ofici o a instància de la víctima o persona que hi tingui alguna de les relacions que indica l'apartat anterior, o del Ministeri Fiscal.

Sens perjudici del deure general de denúncia que preveu l'article 262 d'aquesta Llei, les entitats o els organismes assistencials, públics o privats, que tinguin coneixement d'algun dels fets esmentats a l'apartat anterior han d'assabentar-ne immediatament el jutge de guàrdia o el Ministeri Fiscal a fi que es pugui incoar o instar el procediment per a l'adopció de l'ordre de protecció.

3. L'ordre de protecció es pot sol·licitar directament davant l'autoritat judicial o el Ministeri Fiscal, o bé davant les forces i els cossos de seguretat, les oficines d'atenció a la víctima o els serveis socials o institucions assistencials dependents de les administracions públiques. Aquesta sol·licitud ha de ser remesa de forma immediata al jutge competent. En cas que se suscitin dubtes sobre la competència territorial del jutge, ha d'iniciar i resoldre el procediment per a l'adopció de l'ordre de protecció el jutge davant el qual s'hagi sol·licitat, sens perjudici de remetre posteriorment les actuacions a qui sigui competent.

Els serveis socials i les institucions abans esmentades han de facilitar a les víctimes de la violència domèstica a les quals hagin de prestar assistència la sol·licitud de l'ordre de protecció, i amb aquesta finalitat han de posar a la seva disposició informació, formularis i, si cal, canals de comunicació telemàtics amb l'Administració de justícia i el Ministeri Fiscal.

4. Un cop rebuda la sol·licitud d'ordre de protecció, el jutge de guàrdia, en els supòsits esmentats a l'apartat 1 d'aquest article, ha de convocar a una audiència urgent la víctima o el seu representant legal, el sol·licitant i el presumpte agressor, assistit, si s'escau, d'un advocat. Així mateix, hi ha de ser convocat el Ministeri Fiscal.

217. Apartat 1 redactat de conformitat amb la disposició final 1a.2.f de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

Aquesta audiència es pot substanciar simultàniament amb la prevista a l'article 505 quan sigui procedent convocar-la, amb l'audiència regulada a l'article 798 en les causes que es tramitin d'acord amb el procediment previst al títol III del llibre IV d'aquesta Llei o, si s'escau, amb l'acte del judici de faltes. Quan excepcionalment no sigui possible celebrar l'audiència durant el servei de guàrdia, el jutge davant del qual s'hagi formulat la sol·licitud l'ha de convocar en el termini més breu possible. En qualsevol cas l'audiència s'ha de celebrar en un termini màxim de setanta-dues hores des de la presentació de la sol·licitud.

Durant l'audiència, el jutge de guàrdia ha d'adoptar les mesures oportunes per evitar la confrontació entre el presumpte agressor i la víctima, els seus fills i la resta de membres de la família. A aquest efecte ha de disposar que en aquesta audiència la declaració es faci per separat.

Un cop celebrada l'audiència, el jutge de guàrdia ha de resoldre mitjançant una interlocutòria el que sigui procedent sobre la sol·licitud de l'ordre de protecció, així com sobre el contingut i la vigència de les mesures que incorpori. Sens perjudici d'això, el jutge d'instrucció pot adoptar en qualsevol moment de la tramitació de la causa les mesures previstes a l'article 544 bis.²¹⁸

5. L'ordre de protecció confereix a la víctima dels fets esmentats a l'apartat 1 un estatut integral de protecció que comprèn les mesures cautelars d'ordre civil i penal que preveu aquest article i les altres mesures d'assistència i protecció social que estableix l'ordenament jurídic.

L'ordre de protecció es pot fer valer davant qualsevol autoritat i administració pública.

6. Les mesures cautelars de caràcter penal poden consistir en qualsevol de les que preveu la legislació processal criminal. Els requisits, el contingut i la vigència són els que estableix amb caràcter general aquesta Llei. Les ha d'adoptar el jutge d'instrucció atenent la necessitat de protecció integral i immediata de la víctima.

218. Apartat 4 redactat de conformitat amb l'article 2.61 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

7. Les mesures de naturalesa civil les ha de sol·licitar la víctima o el seu representant legal, o bé el Ministeri Fiscal quan hi hagi fills menors o incapaços, sempre que no hagin estat prèviament disposades per un òrgan de l'ordre jurisdiccional civil, i sens perjudici de les mesures que preveu l'article 158 del Codi civil. Aquestes mesures poden consistir en l'atribució de l'ús i gaudi de l'habitatge familiar, determinar el règim de custòdia, visites, comunicació i estada amb els fills, el règim de prestació d'aliments, així com qualsevol disposició que es consideri oportuna a fi d'apartar el menor d'un perill o d'evitar-li perjudicis.

Les mesures de caràcter civil que conté l'ordre de protecció tenen una vigència temporal de trenta dies. Si dins aquest termini s'incoa a instància de la víctima o del seu representant legal un procés de família davant la jurisdicció civil, les mesures adoptades han de romandre en vigor durant els trenta dies següents a la presentació de la demanda. En aquest termini les mesures han de ser ratificades, modificades o deixades sense efecte pel jutge de primera instància que sigui competent.

8. L'ordre de protecció ha de ser notificada a les parts, i comunicada pel secretari judicial immediatament, mitjançant un testimoniatge íntegre, a la víctima i a les administracions públiques competents per a l'adopció de mesures de protecció, siguin aquestes de seguretat o d'assistència social, jurídica, sanitària, psicològica o de qualsevol altra mena. A aquest efecte s'ha d'establir reglamentàriament un sistema integrat de coordinació administrativa que garanteixi l'agilitat d'aquestes comunicacions.²¹⁹

9. L'ordre de protecció implica el deure d'informar permanentment la víctima sobre la situació processal de l'imputat, així com sobre l'abast i la vigència de les mesures cautelars adoptades. En particular, la víctima ha de ser informada en tot moment de la situació penitenciària del presumpte agressor. A aquest efecte

219. Apartat 8 redactat de conformitat amb l'article 2.61 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

s'ha de donar compte de l'ordre de protecció a l'Administració penitenciària.²²⁰

10. L'ordre de protecció ha de ser inscrita en el Registre Central per a la Protecció de les Víctimes de la Violència Domèstica i de Gènere.²²¹

11. En els casos en què durant la tramitació d'un procediment penal en curs sorgeixi una situació de risc per a alguna de les persones vinculades amb l'imputat per alguna de les relacions indicades a l'apartat 1 d'aquest article, el jutge o el tribunal que conegui de la causa pot disposar l'ordre de protecció de la víctima d'acord amb el que estableixen els apartats anteriors.

TÍTOL VIII. De l'entrada i escorcoll en lloc tancat, del de llibres i papers, i de la detenció i obertura de la corresponència escrita i telegràfica

Article 545

Ningú no pot entrar al domicili d'un espanyol o estranger resident a Espanya sense el seu consentiment, excepte en els casos i en la forma que expressament preveuen les lleis.

Article 546

El jutge o el tribunal que conegui de la causa pot disposar l'entrada i escorcoll de dia o de nit, en tots els edificis i llocs públics, sigui quin sigui el territori en què radiquin, quan hi hagi indicis que s'hi trobi el processat o efectes o instruments del delictes, o

220. Apartat 9 redactat de conformitat amb l'article 2.61 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

221. Apartat 10 redactat de conformitat amb l'article 2.61 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

llibres, papers o altres objectes que puguin servir per descobrir-lo i comprovar-lo.

Article 547

Es reputen edificis o llocs públics per a l'observança del que disposa aquest capítol:

1r. Els que estiguin destinats a qualsevol servei oficial, militar o civil de l'Estat, de la província o del municipi, encara que hi visquin els encarregats del servei esmentat o els de la conservació i custòdia de l'edifici o lloc.

2n. Els que estiguin destinats a qualsevol establiment de reunió o esbarjo, siguin lícits o no.

3r. Qualsevol altre edifici o lloc tancat que no constitueixi el domicili d'un particular d'acord amb el que disposa l'article 554.

4t. Els vaixells de l'Estat.

Article 548

El jutge necessita l'autorització del president respecte per a l'entrada i escorcoll al palau de qualsevol dels cossos colegiadors.

Article 549

Per a l'entrada i escorcoll als temples i altres llocs religiosos n'hi ha prou de passar un avís d'atenció a les persones a càrrec de les quals estiguin.

Article 550

Així mateix, en els casos que indica l'article 546, el jutge instructor pot ordenar l'entrada i escorcoll de dia o de nit, si la urgència ho fa necessari, en qualsevol edifici o lloc tancat o part d'aquest que constitueixi el domicili de qualsevol espanyol o estranger resident a Espanya, però sempre amb el consentiment previ de l'interessat tal com preveu l'article 6 de la Constitució o, si no hi ha consentiment, en virtut d'una interlocutòria motivada,

que cal notificar a la persona interessada immediatament o com a màxim dins de les vint-i-quatre hores d'haver-se dictat.

Article 551

S'entén que presta el seu consentiment el qui, requerit per qui hagi d'efectuar l'entrada i escorcoll perquè la permeti, executa els actes necessaris que d'ell depenen perquè pugui tenir efecte, sense invocar la inviolabilitat de domicili que reconeix l'article 6 de la Constitució de l'Estat.

Article 552

En practicar els escorcolls s'han d'evitar les inspeccions inútils, procurar no perjudicar ni importunar l'interessat més del que calgui, i adoptar tota mena de precaucions per no comprometre'n la reputació i respectar-ne els secrets si no interessen a la instrucció.

Article 553²²²

Els agents de policia, així mateix, poden detenir immediatament per la pròpia autoritat les persones quan hi hagi un manament de presó contra elles; quan siguin sorpreses en flagrant delictes; quan un delinqüent, immediatament perseguit pels agents de l'autoritat, s'oculti o es refugiï en alguna casa, o, en casos de necessitat excepcional o urgent, quan es tracti de presumptes responsables de les accions a què es refereix l'article 384 bis, sigui quin sigui el lloc o domicili on s'ocultin o es refugiïn; així mateix poden escorcollar, amb motiu de la detenció, els llocs esmentats, i també ocupar els efectes i instruments que s'hi trobin i que puguin tenir relació amb el delictes perseguit.

De l'escorcoll fet, conforme al que estableix el paràgraf anterior, se n'ha de donar compte immediatament al jutge competent

222. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei orgànica 4/1988, de 25 de maig, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 126, de 26 de maig).

i indicar-li les causes que el van motivar i els resultats obtinguts, amb especial referència a les detencions que, si s'escau, s'hagin practicat. Així mateix, s'han d'indicar les persones que hi hagin intervingut i els incidents esdevinguts.

Article 554

Es reputen domicili, per als efectes dels articles anteriors:

1r. Els palaus reials, estiguin o no habitats pel monarca durant l'entrada o l'escorcoll.

2n. L'edifici o lloc tancat, o la part d'aquest destinada principalment a l'habitable de qualsevol espanyol o estranger resident a Espanya i de la seva família.

3r. Els vaixells mercants nacionals.

Article 555

Per escorcollar el palau en què resideixi el monarca, el jutge ha de sol·licitar llicència reial per conducte del majordom major de Sa Majestat.

Article 556

En els llocs reials en què no es trobi el monarca en el moment de l'escorcoll, cal la llicència del cap o empleat del servei de Sa Majestat que tingui a càrrec seu la custòdia de l'edifici, o la del qui actuï en nom seu quan se sol·liciti, si no hi és.

Article 557²²³

Les tavernes, fondes i pensions no es consideren domicili dels qui s'hi trobin o hi resideixin accidentalment o temporalment, i només ho són de les persones que regeixen la taverna, la fonda

223. Article declarat inconstitucional i derogat per la Sentència del Tribunal Constitucional 10/2002, de 17 de gener, que resol la qüestió d'inconstitucionalitat núm. 2829/1994 (BOE núm. 34, de 8 de febrer, suplement del Tribunal Constitucional).

o la pensió i que viuen amb la seva família a la part de l'edifici destinada a aquesta finalitat.

Article 558

La interlocutòria d'entrada i escorcoll en el domicili d'un particular ha de ser sempre fonamentada, i el jutge hi ha d'indicar concretament l'edifici o lloc tancat en què ha de dur-se a terme, si ha de tenir lloc tan sols de dia i l'autoritat o funcionari que l'ha de practicar.

Article 559

Per a l'entrada i escorcoll en els edificis destinats a l'habitable o oficina dels representants de nacions estrangeres acreditades a prop del Govern d'Espanya, el jutge els n'ha de demanar la vènia, per mitjà d'un atent ofici, en el qual els ha de sol·licitar que contestin en el termini de dotze hores.

Article 560

Si transcorre aquest termini sense haver-ho fet, o si el representant estranger en denega la vènia, el jutge ho ha de comunicar immediatament al ministre de Gràcia i Justícia, utilitzant per fer-ho el telègraf, si n'hi ha. Mentre el ministre no li comuniqui la seva resolució, s'ha d'abstenir d'entrar a l'edifici i escorcollar-lo, però ha d'adoptar les mesures de vigilància a què es refereix l'article 567.

Article 561

Tampoc no pot entrar en els vaixells mercants estrangers ni escorcollar-los sense l'autorització del capità o, si aquest la denega, sense la del cònsol de la seva nació.

En els vaixells estrangers de guerra, la falta d'autorització del comandant s'ha de suplir amb la de l'ambaixador o ministre de la nació a què pertanyi.

Article 562

Es pot entrar als habitacles dels cònsols estrangers i a les seves oficines passant-los prèviament un avís d'atenció i observant les formalitats que prescriuen la Constitució de l'Estat i les lleis.

Article 563

Si l'edifici o el lloc tancat és al territori propi del jutge instructor, pot encomanar-ne l'entrada i escorcoll al jutge municipal del territori en què l'edifici o el lloc tancat radiquin, o a qualsevol autoritat o agent de la policia judicial. Si el qui ho ha ordenat és el jutge municipal, pot encomanar-ho també a les autoritats esmentades o als agents de la policia judicial.

Quan l'edifici o el lloc tancat sigui fora del territori del jutge, aquest ha d'encomanar la pràctica de les operacions al jutge de la seva mateixa categoria del territori en què radiquin, el qual, al seu torn, les pot encomanar a les autoritats o als agents de la policia judicial.

Article 564

Si es tracta d'un edifici o lloc públic comprès en els números primer i tercer de l'article 547, el jutge ha de fer un ofici a l'autoritat o cap del qual depenguin a la mateixa població.

Si aquest no contesta en el termini que se li fixi en l'ofici, s'ha de notificar la interlocutòria en què es disposi l'entrada i escorcoll a l'encarregat de la conservació o custòdia de l'edifici o el lloc en què s'hagi de fer l'entrada i escorcoll.

Si es tracta de vaixells de l'Estat, les comunicacions s'han d'adreçar als comandants respectius.

Article 565

Quan l'edifici o el lloc siguin dels que comprèn el número segon de l'article 547, la notificació s'ha de fer a la persona que es trobi al capdavant de l'establiment de reunió o esbarjo o a qui actuï en nom seu si aquella no hi és.

Article 566

Si l'entrada i escorcoll s'ha de fer al domicili d'un particular, se li ha de notificar la interlocutòria, i si no és trobat en la primera diligència de recerca, al seu encarregat.

Si tampoc no és trobat l'encarregat, s'ha de fer la notificació a qualsevol altra persona major d'edat que es trobi al domicili, amb preferència pels individus de la família de l'interessat.

Si no es troba ningú, s'ha de fer constar per mitjà d'una diligència, que s'ha d'estendre amb l'assistència de dos veïns, els quals han de signar-la.

Article 567

Des del moment en què el jutge disposi l'entrada i escorcoll en qualsevol edifici o lloc tancat, ha d'adoptar les mesures de vigilància convenients per evitar la fugida del processat o la sostracció dels instruments, efectes del delictes, llibres, papers o qualsevol altra cosa que hagi de ser objecte de l'escorcoll.

Article 568

Així que es practiquin les diligències que estableixen els articles anteriors, s'ha de procedir a l'entrada i escorcoll, utilitzant, si cal, l'auxili de la força.

Article 569

L'escorcoll s'ha de fer davant de l'interessat o la persona que legítimament el representi.

Si aquell no és trobat o no vol ser-hi ni nomenar un representant, s'ha de practicar davant d'un individu de la seva família, major d'edat.

Si no n'hi ha cap, s'ha de fer davant de dos testimonis, veïns del mateix poble.

L'escorcoll s'ha de fer sempre davant del secretari del jutjat o el tribunal que l'hagi autoritzat, o del secretari del servei de guàrdia que el substitueixi, que ha d'aixecar acta del resultat, de la diligència i de les incidències, la qual han de signar tots

els assistents. No obstant això, en cas de necessitat, el secretari judicial pot ser substituït en la forma que preveu la Llei orgànica del poder judicial.²²⁴

La resistència de l'interessat, del seu representant, dels individus de la família i dels testimonis a presenciar l'escorcoll produeix la responsabilitat que declara el Codi penal als reus del delictes de desobediència greu a l'autoritat, sens perjudici que la diligència es practiqui.

Si no es troben les persones o objectes que es busquen ni n'hi ha indicis sospitosos, s'ha d'expedir un certificat de l'acta a la part interessada si el reclama.

Article 570

Quan l'escorcoll es practiqui en el domicili d'un particular i expiri el dia sense haver-se acabat, el qui el faci ha de requerir l'interessat o el seu representant, si hi és present, perquè en permeti la continuació durant la nit. Si s'hi oposa, s'ha de suspendre la diligència, llevat del que disposen els articles 546 i 550, i tancar i segellar el local o els mobles en què hagi de continuar-se, en la mesura que aquesta precaució es consideri necessària per evitar la fugida de la persona o la sostracció de les coses que s'hi busquin.

Així mateix, el qui practiqui l'escorcoll ha de prevenir els qui es trobin a l'edifici o al lloc de la diligència que no aixequin els segells, ni forcin els panys, ni permetin que ho facin altres persones, sota la responsabilitat que estableix el Codi penal.

Article 571

L'escorcoll només s'ha de suspendre durant el temps en què no sigui possible continuar-lo, i s'han d'adoptar, durant la suspensió, les mesures de vigilància a què es refereix l'article 567.

224. Paràgraf 4t redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei 22/1995, de 17 de juliol, mitjançant la qual es garanteix la presència judicial als escorcolls domiciliaris (BOE núm. 170, de 18 de juliol).

Article 572

En la diligència d'entrada i escorcoll en un lloc tancat s'hi han d'indicar el nom del jutge o del delegat que la practiqui, i de les altres persones que hi intervinguin, els incidents esdevinguts, l'hora en què s'ha iniciat i conclòs la diligència i la relació de l'escorcoll per l'ordre en què es faci, així com els resultats obtinguts.

Article 573

Només s'ha d'ordenar l'escorcoll dels llibres i papers de comptabilitat del processat o d'una altra persona quan hi hagi indicis greus que d'aquesta diligència n'ha de resultar el descobriment o la comprovació d'algun fet o circumstància important de la causa.

Article 574²²⁵

El jutge ha d'ordenar recollir els instruments i efectes del delictes, i també els llibres, papers o qualsevol altra cosa que s'hagin trobat, si és necessari per al resultat del sumari.

Tots els fulls dels llibres i els papers que es recullin han de ser foliats, segellats i rubricats pel secretari judicial, sota la seva responsabilitat.

Article 575

Tothom està obligat a exhibir els objectes i papers que se sospiti que poden tenir relació amb la causa.

Si el qui els reté es nega a exhibir-los, ha de ser corregit amb una multa de 125 a 500 pessetes, i quan insisteixi en la seva negativa, si l'objecte o paper són d'importància i l'índole del delictes ho aconsella, ha de ser processat com a autor del delictes

225. Article redactat de conformitat amb l'article 2.62 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

de desobediència a l'autoritat, excepte si mereix la qualificació legal d'encobridor o receptor.²²⁶

Article 576

És aplicable a l'escorcoll de papers i efectes el que estableixen els articles 552 i 569.

Article 577

Si per determinar la necessitat de recollir les coses que s'hagin trobat en l'escorcoll cal algun reconeixement pericial, el jutge l'ha de disposar a l'acte, en la forma que estableix el capítol VII del títol V.

Article 578

Si el llibre que hagi de ser objecte de l'escorcoll és el protocol d'un notari, s'ha de procedir d'acord amb el que disposa la Llei del notariat.

Si es tracta d'un llibre del Registre de la Propietat, cal atènyer-se al que ordena la Llei hipotecària.

Si es tracta d'un llibre del Registre Civil o Mercantil, cal atènyer-se al que disposin la llei i els reglaments relatius a aquests serveis.

Article 579²²⁷

1. El jutge pot disposar de la detenció de la correspondència privada, postal i telegràfica que el processat trameti o rebi, així com l'obertura i examen, si hi ha indicis que per aquests mitjans es pugui esbrinar o comprovar algun fet o alguna circumstància important de la causa.

226. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

227. Article redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei orgànica 4/1988, de 25 de maig, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 126, de 26 de maig).

2. Així mateix, el jutge pot disposar, en una resolució motivada, la intervenció de les comunicacions telefòniques del processat, si hi ha indicis que per aquests mitjans es pugui esbrinar o comprovar algun fet o alguna circumstància important de la causa.

3. De la mateixa manera, el jutge pot disposar, en una resolució motivada, per un termini de fins a tres mesos, prorrogable pels mateixos períodes, l'observació de les comunicacions postals, telegràfiques o telefòniques de les persones amb indicis de responsabilitat criminal, així com de les comunicacions de les quals se serveixin per dur a terme els seus fins delictius.

4. En cas d'urgència, quan les investigacions es facin per esbrinar delictes relacionats amb l'actuació de bandes armades o elements terroristes o rebels, el ministre de l'Interior o, si no és possible, el director de la Seguretat de l'Estat pot ordenar la mesura que preveu el número 3 d'aquest article i immediatament comunicar-ho amb un escrit motivat al jutge competent, que, també de manera motivada, ha de revocar o confirmar aquesta resolució en un termini màxim de setanta-dues hores des que s'hagi ordenat l'observació.

Article 580

És aplicable a la detenció de la correspondència el que disposen els articles 563 i 564.

També es pot encomanar la pràctica d'aquesta operació a l'administrador de Correus i Telègrafs o al cap de l'oficina on hagi de ser la correspondència.

Article 581

L'empleat que faci la detenció ha de trametre immediatament la correspondència detinguda al jutge instructor de la causa.

Article 582

Així mateix, el jutge pot ordenar que qualsevol administració de telègrafs li faciliti còpies dels telegrams que aquesta hagi transmès, si poden contribuir a aclarir els fets de la causa.

Article 583

La interlocutòria motivada que disposa la detenció i l'escorcoll de la correspondència o el lliurament de còpies de telegrams transmesos ha de determinar la correspondència que s'hagi de detenir o escorcollar, o els telegrams les còpies dels quals s'hagin de lliurar, per mitjà de la designació de les persones a nom de les quals s'hagin expedit, o per altres circumstàncies igualment concretes.

Article 584

Per obrir i escorcollar la correspondència postal cal citar l'interessat.

Aquest o la persona que designi pot presenciar-ne l'operació.

Article 585

Si el processat està en rebel·lia, o si un cop citat per a l'obertura no vol presenciar-la ni nomenar cap persona perquè ho faci en nom seu, el jutge instructor, no obstant això, ha d'obrir aquesta correspondència.

Article 586

L'operació s'ha de practicar obrint el jutge pel seu compte la correspondència i, després de llegir-la per a ell mateix, ha d'aparatar la que faci referència als fets de la causa i que consideri que cal conservar.

Els sobres i els fulls d'aquesta correspondència, després que el mateix jutge hagi pres les notes necessàries per a la pràctica d'altres diligències d'investigació a què doni lloc la correspondència, els ha de rubricar el secretari judicial i s'han de segellar amb el segell del jutjat, i després s'ha de tancar tot en un altre sobre, al qual s'ha de posar el rètol necessari, que s'ha de conservar durant el sumari, també sota la responsabilitat del secretari judicial.²²⁸

228. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 2.63 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Aquest plec es pot obrir tantes vegades com el jutge ho consideri necessari, sempre que prèviament se citi l'interessat.

Article 587

La correspondència que no es relacioni amb la causa s'ha de lliurar a l'acte al processat o al seu representant.

Si aquell està en rebel·lia, s'ha de lliurar tancada a un individu de la seva família, major d'edat.

Si no es coneix cap parent del processat, el plec esmentat s'ha de conservar tancat sota la responsabilitat del secretari judicial fins que hi hagi una persona a la qual lliurar-lo, d'acord amb el que disposa aquest article.²²⁹

Article 588

L'obertura de la correspondència s'ha de fer constar mitjançant una diligència, en la qual s'ha de referir tot el que hi hagi ocorregut.

Aquesta diligència l'han de signar el jutge instructor, el secretari i els altres assistents.

TÍTOL IX. De les fiances i embargaments

Article 589

Quan del sumari resultin indicis de criminalitat contra una persona, el jutge ha de manar que presti una fiança suficient per assegurar les responsabilitats pecuniàries que en definitiva es puguin declarar procedents, i en la mateixa interlocutòria ha de disposar l'embargament de prou béns per cobrir les responsabilitats esmentades si no presta la fiança.

229. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 2.64 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

La quantitat d'aquesta fiança s'ha de fixar en la mateixa interlocutòria i no pot baixar de la tercera part més de tot l'import probable de les responsabilitats pecuniàries.

Article 590

Totes les diligències sobre fiances i embargaments s'han d'ins-
truir en una peça separada.

Article 591²³⁰

La fiança pot ser personal, pignorativa o hipotecària, o mitjançant una caució que es pot constituir en diners efectius, mitjançant un aval solidari de durada indefinida i pagable a primer requeriment emès per una entitat de crèdit o una societat de garantia recíproca o per qualsevol mitjà que, segons el parer del jutge o el tribunal, garanteixi la immediata disponibilitat, si s'escau, de la quantitat de què es tracti.

Article 592

Pot ser fiador personal tot espanyol de bona conducta i veí del territori del tribunal que estigui en el ple gaudi dels drets civils i polítics i hagi anat pagant en els darrers tres anys una contribució que, segons el parer de l'instructor, correspongui a la propietat de béns o a l'exercici d'indústria suficients per acreditar-ne l'arrelament i la solvència per pagar les responsabilitats que es puguin exigir eventualment.²³¹

No s'admet com a fiador el qui ho sigui o ho hagi estat d'un altre fins que estigui cancel·lada la primera fiança, tret que tingui, a parer del jutge o el tribunal, responsabilitat notòria per a totes dues.

230. Article redactat de conformitat amb l'article 2.65 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

231. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 14 d'abril de 1955, per la qual es modifica la base econòmica de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 105, de 15 d'abril).

Quan la fiança personal es declari suficient, s'ha de fixar també la quantitat de la qual el fiador ha de respondre.

Article 593

La fiança hipotecària es pot substituir per una altra en metàl·lic, efectes públics o valors i altres mobles dels que enumera l'article 591, en la proporció següent: el valor dels béns de la hipoteca ha de ser doble que el del metàl·lic assenyalat per a la fiança, i una quarta part més que aquest el dels efectes o valors al preu de cotització. Si la substitució es fa per qualsevol altre moble donat en penyora, el valor d'aquests ha de ser doble que el de la fiança constituïda en metàl·lic.

Article 594

Dos perits nomenats pel jutge instructor o el tribunal que conegui de la causa han de taxar els béns de les fiances hipotecària i pignorativa, i el Ministeri Fiscal ha d'examinar els títols de propietat relatius a les finques ofertes en hipoteca. El mateix jutge o tribunal ha de declarar-los suficients quan sigui procedent.

Article 595

La fiança hipotecària es pot atorgar per mitjà d'una escriptura pública o *apud acta*, i en aquest últim cas s'ha d'expedir el manament corresponent perquè s'inscrigui en el Registre de la Propietat.

Així que el registrador retorni el manament, s'ha d'unir a la causa.

També s'hi ha d'unir el resguard que acrediti el dipòsit del metàl·lic, així com el dels efectes públics i altres valors en els casos en què la fiança es constitueixi d'aquesta manera.

Article 596

Contra les interlocutòries en què el jutge qualifiqui la suficiència de les fiances escau el recurs d'apel·lació.

Article 597

Si l'endemà de la notificació de la interlocutòria dictada d'acord amb el que disposa l'article 589 no es presta la fiança, s'han d'embargar béns del processat, per a la qual cosa cal requerir-lo perquè assenyali els suficients per cobrir la quantitat que s'hagi fixat per a les responsabilitats pecuniàries.

Article 598

Quan no es trobi el processat, s'ha de fer el requeriment a la seva esposa, fills, apoderat, criats o persones que hi hagi al seu domicili.

Si no se'n troba cap, o si les que es troben, o el processat o apoderat si s'escau no volen assenyalar béns, s'han d'embargar els que es reputin que pertanyen al processat, guardant l'ordre establert a l'article 592 de la Llei d'enjudiciament civil, sota la prohibició continguda als articles 605 i 606 d'aquesta, i d'acord amb el que disposa l'article 584 de la mateixa Llei.²³²

Article 599

Quan s'assenyalin béns i l'alguatir encarregat de fer l'embarquement consideri que els assenyalats no són suficients, ha d'embargar a més els que consideri necessaris, subjectant-se al que prescriu l'article anterior.

Article 600²³³

Les altres actuacions que es practiquin en execució de la interlocutòria a què es refereix l'article 589 es regeixen pels articles

232. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 2.66 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

233. Article redactat de conformitat amb l'article 2.67 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

738.2 i 738.3 de la Llei d'enjudiciament civil, amb l'especialitat establerta a l'article 597 d'aquesta Llei respecte del requeriment al processat perquè assenyali béns.

Article 601²³⁴

[*Sense contingut*]

Article 602²³⁵

[*Sense contingut*]

Article 603²³⁶

[*Sense contingut*]

Article 604²³⁷

[*Sense contingut*]

234. Article sense contingut de conformitat amb l'article 2.68 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

235. Article sense contingut de conformitat amb l'article 2.68 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

236. Article sense contingut de conformitat amb l'article 2.68 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

237. Article sense contingut de conformitat amb l'article 2.68 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 605²³⁸

[Sense contingut]

Article 606²³⁹

[Sense contingut]

Article 607²⁴⁰

[Sense contingut]

Article 608²⁴¹

[Sense contingut]

Article 609²⁴²

[Sense contingut]

-
238. Article sense contingut de conformitat amb l'article 2.68 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).
239. Article sense contingut de conformitat amb l'article 2.68 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).
240. Article sense contingut de conformitat amb l'article 2.68 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).
241. Article sense contingut de conformitat amb l'article 2.68 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).
242. Article sense contingut de conformitat amb l'article 2.68 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 610²⁴³

[*Sense contingut*]

Article 611

Si durant el curs del judici sobrevenen motius suficients per creure que les responsabilitats pecuniàries que en definitiva es puguin exigir excediran la quantitat prefixada per assegurar-les, s'ha d'ordenar per mitjà d'una interlocutòria ampliar la fiança o l'embargament.

Article 612

També s'ha de dictar una interlocutòria que ordeni reduir la fiança i l'embargament a una quantitat menor que la prefixada si hi ha prou motius per creure que la quantitat que s'ha ordenat fiançar és superior a les responsabilitats pecuniàries que en definitiva es puguin imposar al processat.

Article 613

Quan arribi el cas d'haver de fer efectives les responsabilitats pecuniàries a què es refereix aquest títol, s'ha de procedir de la manera que prescriu l'article 536.

Article 614

En tot el que no prevegi aquest títol, els jutges i els tribunals han d'aplicar el que disposa la legislació civil sobre fiances i embargaments.

243. Article sense contingut de conformitat amb l'article 2.68 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

TÍTOL X. De la responsabilitat civil de terceres persones

Article 615²⁴⁴

Quan en la instrucció del sumari aparegui indicada l'existència de la responsabilitat civil d'un tercer d'acord amb els articles respectius del Codi penal, o pel fet que algú hagi participat per mitjà d'un títol lucratiu dels efectes del delictes, el jutge, a instància de l'actor civil, ha d'exigir una fiança a la persona contra la qual resulti la responsabilitat. Si no es presta, el secretari judicial ha d'embargar d'acord amb el que disposa el títol IX d'aquest llibre els béns que siguin necessaris.

Article 616

La persona a qui s'exigeixi la fiança o els béns de la qual s'embarguin pot, durant el sumari, manifestar per escrit les raons que tingui perquè no se la consideri civilment responsable i les proves que pugui oferir amb aquest mateix objecte.

Article 617²⁴⁵

El secretari judicial ha de sotmetre l'escrit a vista de la part a la qual interessi, i aquesta l'ha d'evacuar en el termini de tres dies, i ha de proposar també les proves que s'hagin de practicar en suport de la seva pretensió.

Article 618

Seguidament, el jutge ha de disposar la pràctica de les proves proposades i ha de resoldre sobre les pretensions formulades

244. Article redactat de conformitat amb l'article 2.69 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

245. Article redactat de conformitat amb l'article 2.70 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

sempre que pugui fer-ho sense retard ni perjudici de l'objecte principal de la instrucció.

Article 619

Per a tot el que fa referència a la responsabilitat civil d'un tercer i als incidents a què doni lloc l'ocupació i, al seu dia, la restitució de coses que es trobin en poder seu se n'ha de formar una peça separada, però sense que per cap motiu s'entorpeixi ni suspengui el curs de la instrucció.

Article 620

El que disposen els articles anteriors s'ha d'observar també respecte a qualsevol pretensió que tingui per objecte la restitució al propietari d'algun dels efectes i instruments del delictes que es trobin en poder d'un tercer.

La restitució dels instruments i objectes del delictes al propietari no es pot dur a terme en cap cas fins després que s'hagi celebrat el judici oral, excepte en el que preveu l'article 844 d'aquesta Llei.

Article 621

Les interlocutòries dictades en aquests incidents s'han de portar a efecte, sense perjudici que les parts a les quals perjudiquin puguin reproduir les seves pretensions en el judici oral, o de l'acció civil corresponent, que podran entaular en un altre cas.

TÍTOL XI. De la conclusió del sumari i del sobreseïment

CAPÍTOL I. De la conclusió del sumari

Article 622

Un cop practicades les diligències disposades d'ofici o a instància de part pel jutge instructor, si aquest considera acabat el

sumari, ho ha de declarar així, i manar que es trametin les actuacions i les peces de convicció al tribunal competent per conèixer del delict.

Quan no hi hagi acusador privat i el Ministeri Fiscal consideri que en el sumari s'han reunit els elements suficients per qualificar els fets i poder entrar en el tràmit del judici oral, ho ha de fer present al jutge d'instrucció perquè es trametin les actuacions al tribunal competent sense més dilacions.

La substanciació dels recursos d'apel·lació admesos a un sol efecte no impedeix mai la finalització del sumari, després que el jutge instructor hagi complert el que preceptua l'article 227 d'aquesta Llei i el tribunal superior li hagi participat la recepció del testimoniatge corresponent.²⁴⁶

En aquests casos, quan el secretari judicial faci la remissió del sumari a l'audiència, ha de tenir cura d'indicar-hi els recursos d'apel·lació a un efecte que hi hagi pendents. A l'audiència ha de quedar en suspens l'aplicació dels articles 627 i següents fins que siguin resoltes les apel·lacions pendents. Si aquestes són desestimades, tan aviat com la resolució en què així es disposi esdevingui ferma, ha de continuar la substanciació de la causa d'acord amb els articles esmentats. Si s'estima alguna apel·lació, s'ha de revocar sense fer més tràmits la interlocutòria del jutge que declari conclús el sumari, i el secretari judicial li ha de tornar aquest, juntament amb un testimoniatge de la interlocutòria resolutòria de l'apel·lació, per a la pràctica de les diligències que siguin conseqüència d'aquesta resolució.²⁴⁷

Article 623

Tant en un cas com en l'altre s'ha de notificar la interlocutòria de conclusió del sumari al querellant particular, si n'hi ha, encara que només tingui el caràcter d'actor civil, al processat i a les al-

246. Paràgraf 3r afegit per l'article 6 del Reial decret de 14 de desembre de 1925 (*Gasetta de Madrid* núm. 349, de 15 de desembre).

247. Paràgraf 4t redactat de conformitat amb l'article 2.71 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

tres persones contra les quals hi hagi responsabilitat civil, i se'ls ha de citar perquè compareguin davant l'audiència respectiva en el termini de deu dies, o en el de quinze si la citació és davant el Suprem. A la vegada se n'ha d'assabentar el Ministeri Fiscal quan la causa versí sobre un delictes en què tingui intervenció per raó del seu càrrec.

Article 624

Si el jutge instructor reputa falta el fet que hagi donat lloc al sumari, ha de manar que es trameti el procés al jutge municipal, i ha de consultar la interlocutòria en què així ho disposi amb el tribunal superior competent.

Article 625

Així que esdevingui ferma la interlocutòria perquè l'hagi aprovada el tribunal superior esmentat, o perquè s'hagi desestimat el recurs de cassació que si s'escau hagi pogut interposar-s'hi, cal citar les parts perquè en el termini de cinc dies compareguin davant del jutge municipal a qui correspongui conèixer-ne.

Un cop el jutge municipal hagi rebut les actuacions, el judici s'ha de substanciar d'acord amb el que disposa el llibre VI d'aquesta Llei.

Article 626²⁴⁸

Un cop rebudes al tribunal les actuacions i les peces de convicció, el secretari judicial ha de designar el magistrat ponent que per torn correspongui.

Fora dels casos previstos en els dos articles anteriors, i durant el temps que falti per complir el termini de la citació, el magistrat ponent ha d'obrir els plec i altres objectes tancats i segellats que hagi tramès el jutge d'instrucció.

248. Article redactat de conformitat amb l'article 2.72 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

De l'obertura n'ha d'estendre acta el secretari judicial, en la qual s'ha de fer constar l'estat en què es trobin.

Article 627²⁴⁹

Un cop transcorregut el termini esmentat, el secretari judicial ha de passar les actuacions perquè se n'instrueixin, que no ha de baixar de tres dies ni ha d'excedir els deu, segons el volum del procés, al Ministeri Fiscal, si la causa versa sobre un delictes en què hagi de tenir intervenció; després al procurador del querellant, si s'ha personat, i finalment a la defensa del processat o processats.

Si la causa excedeix els mil folis, el secretari judicial pot prorrogar el termini, sense que en cap cas la pròrroga pugui excedir un termini igual a l'anterior.

En ser tornada, s'ha d'acompanyar amb un escrit en què es conformi amb la interlocutòria de l'inferior que hagi declarat acabat el sumari, o en què es demani la pràctica de noves diligències.

En el mateix escrit, si l'opinió és conforme a la interlocutòria que posi fi al sumari, el Ministeri Fiscal, quan intervingui, el procurador del querellant, si n'hi ha, i la defensa del processat o processats han de sol·licitar el que estimin convenient al seu dret respecte a l'obertura del judici oral o al sobreseïment de qualsevol mena.

Article 628²⁵⁰

Un cop tornada la causa o recollida de poder de l'últim que l'hagi rebut, el secretari judicial l'ha de passar immediatament al ponent, amb els escrits presentats, per un termini de tres dies.

249. Article redactat de conformitat amb l'article 2.73 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

250. Article redactat de conformitat amb l'article 2.74 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 629²⁵¹

El secretari judicial, en lliurar la causa, ha de disposar el que consideri convenient perquè el fiscal, el querellant i el processat o processats si s'escau puguin examinar la correspondència, els llibres, els papers i altres peces de convicció sense perill que se n'alteri l'estat.

Article 630

Transcorregut el termini de l'article 628, el tribunal ha de dictar una interlocutòria, que confirmi o revoqui la del jutge d'instrucció.

Article 631

Si es revoca la interlocutòria esmentada, s'ha de manar que es torni el procés al jutge que l'hagi tramès, i indicar les diligències que s'hagin de practicar.

S'han de tornar també les peces de convicció que el tribunal consideri necessàries per practicar les noves diligències.

Article 632²⁵²

Si es confirma la interlocutòria que declara acabat el sumari, el tribunal ha de resoldre, dins del tercer dia, respecte a la sol·licitud del judici oral o de sobreseïment.

Article 633²⁵³

En la interlocutòria en què el tribunal acordi l'obertura de judici oral s'ha de disposar el trasllat a què es refereix l'article 649, sens perjudici del que determina el capítol II d'aquest títol.

251. Article redactat de conformitat amb l'article 2.75 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

252. Article redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei de 24 de juny de 1932 (*Gaseta de Madrid* núm. 186, de 4 de juliol).

253. Article redactat de conformitat amb l'article 3 de la Llei de 24 de juny de 1932 (*Gaseta de Madrid* núm. 186, de 4 de juliol).

CAPÍTOL II. Del sobreseïment

Article 634

El sobreseïment pot ser lliure o provisional, total o parcial.

Si el sobreseïment és parcial, s'ha de manar que s'obri el judici oral respecte dels processats que no afavoreixi.

Si és total, s'ha de manar que s'arxivin la causa i les peces de convicció que no tinguin propietari conegut, després d'haver-se practicat les diligències necessàries per executar el que s'hagi manat.

Article 635

Les peces de convicció que tinguin un propietari conegut han de continuar retingudes si un tercer ho sol·licita, fins que es resolgui l'acció civil que es proposi entaular.

En aquest cas, si el tribunal accedeix a la retenció, ha de fixar el termini dins del qual ha d'acreditar-se que l'acció s'ha entaulat.

Transcorregut el termini que es fixi segons el que disposa el paràgraf anterior sense haver-se acreditat l'exercici de l'acció civil, o si ningú no ha reclamat que continuï la retenció de les peces de convicció, s'han de tornar als seus propietaris.

Es reputa propietari el qui posseeixi la cosa al moment d'intervenir-la el jutge d'instrucció.

Tot i el que disposen els paràgrafs anteriors, quan les peces de convicció comportin, per la seva naturalesa, algun perill greu per als interessos socials o individuals, tant respecte de les persones com dels seus béns, els tribunals, per tal de prevenir-lo, han d'acordar donar-los la destinació que disposin els reglaments o, si escau, les han d'inutilitzar amb la indemnització prèvia corresponent, si és procedent.²⁵⁴

254. Paràgraf 5è redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 3/1967, de 8 d'abril, sobre modificació de determinats articles del Codi penal i de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 86, d'11 d'abril).

Article 636

Contra les interlocutòries de sobreseïment només és procedent, si s'escau, el recurs de cassació.

Article 637

És procedent el sobreseïment lliure:

1r. Quan no hi hagi indicis racionals d'haver-se perpetrat el fet que hagi donat motiu a la formació de la causa.

2n. Quan el fet no constitueixi un delict.

3r. Quan els processats com a autors, còmplices o encobridors resultin exempts de responsabilitat criminal.

Article 638

En els casos primer i segon de l'article anterior es pot declarar, en disposar el sobreseïment, que la formació de la causa no perjudica la reputació dels processats.

A instància del processat, també se li pot reservar el dret de perseguir el querellant com a calumniador.

El tribunal pot igualment manar que es procedeixi d'ofici contra el querellant, d'acord amb el que disposa el Codi penal.

Article 639

En el cas segon de l'article 637, si resulta que el fet constitueix una falta, s'ha d'ordenar que es trameti la causa al jutge municipal competent, per a la celebració del judici que correspongui.

Article 640

En el cas tercer de l'article 637, s'ha de limitar el sobreseïment als autors, còmplices o encobridors que indubtablement resultin exempts de responsabilitat criminal, i continuar la causa respecte als altres que no es trobin en el mateix cas. El que disposa l'article 638 és aplicable als processats que hom declari exempts de responsabilitat.

Article 641

És procedent el sobreseïment provisional:

1r. Quan no resulti justificada com cal la perpetració del delictes que ha donat motiu a la formació de la causa.

2n. Quan del sumari resulti que s'ha comès un delictes i no hi ha prou motius per acusar determinada o determinades persones com a autors, còmplices o encobridores.

Article 642

Quan el Ministeri Fiscal demani el sobreseïment d'acord amb el que disposen els articles 637 i 641, i no s'hagi presentat en la causa cap querellant particular disposat a sostenir l'acusació, el tribunal pot acordar que es faci saber la pretensió del Ministeri Fiscal als interessats en l'exercici de l'acció penal perquè dins del termini prudencial que se'ls assenyali compareguin a defensar la seva acció si ho consideren oportú.

Si no compareixen en el termini fixat, el tribunal ha d'acordar el sobreseïment sol·licitat pel Ministeri Fiscal.

Article 643

Quan en el cas a què es refereix l'article anterior es desconegui el parador dels interessats en l'exercici de l'acció penal, se'ls ha de cridar per edictes, que cal publicar a les portes del tribunal mateix, als diaris de la localitat o als de la capital de la província, i que també es poden publicar a la *Gasetta de Madrid*.

Transcorregut el termini de la citació sense que hagin comparegut els interessats, s'ha de procedir com preveu l'article anterior.

Article 644

Quan el tribunal conceptuï improcedent la petició del Ministeri Fiscal relativa al sobreseïment i no hi ha cap querellant particular que sostingui l'acció, abans d'accedir al sobreseïment pot determinar que es remeti la causa al fiscal de l'audiència territorial respectiva si se segueix en una audiència criminal, o al del Suprem si se substancia davant una audiència territorial, perquè, coneixent-ne el resultat, l'un o l'altre funcionari resolgui si és pro-

cedent o no sostenir l'acusació. El fiscal consultat ha d'assabentar de la resolució el tribunal consultant, i ha de tornar la causa.

Article 645

Tot i que es presenti un querellant particular a sostenir l'acció, o quan el Ministeri Fiscal opini que escau l'obertura del judici oral, el tribunal pot acordar el sobreseïment a què es refereix el número segon de l'article 637 si ho estima procedent.

En qualsevol altre cas no pot prescindir de l'obertura del judici.

TÍTOL XII. Disposicions generals referents als títols anteriors

Article 646²⁵⁵

A més dels testimoniatges del progrés de les causes que el secretari judicial està obligat a adreçar al fiscal de l'audiència respectiva, també li ha de trametre un testimoniatge especial de totes les provisions o interlocutòries apel·lables, o que es refereixin a diligències pericials o de reconeixement que li interessi conèixer per a l'exercici del seu dret com a part acusadora, quan no les hi pugui notificar directament, sense que per això se suspengui la pràctica de les diligències esmentades, llevat que el fiscal s'hagi reservat anticipadament el dret d'intervenir-hi, i de la suspensió no se n'irrogui cap perjudici.

Article 647

El termini de l'apel·lació per al fiscal que no estigui en el mateix lloc que el jutge instructor ha de començar a comptar-se des de

255. Article redactat de conformitat amb l'article 2.76 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

l'endemà de la recepció del testimoniatge de la provisió o interlocutòria apel·lable. El recurs s'ha interposar per mitjà d'un escrit adreçat al jutge amb una atenta comunicació.

De totes maneres ha d'acusar recepció dels testimoniatsges d'aquesta mena el mateix dia que els rebi.²⁵⁶

Article 648²⁵⁷

Els fiscals han de portar un registre per anotar-hi els informes de formació de causa que rebin, els testimoniatsges de progrés més notables que els trametin els secretaris judicials, especialment els que indica l'article 646, i les respostes que al seu torn emetin, o els recursos que hi interposin.

LLIBRE III. Del judici oral

TÍTOL I. De la qualificació del delictes

Article 649²⁵⁸

Quan es mani obrir el judici oral, el secretari judicial ha de comunicar la causa al fiscal, o a l'acusador privat si versa sobre

256. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 2.77 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

257. Article redactat de conformitat amb l'article 2.78 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

258. Article redactat de conformitat amb l'article 2.79 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

un delict que no pugui ser perseguit d'ofici, perquè en el termini de cinc dies qualifiquin els fets per escrit.

Així que es dicti aquesta resolució, seran públics tots els actes del procés.

Article 650

L'escrit de qualificació s'ha de limitar a determinar en conclusions precises i numerades:

1a. Els fets punibles que resultin del sumari.

2a. La qualificació legal dels mateixos fets, determinant el delict que constitueixin.

3a. La participació que hi hagin tingut el processat o els processats, si n'hi ha diversos.

4a. Els fets que resultin del sumari i que constitueixin circumstàncies atenuants o agreujants del delict o eximents de responsabilitat criminal.

5a. Les penes en què hagin incorregut el processat o els processats, si n'hi ha diversos, per raó de la participació respectiva en el delict.

L'acusador privat, si n'hi ha, i el Ministeri Fiscal quan sostingui l'acció civil, han d'indicar a més:

1r. La quantitat en què apreciïn els danys i perjudicis causats pel delict, o la cosa que s'hagi de restituir.

2n. La persona o les persones que figurin com a responsables dels danys i perjudicis o de la restitució de la cosa, i el fet en virtut del qual hagin contret aquesta responsabilitat.

Article 651

Quan el fiscal hagi tomat la causa, el secretari judicial l'ha de passar pel mateix termini i amb el mateix objecte a l'acusador particular, si n'hi ha, el qual ha de presentar l'escrit de qualificació, signat pel seu advocat i procurador en la forma anteriorment indicada.²⁵⁹

259. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 2.80 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Si hi ha actor civil, se li ha de passar la causa així que el fiscal o l'acusador particular la torni perquè al seu torn, en el mateix termini que fixen els articles anteriors i amb idèntica formalitat, presenti conclusions numerades sobre els dos últims punts de l'article precedent.

Article 652²⁶⁰

Tot seguit el secretari judicial ha de comunicar la causa als processats i a les terceres persones civilment responsables, perquè en el mateix termini i per l'ordre corresponent manifestin també, amb conclusions numerades i correlatives a les de la qualificació que a ells es refereixi, si estan o no conformes amb cadascuna, o altrament consignin els punts de divergència.

El secretari judicial ha de sol·licitar a aquest efecte la designació d'un advocat i d'un procurador, si no en tenen.

Article 653

Les parts poden presentar sobre cadascun dels punts que han de ser objecte de la qualificació dues o més conclusions de manera alternativa, perquè si del judici no resulta procedent la primera, se'n pugui estimar qualsevol de les altres en la sentència.

Article 654²⁶¹

El secretari judicial, en traslladar la causa a les parts en compliment del que disposen els articles anteriors, ha de disposar el que consideri convenient perquè puguin examinar la correspondència, els llibres, els papers i altres peces de convicció, sense perill que se n'alteri l'estat.

260. Article redactat de conformitat amb l'article 2.81 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

261. Article redactat de conformitat amb l'article 2.82 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 655

Si la pena que demanin les parts acusadores és de caràcter correccional, quan la representació del processat evacui el trasllat de qualificació pot manifestar la conformitat absoluta amb la que més greument hagi qualificat, si n'hi ha més d'una, i amb la pena que se li demani, i a més el lletrat defensor ha d'indicar si, malgrat això, conceptua necessària la continuació del judici.

Si no la conceptua necessària, el tribunal, després que el processat s'hagi ratificat, ha de dictar sense fer més tràmits la sentència que sigui procedent segons la qualificació acceptada mútuament, sense que pugui imposar una pena major que la sol·licitada.

Si aquesta no és la procedent segons la qualificació esmentada, sinó una altra de major, el tribunal ha d'acordar la continuació del judici.

També ha de continuar el judici si hi ha més d'un processat i no tots manifesten la mateixa conformitat.

Quan el processat o els processats dissenteixin únicament respecte de la responsabilitat civil, s'ha de limitar el judici a la prova i a la discussió dels punts relatius a aquesta responsabilitat.

Article 656

El Ministeri Fiscal i les parts han de manifestar en els escrits de qualificació respectius les proves de què intentin valer-se i presentar llistes de perits i testimonis que hagin de declarar a instància seva.

En les llistes de perits i testimonis cal indicar-ne el nom i cognoms, el motiu, si se'ls coneix per aquest, i el domicili o residència; a més, la part que els presenti ha de manifestar si els perits i testimonis han de ser citats judicialment o si s'encarrega ella de fer-los-hi comparèixer.

Article 657

Cada part ha de presentar tantes còpies de les llistes de perits i testimonis com altres parts personades hi hagi en la causa, a cadascuna de les quals se n'ha de lliurar una el mateix dia que es presentin.

Les llistes originals s'han d'unir a la causa.

Les parts poden demanar a més que es practiquin tot seguit les diligències de prova que per qualsevol causa es temi que no es puguin practicar en el judici oral o que en puguin motivar la suspensió.

Article 658²⁶²

Un cop presentats els escrits de qualificació, o recollida la causa de poder de qui la tingui després de transcorregut el termini assenyalat a l'article 649, el secretari judicial ha de dictar una diligència en què tingui per feta la qualificació, i ha de disposar passar la causa al ponent, per un termini de tres dies, per a l'examen de les proves proposades.

Article 659

Així que el ponent torni la causa, el tribunal ha d'examinar les proves proposades i immediatament ha de dictar una interlocutòria que admeti les que consideri pertinents i en rebutgi les altres.

Per rebutjar les proposades per l'acusador privat s'ha d'oïr el fiscal si intervé en la causa.

No és procedent cap recurs contra la part de la interlocutòria que admeti les proves o mani que es practiqui la que es trobi en el cas del paràgraf tercer de l'article 657.

Contra la que rebutgi o denegui la pràctica de les diligències de prova, es pot interposar un recurs de cassació al seu dia, si es prepara oportunament amb la protesta corresponent.

A la vista d'aquesta interlocutòria, el secretari judicial ha d'establir el dia i l'hora en què hagin de començar les sessions del judici oral, amb subjecció al que estableix l'article 182 de la Llei d'enjudiciament civil.²⁶³

262. Article redactat de conformitat amb l'article 2.83 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

263. Paràgraf 5è redactat de conformitat amb l'article 2.84 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Els criteris generals i les concretes i específiques instruccions que fixin els presidents de sala o secció, d'acord amb els quals s'ha de fer l'assenyalament, han de tenir en compte, així mateix:

1r. La presó de l'acusat.

2n. L'assegurament de la seva presència a disposició judicial.

3r. Les altres mesures cautelars personals adoptades.

4t. La prioritat d'altres causes.

5è. La complexitat de la prova proposada o qualsevol circumstància modificativa, segons el que hagin pogut determinar una vegada estudiat l'assumpte o el plet de què es tracti.²⁶⁴

En tot cas, encara que no sigui part en el procés ni hagi d'intervenir-hi, el secretari judicial ha d'informar la víctima per escrit de la data i el lloc de celebració del judici.²⁶⁵

Article 660²⁶⁶

El secretari judicial ha d'expedir els exhorts o els manaments necessaris per a la citació dels perits i testimonis que la part hagi designat amb aquest objecte.

Els exhorts o els manaments s'han de trametre d'ofici perquè s'acompleixin, llevat que la part demani que se li lliurin.

En aquest cas, el secretari judicial ha d'assenyalar un termini dins el qual ha de tornar-los acomplerts.

264. Paràgraf 6è afegit per l'article 2.84 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

265. Paràgraf 7è afegit per l'article 2.84 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

266. Article redactat de conformitat amb l'article 2.85 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 661

Les citacions de perits i testimonis s'han de practicar en la forma que estableix el títol VII del llibre I.

Els perits i testimonis citats que no compareguin, sense una causa legítima que els ho impedeixi, incorreran en la multa assenyalada en el número cinquè de l'article 175.

Si un cop tornats a citar deixen també de comparèixer, han de ser processats pel delicte d'obstrucció a la justícia, que tipifica l'article 463.1 del Codi penal.²⁶⁷

Article 662

Les parts poden recusar els perits indicats en les llistes per qualsevol de les causes que esmenta l'article 468.

La recusació s'ha de fer dins dels tres dies següents al del lliurament al recusant de la llista que contingui el nom del recusat.

Un cop al·legada la recusació, el secretari judicial ha de traslladar l'escrit pel mateix termini a la part que intenti valer-se del perit recusat.²⁶⁸

Transcorregut el termini i tornades o recollides les actuacions, s'han de rebre a prova per un termini de sis dies, durant els quals cadascuna de les parts ha de practicar la que li convingui.

Transcorregut el termini de prova, el secretari judicial ha d'assenyalar dia per a la vista, a la qual poden assistir les parts i els seus defensors, i dins del termini legal el tribunal ha de resoldre l'incident.²⁶⁹

Contra la interlocutòria no s'hi pot interposar cap recurs.

267. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 5.2 de Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

268. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 2.86 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

269. Paràgraf 5è redactat de conformitat amb l'article 2.86 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 663

El perit que no sigui recusat en el termini que fixa l'article anterior no podrà ser-ho després, llevat que incorri posteriorment en alguna de les causes de recusació.

Article 664

El tribunal ha de disposar també que els processats que es trobin presos siguin immediatament conduïts a la presó de la població en què s'hagi de continuar el judici, al qual ha de citar-los, com també ha de citar els que estiguin en llibertat provisional perquè es presentin el dia assenyalat, i igualment ha de notificar la interlocutòria als fiadors o als propietaris dels béns donats en fiança; per a tot això cal expedir els exhorts i els manaments necessaris.²⁷⁰

La falta de la citació indicada al paràgraf anterior és motiu de cassació, si la part que no s'hagi citat no compareix al judici.

Article 665

Quan, presentats els escrits de qualificació i examinades les proves proposades, el president de l'audiència o la sala criminal entengui que escau constituir una secció en una determinada localitat per celebrar el judici, ho ha de disposar així i assabentar-ne el Ministeri de Gràcia i Justícia.

TÍTOL II. Dels articles de pronunciament previ

Article 666

Són tan sols objecte d'articles de pronunciament previ les qüestions o excepcions següents:

270. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 2.87 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

- 1a. La de declinatòria de jurisdicció.
- 2a. La de cosa jutjada.
- 3a. La de prescripció del delictes.
- 4a. La d'amnistia o indult.
- 5a. La manca d'autorització administrativa per processar en els casos en què calgui, d'acord amb la Constitució i les lleis especials.

Article 667

Les qüestions indicades en l'article anterior es poden proposar en el termini de tres dies, comptadors des del dia del lliurament de les actuacions per a la qualificació dels fets.

Article 668

El qui faci la pretensió ha d'adjuntar a l'escrit els documents justificatius dels fets en què la fonamenti, i si no els té a la seva disposició, ha de designar clarament i determinadament l'arxiu o oficina on es trobin, i demanar que el tribunal els reclami a qui correspongui, originals o compulsats, segons que sigui procedent.

També ha de presentar tantes còpies de l'escrit i dels documents com representants de les parts personades hi hagi. Les còpies s'han de lliurar a aquelles el dia de la presentació, cosa que ha de fer constar el secretari per mitjà d'una diligència.

Article 669

Els representants de les parts a les quals s'hagin lliurat les còpies esmentades han de contestar en el termini de tres dies, i adjuntar-hi també els documents en què fonamentin les seves pretensions, si els tenen en poder seu, o designar l'arxiu o oficina on es trobin, cas en què han de demanar que el tribunal els reclami en els termes que indica l'article precedent.

Article 670

Transcorregut el termini dels tres dies, el tribunal ha d'estimar o denegar la reclamació de documents, segons que els consideri necessaris o no per a la decisió de l'article.

Si no es presenten els documents, o no es designa el lloc en què es trobin, l'excepció al·legada no produirà efectes suspensius.

Article 671

Si el tribunal accedeix a la reclamació de documents, ha de rebre l'article a prova pel termini necessari, que no pot excedir els vuit dies.

El tribunal ha de manar en la mateixa interlocutòria que s'adreixin les comunicacions convenients als caps o encarregats dels arxius o oficines en què els documents es trobin i determinar si han de trametre els originals o les compulses.

Article 672

Quan els documents s'hagin de trametre compulsats, s'ha d'advertir les parts del dret que tenen de personar-se a l'arxiu o oficina, a fi d'assenyalar la part del document que hagi de compulsar-se, si no els cal la compulsa de tot, i per presenciar la confrontació.

En els articles de pronunciament previ no s'admet prova tesimal.

Article 673²⁷¹

Transcorregut el termini de prova, el secretari judicial ha d'assenyalar immediatament dia per a la vista, en la qual els defensors de les parts, si aquestes ho demanen, poden informar sobre el que convingui al seu dret.

271. Article redactat de conformitat amb l'article 2.88 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 674

L'endemà del dia de la vista, el tribunal ha de dictar una interlocutòria que resolgui sobre les qüestions proposades.

Si una d'aquestes és la de declinatòria de jurisdicció, el tribunal l'ha de resoldre abans que les altres.

Quan ho estimi procedent, ha de manar que es trametin les actuacions al tribunal o al jutge que consideri competent, i s'ha d'abstenir de resoldre sobre les altres.

Article 675

Quan es declari procedent qualsevol de les excepcions que comprenen els números segon, tercer i quart de l'article 666, s'ha de sobreseure lliurement i manar que es posi en llibertat el processat o els processats que no estiguin presos per una altra causa.

Article 676

Si el tribunal no estima prou justificada la declinatòria, ha de declarar que no és procedent i confirmar que és competent per conèixer del delictes.

Si no n'estima justificada qualsevol altra, ha de declarar simplement que no és procedent admetre-la i manar en conseqüència continuar la causa segons el seu estat.

Contra la interlocutòria que resol la declinatòria i contra la que admeti les excepcions 2a, 3a i 4a de l'article 666, és procedent el recurs d'apel·lació. Contra la que les desestimi, no s'hi pot interposar cap recurs, tret del que sigui procedent contra la sentència, sens perjudici del que disposa l'article 678.²⁷²

Article 677

Si el tribunal estima procedent l'article per manca d'autorització per processar, ha de manar solucionar immediatament aquest

272. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb la disposició final 2a.8 de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig).

defecte, i mentrestant quedarà en suspens la causa, que s'ha de continuar segons l'estat en què es trobi així que es concedeixi l'autorització.

Si un cop sol·licitada es denega, quedaran nul·les totes les actuacions i s'ha de sobreseure lliurement la causa.

Contra la interlocutòria en què es desestimi aquesta excepció no s'hi pot interposar cap recurs, i s'ha d'observar el que disposa el paràgraf segon de l'article anterior.

Article 678

Les parts poden reproduir en el judici oral, com a mitjans de defensa, les qüestions prèvies que s'hagin desestimat, excepte la de declinatòria.

El que s'ha dit abans no és aplicable en les causes que són competència del tribunal del jurat, sens perjudici del que es pugui al·legar en recórrer contra la sentència.²⁷³

Article 679

Si es desestimen les qüestions proposades, s'ha de comunicar novament la causa per un termini de tres dies a la part que les hagi al·legat per a la finalitat que prescriu l'article 649.

TÍTOL III. De la celebració del judici oral

CAPÍTOL I. De la publicitat dels debats

Article 680

Els debats del judici oral han de ser públics, sota pena de nul·litat.

273. Paràgraf 2n afegit per la disposició final 2a.9 de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig).

Tot i això, el president pot manar que les sessions se celebrin a porta tancada quan així ho exigeixin raons de moralitat o d'ordre públic, o el respecte degut a la persona ofesa pel delictes o a la seva família.

Per adoptar aquesta resolució el president, ja d'ofici, ja a petició dels acusadors, ha de consultar el tribunal, el qual ha de deliberar en secret i ha de consignar el seu acord en una interlocutòria motivada, contra la qual no s'hi pot interposar cap recurs.

Article 681

Després de la lectura d'aquesta decisió, tots els concurrents han de desocupar el local.

Se n'exceptuen les persones lesionades pel delictes, els processats, l'acusador privat, l'actor civil i els defensors respectius.

Article 682

El secret dels debats es pot acordar abans de començar el judici o en qualsevol estat d'aquest.

CAPÍTOL II. De les facultats del president del tribunal

Article 683

El president ha de dirigir els debats, tenint cura d'impedir les discussions impertinents i que no condueixin a l'aclariment de la veritat, sense coartar per això als defensors la llibertat necessària per a la defensa.

Article 684²⁷⁴

El president té totes les facultats necessàries per conservar o restablir l'ordre en les sessions i mantenir el respecte degut al

274. Article redactat, quant a la substitució de l'expressió de *25 a 500 pessetes* per de *5.000 a 25.000 pessetes*, de conformitat amb l'article 6.4 de la Llei 10/1992, de 30 d'abril, de mesures urgents de reforma processal (BOE núm. 108, de 5 de maig).

tribunal i als altres poders públics, i pot corregir a l'acte amb una multa de 5.000 a 25.000 pessetes les infraccions que no constitueixin delictes o per a les quals la Llei no assenyali una correcció especial.

El president ha de cridar a l'ordre totes les persones que l'alterin i pot fer-les sortir del local si ho considera oportú, sens perjudici de la multa a què es refereix l'article anterior.

També pot disposar que es detingui a l'acte qualsevol que delinqueixi durant la sessió, que ha de posar a disposició del jutjat competent.

Tots els concurrents al judici oral, sigui quina sigui la classe a què pertanyin, sense excloure'n els militars, queden sotmesos a la jurisdicció disciplinària del president. Si torben l'ordre amb un acte que constitueixi delictes, han de ser expulsats del local i lliurats a l'autoritat competent.

Article 685

Tota persona interrogada o que adreci la paraula al tribunal ha de parlar dreta.

Se n'exceptuen el Ministeri Fiscal, els defensors de les parts i les persones a qui el president dispensi d'aquesta obligació per raons especials.

Article 686

Es prohibeixen les mostres d'aprovació o desaprovació.

Article 687

Quan l'acusat alteri l'ordre amb una conducta inconvenient i hi persisteixi malgrat els advertiments del president i l'advertència de fer-li abandonar el local, el tribunal pot decidir que sigui expulsat per un quant temps o per tota la durada de les sessions, que continuaran en absència seva.

CAPÍTOL III. De la manera de practicar les proves durant el judici oral

Secció primera. De la confessió dels processats i de les persones civilment responsables

Article 688

El dia assenyalat per començar les sessions, el secretari judicial ha de vetllar perquè en el local del tribunal hi hagi les peces de convicció que s'hagin recollit, i el president, en el moment oportú, ha de declarar oberta la sessió.²⁷⁵

Si la causa que s'hagi de veure és per un delictes per al qual es demani com a càstig la imposició d'una pena correccional, el president ha de preguntar a cadascun dels acusats si es confessa reu del delictes que se li hagi imputat en l'escrit de qualificació, i responsable civilment de la restitució de la cosa o del pagament de la quantitat fixada en l'escrit esmentat per raó de danys i perjudicis.

Article 689

Si en la causa hi ha, a més de la qualificació fiscal, una altra del querellant particular o diverses qualificacions de querellants d'aquesta mena, s'ha de preguntar al processat si es confessa reu del delictes, segons la qualificació més greu, i responsable civilment per la quantitat major que s'hagi fixat.

Article 690

Si hi ha més d'un delictes imputat al processat en l'escrit de qualificació, se li han de fer les mateixes preguntes respecte de cadascun.

275. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 2.89 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 691

Si hi ha més d'un processat, s'ha de preguntar a cadascun sobre la participació que se li hagi atribuït.

Article 692

Si en la qualificació s'imputa responsabilitat civil a qualsevol altra persona, ha de comparèixer també davant el tribunal i declarar si es conforma amb les conclusions de la qualificació que l'afectin.

Article 693

El president ha de fer les preguntes esmentades en els articles anteriors amb tota claredat i precisió, i exigir-ne una resposta categòrica.

Article 694

Si en la causa només hi ha un processat i respon afirmativament, el president del tribunal ha de preguntar al defensor si considera necessària la continuació del judici oral. Si aquest respon negativament, el tribunal ha de dictar sentència en els termes que indica l'article 655.

Article 695

Si confessa la seva responsabilitat criminal, però no la civil, o fins i tot acceptant-la no es conforma amb la quantitat fixada en la qualificació, el tribunal ha de manar que continuï el judici.

En aquest últim cas, però, la discussió i la producció de proves s'han de concretar en l'aspecte relatiu a la responsabilitat civil que el processat no hagi admès d'acord amb les conclusions de la qualificació.

Acabat l'acte, el tribunal ha de dictar sentència.

Article 696

Si el processat no es confessa culpable del delictes que li és atribuït en la qualificació o el seu defensor considera que cal continuar el judici, aquest s'ha de celebrar.

Article 697

Quan hi hagi més d'un processat en una mateixa causa, s'ha de procedir d'acord amb el que disposa l'article 694, si tots es confessen reus del delictes o els delictes que els hagin estat atribuïts en els escrits de qualificació i reconeixen la participació que en les conclusions se'ls hagi assenyalat, tret que els seus defensors considerin que cal continuar el judici.

Si qualsevol dels processats no es confessa reu del delictes que se li hagi imputat en la qualificació o el seu defensor considera que cal continuar el judici, s'ha de procedir d'acord amb el que disposa l'article anterior.

Si el dissentiment és tan sols respecte de la responsabilitat civil, el judici ha de continuar en la forma i per als efectes que determina l'article 695.

Article 698

S'ha de continuar també el judici quan el processat o els processats no vulguin respondre a les preguntes que els faci el president.

Article 699

De la mateixa manera s'ha de procedir si en el sumari no ha estat possible fer constar l'existència del cos del delictes quan, en cas que s'hagi comès, no pugui deixar d'existir aquell, encara que el processat o els processats i els seus defensors hi hagin donat la conformitat.

Article 700

Quan el processat o els processats hagin confessat la seva responsabilitat d'acord amb les conclusions de la qualificació, i els seus defensors no considerin necessària la continuació del judici, però la persona a qui només s'hagi atribuït responsabilitat civil no hagi comparegut davant el tribunal, o en la seva declaració no es conformi amb les conclusions de l'escrit de qualificació que s'hi refereixen, s'ha de procedir d'acord amb el que disposa l'article 695.

Si havent comparegut es nega a respondre a les preguntes del president, aquest l'ha d'advertir que la pot declarar confessa.

Si persisteix en la negativa, se l'ha de declarar confessa i la causa s'ha de decidir d'acord amb el que disposa l'article 694.

El mateix s'ha de fer quan el processat, després d'haver confessat la responsabilitat criminal, es negui a respondre sobre la civil.

Secció segona. De l'examen dels testimonis

Article 701

Quan el judici hagi de continuar, ja per manca de conformitat dels acusats amb l'acusació, ja perquè es tracti d'un delictes per al qual s'hagi demanat com a càstig una pena aflictiva, s'ha de procedir de la manera següent:

S'ha de donar compte del fet que hagi motivat la formació del sumari i del dia que es va començar a instruir, i s'ha d'indicar a més si el processat és a la presó o en llibertat provisional, amb fiança o sense.²⁷⁶

S'han de llegir els escrits de qualificació i les llistes de perits i testimonis que s'hagin presentat oportunament, i s'ha de fer una relació de les proves proposades i admeses.²⁷⁷

276. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 2.90 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

277. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 2.90 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Tot seguit s'ha de passar a la pràctica de les diligències de prova i a l'examen dels testimonis, començant per la que hagi ofert el Ministeri Fiscal, continuant amb la proposada pels altres actors, i finalment amb la dels processats.

Les proves de cada part s'han de practicar segons l'ordre amb què s'hagin proposat en l'escrit corresponent. Els testimonis han de ser examinats també per l'ordre en què figuri el seu nom en les llistes.

El president, no obstant això, pot alterar aquest ordre a instància de part, i fins i tot d'ofici quan ho consideri convenient per aclarir millor els fets o per esbrinar d'una manera més segura la veritat.

Article 702²⁷⁸

Tothom qui, d'acord amb el que disposen els articles 410 a 412 inclusivament, està obligat a declarar, ho ha de fer compareixent davant el tribunal, sense cap altra excepció que les persones que esmenta l'apartat 1 de l'article 412, les quals ho poden fer per escrit.

Article 703²⁷⁹

No obstant el que disposa l'article anterior, si les persones que esmenta l'apartat 2 de l'article 412 han tingut coneixement per raó del seu càrrec dels fets de què es tracti, ho poden consignar per mitjà d'un informe escrit, que s'haurà de llegir just abans d'examinar els altres testimonis.

No obstant això, si es tracta dels supòsits que preveuen els apartats 3 i 5 de l'article 412, la citació com a testimonis de les persones a qui es refereixen s'ha de fer de manera que no pertorbi l'exercici adequat del seu càrrec.

278. Article redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei orgànica 12/1991, de 10 de juliol, sobre modificació dels articles 411, 412, 413, 414, 415, 702 i 703 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 165, d'11 de juliol).

279. Article redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei orgànica 12/1991, de 10 de juliol, sobre modificació dels articles 411, 412, 413, 414, 415, 702 i 703 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm 165, d'11 de juliol).

Article 704

Els testimonis que hagin de declarar en el judici oral han de romandre, fins que siguin cridats a prestar declaració, en un local a propòsit, sense comunicació amb els que ja hagin declarat ni amb cap altra persona.

Article 705

El president ha de manar que entrin a declarar d'un en un per l'ordre que esmenta l'article 701.

Article 706

Trobant-se present el testimoni major de catorze anys davant el tribunal, el president li ha de prendre jurament en la forma que estableix l'article 434.

Article 707

Tots els testimonis que no estiguin privats de l'ús de la raó estan obligats a declarar el que sàpiguen sobre allò que els preguntin, tret de les persones indicades en els articles 416, 417 i 418 en els casos respectius.

La declaració dels testimonis menors d'edat s'ha de portar a terme evitant-ne la confrontació visual amb l'inculpat, utilitzant per fer-ho qualsevol mitjà tècnic que faci possible la pràctica d'aquesta prova.²⁸⁰

Article 708

El president ha de preguntar al testimoni sobre les circumstàncies que indica el primer paràgraf de l'article 436, i després la part que l'hagi presentat pot fer-li les preguntes que cregui conve-

280. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb la disposició final 1a.3 de la Llei orgànica 8/2006, de 4 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors (BOE núm. 290, de 5 de desembre, i suplement en català núm. 28, de 16 de desembre).

nients. Les altres parts també li poden adreçar les preguntes que considerin oportunes i siguin pertinents ateses les respostes.

El president, ell mateix o a petició de qualsevol dels membres del tribunal, pot adreçar als testimonis les preguntes que estimi conduents a depurar els fets sobre els quals declarin.

Article 709

El president no ha de permetre que el testimoni contesti a preguntes o repreguntes capcioses, suggestives o impertinents.

Contra la resolució que sobre aquest aspecte adopti s'hi pot interposar un recurs de cassació al moment oportú, si es fa a l'acte la protesta corresponent.

En aquest cas, ha de constar a l'acta la pregunta o repregunta a la qual el president hagi prohibit contestar.²⁸¹

Article 710

Els testimonis han de donar raó del que diguin i, si són de referència, han de precisar l'origen de la notícia, i designar amb el nom i cognom, o amb les senyes amb què sigui coneguda, la persona que els l'hagi comunicat.

Article 711

Els testimonis sordmuts o que no coneguin l'idioma espanyol han de ser examinats de la manera que prescriuen l'article 440, el paràgraf primer del 441 i el 442.

Article 712

Les parts poden demanar que el testimoni reconegui els instruments o efectes del delictes o qualsevol altra peça de convicció.

281. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 2.91 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 713

En els acaraments del testimoni amb els processats o dels testimonis entre ells, el president no ha de permetre que hi hagi insults ni amenaces; la diligència s'ha de limitar que els acarats s'adrecin els càrrecs i es facin les observacions que creguin convenients per posar-se d'acord i arribar a descobrir la veritat.

No s'han de fer acaraments amb testimonis que siguin menors d'edat llevat que el jutge o el tribunal ho consideri imprescindible i no lesiu per a l'interès d'aquests testimonis, amb un informe pericial previ.²⁸²

Article 714

Quan la declaració del testimoni en el judici oral no sigui conforme en la part substancial a la prestada en el sumari, qualsevol de les parts pot demanar que es llegeixi aquesta.

Un cop llegida, el president ha d'invitar el testimoni a explicar la diferència o la contradicció que observi entre les seves declaracions.

Article 715

Sempre que els testimonis que hagin declarat en el sumari compareguin a declarar també sobre els mateixos fets en el judici oral, només escau manar que es procedeixi contra ells com a presumptes autors del delicte de fals testimoni, quan aquest es doni en el judici esmentat.

Fora del cas que preveu el paràgraf anterior, en els altres es pot exigir als testimonis la responsabilitat en què incorrin, d'acord amb les disposicions del Codi penal.

282. Paràgraf 2n afegit per l'article 3.10 de la Llei orgànica 14/1999, de 9 de juny, de modificació del Codi penal de 1995, en matèria de protecció a les víctimes de maltractaments i de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 138, de 10 de juny, i suplement en català núm. 10, de 25 de juny).

Article 716

El testimoni que es negui a declarar incorre en la multa de 200 a 5.000 euros, que s'ha d'imposar a l'acte.²⁸³

Si malgrat això persisteix en la seva negativa, s'ha de procedir contra ell com a autor del delictes de desobediència greu a l'autoritat.

Article 717

Les declaracions de les autoritats i dels funcionaris de la policia judicial tenen el valor de declaracions testificals, apreciades com aquestes segons les regles del criteri racional.

Article 718

Quan el testimoni no hagi comparegut per impossibilitat i el tribunal consideri important la seva declaració per a l'èxit del judici, el president ha de designar un dels individus del tribunal perquè, constituït a la residència del testimoni, si la té al lloc del judici, les parts puguin fer-li les preguntes que considerin oportunes.

El secretari ha d'estendre'n una diligència, en què ha de fer constar les preguntes i repreguntes que s'hagin fet al testimoni, les respostes d'aquest i els incidents que hagin ocorregut en l'acte.

Article 719

Si el testimoni impossibilitat d'assistir a la sessió no resideix en el punt en què aquesta tingui lloc, el secretari judicial ha de lliurar un exhort o un manament perquè sigui examinat davant del jutge

283. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 4.5 de Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

corresponent, amb subjecció a les prescripcions contingudes en aquesta secció.²⁸⁴

Quan la part o les parts prefereixin que en l'exhort o el manament es consignin per escrit les preguntes o repreguntes, el president hi ha d'accedir si no són capcioses, suggestives o impertinents.

Article 720

El que disposen els articles anteriors també és aplicable en el cas que el tribunal ordeni que el testimoni declari o practiqui qualsevol reconeixement en un lloc determinat fora d'on se celebri l'audiència.

Article 721

Quan es desestimi qualsevol pregunta per capciosa, suggestiva o impertinent en els casos dels tres articles anteriors, es pot preparar el recurs de cassació de la manera que prescriu l'article 709.

Article 722

Els testimonis que compareguin a declarar davant el tribunal tenen dret a una indemnització, si la reclamen.

El secretari judicial l'ha de fixar mitjançant un decret, tenint en compte únicament les despeses del viatge i l'import dels jornals perduts pel testimoni amb motiu de la seva compareixença per declarar.²⁸⁵

284. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 2.92 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

285. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 2.93 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Secció tercera. De l'informe pericial

Article 723

Els perits poden ser recusats per les causes i en la forma que prescriuen els articles 468, 469 i 470.

La substanciació dels incidents de recusació ha de tenir lloc precisament durant el temps que hi ha des de l'admissió de les proves proposades per les parts fins a l'obertura de les sessions.

Article 724

Els perits que no hagin estat recusats han de ser examinats junts quan hagin de declarar sobre uns mateixos fets, i han de contestar a les preguntes i repreguntes que les parts els adrecin.

Article 725

Si per contestar-les consideren que cal practicar qualsevol reconeixement, l'han de fer, tot seguit, al local de la mateixa audiència si és possible.

Altrament cal suspendre la sessió durant el temps necessari, tret que es puguin continuar practicant altres diligències de prova mentre els perits duen a terme el reconeixement.

Secció quarta. De la prova documental i de la inspecció ocular

Article 726

El tribunal ha d'examinar pel seu compte els llibres, els documents, els papers i les altres peces de convicció que puguin contribuir a l'aclariment dels fets o a la investigació més segura de la veritat.

Article 727

Per a la prova d'inspecció ocular que no s'hagi practicat abans de l'obertura de les sessions, si el lloc que s'ha d'inspeccionar es

troba a la capital, s'hi ha de constituir el tribunal amb les parts, i el secretari ha d'estendre'n una diligència que indiqui el lloc o la cosa inspeccionada i on faci constar les observacions de les parts i altres incidents que ocorrin.

Si el lloc és fora de la capital, s'hi ha de constituir amb les parts l'individu del tribunal que el president designi, i s'han de practicar les diligències en la forma que estableix el paràgraf anterior.

Pel que fa a la resta cal atènyer-se, en el que calgui, al que disposa el títol V, capítol I del llibre II.

Secció cinquena. Disposicions comunes a les quatre seccions anteriors

Article 728

No es poden practicar altres diligències de prova que les que proposin les parts, ni examinar altres testimonis que els compresos en les llistes presentades.

Article 729

Del que disposa l'article anterior se n'exceptuen:

1r. Els acaraments dels testimonis entre ells o amb els processats o entre aquests que el president disposi d'ofici o a proposta de qualsevol de les parts.

2n. Les diligències de prova no proposades per cap de les parts que el tribunal consideri necessàries per comprovar qualsevol dels fets que hagin estat objecte dels escrits de qualificació.

3r. Les diligències de prova de qualsevol tipus que a l'acte ofereixin les parts per acreditar alguna circumstància que pugui influir en el valor probatori de la declaració d'un testimoni, si el tribunal les considera admissibles.

Article 730

També es poden llegir a instància de qualsevol de les parts les diligències practicades en el sumari que, per causes independents de la seva voluntat, no es puguin reproduir en el judici oral.

Article 731

El tribunal ha d'adoptar les disposicions convenientes per evitar que els processats que es trobin en llibertat provisional s'absentin de les sessions o hi deixin de comparèixer des que aquestes comencin fins que es pronunciï la sentència.

Article 731 bis²⁸⁶

El tribunal, d'ofici o a instància de part, per raons d'utilitat, de seguretat o d'ordre públic, així com en els supòsits en què la compareixença de qui hagi d'intervenir en qualsevol tipus de procediment penal com a imputat, testimoni, perit o en una altra condició resulti costosa o perjudicial i, especialment, quan es tracti d'un menor, pot acordar que la seva actuació es dugui a terme a través de videoconferència o un altre sistema similar que permeti la comunicació bidireccional i simultània de la imatge i el so, d'acord amb el que disposa l'apartat 3 de l'article 229 de la Llei orgànica del poder judicial.

CAPÍTOL IV. De l'acusació, de la defensa i de la sentència

Article 732

Així que s'hagin practicat les diligències de la prova, les parts poden modificar les conclusions dels escrits de qualificació.

En aquest cas han de formular per escrit les noves conclusions i les han de lliurar al president del tribunal.

Les conclusions es poden formular de manera alternativa, segons el que disposa l'article 653.

286. Article redactat de conformitat amb la disposició final 1a.4 de la Llei orgànica 8/2006, de 4 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors (BOE núm. 290, de 5 de desembre, i suplement en català núm. 28, de 16 de desembre).

Article 733

Si atès el resultat de les proves el tribunal entén que el fet justiciable ha estat qualificat amb error manifest, el president pot utilitzar la fórmula següent:

«Sense prejudicar la decisió definitiva sobre les conclusions de l'acusació i la defensa, el tribunal vol que el fiscal i els defensors del processat [o els defensors de les parts quan siguin diverses] l'il·lustrin sobre si el fet justiciable constitueix el delictes de ... o si es dóna la circumstància eximent de responsabilitat a què es refereix el núm. ... de l'article ... del Codi penal.»

Aquesta facultat excepcional, que el tribunal ha d'usar amb moderació, no s'estén a les causes per delictes que només es poden perseguir a instància de part, ni tampoc és aplicable als errors que s'hagin pogut cometre en els escrits de qualificació, tant respecte a l'apreciació de les circumstàncies atenuants i agreujants, com quant a la participació de cadascun dels processats en l'execució del delictes públic que sigui matèria del judici.

Si el fiscal o qualsevol dels defensors de les parts expressen que no estan prou preparats per discutir la qüestió que proposi el president, s'ha de suspendre la sessió fins l'endemà.

Article 734

Així que arribi el moment d'informar, el president ha de concedir la paraula al fiscal si és part en la causa, i després al defensor de l'acusador particular, si n'hi ha.

En els seus informes, han d'exposar els fets que considerin provats en el judici, la qualificació legal, la participació que hi hagin tingut els processats i la responsabilitat civil que hagin contret aquests o altres persones, així com les coses que en siguin l'objecte o la quantitat en què s'hagin de regular quan els informants o els seus representats exerceixin també l'acció civil.

Article 735

El president ha de concedir després la paraula al defensor de l'actor civil si n'hi ha, el qual ha de limitar el seu informe als punts concernents a la responsabilitat civil.

Article 736

De seguida ha de donar la paraula als defensors dels processats, i després d'ells als de les persones responsables civilment, si no es defensen sota una sola representació amb aquells.

Article 737

Els informes dels defensors de les parts s'han d'acomodar a les conclusions que definitivament hagin formulat i, si s'escau, a la que hagi proposat el president del tribunal d'acord amb el que disposa l'article 733.

Article 738

Després d'aquests informes només es permet a les parts rectificar fets i conceptes.

Article 739

Així que hagin acabat l'acusació i la defensa, el president ha de preguntar als processats si tenen res a manifestar al tribunal.

S'ha de concedir la paraula a qui contesti afirmativament.

El president ha de tenir cura que els processats, en fer-ne ús, no ofenguin la moral ni faltin al respecte degut al tribunal ni a les consideracions corresponents a totes les persones, i que se cenyixin al que sigui pertinent; si cal els ha de retirar la paraula.

Article 740

Després de parlar els defensors de les parts i els processats si escau, el president ha de declarar el judici conclús per a sentència.

Article 741²⁸⁷

El tribunal, després d'apreciar segons la seva consciència les proves practicades en el judici, les raons exposades per l'acusació i la defensa i el que hagin manifestat els mateixos processats, ha de dictar sentència dins del termini que fixa aquesta Llei.

Sempre que el tribunal faci ús del lliure arbitri que li atorga el Codi penal per a la qualificació del delictes o per a la imposició de la pena, ha de consignar si ha pres en consideració els elements de judici que el precepte aplicable obligui a tenir en compte.

Article 742

En la sentència s'han de resoldre totes les qüestions que hagin estat objecte del judici, i s'han de condemnar o absoldre els processats no solament pel delictes principal i els seus connexos, sinó també per les faltes incidentals que s'hagin conegut en la causa, sense que el tribunal pugui utilitzar en aquest estat la fórmula del sobreseïment respecte dels acusats que cregui que no ha de condemnar.

També s'hi han de resoldre totes les qüestions referents a la responsabilitat civil que hagin estat objecte del judici.

El que disposa el paràgraf cinquè de l'article 635 sobre la destinació de les peces de convicció que comportin, per la seva naturalesa, algun perill greu per als interessos que s'hi indiquen, és aplicable a les sentències absolutòries.²⁸⁸

El secretari judicial ha de notificar la sentència per escrit als ofesos i perjudicats pel delictes, encara que no s'hagin mostrat part en la causa.²⁸⁹

287. Article redactat de conformitat amb l'article únic del Reial decret llei 1597/1928, de 8 de setembre (*Gaceta de Madrid* núm. 257, de 13 de setembre).

288. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 3/1967, de 8 d'abril, sobre modificació de determinats articles del Codi penal i de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 86, d'11 d'abril).

289. Paràgraf 4t afegit per l'article 2.94 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 743²⁹⁰

1. El desenvolupament de les sessions del judici oral s'ha d'enregistrar en un suport apte per a la gravació i reproducció del so i de la imatge. El secretari judicial ha de custodiar el document electrònic que serveixi de suport a la gravació. Les parts poden demanar, a costa seva, una còpia de les gravacions originals.

2. Sempre que es disposi dels mitjans tecnològics necessaris, el secretari judicial ha de garantir l'autenticitat i la integritat del que s'hagi gravat o reproduït mitjançant la utilització de la signatura electrònica reconeguda o un altre sistema de seguretat que d'acord amb la llei ofereixi tals garanties. En aquest cas, la celebració de l'acte no requereix la presència a la sala del secretari judicial, llevat que ho hagin sol·licitat les parts, almenys dos dies abans de la celebració de la vista, o que excepcionalment ho consideri necessari el secretari judicial, atenent la complexitat de l'assumpte, el nombre i la natura de les proves que s'hagin de practicar, el nombre d'intervinents, la possibilitat que es produeixin incidències que no es puguin enregistrar, o la concurrència d'altres circumstàncies igualment excepcionals que ho justifiquin, supòsit en el qual el secretari judicial n'ha d'estendre una acta succinta en els termes previstos a l'apartat següent.

3. Si els mecanismes de garantia previstos a l'apartat anterior no es poden utilitzar, el secretari judicial ha de consignar a l'acta, almenys, les dades següents: el número i la classe de procediment; el lloc i la data de celebració; el temps de durada; els assistents a l'acte; les peticions i les propostes de les parts; en cas de proposició de proves, la declaració de pertinència i l'ordre en la pràctica d'aquestes; les resolucions que adopti el jutge o el tribunal; així com les circumstàncies i incidències que no puguin constar en aquell suport.

4. Quan els mitjans d'enregistrament previstos en aquest article no es puguin utilitzar per qualsevol causa, el secretari judicial ha d'estendre acta de cada sessió, en què ha de recollir, amb l'ex-

290. Article redactat de conformitat amb l'article 2.95 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

tensió i el detall necessaris, el contingut essencial de la prova practicada, les incidències i les reclamacions produïdes i les resolucions adoptades.

5. L'acta prevista als apartats 3 i 4 d'aquest article s'ha d'entendre per mitjà de procediments informàtics, i només pot ser manuscrita en les ocasions en què la sala on se celebri l'actuació no tingui mitjans informàtics. En aquests casos, en acabar la sessió el secretari judicial ha de llegir l'acta i hi ha de fer les rectificacions que les parts reclamin, si les estima procedents. Aquesta acta l'han de signar el president i els membres del tribunal, el fiscal i els defensors de les parts.

CAPÍTOL V. De la suspensió del judici oral

Article 744

Un cop obert el judici oral, ha de continuar durant totes les sessions consecutives que calgui fins a la conclusió.

Article 745

Malgrat el que disposa l'article anterior, el president del tribunal pot suspendre l'obertura de les sessions quan les parts, per motius independents de la seva voluntat, no tinguin preparades les proves ofertes en els escrits respectius.

Article 746

És procedent, a més, la suspensió del judici oral en els casos següents:

1r. Quan el tribunal hagi de resoldre durant els debats alguna qüestió incidental que per qualsevol causa fonamentada no es pugui decidir a l'acte.

2n. Quan, d'acord amb aquest codi, el tribunal o algun dels seus individus hagi de practicar alguna diligència fora del lloc de les sessions i no es pugui dur a terme en el temps intermedi entre una sessió i l'altra.

3r. Quan no compareguin els testimonis de càrrec i de des-càrrec oferts per les parts i el tribunal en consideri necessària la declaració.

No obstant això, el tribunal pot acordar en aquest cas la continuació del judici i la pràctica de les altres proves i, després que s'hagin fet, suspendre'l fins que compareguin els testimonis absents.

Si la no-compareixença del testimoni és pel motiu que exposa l'article 718, s'ha de procedir com determinen aquest article i els dos següents.

4t. Quan algun individu del tribunal o el defensor de qualsevol de les parts emmalalteixi de sobte fins al punt que no pugui continuar prenent part en el judici ni es pugui reemplaçar l'últim sense que sigui un greu inconvenient per a la defensa de l'interessat.

El que disposa aquest número respecte dels defensors de les parts s'entén aplicable al fiscal.

5è. Quan algun dels processats es trobi en el cas del número anterior, en termes que no pugui estar present en el judici.

La suspensió no s'ha d'ordenar per aquesta causa sinó després d'haver oït els facultatius, nomenats d'ofici per reconèixer el malalt.

6è. Quan revelacions o retractacions inesperades produeixin alteracions substancials en els judicis, que facin necessaris nous elements de prova o alguna instrucció sumària suplementària.

No s'ha de suspendre el judici per la malaltia o la incompareixença d'algun dels processats citats personalment, sempre que el tribunal estimi, amb l'audiència de les parts i fent constar en l'acta del judici les raons de la decisió, que hi ha elements suficients per jutjar-los amb independència.²⁹¹

Article 747

En els casos primer, segon, quart i cinquè de l'article anterior, el tribunal pot disposar-ne d'ofici la suspensió. En els altres casos l'ha de disposar, si és procedent, a instància de part.

291. Últim paràgraf afegit per l'article 1 de la Llei 28/1978, de 26 de maig, sobre modificació dels articles 746 i 850 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 128, de 30 de maig).

Article 748

En les interlocutòries de suspensió que es dictin s'hi ha de fixar el temps de la suspensió, si és possible, i s'hi ha de determinar el que correspongui per a la continuació del judici.

Contra aquestes interlocutòries no s'hi pot interposar cap recurs.

Article 749²⁹²

Quan per raó dels casos previstos als números quart i cinquè de l'article 746 s'hagi de prolongar indefinidament la suspensió del judici, o per un temps massa llarg, s'ha de declarar sense efecte la part del judici celebrada.

El tribunal pot acordar el mateix en el cas del número sisè, si la preparació dels elements de prova o la sumària instrucció suplementària exigeix algun temps.

En ambdós casos, el secretari judicial ha d'assenyalar dia per a un nou judici quan desaparegui la causa de la suspensió o puguin ser reemplaçades les persones reemplaçables.

LLIBRE IV. Dels procediments especials

TÍTOL I. De la manera de procedir quan sigui processat un senador o un diputat a Corts

Article 750

El jutge o el tribunal que trobi motius per processar un senador o un diputat a Corts per causa d'un delictes s'ha d'abstenir de dirigir el procediment contra ell si les Corts estan obertes, fins

292. Article redactat de conformitat amb l'article 2.96 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

que obtingui l'autorització corresponent del cos colegislador a què pertanyi.

Article 751

Quan el senador o el diputat a Corts sigui delinqüent in fraganti, pot ser detingut i processat sense l'autorització a què es refereix l'article anterior, però en les vint-i-quatre hores següents a la detenció o processament se n'ha d'assabentar el cos colegislador a què correspongui.

S'ha d'assabentar també el cos colegislador respecte de la causa que hi hagi pendent contra qui, estant processat, hagi estat elegit senador o diputat a Corts.

Article 752

Si un senador o un diputat a Corts és processat durant un interregne parlamentari, el jutge o el tribunal que conegui de la causa n'ha d'assabentar immediatament el cos colegislador respectiu.

El mateix s'ha d'observar quan hagi estat processat un senador o un diputat a Corts electe abans que aquestes es reunixin.

Article 753²⁹³

En tot cas, el secretari judicial ha de suspendre els procediments des del dia en què es doni a conèixer a les Corts, estiguin obertes o no, i les coses han de restar en l'estat en què es trobin aleshores, fins que el cos colegislador respectiu resolgui el que consideri convenient.

Article 754

Si el Senat o el Congrés nega l'autorització demanada, s'ha de sobreseure la causa respecte al senador o diputat a Corts, però s'ha de continuar contra els altres processats.

293. Article redactat de conformitat amb l'article 2.97 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 755

L'autorització s'ha de demanar en forma de suplicatori, al qual s'ha d'adjuntar, amb caràcter de reservat, el testimoniatge dels càrrecs que resultin contra el senador o el diputat, incloent-hi els dictàmens del fiscal i les peticions particulars en què s'hagi sol·licitat l'autorització.

Article 756

El suplicatori s'ha de trametre per conducte del ministre de Gràcia i Justícia.

TÍTOL II. Del procediment abreujat²⁹⁴

CAPÍTOL I. Disposicions generals²⁹⁵

Article 757²⁹⁶

Sens perjudici del que s'estableix per als processos especials, el procediment regulat en aquest títol s'aplica a l'enjudiciament dels delictes castigats amb una pena privativa de llibertat no superior a nou anys, o bé amb qualsevol altra pena de diferent naturalesa

294. Títol redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

295. Capítol redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

296. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

tant si és única, conjunta o alternativa, sigui quina en sigui la quantia o la durada.

Article 758²⁹⁷

L'enjudiciament dels delictes que enumera l'article anterior s'ha d'acomodar a les normes comunes d'aquesta Llei, amb les modificacions consignades en aquest títol.

Article 759²⁹⁸

En les causes compreses en aquest títol, les qüestions de competència que es promoguin entre jutjats i tribunals de la jurisdicció ordinària s'han de substanciar segons les regles següents:

1a. Quan un tribunal o un jutjat refusi conèixer d'una causa o reclami conèixer de la que tingui un altre, i hi hagi dubte sobre quin d'aquells és el competent, si no hi ha acord en la primera comunicació que amb aquest motiu s'adrecin, han de posar el fet, sense dilació, en coneixement del superior jeràrquic, per mitjà d'una exposició raonada, perquè el superior esmentat, després d'oïr el fiscal i les parts personades en una compareixença que s'ha de celebrar dins de les vint-i-quatre hores següents, decideixi a l'acte el que consideri procedent, sense recurs ulterior.

Quan la qüestió sorgeixi en la fase d'instrucció, cada un dels jutjats ha de continuar practicant en tot cas, fins que es dirimeixi definitivament la controvèrsia, les diligències conduents a comprovar el delictes, a esbrinar i identificar els possibles culpables i a protegir els ofesos o perjudicats, i ambdós jutjats s'han de

297. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

298. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

remetre recíprocament el testimoniatge de les actuacions i s'han de comunicar totes les diligències que practiquin.²⁹⁹

2a. Cap jutge d'instrucció, penal, o central d'instrucció o penal no pot promoure qüestions de competència a les audiències respectives, sinó exposar-los, oït el Ministeri Fiscal pel termini d'un dia, les raons que tingui per creure que li correspon conèixer de l'assumepte.

El secretari judicial ha de sotmetre a vista l'exposició i els antecedents al Ministeri Fiscal i a les parts personades per un termini de dos dies i, un cop tots oïts, el tribunal, sense fer més tràmits, ha de resoldre dins del tercer dia el que estimi procedent, i ha de comunicar aquesta resolució al jutge que l'hagi exposat perquè la compleixi.³⁰⁰

3a. Quan algun jutge d'instrucció, penal, o central d'instrucció o penal estigui entenent en una causa atribuïda a la competència de les audiències respectives, aquestes s'han de limitar a ordenar-li, oïts el Ministeri Fiscal i les parts personades pel termini de dos dies, que s'abstingui de conèixer-ne i els remeti les actuacions.

Article 760³⁰¹

Iniciat un procés d'acord amb les normes d'aquest títol, així que resulti que el fet no està comprès en cap dels supòsits de l'article 757, s'ha de continuar d'acord amb les disposicions generals d'aquesta Llei, sense retrocedir en el procediment llevat que calgui practicar diligències o realitzar actuacions d'acord amb els precep-

299. Regla 1a, paràgraf 2n, redactada de conformitat amb la disposició final 1a.2.g de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

300. Regla 2a, paràgraf 2n, redactada de conformitat amb l'article 2.98 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

301. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

tes legals esmentats. Per contra, iniciat un procés d'acord amb les normes comunes d'aquesta Llei, se n'ha de continuar la substanciació d'acord amb les d'aquest títol així que consti que el fet enjudiciat està comprès en algun dels casos de l'article 757. En ambdós casos el canvi de procediment no implica el d'instructor.

Iniciat un procés d'acord amb les normes d'aquesta Llei, així que resulti que el fet pot constituir un delictes l'enjudiciament del qual sigui competència del tribunal del jurat, cal atènyer-se al que disposa l'article 309 bis.

Així que el jutge o el tribunal hagi decidit el procediment que calgui seguir, el secretari judicial ho ha de fer saber immediatament al Ministeri Fiscal, a l'imputat i a les parts personades.³⁰²

Article 761³⁰³

1. L'exercici per particulars, siguin o no ofesos pel delictes, de l'acció penal o de la civil que se'n deriva s'ha d'efectuar de la manera i amb els requisits que assenyala el títol II del llibre II, i cal indicar l'acció que s'exerceixi.

2. Sens perjudici del que disposa l'apartat anterior, el secretari judicial ha d'informar l'ofès o el perjudicat pel delictes dels drets que l'emparen d'acord amb el que disposen els articles 109 i 110 i altres disposicions, i es pot mostrar part a la causa sense necessitat de formular querella. Així mateix, l'ha d'informar de la possibilitat de sol·licitar els ajuts que d'acord amb la legislació vigent li puguin correspondre, i el procediment per fer-ho.³⁰⁴

302. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 2.99 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

303. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

304. Apartat 2 redactat de conformitat amb l'article 2.100 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 762³⁰⁵

Els jutges i els tribunals han d'observar les regles següents en la tramitació de les causes a què es refereix aquest títol:

1a. El jutge o el tribunal que ordeni la pràctica de qualsevol diligència s'ha d'entendre directament amb el jutge, el tribunal, l'autoritat o el funcionari encarregat de realitzar-la encara que aquest no hi estigui immediatament subordinat ni sigui un superior immediat d'aquells.

2a. Per cursar els despatxos que s'expedeixin sempre s'ha d'utilitzar el mitjà més ràpid, i s'han d'acreditar per mitjà d'una diligència les peticions d'auxili que no s'hagin sol·licitat per escrit.

3a. Si el qui ha de ser citat no té domicili conegut o la policia judicial no el troba en el termini que se li ha assenyalat, el jutge o el tribunal ha de fer publicar la cèdula corresponent pel mitjà que consideri més idoni perquè l'interessat se'n pugui assabentar, i només quan ho consideri indispensable ha de disposar divulgar-la pels mitjans de comunicació social.

4a. Les requisitòries que s'hagin d'expedir s'han d'inserir en el fitxer automatitzat corresponent de les forces i cossos de seguretat i, quan es consideri oportú, en els mitjans de comunicació escrita.

5a. S'han d'adjuntar a qualsevol escrit i als documents que es presentin en la causa tantes còpies literals d'aquests, realitzades per qualsevol mitjà de reproducció, com altres parts hi hagi més la del fiscal, als quals se'ls han de lliurar en notificar-los la resolució que hagi recaigut en l'escrit respectiu.

L'omissió de les còpies només dóna lloc al fet que les hagi de lliurar el secretari a costa de l'omitent, si aquest no les presenta en el termini d'una audiència.

6a. Per enjudiciar els delictes connexos que comprèn aquest títol, quan hi hagi elements per fer-ho amb independència, i per

305. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreuja (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

jutjar cada un dels imputats, quan n'hi hagi diversos, el jutge pot disposar la formació de les peces separades que convinguin per simplificar i activar el procediment.

7a. En les declaracions s'hi ha de fer constar el document nacional d'identitat de les persones que les prestin, llevat que es tracti d'agents de l'autoritat, cas en què n'hi ha prou amb el número de carnet professional. Quan per aquesta circumstància o per qualsevol altra la identitat de l'imputat no ofereixi cap dubte i conegudament tingui l'edat de divuit anys, s'ha de prescindir d'aportar a la causa el certificat de naixement. Altrament, s'hi ha d'unir aquest certificat i la fitxa dactiloscòpica corresponent. No s'ha de demorar la conclusió de la instrucció per manca del certificat de naixement, sens perjudici que quan es rebí s'aporti a les actuacions.

8a. Quan els imputats o els testimonis no parlin o no entenguin l'idioma espanyol, s'ha de procedir de conformitat amb el que disposen els articles 398, 440 i 441, sense que calgui que l'interpret designat tingui títol oficial.

9a. La informació que preveu l'article 364 només s'ha de verificar quan a judici de l'instructor hi hagi dubte sobre la preexistència de la cosa objecte de la sostracció o defraudació.

10a. Els informes i les declaracions a què es refereixen els articles 377 i 378 únicament s'han de demanar i rebre quan el jutge els consideri imprescindibles.

11a. Quan els fets enjudiciats derivin de l'ús i la circulació de vehicles de motor, també s'han de fer constar, en la primera declaració que prestin els conductors, els permisos de conduir d'aquests i de circulació d'aquells i el certificat de l'assegurança obligatòria, així com el document que n'acrediti la vigència. També s'hi han de fer constar el certificat de l'assegurança obligatòria i el document que n'acrediti la vigència en els casos en què l'activitat estigui coberta per la mateixa classe d'assegurança.

Article 763³⁰⁶

El jutge o el tribunal pot disposar la detenció o qualsevol mesura privativa de llibertat o restrictiva de drets en els casos en què sigui procedent d'acord amb les regles generals d'aquesta Llei. Les actuacions que motivin l'aplicació d'aquestes mesures s'han de contenir en una peça separada.

Article 764³⁰⁷

1. Així mateix, el jutge o el tribunal pot adoptar mesures cautelars per assegurar les responsabilitats pecuniàries, incloses les costes. Aquestes mesures s'han d'ordenar mitjançant una interlocutòria i s'han de formalitzar en una peça separada.

2. A aquests efectes s'han d'aplicar les normes sobre contingut, pressupostos i caució substitutòria de les mesures cautelars que estableix la Llei d'enjudiciament civil. Les caucions que es disposin s'han de prestar en la forma que preveu la Llei d'enjudiciament civil i ho pot fer l'entitat en què tingui assegurada la responsabilitat civil la persona contra la qual s'adreça la mesura.

3. En els casos en què les responsabilitats civils estiguin totalment o parcialment cobertes per una assegurança obligatòria de responsabilitat civil, s'ha de requerir l'entitat asseguradora o el Consorci de Compensació d'Assegurances, si escau, perquè, fins al límit de l'assegurança obligatòria, les fianci. Si la fiança exigida és superior al límit esmentat, el responsable directe o subsidiari està obligat a prestar fiança o aval per la diferència; altrament, se li han d'embargar els béns.

306. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

307. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

L'entitat responsable de l'assegurança obligatòria no pot, en tal concepte, ser part del procés, sens perjudici del seu dret de defensa en relació amb l'obligació de fiançar; a aquest efecte, se li ha d'admetre l'escrit que presenti, i s'ha de resoldre sobre la seva pretensió en la peça corresponent.

4. Es pot disposar la intervenció immediata del vehicle i la retenció del permís de circulació, el temps indispensable, quan calgui practicar-hi alguna investigació o per assegurar les responsabilitats pecuniàries, mentre no consti acreditada la solvència de l'imputat o del tercer responsable civil.

També es pot disposar la intervenció del permís de conducció amb el requeriment a l'imputat que s'abstingui de conduir vehicles de motor, mentre subsisteixi la mesura, amb la prevenció del que disposa l'article 556 del Codi penal.

Les mesures anteriors, una vegada adoptades, comporten la retirada dels documents respectius i que es comuniqui als organismes administratius corresponents.

Article 765³⁰⁸

1. En els processos relatius a fets derivats de l'ús i la circulació de vehicles de motor, el jutge o el tribunal pot assenyalar i ordenar el pagament de la pensió provisional que, segons les circumstàncies, consideri necessària en quantia i durada per atendre la víctima i les persones que estiguin al seu càrrec. El pagament de la pensió s'ha de fer anticipadament en les dates que discrecionalment assenyali el jutge o el tribunal, a càrrec de l'assegurador, si n'hi ha, i fins al límit de l'assegurança obligatòria, o bé a càrrec de la fiança o del Consorci de Compensació d'Assegurances, en els supòsits de responsabilitat civil d'aquest, d'acord amb les disposicions que li són pròpies. Es pot ordenar la mateixa mesura quan la responsabilitat civil derivada del fet estigui garantida amb qualsevol assegurança obligatòria. Tot el que estigui relacionat amb aquesta

308. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

mesura s'ha d'instruir en una peça separada. La interposició de recursos no suspèn l'obligació de pagar la pensió.

2. En els processos relatius a fets derivats de l'ús i la circulació de vehicles de motor, el jutge o el tribunal, amb l'audiència prèvia del fiscal, pot autoritzar els imputats que no estiguin en situació de presó preventiva i que tinguin el seu domicili o residència habitual a l'estranger perquè s'absentïn del territori espanyol. Per a això és indispensable que deixin prou garantides les responsabilitats pecuniàries de tota mena derivades del fet punible, que designin una persona amb domicili fix a Espanya que rebí les notificacions, citacions a dia cert i a termini que se'ls hagi de fer, amb la prevenció que conté l'article 775 quant a la possibilitat de celebrar el judici en absència seva, i que prestin caució no personal, quan no s'hagi disposat ja una fiança de la mateixa classe, per garantir la llibertat provisional i la seva presentació en la data o el termini que se'ls assenyali. La mateixa atribució i amb les mateixes condicions correspon al jutge o al tribunal que hagi de conèixer de la causa. Si l'imputat no compareix, s'ha d'adjudicar a l'Estat l'import de la caució i se l'ha de declarar en rebel·lia, observant el que disposa l'article 843, llevat que es compleixin els requisits legals per celebrar el judici en absència seva.

Article 766³⁰⁹

1. Contra les interlocutòries del jutge d'instrucció i del jutge penal que no estiguin exceptuades de recurs s'hi poden interposar el de reforma i el d'apel·lació. Llevat que la Llei disposi una altra cosa, els recursos de reforma i d'apel·lació no suspenen el curs del procediment.

2. El recurs d'apel·lació es pot interposar subsidiàriament amb el de reforma o separatament. En cap cas no cal interposar prèviament el de reforma per presentar l'apel·lació.

309. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreuja't (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

3. El recurs d'apel·lació s'ha d'interposar dins els cinc dies següents a la notificació de la interlocutòria objecte de recurs o de la resolutòria del recurs de reforma, mitjançant un escrit en el qual s'han d'exposar els motius del recurs i assenyalar els particulars que s'hagin de testimoniar, i al qual s'han d'adjuntar, si s'escau, els documents justificatius de les peticions formulades. Un cop el jutge hagi admès a tràmit el recurs, el secretari judicial l'ha de traslladar a les altres parts personades per un termini comú de cinc dies perquè puguin al·legar per escrit el que estimin convenient, assenyalar altres particulars que hagin de ser testimoniats i presentar els documents justificatius de les seves pretensions. En els dos dies següents a la finalització del termini, ha de trametre un testimoniatge dels particulars assenyalats a l'audiència respectiva, que, sense fer més tràmits, ha de resoldre dins els cinc dies següents. Excepcionalment, l'audiència pot reclamar les actuacions per consultar-les sempre que amb això no se n'obstaculitzi la tramitació; en aquests casos, les actuacions s'han de retornar al jutge en el termini màxim de tres dies.³¹⁰

4. Si el recurs d'apel·lació s'ha interposat subsidiàriament amb el de reforma, si aquest resulta totalment o parcialment desestimatori, abans de traslladar-lo a les altres parts personades, el secretari judicial l'ha de traslladar al recurrent per un termini de cinc dies perquè formuli al·legacions i pugui presentar, si s'escau, els documents justificatius de les seves peticions.³¹¹

5. Si en la interlocutòria contra la qual s'ha recorregut en apel·lació es disposa la presó provisional d'algun dels imputats, respecte del pronunciament esmentat l'apel·lant pot sol·licitar en l'escrit d'interposició del recurs la celebració d'una vista, que ha d'acordar l'audiència respectiva. Quan la interlocutòria objecte de recurs contingui altres pronunciaments sobre mesures

310. Apartat 3 redactat de conformitat amb l'article 2.101 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

311. Apartat 4 redactat de conformitat amb l'article 2.101 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

cautelars, l'audiència pot acordar la celebració de la vista si ho estima convenient. El secretari judicial ha d'assenyalar la vista dins dels deu dies següents a la recepció de la causa a l'audiència esmentada.³¹²

Article 767³¹³

L'assistència lletrada és necessària des de la detenció o des que de les actuacions resulti la imputació d'un delictes contra una persona determinada. La policia judicial, el Ministeri Fiscal o l'autoritat judicial ha de reclamar immediatament al col·legi d'advocats la designació d'un advocat d'ofici, si no l'ha nomenat ja l'interessat.

Article 768³¹⁴

L'advocat designat per a la defensa també ha de tenir habilitació legal per representar el seu defensat, sense que calgui la intervenció d'un procurador fins al tràmit d'obertura del judici oral. Fins llavors l'advocat ha de complir el deure d'assenyalament de domicili a efectes de notificacions i trasllats de documents.

312. Apartat 5 redactat de conformitat amb l'article 2.101 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

313. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

314. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

Capítol II. De les actuacions de la policia judicial i del Ministeri Fiscal³¹⁵

Article 769³¹⁶

Sens perjudici del que estableix el títol III del llibre II d'aquesta Llei, tan aviat com tingui esment d'un fet que tingui caràcters de delictes, la policia judicial ha d'observar les regles que estableix aquest capítol.

Article 770³¹⁷

La policia judicial ha d'acudir immediatament al lloc dels fets i realitzar les diligències següents:

1a. Ha de requerir la presència de qualsevol facultatiu o personal sanitari que trobi per prestar, si cal, els auxilis oportuns a l'ofès. El requerit, encara que només ho sigui verbalment, que no atengui sense una causa justa el requeriment ha de ser sancionat amb una multa de 500 a 5.000 euros, sens perjudici de la responsabilitat criminal en què hagi pogut incórrer.

2a. Ha d'acompanyar l'acta de constància de fotografies o de qualsevol altre suport magnètic o de reproducció de la imatge, quan sigui pertinent per esclarir el fet punible i hi hagi risc de desaparició de les fonts de prova.

315. Capítol redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

316. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

317. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

3a. Ha de recollir i custodiar en tot cas els efectes, els instruments o les proves del delictes respecte dels quals hi hagi perill de desaparició, per posar-los a disposició de l'autoritat judicial.

4a. Si s'ha produït la mort d'alguna persona i el cadàver és a la via pública, a la via fèrria o en un altre lloc de trànsit, l'ha de traslladar al lloc pròxim que sigui més idoni dins de les circumstàncies, restablir el servei interromput i donar-ne compte tot seguit a l'autoritat judicial. En les situacions excepcionals en què s'hagi d'adoptar aquesta mesura d'urgència, s'ha de ressenyar prèviament la posició de l'interfecte, se n'han d'obtenir fotografies i s'ha d'assenyalar sobre el lloc la situació exacta que ocupava.

5a. Ha de prendre les dades personals i l'adreça de les persones que es trobin al lloc en què es va cometre el fet, així com qualsevol altra dada que ajudi a identificar-les i localitzar-les, com ara el lloc habitual de treball, els números de telèfon fix o mòbil, el número de fax o l'adreça electrònica.

6a. Ha d'intervenir, si és procedent, el vehicle i retenir el permís de circulació d'aquest i el permís de conduir de la persona a la qual s'imputi el fet.

Article 771³¹⁸

En el temps imprescindible i, en tot cas, durant el temps de la detenció, si n'hi ha, la policia judicial ha de practicar les diligències següents:

1a. Ha de complir els deures d'informació a les víctimes que preveu la legislació vigent. En particular, ha d'informar l'ofès i el perjudicat pel delictes, per escrit, dels drets que tenen d'acord amb el que estableixen els articles 109 i 110. Ha d'informar l'ofès del seu dret a mostrar-se part en la causa sense necessitat de formular una querrela i, tant l'ofès com el perjudicat, del seu dret a nomenar un advocat o instar el nomenament d'un advocat d'ofici en cas que siguin titulars del dret a l'assistència jurídica gratuïta;

318. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

així mateix, del seu dret, una vegada personats en la causa, a prendre coneixement de les actuacions, sens perjudici del que disposen els articles 301 i 302, i a instar el que convingui al seu dret. També ha d'informar-los que, si no es personen en la causa i no fan renúncia ni reserva d'accions civils, el Ministeri Fiscal les exercirà si correspon.

La informació de drets a l'ofès o al perjudicat que regula aquest article, quan es refereixi als delictes contra la propietat intel·lectual o industrial, i, si s'escau, la seva citació a dia cert o a termini en els diferents tràmits del procés, s'han de fer a les persones, entitats o organitzacions que tinguin la representació legal dels titulars dels drets esmentats.³¹⁹

2a. Ha d'informar en la forma més comprensible per a l'imputat no detingut de quins són els fets que se li atribueixen i dels drets que té. En particular, l'ha d'informar dels drets reconeguts als apartats *a*, *b*, *c* i *e* de l'article 520.2.

Article 772³²⁰

1. Els membres de la policia judicial han de requerir l'auxili d'altres membres de les forces i cossos de seguretat quan sigui necessari per complir les funcions que aquesta Llei els encomana.

2. La policia ha d'estendre l'atestat d'acord amb les normes generals d'aquesta Llei i l'ha de lliurar al jutjat competent, posar a la seva disposició els detinguts, si n'hi ha, i trametre'n una còpia al Ministeri Fiscal.

319. Paràgraf 2n de la diligència 1a afegit per la disposició final 1a.2.h de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

320. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

Article 773³²¹

1. El fiscal s'ha de constituir en les actuacions per a l'exercici de les accions penal i civil d'acord amb la Llei. Ha de vetllar pel respecte de les garanties processals de l'imputat i per la protecció dels drets de la víctima i dels perjudicats pel delictes.

En aquest procediment correspon al Ministeri Fiscal, de manera especial, impulsar-ne i simplificar-ne la tramitació sense minva del dret de defensa de les parts i del caràcter contradictori d'aquest, donant a la policia judicial instruccions generals o particulars per al compliment més eficaç de les seves funcions, intervenint en les actuacions, aportant els mitjans de prova de què pugui disposar o sol·licitant del jutge d'instrucció que els practiqui, així com instar d'aquest l'adopció o l'aixecament de mesures cautelars, i la conclusió de la investigació tan aviat com consideri que s'han practicat les actuacions necessàries per resoldre sobre l'exercici de l'acció penal.

El fiscal general de l'Estat ha de donar les ordres i instruccions que consideri convenients respecte de l'actuació del fiscal en aquest procediment i, en especial, respecte de l'aplicació del que disposa l'apartat 1 de l'article 780.

Tan aviat com el jutge ordeni la incoació del procediment per a les causes davant del tribunal del jurat, el secretari judicial ho ha de comunicar al Ministeri Fiscal, que ha de comparèixer i intervenir en totes les actuacions que es duguin a terme davant d'aquell.³²²

2. Quan el Ministeri Fiscal tingui notícia d'un fet aparentment delictiu, bé directament o perquè li sigui presentada una denúncia o un atestat, ha de practicar o ordenar a la policia judicial que practiqui les diligències que consideri pertinents per comprovar

321. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

322. Apartat 1, paràgraf 4t, redactat de conformitat amb l'article 2.102 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

el fet o la responsabilitat dels partícips. El fiscal ha de disposar l'arxivament de les actuacions quan el fet no tingui els caràcters de delictes, i ho ha de comunicar indicant aquesta circumstància a qui hagi al·legat que és perjudicat o ofès, a fi que pugui reiterar la seva denúncia davant del jutge d'instrucció. Altrament, ha d'instar del jutge d'instrucció la incoació del procediment que correspongui amb la remissió de les actuacions, i ha de posar a la seva disposició el detingut, si n'hi ha, i els efectes del delictes.

El Ministeri Fiscal pot fer comparèixer davant seu qualsevol persona en els termes que estableix la Llei per a la citació judicial, a fi de prendre-li declaració, en la qual s'han d'observar les mateixes garanties que assenyalada aquesta Llei per a la prestada davant del jutge o el tribunal.

El fiscal ha de cessar les seves diligències tan aviat com s'assabenti de l'existència d'un procediment judicial sobre els mateixos fets.

CAPÍTOL III. De les diligències prèvies³²³

Article 774³²⁴

Totes les actuacions judicials relatives a delictes compresos en aquest títol s'han de registrar com a diligències prèvies i els és aplicable el que disposen els articles 301 i 302.

323. Capítol redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

324. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

Article 775³²⁵

En la primera compareixença el jutge ha d'informar l'imputat, de la manera més comprensible, dels fets que se li imputen. Prèviament, el secretari l'ha d'informar dels seus drets i l'ha de requerir perquè designi un domicili a Espanya en què es facin les notificacions, o una persona que les rebí en nom seu, amb l'avertiment que la citació realitzada en aquest domicili o a la persona designada permetrà la celebració del judici en absència seva en els casos que preveu l'article 786.

Tant abans com després de prestar declaració se li ha de permetre entrevistar-se reservadament amb el seu advocat, sens perjudici del que estableix l'apartat *c* de l'article 527.

Article 776³²⁶

1. El secretari judicial ha d'informar l'ofès i el perjudicat dels seus drets, en els termes que preveuen els articles 109 i 110, quan prèviament no ho hagi fet la policia judicial. En particular, se'ls ha d'informar de les mesures d'assistència a les víctimes que preveu la legislació vigent i dels drets esmentats a la regla 1a de l'article 771.³²⁷

325. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

326. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

327. Apartat 1 redactat de conformitat amb la disposició final 1a.2.i de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

2. La impossibilitat que la policia judicial o el secretari judicial doni aquesta informació en una compareixença no impedeix la continuació del procediment, sens perjudici que es faci pel mitjà més ràpid possible.³²⁸

3. Els qui es personin poden des d'aleshores prendre coneixement de les actuacions i instar la pràctica de diligències i tot el que convingui al seu dret; el jutge ha de disposar el que sigui procedent pel que fa a la pràctica d'aquestes diligències.

Article 777³²⁹

1. El jutge ha d'ordenar a la policia judicial o ha de practicar ell mateix les diligències necessàries encaminades a determinar la naturalesa i les circumstàncies del fet, les persones que hi hagin participat i l'òrgan competent per a l'enjudiciament, i ha de donar compte al Ministeri Fiscal de la incoació i dels fets que la determinin. Per fer-ho s'han d'emprar els mitjans comuns i ordinaris que disposa aquesta Llei, amb les modificacions establertes en aquest títol.

2. Quan, per raó del lloc de residència d'un testimoni o d'una víctima, o per un altre motiu, calgui témer raonablement que una prova no es pot practicar en el judici oral, o pot motivar-ne la suspensió, el jutge d'instrucció l'ha de practicar immediatament, assegurant en tot cas la possibilitat de contradicció de les parts.

Aquesta diligència s'ha de documentar en un suport apte per a l'enregistrament i la reproducció del so i de la imatge o per mitjà d'una acta autoritzada pel secretari judicial, amb indicació dels intervinents.

328. Apartat 2 redactat de conformitat amb la disposició final 1a.2.i de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

329. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

A l'efecte de valorar-la com a prova en una sentència, la part a qui interessi ha d'instar en el judici oral la reproducció de l'enregistrament o la lectura literal de la diligència, en els termes de l'article 730.

Article 778³³⁰

1. L'informe pericial el pot emetre només un perit quan el jutge ho consideri suficient.

2. En els casos de lesions no cal esperar la sanitat del lesionat quan sigui procedent l'arxivament o el sobreseïment. En qualsevol altre supòsit es pot prosseguir la tramitació sense haver-se assolit tal sanitat, si és possible formular un escrit d'acusació.

3. El jutge pot disposar, quan ho consideri necessari, que el metge forense o un altre perit obtingui mostres o vestigis l'anàlisi dels quals pugui facilitar la millor qualificació del fet, i s'ha d'acreditar a les diligències que s'han tramès al laboratori corresponent, que ha d'enviar el resultat en el termini que se li assenyali.

4. El jutge pot disposar que no es practiqui l'autòpsia quan el metge forense o qui actuï en lloc seu dictamini complidament la causa i les circumstàncies rellevants de la mort sense necessitat d'autòpsia.

5. El jutge pot ordenar que es presti l'assistència deguda als ferits, malalts i qualsevol altra persona que amb motiu o en ocasió dels fets necessiti assistència facultativa; s'ha de fer constar, si s'escau, el lloc del tractament, internament o hospitalització.

6. El jutge pot autoritzar al metge forense que assisteixi en lloc seu a l'aixecament del cadàver; en aquest cas s'ha d'adjuntar a les actuacions un informe que ha d'incorporar una descripció detallada del seu estat, identitat i circumstàncies, especialment de totes les que tinguin relació amb el fet punible.³³¹

330. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

331. Apartat 6 afegit per la disposició final 1a.2.j de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

Article 779³³²

1. Un cop practicades sense demora les diligències pertinents, el jutge ha d'adoptar mitjançant una interlocutòria alguna de les resolucions següents:

1a. Si considera que el fet no constitueix una infracció penal o que no en resulta prou justificada la perpetració, n'ha de disposar el sobreseïment que correspongui i notificar aquesta resolució a qui pugui causar perjudici, encara que no s'hagi mostrat part en la causa. Si, tot i considerar que el fet pot constituir un delictes, no n'hi ha cap autor conegut, ha de disposar-ne el sobreseïment provisional i ordenar-ne l'arxivament.

2a. Si reputa falta el fet que hagi donat lloc a la formació de les diligències, ha de manar trametre les actuacions al jutge competent, quan no li'n correspongui l'enjudiciament.

3a. Si el fet està atribuït a la jurisdicció militar, s'ha d'inhibir a favor de l'òrgan competent. Si tots els imputats són menors d'edat penal, s'han de traslladar les actuacions al fiscal de menors perquè iniciï els tràmits de la Llei de responsabilitat penal del menor.

4a. Si el fet constitueix un delictes comprès a l'article 757, ha de seguir el procediment que ordena el capítol següent. Aquesta decisió, que ha de contenir la determinació dels fets punibles i la identificació de la persona a la qual s'imputen, no es pot adoptar sense haver-li pres declaració en els termes que preveu l'article 775.

5a. Si, en qualsevol moment anterior, l'imputat assistit del seu advocat ha reconegut els fets en presència judicial, i aquests constitueixen un delictes castigat amb una pena inclosa dins dels límits que preveu l'article 801, ha de manar que es convoquin immediatament el Ministeri Fiscal i les parts personades a fi que manifestin si formulen un escrit d'acusació amb la conformitat de l'acusat. En cas afirmatiu, ha d'incoar diligències urgents i ordenar la continuació de les actuacions segons els tràmits que preveuen els articles 800 i 801.

332. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

2. En els tres primers supòsits, si no hi ha cap membre del Ministeri Fiscal constituït al jutjat, ni les parts no hi han interposat cap recurs, s'han de trametre les diligències al fiscal de l'audiència, el qual, dins dels tres dies següents a la recepció, les ha de retornar al jutjat amb l'escrit d'interposició del recurs o amb la fórmula de *visit*; seguidament en aquest cas s'ha d'executar el que s'ha resolt.

CAPÍTOL IV. De la preparació del judici oral³³³

Article 780³³⁴

1. Si el jutge d'instrucció disposa que s'ha de seguir el tràmit que estableix aquest capítol, en la mateixa resolució ha d'ordenar que es traslladin les diligències prèvies, originals o mitjançant una fotocòpia, al Ministeri Fiscal i a les acusacions personades, perquè, en el termini comú de deu dies, sol·licitin l'obertura del judici oral formulant un escrit d'acusació o el sobreseïment de la causa o, excepcionalment, la pràctica de diligències complementàries, en el cas de l'apartat següent.

2. Quan el Ministeri Fiscal manifesti la impossibilitat de formular un escrit d'acusació per manca d'elements essencials per a la tipificació dels fets, es pot instar, amb caràcter previ, la pràctica de les diligències indispensables per formular acusació, cas en què el jutge ha de disposar el que s'ha sol·licitat.

El jutge ha d'ordenar el que consideri procedent quan aquesta sol·licitud la formuli l'acusació o les acusacions personades.

333. Capítol redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

334. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

En tot cas cal citar per practicar-les el Ministeri Fiscal, les parts personades i sempre l'imputat, i després s'han de traslladar de nou les actuacions.

Article 781³³⁵

1. L'escrit d'acusació ha de comprendre, a més de la sol·licitud d'obertura del judici oral davant l'òrgan que es consideri competent i de la identificació de la persona o persones contra les quals s'adreça l'acusació, els punts a què es refereix l'article 650. L'acusació s'ha d'estendre a les faltes imputables a l'acusat del delictes o a altres persones, quan la comissió de la falta o la seva prova estigui relacionada amb el delictes. També s'hi han d'expressar la quantia de les indemnitzacions, o s'hi han de fixar les bases per determinar-les, i les persones civilment responsables, així com els altres pronunciaments sobre lliurament i destinació de coses i efectes i imposició de costes processals.

En el mateix escrit s'hi han de proposar les proves la pràctica de les quals se sol·liciti en el judici oral, i s'hi ha d'indicar si la reclamació de documents o les citacions de perits i testimonis s'ha de fer per mitjà de l'oficina judicial.

En l'escrit d'acusació s'hi pot sol·licitar la pràctica anticipada de les proves que no es puguin dur a terme durant les sessions del judici oral, així com l'adopció, la modificació o la suspensió de les mesures a què es refereixen els articles 763, 764 i 765, o qualsevol altra que sigui procedent o s'hagi adoptat, així com la cancel·lació de les preses contra persones a les quals no es dirigeixi acusació.

2. El Ministeri Fiscal, després d'informar-ne el superior jeràrquic, i les acusacions personades poden sol·licitar justificadament la pròrroga del termini que estableix l'article anterior. El jutge d'instrucció, ateses les circumstàncies, pot disposar la pròrroga d'aquest termini per un màxim de deu dies més.

335. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

3. Si el Ministeri Fiscal no presenta el seu escrit en el termini que estableix l'article anterior, el jutge d'instrucció ha de requerir el superior jeràrquic del fiscal actuant perquè, en el termini de deu dies, presenti l'escrit que sigui procedent i doni raó dels motius de la falta de presentació dins del termini.

Article 782³³⁶

1. Si el Ministeri Fiscal i l'acusador particular sol·liciten el sobreseïment de la causa per qualsevol dels motius que preveuen els articles 637 i 641, el jutge l'ha de disposar, excepte en els casos dels números primer, segon, tercer, cinquè i sisè de l'article 20 del Codi penal, en què ha de retornar les actuacions a les acusacions per a la qualificació i el judici ha de continuar fins a sentència, als efectes de la imposició de mesures de seguretat i de l'enjudiciament de l'acció civil, en els supòsits que preveu el Codi penal.

En ordenar el sobreseïment, el jutge d'instrucció ha de deixar sense efecte la presó i altres mesures cautelars disposades.

2. Si el Ministeri Fiscal sol·licita el sobreseïment de la causa i no s'hi ha personat l'acusador particular disposat a sostenir l'acusació, abans d'ordenar el sobreseïment el jutge d'instrucció:

a) Pot disposar que es faci saber la pretensió del Ministeri Fiscal als directament ofesos o perjudicats coneguts, que no s'hi hagin personat, perquè dins del termini màxim de quinze dies compareguin a defensar la seva acció si ho consideren oportú. Si no ho fan en el termini fixat, s'ha d'ordenar el sobreseïment sol·licitat pel Ministeri Fiscal, sens perjudici del que disposa el paràgraf següent.

b) Pot remetre la causa al superior jeràrquic del fiscal perquè resolgui si escau o no sostenir l'acusació, el qual ha de comunicar la seva decisió al jutge d'instrucció en el termini de deu dies.

336. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

Article 783³³⁷

1. Un cop sol·licitada l'obertura del judici oral pel Ministeri Fiscal o l'acusació particular, el jutge d'instrucció l'ha de disposar, tret que consideri que s'hi dóna el cas del número 2 de l'article 637 o que no hi ha indicis racionals de criminalitat contra l'acusat, cas en què ha d'ordenar el sobreseïment que correspongui de conformitat amb els articles 637 i 641.

Quan el jutge d'instrucció disposi l'obertura del judici oral només a instància del Ministeri Fiscal o de l'acusació particular, el secretari judicial ha de fer-ne de nou el trasllat a qui hagi sol·licitat el sobreseïment per un termini de tres dies perquè formuli l'escrit d'acusació, llevat que hi hagi renunciat.³³⁸

2. En disposar l'obertura del judici oral, el jutge d'instrucció ha de resoldre sobre l'adopció, la modificació, la suspensió o la revocació de les mesures sol·licitades pel Ministeri Fiscal o l'acusació particular, tant en relació amb l'acusat com respecte dels responsables civils, a qui, si escau, ha d'exigir una fiança, si no la presta l'acusat en el termini que se li assenyali, així com sobre l'aixecament de les mesures adoptades contra els qui no hagin estat acusats.

A la mateixa interlocutòria el jutge d'instrucció ha d'assenyalar l'òrgan competent per al coneixement i la decisió de la causa.

3. Contra la interlocutòria que disposi l'obertura del judici oral no s'hi pot interposar cap recurs, excepte pel que fa a la situació personal; l'acusat pot reproduir davant l'òrgan d'enjudiciament les peticions no ateses.

337. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

338. Apartat 1, paràgraf 2n, redactat de conformitat amb l'article 2.103 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 784³³⁹

1. Un cop obert el judici oral, el secretari judicial ha de citar l'imputat, junt al lliurament d'una còpia dels escrits d'acusació, perquè en el termini de tres dies comparegui en la causa amb un advocat que el defensi i un procurador que el representi. Si no exerceix el dret a designar un procurador o a sol·licitar-ne un d'ofici, el secretari judicial ha de sol·licitar-ne, en tot cas, el nomenament. Complert aquest tràmit, el secretari judicial ha de traslladar les actuacions originals, o mitjançant una fotocòpia, als designats com a acusats i tercers responsables en els escrits d'acusació, perquè en el termini comú de deu dies presentin un escrit de defensa contra les acusacions formulades.³⁴⁰

Si la defensa no presenta el seu escrit en el termini assenyalat, s'entén que s'oposa a les acusacions i el procediment ha de seguir el seu curs, sens perjudici de la responsabilitat en què es pugui incórrer d'acord amb el que preveu el títol v del llibre v de la Llei orgànica del poder judicial.

Una vegada preclòs el tràmit per presentar l'escrit, la defensa només pot proposar la prova que porti en l'acte del judici oral perquè s'hi practiqui, sens perjudici que, a més, pugui sol·licitar prèviament que es lliurin les comunicacions necessàries, sempre que ho faci amb antelació suficient respecte de la data assenyalada per al judici, i del que preveu el paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 785. Tot això s'entén sens perjudici que, si els afectats consideren que s'ha produït indefensió, puguin adduir-ho d'acord amb el que preveu l'apartat 2 de l'article 786.

2. En l'escrit de defensa es pot reclamar a l'òrgan judicial que demani la tramesa de documents o citi perits o testimonis, a

339. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

340. Apartat 1, paràgraf 1r, redactat de conformitat amb l'article 2.104 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

l'efecte de la pràctica de la prova corresponent a les sessions del judici oral o, si s'escau, de la pràctica de la prova anticipada.

3. En el seu escrit, signat també per l'acusat, la defensa pot manifestar la conformitat amb l'acusació en els termes que preveu l'article 787.

Aquesta conformitat es pot prestar també amb el nou escrit de qualificació que conjuntament signin les parts acusadores i l'acusat junt amb el seu lletrat, en qualsevol moment anterior a la celebració de les sessions del judici oral, sens perjudici del que disposa l'article 787.1.

4. Si, un cop obert el judici oral, els acusats es troben en parador desconegut i no han fet la designació de domicili a què es refereix l'article 775 i, en qualsevol cas, si la pena sol·licitada excedeix els límits establerts al paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 786, el jutge ha de manar expedir una requisitòria per fer-ne la crida i cerca, i els ha de declarar rebels si no compareixen o no són trobats, amb els efectes que preveu aquesta Llei.³⁴¹

5. Presentat l'escrit de defensa o transcorregut el termini per fer-ho, el secretari judicial ha d'acordar remetre les actuacions a l'òrgan competent per a l'enjudiciament, cosa que ha de notificar a les parts, llevat que l'enjudiciament correspongui al jutge penal i aquest es desplaci periòdicament a la seu del jutjat instructor per a la celebració dels judicis procedents d'aquest; en aquest cas les actuacions han de restar a l'oficina judicial a disposició del jutge penal.³⁴²

341. Apartat 4 redactat de conformitat amb l'article 2.104 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

342. Apartat 5 redactat de conformitat amb l'article 2.104 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

CAPÍTOL V. Del judici oral i de la sentència³⁴³

Article 785³⁴⁴

1. Així que les actuacions es trobin a disposició de l'òrgan competent per a l'enjudiciament, el jutge o el tribunal ha d'examinar les proves proposades i immediatament ha de dictar una interlocutòria en què admeti les que consideri pertinents i rebutgi les altres, i ha de preparar el que calgui per a la pràctica de la prova anticipada.

Contra les interlocutòries d'admissió o inadmissió de proves no s'hi pot interposar cap recurs, sens perjudici que la part a la qual va ser denegada pugui reproduir la seva petició a l'inici de les sessions del judici oral, moment fins al qual es poden incorporar a la causa els informes, els certificats i altres documents que el Ministeri Fiscal i les parts considerin oportú i el jutge o el tribunal admetin.

2. A la vista d'aquesta interlocutòria, el secretari judicial ha d'establir el dia i l'hora que hagin de començar les sessions del judici oral amb subjecció al que estableix l'article 182 de la Llei d'enjudiciament civil.

Els criteris generals i les concretes i específiques instruccions que fixin els presidents de sala o secció, d'acord amb els quals s'ha de fer l'assenyalament, han de tenir així mateix en compte:

1r. La presó de l'acusat.

2n. L'assegurament de la seva presència a disposició judicial.

3r. Les altres mesures cautelars personals adoptades.

4t. La prioritat d'altres causes.

5è. La complexitat de la prova proposada o qualsevol circumstància modificativa, segons el que hagin pogut determinar una vegada estudiat l'assumpte o el plet de què es tracti.

343. Capítol redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

344. Article redactat de conformitat amb l'article 2.105 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

3. En tot cas, encara que no sigui part en el procés ni hagi d'intervenir-hi, el secretari judicial ha d'informar la víctima per escrit de la data i el lloc de celebració del judici.

Article 786³⁴⁵

1. La celebració del judici oral requereix preceptivament l'assistència de l'acusat i de l'advocat defensor. Això no obstant, si hi ha diversos acusats i algun d'ells deixa de comparèixer sense cap motiu legítim, apreciat pel jutge o el tribunal, aquest pot disposar, oïdes les parts, la continuació del judici per a la resta.

L'absència injustificada de l'acusat que hagi estat citat personalment, o al domicili o en la persona a la qual es refereix l'article 775, no és causa de suspensió del judici oral si el jutge o el tribunal, a sol·licitud del Ministeri Fiscal o de la part acusadora, i oïda la defensa, considera que hi ha elements suficients per a l'enjudiciament, quan la pena sol·licitada no passi de dos anys de privació de llibertat o, si és de diferent naturalesa, quan la seva durada no passi de sis anys.

L'absència injustificada del tercer responsable civil citat en la forma escaient no és per si mateixa causa de suspensió del judici.

2. El judici oral ha de començar amb la lectura dels escrits d'acusació i de defensa. Seguidament, a instància de part, el jutge o el tribunal ha d'obrir un torn d'intervencions perquè les parts puguin exposar el que estimin oportú sobre la competència de l'òrgan judicial, vulneració d'algun dret fonamental, existència d'articles de pronunciament previ, causes de la suspensió del judici oral, nul·litat d'actuacions, així com sobre el contingut i la finalitat de les proves proposades o que es proposin per practicar-se a l'acte. El jutge o el tribunal ha de resoldre en el mateix acte el que sigui procedent sobre les qüestions plantejades. Contra la decisió adoptada no s'hi pot interposar cap recurs, sens perjudici

345. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

de la pertinent protesta i que la qüestió pugui ser reproduïda, si s'escau, en el recurs contra la sentència.³⁴⁶

Article 787³⁴⁷

1. Abans d'iniciar-se la pràctica de la prova, la defensa, amb la conformitat de l'acusat present, pot demanar al jutge o al tribunal que dicti sentència de conformitat amb l'escrit d'acusació que contingui la pena de major gravetat, o amb el que es presenti en aquest acte, que no es pot referir a un fet diferent, ni contenir una qualificació més greu que la de l'escrit d'acusació anterior. Si la pena no passa de sis anys de presó, el jutge o el tribunal ha de dictar sentència de conformitat amb la manifestada per la defensa, si hi concorren els requisits que estableixen els apartats següents.

2. Si a partir de la descripció dels fets acceptada per totes les parts, el jutge o el tribunal entén que la qualificació acceptada és correcta i que la pena és procedent segons aquesta qualificació, ha de dictar una sentència de conformitat. El jutge o el tribunal ha d'haver oït en tot cas l'acusat sobre si ha prestat la conformitat lliurement i sabent-ne les conseqüències.

3. En cas que el jutge o el tribunal consideri incorrecta la qualificació formulada o entengui que la pena sol·licitada no és procedent legalment, ha de requerir la part que va presentar l'escrit d'acusació més greu perquè manifesti si s'hi ratifica o no. Només quan la part requerida modifiqui el seu escrit d'acusació en termes tals que la qualificació sigui correcta i la pena sol·licitada sigui procedent, i l'acusat hi presti de nou la conformitat, el jutge o el tribunal pot dictar una sentència de conformitat. Altrament, ha d'ordenar la continuació del judici.

346. Apartat 2 redactat de conformitat amb l'article 2.106 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

347. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreuja (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

4. Una vegada la defensa manifesti la conformitat, el jutge o el president del tribunal ha d'informar l'acusat de les conseqüències de fer-ho i a continuació l'ha de requerir que manifesti si hi presta la conformitat. Quan el jutge o el tribunal tingui dubtes sobre si l'acusat hi ha prestat lliurement la conformitat, ha de disposar la continuació del judici.

També pot disposar la continuació del judici quan, tot i la conformitat de l'acusat, el seu defensor ho consideri necessari i el jutge o el tribunal estimi fonamentada la petició.³⁴⁸

5. No vinculen el jutge o el tribunal les conformitats sobre l'adopció de mesures protectores en els casos de limitació de la responsabilitat penal.

6. La sentència de conformitat s'ha de dictar oralment i s'ha de documentar d'acord amb el que preveu l'apartat 2 de l'article 789, sens perjudici de la redacció ulterior. Si el fiscal i les parts, coneguda la decisió, expressen la seva determinació de no recórrer-hi, el jutge, en el mateix acte, ha de declarar oralment la fermesa de la sentència i s'ha de pronunciar, amb l'audiència prèvia de les parts, sobre la suspensió o la substitució de la pena imposada.³⁴⁹

7. Únicament es pot recórrer contra les sentències de conformitat quan no hagin respectat els requisits o els termes de la conformitat, sense que l'acusat pugui impugnar per raons de fons la seva conformitat lliurement prestada.³⁵⁰

348. Apartat 4 redactat de conformitat amb l'article 2.107 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

349. Apartat 6 redactat de conformitat amb la disposició final 1a.2.k de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

350. Apartat 7 afegit per la disposició final 1a.2.k de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

Article 788³⁵¹

1. La pràctica de la prova s'ha de fer concentradament, en les sessions consecutives que siguin necessàries.

Excepcionalment, el jutge o el tribunal pot disposar la suspensió o l'ajornament de la sessió, fins al límit màxim de trenta dies, en els supòsits de l'article 746, cas en què les actuacions realitzades conserven la validesa, llevat que es produeixi la substitució del jutge o del membre del tribunal en el cas del número 4 de l'article esmentat. En aquests casos, sempre que l'assenyalament de la represa de la sessió es pugui fer alhora que se'n disposi la suspensió, el jutge o el president ho ha de fer, el qual ha de tenir en compte les necessitats de l'agenda programada d'assenyalaments i les altres circumstàncies contingudes en els articles 182.4 de la Llei d'enjudiciament civil i 785.2 d'aquesta Llei.

S'ha d'actuar de la mateixa manera en els casos en què s'interrompi o suspengui un judici oral ja iniciat i el nou assenyalament de vista es pugui fer alhora que se'n disposi la interrupció o la suspensió.

En la resta de casos, l'assenyalament de data per al nou judici oral l'ha de fer el secretari judicial, per a la data més immediata possible, ajustant-se al que preveu l'article 785.2 d'aquesta Llei.

No és causa de suspensió del judici la falta d'acreditació de la sanitat, de la taxació de danys o de la verificació d'una altra circumstància de significació anàloga, sempre que no sigui requisit imprescindible per a la qualificació dels fets. En aquest cas, la determinació quantitativa de la responsabilitat civil queda diferida al tràmit d'execució, les bases de la qual s'han de fixar en la sentència.³⁵²

351. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

352. Apartat 1 redactat de conformitat amb l'article 2.108 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

2. L'informe pericial només el pot emetre un perit.

En l'àmbit d'aquest procediment, tenen caràcter de prova documental els informes emesos per laboratoris oficials sobre la naturalesa, la quantitat i la puresa de substàncies estupefaents quan hi consti que s'han fet seguint els protocols científics aprovats per les normes corresponents.³⁵³

3. Acabada la pràctica de la prova, el jutge o el president del tribunal ha de requerir l'acusació i la defensa perquè manifestin si ratifiquen o modifiquen les conclusions dels escrits inicialment presentats i perquè exposin oralment tot el que considerin procedent sobre la valoració de la prova i la qualificació jurídica dels fets.

El requeriment es pot estendre a sol·licitar del Ministeri Fiscal i dels lletrats un major aclariment de fets concrets de la prova i la valoració jurídica dels fets, sotmetent-los a debat una o diverses preguntes sobre punts determinats.

4. Quan, en les seves conclusions definitives, l'acusació canviï la tipificació penal dels fets o s'apreciïn un major grau de participació o d'execució o circumstàncies d'agreujament de la pena, el jutge o el tribunal pot considerar un ajornament de la sessió, fins al límit de deu dies, a petició de la defensa, a fi que aquesta pugui preparar adequadament les seves alegacions i, si s'escau, aportar els elements de prova i de descàrrec que consideri convenients. Després de la pràctica d'una nova prova que pugui sol·licitar la defensa, les parts acusadores poden, al seu torn, modificar les seves conclusions definitives.

5. Quan totes les acusacions qualifiquin els fets com a delictes castigats amb una pena que excedeixi la competència del jutge penal, aquest s'ha de declarar incompetent per jutjar, ha de donar per acabat el judici i el secretari judicial ha de remetre les actuacions a l'audiència competent. Llevat del supòsit anterior, el jutge penal ha de resoldre el que estimi pertinent quant a la continuació

353. Apartat 2, paràgraf 2n, afegit per la disposició addicional 3a de la Llei orgànica 9/2002, de 10 de desembre, de modificació de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal, i del Codi civil, sobre sostracció de menors (BOE núm. 296, d'11 de desembre, i suplement en català núm. 1, d'1 de gener de 2003).

o finalització del judici, però en cap cas no pot imposar una pena superior a la corresponent a la seva competència.³⁵⁴

6. Pel que fa a la gravació de les sessions del judici oral i a la seva documentació, són aplicables les disposicions contingudes a l'article 743 d'aquesta Llei.³⁵⁵

Article 789³⁵⁶

1. La sentència s'ha de dictar dins dels cinc dies següents a l'acabament del judici oral.

2. El jutge penal pot dictar sentència oralment a l'acte del judici, fet que s'ha de documentar a l'acta amb indicació de la decisió i una succinta motivació, sens perjudici de la ulterior redacció d'aquella. Si el fiscal i les parts, coneguda la decisió, expressen la decisió de no recórrer-hi, el jutge, en el mateix acte, ha de declarar ferma la sentència, i s'ha de pronunciar, amb l'audiència prèvia de les parts, sobre la suspensió o la substitució de la pena imposada.³⁵⁷

3. La sentència no pot imposar una pena més greu que la sol·licitada per les acusacions, ni condemnar per un delictes diferent quan aquest comporti una diversitat del bé jurídic protegit o una mutació substancial del fet enjudiciat, llevat que alguna de les acusacions hagi assumit el plantejament prèviament exposat pel

354. Apartat 5 redactat de conformitat amb l'article 2.108 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

355. Apartat 6 redactat de conformitat amb l'article 2.108 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

356. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

357. Apartat 2 redactat de conformitat amb l'article 2.109 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

jutge o el tribunal dins del tràmit que preveu el paràgraf segon de l'article 788.3.

4. El secretari judicial ha de notificar la sentència per escrit als ofesos i perjudicats pel delicte, encara que no s'hagin mostrat part en la causa.³⁵⁸

5. Quan la instrucció de la causa hagi correspost a un jutjat de violència sobre la dona, el secretari judicial hi ha de remetre la sentència per mitjà d'un testimoniatge de forma immediata. Igualment hi ha de remetre la declaració de fermesa i la sentència de segona instància quan sigui revocàtoria, en tot o en part, de la sentència dictada prèviament.³⁵⁹

CAPÍTOL VI. De la impugnació de la sentència³⁶⁰

Article 790³⁶¹

1. La sentència dictada pel jutge penal és apel·lable davant l'audiència provincial corresponent, i la del jutge central penal, davant la Sala Penal de l'Audiència Nacional. El recurs pot ser interposat per qualsevol de les parts, dins dels deu dies següents al dia que se'ls hagi notificat la sentència. Durant aquest període les

358. Apartat 4 redactat de conformitat amb l'article 2.109 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

359. Apartat 5 redactat de conformitat amb l'article 2.109 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

360. Capítol redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

361. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

actuacions han de ser a l'oficina judicial a disposició de les parts, les quals en el termini dels tres dies següents a la notificació de la sentència poden sol·licitar una còpia dels suports en els quals s'hagin gravat les sessions, amb suspensió del termini per a la interposició del recurs. El còmput del termini s'ha de reprendre un cop lliurades les còpies sol·licitades.

La part que no hagi apel·lat en el termini assenyalat es pot adherir a l'apel·lació en el tràmit d'al·legacions previst a l'apartat 5, exercint les pretensions i al·legant els motius que convinguin al seu dret. En tot cas, aquest recurs queda supeditat al fet que l'apel·lant mantingui el seu.

Les altres parts poden impugnar l'adhesió, en el termini de dos dies, una vegada conferit el trasllat previst a l'apartat 6.³⁶²

2. L'escrit de formalització del recurs s'ha de presentar davant l'òrgan que hagi dictat la resolució que s'impugni, i s'hi han d'exposar, ordenadament, les al·legacions sobre trencament de les normes i garanties processals, error en l'apreciació de les proves o infracció de normes de l'ordenament jurídic en les quals es basi la impugnació. El recurrent també ha de fixar un domicili per a notificacions al lloc on l'audiència tingui la seu.

Si en el recurs es demana la declaració de nul·litat del judici per infracció de normes o garanties processals que causin la indefensió del recurrent, en termes tals que no pugui ser reparada en la segona instància, s'han d'esmentar les normes legals o constitucionals que es considerin infringides i s'han d'expressar les raons de la indefensió. Així mateix, s'ha d'acreditar que s'hagi demanat l'esmena de la falta o de la infracció en la primera instància, excepte en el cas que s'hagi comès en un moment en què ja sigui impossible la reclamació.

3. En el mateix escrit de formalització el recurrent pot demanar la pràctica de les diligències de prova que no va poder proposar en la primera instància, de les proposades que indègudament li van ser denegades, sempre que hagi formulat al seu moment la

362. Apartat 1 redactat de conformitat amb l'article 2.110 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

protesta oportuna, i de les admeses que no van ser practicades per causes que no li siguin imputables.

4. Un cop rebut l'escrit de formalització, el jutge, si compleix els requisits exigits, ha d'admetre el recurs. En cas que hi apreïï algun defecte esmenable, ha de concedir al recurrent un termini no superior a tres dies perquè l'esmeni.

5. Un cop admès el recurs, el secretari judicial ha de traslladar l'escrit de formalització a les altres parts per un termini comú de deu dies. Dins d'aquest termini s'han de presentar els escrits d'al·legacions de les altres parts, en els quals es pot sol·licitar la pràctica de la prova en els termes establerts a l'apartat 3, i en els quals s'ha de fixar un domicili per a notificacions.³⁶³

6. Presentats els escrits d'al·legacions o preclòs el termini per fer-ho, el secretari, en els dos dies següents, els ha de traslladar a les altres parts i elevar a l'audiència les actuacions originals amb tots els escrits presentats.

Article 791³⁶⁴

1. Si els escrits de formalització o d'al·legacions contenen una proposició de prova o de reproducció de la gravada, el tribunal ha de resoldre en tres dies sobre l'admissió de la proposta i ha d'acordar, si escau, que el secretari judicial assenyali dia per a la vista. També es pot celebrar la vista quan, d'ofici o a petició de part, el tribunal l'estimi necessària per a la correcta formació d'una convicció fonamentada.

2. El secretari judicial ha d'assenyalar la vista dins dels quinze dies següents i hi han de ser citades totes les parts. El secretari judicial n'ha d'informar la víctima, encara que no s'hagi mostrat part ni en calgui la intervenció.

363. Apartat 5 redactat de conformitat amb l'article 2.110 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

364. Article redactat de conformitat amb l'article 2.111 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

La vista s'ha de celebrar començant, si s'escau, per la pràctica de la prova i per la reproducció de les gravacions, si pertoca. A continuació, les parts han de resumir oralment el resultat d'aquesta i el fonament de les seves pretensions.

3. Pel que fa a la gravació de la vista i a la seva documentació, són aplicables les disposicions contingudes a l'article 743.

Article 792³⁶⁵

1. La sentència d'apel·lació s'ha de dictar dins dels cinc dies següents a la vista oral, o dins dels deu dies següents a la recepció de les actuacions per l'audiència, quan no hagi estat procedent celebrar-la.

2. Quan la sentència objecte d'apel·lació s'anul·li per trencament d'una forma essencial del procediment, el tribunal, sense entrar al fons de la decisió, ha d'ordenar que es repositi el procediment a l'estat en què es trobava en el moment de cometre's la falta, sens perjudici que conservin la validesa tots els actes el contingut dels quals seria idèntic si no s'hagués comès la falta.

3. Contra la sentència dictada en apel·lació no s'hi pot interposar cap recurs, sens perjudici del que s'estableix respecte de la revisió de sentències fermes i del que preveu l'article següent per a la impugnació de sentències fermes dictades en absència de l'acusat. Les actuacions s'han de tornar al jutjat a fi d'executar la decisió.

4. La sentència s'ha de notificar als ofesos i perjudicats pel delicte, encara que no s'hagin mostrat part en la causa.

365. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

Article 793³⁶⁶

1. En qualsevol moment que comparegui o sigui trobat el qui hagi estat condemnat en absència de conformitat amb el que disposa el paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 786, li ha de ser notificada la sentència dictada en primera instància o en apel·lació per al compliment de la pena encara no prescrita. En notificar-li la sentència se li ha de fer saber el dret que té a interposar el recurs a què es refereix l'apartat següent, amb indicació del termini per fer-ho i de l'òrgan competent.

2. Contra la sentència dictada en absència, hagi estat o no objecte d'apel·lació, el condemnat pot recórrer en anul·lació en el mateix termini i amb els mateixos requisits i efectes que els establerts en el recurs d'apel·lació. El termini s'ha de comptar des del moment en què s'acrediti que el condemnat va tenir coneixement de la sentència.

CAPÍTOL VII. De l'execució de sentències³⁶⁷

Article 794³⁶⁸

Tan bon punt la sentència esdevingui ferma, el jutge o l'audiència que l'hagi dictat ha de procedir a executar-la, d'acord amb les disposicions generals de la Llei, tot observant les regles següents:

366. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

367. Capítol redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

368. Article redactat de conformitat amb l'article 2.112 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

1a. Si la quantia indemnitzatòria no s'ha fixat en la decisió, qualsevol de les parts pot instar, durant l'execució de la sentència, la pràctica de les proves que estimi oportunes per fer-ne una determinació precisa. El secretari judicial ha de traslladar aquesta pretensió a les altres perquè, en el termini comú de deu dies, demanin per escrit el que convingui al seu dret. El jutge o el tribunal ha de rebutjar la pràctica de proves que no es refereixin a les bases fixades a la sentència.

Un cop practicada la prova, i oïdes les parts per un termini comú de cinc dies, s'ha de fixar mitjançant una interlocutòria, en els cinc dies següents, la quantia de la responsabilitat civil. La interlocutòria dictada pel jutge penal és apel·lable davant l'audiència respectiva.

2a. En els casos en què s'hagi imposat la pena de privació del dret a conduir vehicles de motor i ciclomotors, el secretari judicial ha de procedir a la immediata retirada del permís i la llicència habilitant, si no és que ja s'ha disposat aquesta mesura, ha de deixar el document unit a les actuacions i ha de trametre un manament a la Prefectura Central de Trànsit perquè el deixi sense efecte i no n'expedeixi un altre de nou fins a l'extinció de la condemna.

TÍTOL III. Del procediment per a l'enjudiciament ràpid de determinats delictes³⁶⁹

CAPÍTOL I. Àmbit d'aplicació³⁷⁰

Article 795³⁷¹

1. Sens perjudici del que s'estableix per als altres processos especials, el procediment regulat en aquest títol s'aplica a la instrucció i a l'enjudiciament de delictes castigats amb una pena privativa de llibertat que no passi de cinc anys, o amb qualsevol altra pena, tant si és única, conjunta o alternativa, la durada de les quals no excedeixi els deu anys, sigui quina en sigui la quantia, sempre que el procés penal s'incoï en virtut d'un atestat policial i que la policia judicial hagi detingut una persona i l'hagi posat a disposició del jutjat de guàrdia o que, fins i tot sense detenir-la, l'hagi citat per comparèixer davant el jutjat de guàrdia pel fet de tenir la qualitat de denunciada en l'atestat policial i, a més, s'hi doni qualsevol de les circumstàncies següents:

1a. Que es tracti de delictes flagrants. A aquests efectes, es considera delicte flagrant el que es cometi o s'acabi de cometre quan el delinqüent sigui sorprès en l'acte. S'entén sorprès en l'acte no només el delinqüent que sigui detingut en el moment de cometre el delicte, sinó també el detingut o perseguit immediata-

369. Títol redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

370. Capítol redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

371. Article redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

ment després de cometre'l, si la persecució dura o no se suspèn mentre el delinqüent no es posi fora de l'abast immediat dels qui el persegueixen. També es considera delinqüent *in fraganti* el qui sigui sorprès immediatament després de comès un delictes amb efectes, instruments o vestigis que permetin presumir-n'hi la participació.

2a. Que es tracti d'algun dels delictes següents:

a) Delictes de lesions, coaccions, amenaces o violència física o psíquica habitual, comesos contra les persones a què es refereix l'article 173.2 del Codi penal.

b) Delictes de furt.

c) Delictes de robatori.

d) Delictes de furt i robatori d'ús de vehicles.

e) Delictes contra la seguretat del trànsit.

f) Delictes de danys a què fa referència l'article 263 del Codi penal.

g) Delictes contra la salut pública previstos a l'article 368, incís segon, del Codi penal.

h) Delictes flagrants relatius a la propietat intel·lectual i industrial previstos als articles 270, 273, 274 i 275 del Codi penal.³⁷²

3a. Que es tracti d'un fet punible la instrucció del qual es presumeixi que serà senzilla.

2. El procediment regulat en aquest títol no és aplicable a la investigació i l'enjudiciament dels delictes que siguin connexos amb un altre o altres delictes no compresos a l'apartat anterior.

3. Aquest procediment no s'ha d'aplicar en els casos en què sigui procedent disposar el secret de les actuacions d'acord amb el que estableix l'article 302.

4. En tot el que no preveu expressament aquest títol s'han d'aplicar supletòriament les normes del títol II d'aquest mateix llibre, relatives al procediment abreujat.

372. Apartat 1, regla 2a, redactat de conformitat amb la disposició final 1a.2.1 de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

CAPÍTOL II. De les actuacions de la policia judicial³⁷³

Article 796³⁷⁴

1. Sens perjudici de tot el que estableix el títol III del llibre II i de les previsions del capítol II del títol II d'aquest llibre, la policia judicial ha de practicar en el temps imprescindible i, en tot cas, durant el temps de la detenció, les diligències següents:

1a. Sens perjudici de reclamar els auxilis a què es refereix l'ordinal primer de l'article 770, ha de sol·licitar del facultatiu o del personal sanitari que atengui l'ofès una còpia de l'informe relatiu a l'assistència prestada per adjuntar-la a l'atestat policial. Així mateix, ha de sol·licitar la presència del metge forense quan la persona que hagi de ser reconeguda no es pugui desplaçar al jutjat de guàrdia dins del termini que preveu l'article 799.

2a. Ha d'informar la persona a qui s'atribueixi el fet, fins i tot en el cas de no detenir-la, del dret que té de comparèixer davant del jutjat de guàrdia assistit d'un advocat. Si l'interessat no manifesta expressament la voluntat de comparèixer assistit d'un advocat, la policia judicial ha de reclamar del col·legi d'advocats la designació d'un lletrat d'ofici.

3a. Ha de citar la persona que sigui denunciada en l'atestat policial per comparèixer al jutjat de guàrdia el dia i a l'hora que se li assenyali, quan no hagi estat detinguda. S'ha d'advertir la persona citada de les conseqüències de no comparèixer a la citació policial davant del jutjat de guàrdia.

4a. També ha de citar els testimonis perquè compareguin al jutjat de guàrdia el dia i a l'hora que se'ls indiqui, i els ha d'advertir de les conseqüències de no comparèixer a la citació policial

373. Capítol redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

374. Article redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

al jutjat de guàrdia. No és necessària la citació de membres de les forces i cossos de seguretat que hagin intervingut en l'atestat quan la seva declaració ja hi consti.³⁷⁵

5a. Ha de citar per al mateix dia i hora les entitats a les quals es refereix l'article 117 del Codi penal, en el cas que hi consti la seva identitat.

6a. Ha de remetre a l'Institut de Toxicologia, a l'institut de medicina legal o al laboratori corresponent les substàncies intervingudes l'anàlisi de les quals sigui pertinent. Aquestes entitats han de fer-ne immediatament l'anàlisi sol·licitada i n'han de trametre el resultat al jutjat de guàrdia pel mitjà més ràpid i, en tot cas, abans del dia i l'hora en què s'hagin citat les persones indicades a les regles anteriors. Si no és possible la tramesa de l'anàlisi en el termini esmentat, la mateixa policia judicial pot practicar aquesta anàlisi, sens perjudici del degut control judicial d'aquesta.

7a. La pràctica dels controls d'alcoholèmia s'ha d'ajustar al que estableix la legislació de seguretat viària. Això no obstant, quan es practiqui una anàlisi de sang o una altra d'anàloga, s'ha de requerir el personal sanitari que la faci que en trameti el resultat al jutjat de guàrdia pel mitjà més ràpid i, en tot cas, abans del dia i l'hora de la citació a què es refereixen les regles anteriors.

8a. Si no és possible la tramesa al jutjat de guàrdia d'algun objecte que hagi de ser taxat, s'ha de sol·licitar immediatament la presència del perit o del servei corresponent perquè l'examini i n'emeti un informe pericial. Aquest informe pot ser emès oralment davant del jutjat de guàrdia.

2. Per fer les citacions a què es refereix l'apartat anterior, la policia judicial ha de fixar el dia i l'hora de la compareixença coordinadament amb el jutjat de guàrdia. A aquest efecte, el Consell General del Poder Judicial, d'acord amb el que estableix l'article 110 de la Llei orgànica del poder judicial, ha de dictar els reglaments oportuns per a l'ordenació dels serveis de guàrdia dels

375. Apartat 1, regla 4a, redactat de confomitat amb la disposició final 1a.2.m de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

jutjats d'instrucció en relació amb la pràctica d'aquestes citacions, coordinadament amb la policia judicial.

3. Si la urgència ho requereix, les citacions es poden fer per qualsevol mitjà de comunicació, fins i tot verbalment, sens perjudici de deixar constància del contingut a l'acta pertinent.

4. A l'efecte de l'aplicació del procediment que regula aquest títol, quan la policia judicial tingui esment de la comissió d'un fet vinculable a alguna de les circumstàncies que preveu l'apartat 1 de l'article 795, respecte del qual, no havent estat detingut ni localitzat el presumpte responsable, sigui tanmateix previsible la seva ràpida identificació i localització, ha de continuar les investigacions iniciades, que s'han de fer constar en un únic atestat, el qual s'ha d'enviar al jutjat de guàrdia tan aviat com el presumpte responsable sigui detingut o citat d'acord amb el que preveuen els apartats anteriors, i, en qualsevol cas, dins els cinc dies següents. En aquests casos la instrucció de la causa correspon en exclusiva al jutjat de guàrdia que hagi rebut l'atestat.

El que disposa aquest apartat s'entén sens perjudici de donar a conèixer immediatament al jutge de guàrdia i al Ministeri Fiscal la comissió del fet i la continuació de les investigacions perquè en tinguin la deguda constància.³⁷⁶

376. Apartat 4 afegit per la disposició final 1a.2.n de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

CAPÍTOL III. De les diligències urgents davant el jutjat de guàrdia³⁷⁷

Article 797³⁷⁸

1. El jutjat de guàrdia, després de rebre l'atestat policial, junt amb els objectes, els instruments i les proves que, si s'escau, l'acompanyin, ha d'incoar, si és procedent, diligències urgents. Contra aquesta interlocutòria no s'hi pot interposar cap recurs. Sens perjudici de les altres funcions que té encomanades, ha de practicar, quan siguin pertinents, les diligències següents, en l'ordre que consideri més convenient o que les circumstàncies aconsellin, amb la participació activa del Ministeri Fiscal.³⁷⁹

1a. Ha de reclamar pel mitjà més ràpid els antecedents penals del detingut o la persona imputada.

2a. Si és necessari per a la qualificació jurídica dels fets imputats:

a) Ha de reclamar, si no els ha rebut, els informes pericials sol·licitats per la policia judicial.

b) Ha d'ordenar, quan sigui pertinent i proporcionat, que el metge forense, si no ho ha fet abans, examini les persones que hagin comparegut a presència judicial i n'emeti l'informe pericial corresponent.

c) Ha d'ordenar que un perit taxi els béns o objectes presos o intervinguts i posats a disposició judicial, si no s'ha fet abans.

377. Capítol redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

378. Article redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

379. Apartat 1, paràgraf 1r, redactat de conformitat amb l'article 4.4 de la Llei orgànica 13/2003, de 24 d'octubre, de reforma de la Llei d'enjudiciament criminal en matèria de presó provisional (BOE núm. 257, de 27 d'octubre, i suplement en català núm. 21, d'1 de novembre).

3a. Ha de prendre declaració al detingut posat a disposició judicial o a la persona que, resultant imputada pels termes de l'atestat, hagi comparegut a la citació policial, en els termes que preveu l'article 775. Davant la falta de compareixença de l'imputat a la citació policial davant el jutjat de guàrdia, aquest pot aplicar el que preveu l'article 487.

4a. Ha de prendre declaració als testimonis citats per la policia judicial que hagin comparegut. Davant la falta de compareixença de qualsevol testimoni a la citació policial davant el jutjat de guàrdia, aquest pot aplicar el que preveu l'article 420.

5a. Ha de donar, si escau, les informacions que preveu l'article 776.³⁸⁰

6a. Ha de practicar el reconeixement en roda de l'imputat, si és pertinent i el testimoni ha comparegut.

7a. Ha d'ordenar, si ho considera necessari, l'acarament entre testimonis, entre testimonis i imputats o imputats entre si.

8a. Ha d'ordenar la citació, fins i tot verbal, de les persones que consideri necessari que compareguin davant seu. A aquest efecte no escau la citació de membres de les forces i cossos de seguretat que hagin intervingut en l'atestat la declaració dels quals ja hi consti, llevat que, excepcionalment i mitjançant una resolució motivada, consideri imprescindible la seva nova declaració abans d'adoptar alguna de les resolucions que preveu l'article següent.³⁸¹

9a. Ha d'ordenar la pràctica de qualsevol diligència pertinent que es pugui portar a cap a l'acte o dins del termini que estableix l'article 799.

2. Quan, per raó del lloc de residència d'un testimoni o d'una víctima o per un altre motiu, calgui témer raonablement que una prova no es podrà practicar en el judici oral, o podrà motivar-ne la

380. Apartat 1, regla 5a, redactat de conformitat amb la disposició final 1a.2.ª de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

381. Apartat 1, regla 8a, redactat de conformitat amb la disposició final 1a.2.ª de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

suspensió, el jutge de guàrdia l'ha de practicar immediatament assegurant, en tot cas, la possibilitat de contradicció de les parts.

Aquesta diligència s'ha de documentar en un suport apte per a l'enregistrament i la reproducció del so i de la imatge o per mitjà d'una acta autoritzada pel secretari judicial, amb indicació dels intervinents.

A l'efecte de valorar-la com a prova en una sentència, la part a qui interessi ha d'instar en el judici oral la reproducció de l'enregistrament o la lectura literal de la diligència, en els termes de l'article 730.

3. L'advocat designat per a la defensa també té habilitació legal per a la representació del seu defensat en totes les actuacions que es facin davant del jutge de guàrdia.

Per garantir l'exercici del dret de defensa, el jutge, una vegada incoades diligències urgents, ha de disposar que se li traslladi una còpia de l'atestat i de totes les actuacions que s'hagin dut a terme o que es duguin a terme al jutjat de guàrdia.³⁸²

Article 797 bis³⁸³

1. Posat que la competència correspongui al jutjat de violència sobre la dona, les diligències i resolucions assenyalades als articles anteriors s'han de practicar i adoptar durant les hores d'audiència.

2. La policia judicial ha de fer les citacions a què es refereix l'article 796, davant el jutjat de violència sobre la dona, el dia hàbil més pròxim, entre els que es fixin per reglament.

No obstant això, el detingut, si n'hi ha, s'ha de posar a disposició del jutjat d'instrucció de guàrdia, únicament a l'efecte de regularitzar la seva situació personal, quan no sigui possible

382. Apartat 3 redactat de conformitat amb l'article 2.113 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

383. Article afegit per l'article 54 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere (BOE núm. 313, de 29 de desembre, i suplement en català núm. 1, d'1 de gener de 2005).

la presentació davant el jutjat competent de violència sobre la dona.

3. Per fer les citacions abans esmentades, la policia judicial ha de fixar el dia i l'hora de la compareixença coordinadament amb el jutjat de violència sobre la dona. A aquest efecte, el Consell General del Poder Judicial, d'acord amb el que estableix l'article 110 de la Llei orgànica del poder judicial, ha de dictar els reglaments oportuns per assegurar aquesta coordinació.

Article 798³⁸⁴

1. A continuació, el jutge ha d'oïr les parts personades i el Ministeri Fiscal sobre quina de les resolucions que preveu l'apartat següent escau adoptar. A més, les parts acusadores i el Ministeri Fiscal poden sol·licitar qualsevol mesura cautelar contra l'imputat o, si s'escau, contra el responsable civil, sens perjudici de les que s'hagin pogut adoptar abans.

2. El jutge de guàrdia ha de dictar una resolució amb algun d'aquests continguts:

1r. En el cas que consideri suficients les diligències practicades, ha de dictar una interlocutòria en forma oral, que s'ha de documentar i no és susceptible de cap recurs, en què ordeni seguir el procediment del capítol següent, llevat que consideri procedent alguna de les decisions que preveuen les regles 1a i 3a de l'apartat 1 de l'article 779, cas en què ha de dictar la interlocutòria corresponent. Si el jutge de guàrdia reputa falta el fet que hagi donat lloc a la formació de les diligències, l'ha d'enjudiciar de forma immediata d'acord amb el que preveu l'article 963.³⁸⁵

2n. En el cas que consideri insuficients les diligències practicades, ha d'ordenar que el procediment continuï com a diligèn-

384. Article redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

385. Apartat 2.1r redactat de conformitat amb la disposició final 1a.2.p de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

cies prèvies del procediment abreujat. El jutge ha d'assenyalar motivadament quines són les diligències que cal practicar per concloure la instrucció de la causa o les circumstàncies que ho fan impossible.

3. Quan el jutge de guàrdia dicti la interlocutòria en què disposi alguna de les decisions que preveuen els tres primers ordinals de l'apartat 1 de l'article 779, hi ha d'ordenar el que escaigui sobre l'adopció de mesures cautelars respecte de l'imputat i, si s'escau, respecte del responsable civil. Contra el pronunciament del jutge sobre mesures cautelars, escauen els recursos que preveu l'article 766. Quan el jutge de guàrdia dicti una interlocutòria en forma oral en què ordeni la continuació del procediment, sobre l'adopció de mesures cautelars cal atènr-se al que disposa l'apartat 1 de l'article 800.

4. Així mateix, ha d'ordenar, si escau, la devolució d'objectes intervinguts.

Article 799³⁸⁶

1. Les diligències i resolucions que assenyalen els articles anteriors s'han de practicar i adoptar durant el servei de guàrdia del jutjat d'instrucció.

2. No obstant el que s'ha disposat, en els partits judicials en què el servei de guàrdia no sigui permanent i tingui una durada superior a vint-i-quatre hores, el jutge pot prorrogar el termini que estableix l'apartat anterior per un període addicional de setanta-dues hores en les actuacions en les quals l'atestat s'hagi rebut dins de les quaranta-vuit anteriors a l'acabament del servei de guàrdia.

386. Article redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

Capítol IV. De la preparació del judici oral³⁸⁷

Article 800³⁸⁸

1. Quan el jutge de guàrdia hagi disposat continuar aquest procediment, en el mateix acte ha d'oïr el Ministeri Fiscal i les parts personades perquè es pronunciïn sobre si és procedent l'obertura del judici oral o el sobreseïment i perquè, si s'escau, sol·licitin l'adopció de mesures cautelars o es ratifiquin en el que han sol·licitat. En tot cas, si el Ministeri Fiscal i l'acusador particular, si n'hi ha, en sol·liciten el sobreseïment, el jutge ha de procedir d'acord amb el que preveu l'article 782. Quan el Ministeri Fiscal o l'acusació particular sol·licitin l'obertura del judici oral, el jutge de guàrdia ha de procedir d'acord amb el que preveu l'apartat 1 de l'article 783, i resoldre mitjançant una interlocutòria el que sigui procedent. Quan es disposi l'obertura del judici oral, ha de dictar en forma oral una interlocutòria motivada, que s'ha de documentar i contra la qual no es pot recórrer.

2. Un cop obert el judici oral, si no s'ha constituït l'acusació particular, el Ministeri Fiscal ha de presentar immediatament el seu escrit d'acusació, o ha de formular-la oralment. L'acusat, a la vista de l'acusació formulada, pot prestar-hi la conformitat en el mateix acte d'acord amb el que disposa l'article següent. Si no és així, ha de presentar immediatament el seu escrit de defensa o ha de formular-la oralment, i llavors el secretari del jutjat de guàrdia ha de citar les parts sense fer més tràmits per a la celebració del judici oral.

Si l'acusat sol·licita que es concedeixi un termini per a la presentació de l'escrit de defensa, el jutge l'ha de fixar prudencial-

387. Capítol redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

388. Article redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

ment dins dels cinc dies següents, ateses les circumstàncies del fet imputat i les dades restants que s'hagin posat de manifest en la investigació, i a l'acte el secretari judicial ha de citar les parts per a la celebració del judici oral i citar a termini l'acusat i, si s'escau, el responsable civil perquè presentin els seus escrits davant de l'òrgan competent per a l'enjudiciament.³⁸⁹

3. El secretari del jutjat de guàrdia ha de fer l'assenyalament per a la celebració del judici oral en la data més pròxima possible i, en tot cas, dins dels quinze dies següents, els dies i a les hores predefinits amb aquesta finalitat en els òrgans judicials enjudiciadors i ajustant-se al que disposa l'article 785.2 d'aquesta Llei. A aquest efecte, el Consell General del Poder Judicial, d'acord amb el que estableix l'article 110 de la Llei orgànica del poder judicial, ha de dictar els reglaments oportuns per a l'ordenació, coordinadament amb el Ministeri Fiscal, dels assenyalaments de judicis orals que facin els jutjats de guàrdia davant dels jutjats penals.

També s'ha de disposar la pràctica de les citacions proposades pel Ministeri Fiscal, de les quals el secretari judicial ha de dur a terme a l'acte les que siguin possibles, sens perjudici de la decisió que sobre l'admissió de proves adopti l'òrgan enjudiciador.³⁹⁰

4. Si s'ha constituït una acusació particular que hagi sol·licitat l'obertura del judici oral i així ho ha disposat el jutge de guàrdia, aquest ha de citar a l'acte l'acusació i el Ministeri Fiscal perquè presentin els seus escrits dins d'un termini improrrogable i no superior a dos dies. Presentats aquests escrits davant del mateix jutjat, aquest ha de procedir immediatament de conformitat amb el que disposa l'apartat 2.

5. Si el Ministeri Fiscal no presenta el seu escrit d'acusació en el moment que estableix l'apartat 2 o en el termini que estableix l'apartat 4, respectivament, el jutge, sens perjudici de citar en tot

389. Apartat 2 redactat de conformitat amb l'article 2.114 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

390. Apartat 3 redactat de conformitat amb l'article 2.114 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

cas els directament ofesos i perjudicats coneguts, en els termes que preveu l'apartat 2 de l'article 782, ha de requerir immediatament el superior jeràrquic del fiscal perquè, en el termini de dos dies, presenti l'escrit que sigui procedent. Si el superior jeràrquic tampoc no presenta l'escrit esmentat dins del termini, s'entén que no demana l'obertura de judici oral i que en considera procedent el sobreseïment lliure.

6. Una vegada rebut l'escrit de defensa o preclòs el termini per presentar-lo, l'òrgan enjudiciador ha de procedir d'acord amb el que preveu l'apartat 1 de l'article 785, excepte en el que preveu per a l'assenyalament i les citacions que ja s'hagin practicat.

7. En tot cas, les parts poden sol·licitar al jutjat de guàrdia, que així ho ha de disposar, la citació de testimonis o perits que tinguin la intenció de proposar per a l'acte del judici, sens perjudici de la decisió que sobre l'admissió de proves adopti l'òrgan enjudiciador.

Article 801³⁹¹

1. Sens perjudici de l'aplicació en aquest procediment de l'article 787, l'acusat pot prestar la conformitat davant el jutjat de guàrdia, i aquest dictar sentència de conformitat, quan hi concorrin els requisits següents:

1r. Que no s'hagi constituït l'acusació particular i el Ministeri Fiscal hagi sol·licitat l'obertura del judici oral i, disposada així pel jutge de guàrdia, aquell hagi presentat a l'acte l'escrit d'acusació.

2n. Que els fets objecte d'acusació hagin estat qualificats de delictes castigats amb una pena de fins a tres anys de presó, amb una pena de multa de qualsevol quantia o amb una altra pena de naturalesa diferent la durada de la qual no excedeixi els deu anys.

3r. Que, tractant-se d'una pena privativa de llibertat, la pena sol·licitada o la suma de les penes sol·licitades no superi, reduïda en un terç, els dos anys de presó.

391. Article redactat de conformitat amb la disposició final 1a.1.k de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

2. Dins de l'àmbit definit en l'apartat anterior, el jutjat de guàrdia ha de dur a terme el control de la conformitat prestada en els termes que preveu l'article 787 i, si escau, ha de dictar oralment una sentència de conformitat, que s'ha de documentar d'acord amb el que preveu l'apartat 2 de l'article 789, en la qual ha d'imposar la pena sol·licitada reduïda en un terç, encara que suposi la imposició d'una pena inferior al límit mínim que preveu el Codi penal. Si el fiscal i les parts personades expressen la decisió de no recórrer-hi, el jutge, en el mateix acte, ha de declarar oralment la fermesa de la sentència i, si la pena imposada és privativa de llibertat, ha de resoldre el que sigui procedent sobre la suspensió o la substitució.

3. Per ordenar, si escau, la suspensió de la pena privativa de llibertat n'hi ha prou, als efectes del que disposa l'article 81.3a del Codi penal, amb el compromís de l'acusat de satisfer les responsabilitats civils que s'hagin originat en el termini prudencial que fixi el jutjat de guàrdia. Així mateix, en els casos en què, de conformitat amb l'article 87.1.1a del Codi penal, calgui un certificat suficient per part d'un centre o servei públic o privat degudament acreditat o homologat del fet que l'acusat està deshabituat o sotmès a tractament per a aquesta finalitat, per acceptar la conformitat i disposar la suspensió de la pena privativa de llibertat n'hi ha prou amb el compromís de l'acusat d'obtenir aquest certificat en el termini prudencial que fixi el jutjat de guàrdia.

4. Un cop dictada sentència de conformitat i practicades les actuacions a què es refereix l'apartat 2, el jutge de guàrdia ha de disposar el que sigui procedent sobre la posada en llibertat o l'empresonament del condemnat i ha de fer els requeriments que se'n derivin; tot seguit el secretari judicial ha de remetre les actuacions juntament amb la sentència redactada al jutjat penal que correspongui, que n'ha de continuar l'execució.³⁹²

392. Apartat 4 redactat de conformitat amb l'article 2.115 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

5. Si hi ha acusador particular en la causa, l'acusat, en el seu escrit de defensa, pot prestar la conformitat amb la més greu de les acusacions segons el que preveuen els apartats anteriors.

CAPÍTOL V. Del judici oral i de la sentència³⁹³

Article 802³⁹⁴

1. El judici oral s'ha de desenvolupar en els termes que preveuen els articles 786 a 788.

2. En cas que, per un motiu just valorat pel jutge, no es pugui celebrar el judici oral el dia assenyalat, o que no es pugui concloure en un sol acte, ha d'assenyalar data per a la celebració o continuació el dia més immediat possible i, en tot cas, dins dels quinze següents, tenint en compte les necessitats de l'agenda programada d'assenyalaments i les altres circumstàncies que conté l'article 182.4 de la Llei d'enjudiciament civil i l'article 785 d'aquesta Llei, cosa que s'ha de fer saber als interessats.³⁹⁵

3. La sentència s'ha de dictar dins dels tres dies següents a l'acabament de la vista, en els termes que preveu l'article 789.

393. Capítol redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

394. Article redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

395. Apartat 2 redactat de conformitat amb l'article 2.116 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

CAPÍTOL VI. De la impugnació de la sentència³⁹⁶

Article 803³⁹⁷

1. Contra la sentència dictada pel jutjat penal s'hi pot interposar un recurs d'apel·lació, que s'ha de substanciar d'acord amb el que preveuen els articles 790 a 792, amb les especialitats següents:

1a. El termini per presentar l'escrit de formalització és de cinc dies.

2a. El termini de les altres parts per presentar l'escrit d'al·legacions és de cinc dies.

3a. La sentència s'ha de dictar dins dels tres dies següents a la celebració de la vista, o bé dins dels cinc dies següents a la recepció de les actuacions, si no se celebra vista.

4a. La tramitació i la resolució d'aquests recursos d'apel·lació tenen caràcter preferent.

2. Respecte de les sentències dictades en absència de l'acusat cal atènyer-se al que disposa l'article 793.

3. Tan aviat com la sentència esdevingui ferma s'ha de procedir a executar-la, d'acord amb les regles generals i a les especials de l'article 794.

396. Capítol redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

397. Article redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

TÍTOL IV. Del procediment per delictes d'injúria i calúmnia contra particulars

Article 804

No s'ha d'admetre cap querella per injúria o calúmnia inferides a particulars si no es presenta un certificat d'haver celebrat el querellant un acte de conciliació amb el querellat o d'haver-ho intentat sense efecte.

Article 805

Si la querella és per injúria o calúmnia fetes al judici, cal acreditar, a més, l'autorització del jutge o del tribunal davant el qual s'hagi inferit.

Aquesta autorització no s'estima prova suficient de la imputació.

Article 806

Si la injúria i la calúmnia s'han inferit per escrit, s'ha de presentar, si és possible, el document que la contingui.

Article 807

Quan es tracti d'injúries o calúmnies inferides per escrit, un cop l'hagi reconegut la persona responsable legalment i s'hagi comprovat si hi ha hagut o no la publicitat a què fa referència l'article respectiu del Codi penal, s'ha de donar per acabat el sumari, després del processament del querellat.

Article 808³⁹⁸

Si es tracta d'injúries o calúmnies inferides verbalment, un cop presentada la querella, el jutge instructor ha de manar convocar a

398. Article redactat de conformitat amb l'article 2.117 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

judici verbal el querellant, el querellat i els testimonis que puguin donar raó dels fets, i el secretari judicial ha d'assenyalar dia i hora per a la celebració del judici.

Article 809

El judici s'ha de celebrar dins dels tres dies següents al de la presentació de la querella davant del jutge instructor a qui correspongui conèixer-ne.

Si hi ha una causa justa i es fa constar per mitjà d'un certificat del secretari, es pot ampliar fins a vuit dies el termini per celebrar el judici verbal.

Article 810

De les regles que estableixen els tres articles anteriors se n'exceptuen les injúries adreçades contra funcionaris públics sobre fets concernents a l'exercici del seu càrrec, així com també la calúnnia, quan els acusats manifestin que volen provar abans del judici oral la certesa de la imputació injuriosa o del fet criminal que hagin imputat.

Tant en un cas i com en l'altre no es pot donar per acabat el sumari fins que el querellant determini amb tota precisió i claredat els fets i les circumstàncies de la imputació, perquè el processat pugui preparar les seves proves i subministrar-les en el judici oral. Si no ho fa en el termini que el jutge li assenyali, s'ha de donar per acabat el sumari, tenint en compte la seva falta o omissió perquè no perjudiqui l'acusat.

Article 811

El qui es querelli per injúria o calúnnia ha d'adjuntar una còpia de la querella, que s'ha de lliurar al querellat al moment de ser citat per al judici.

Article 812

Un cop s'hagi celebrat el judici el dia assenyalat i el querellant hagi presentat les proves dels fets que constitueixin la injúria o

la calúmnia verbal, el jutge ha de disposar el que correspongui respecte al processament del querellat i, seguidament, donar per acabat el sumari.

Article 813

No s'han d'admetre testimonis de referència en les causes per injúria o calúmnia fetes de paraula.

Article 814

L'absència del querellat no suspèn la celebració ni la resolució del judici, sempre que resulti haver estat citat en forma legal.

Article 815³⁹⁹

Les sessions del judici s'han de documentar en l'acta d'acord amb el que disposa l'article 743 d'aquesta Llei.

TÍTOL V. Del procediment per delictes comesos per mitjà de la impremta, el gravat o un altre mitjà mecànic de publicació

Article 816

Tan bon punt s'iniciï un procediment per un delicte comès per mitjà de la impremta, la gravació o un altre mitjà mecànic de publicació, el jutge o el tribunal ha de disposar el segrest dels exemplars de l'imprès o de l'estampa on es trobin i del motlle d'aquesta.⁴⁰⁰

399. Article redactat de conformitat amb l'article 2.118 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

400. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 2.119 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Així mateix, immediatament s'ha de descobrir qui ha estat l'autor real de l'escrit o estampa amb la publicació de la qual s'ha comès el delictes.

Article 817

Si l'escrit o estampa s'ha publicat en un diari, bé en el text d'aquest, bé en un full a part, s'ha de prendre declaració, per esbrinar qui n'ha estat l'autor, al director o als redactors del diari i al cap o regent de l'establiment tipogràfic en què s'hagi fet la impressió o el gravat.

Per a això s'ha de reclamar l'original a qualsevol de les persones que el tingui en el seu poder, la qual, si no el posa a disposició del jutge, ha de manifestar la persona a qui l'ha lliurat.

Article 818

Si el delictes s'ha comès per mitjà de la publicació d'un escrit o d'una estampa solts, s'ha de prendre la declaració indicada a l'article anterior al cap i als dependents de l'establiment en què s'hagi fet la impressió o estampació.

Article 819

Quan no es pugui esbrinar qui és l'autor real de l'escrit o estampa, o quan perquè es trobi domiciliat a l'estranger o per qualsevol altra causa de les que especifica el Codi penal no pugui ser perseguit, s'ha de dirigir el procediment contra les persones subsidiàriament responsables, per l'ordre que estableix l'article respectiu del Codi esmentat.

Article 820

No n'hi ha prou amb la confessió d'un suposat autor perquè sigui tingut com a tal i perquè no es dirigeixi el procediment contra altres persones, si de les circumstàncies d'aquell o de les del delictes en resulten indicis suficients per creure que el confès no va ser l'autor real de l'escrit o estampa publicats.

Però un cop dictada sentència ferma en contra dels responsables subsidiàriament, no es pot obrir cap nou procediment contra el responsable principal si s'arriba a conèixer.

Article 821

Si durant el curs de la causa apareix alguna persona que, per l'ordre que estableix l'article respectiu del Codi penal, hagi de respondre criminalment del delictes abans que el processat, s'ha de sobreseure la causa respecte a aquest i dirigir el procediment contra aquella persona.

Article 822

Només es consideren com a instruments o efectes del delictes els exemplars impresos de l'escrit o estampa i el motllo d'aquesta.

Article 823

Units a la causa l'impres, el gravat o un altre mitjà mecànic de publicació que hagi servit per a la comissió del delictes, i descobert l'autor o la persona subsidiàriament responsable, s'ha de donar per acabat el sumari.

Article 823 bis⁴⁰¹

Les normes d'aquest títol també són aplicables a l'enjudiciament dels delictes comesos a través de mitjans sonors o fotogràfics, difosos per escrit, ràdio, televisió, cinematògraf o altres de similars.

Els jutges, en iniciar el procediment, poden disposar, segons els casos, el segrest de la publicació o la prohibició de difondre o projectar el mitjà a través del qual es va produir l'activitat delictiva.

401. Article afegit per l'article 1.2 de la Llei orgànica 8/2002, de 24 d'octubre, complementària de la Llei de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

Contra aquesta resolució s'hi pot interposar directament un recurs d'apel·lació, que ha de ser resolt en el termini de cinc dies.

TÍTOL VI. Del procediment per a l'extradició

Article 824

Els fiscals de les audiències i el del Tribunal Suprem, cadascun en el seu cas i lloc, han de demanar que el jutge o el tribunal proposi al Govern que sol·liciti l'extradició dels processats o condemnats per sentència ferma, quan sigui procedent d'acord amb el dret.

Article 825

Perquè es pugui demanar o proposar l'extradició, és un requisit necessari que s'hagi dictat una interlocutòria motivada de presó o que hagi recaigut una sentència ferma contra els acusats a què es refereixi.

Article 826

Només es pot demanar o proposar l'extradició:

1r. Dels espanyols que, havent delinquit a Espanya, s'hagin refugiat en un país estranger.

2n. Dels espanyols que, havent atemptat a l'estranger contra la seguretat exterior de l'Estat, s'hagin refugiat en un país diferent d'aquell en què van delinquir.

3r. Dels estrangers que, havent de ser jutjats a Espanya, s'hagin refugiat en un país que no sigui el seu.

Article 827

És procedent la petició d'extradició:

1r. En els casos que determinin els tractats vigents amb la potència en territori de la qual es trobi l'individu reclamat.

2n. A falta d'un tractat, en els casos en què l'extradició sigui procedent segons el dret escrit o consuetudinari vigent en el territori a la nació del qual es demani l'extradició.

3r. Si no es donen els dos casos anteriors, quan l'extradició sigui procedent segons el principi de reciprocitat.

Article 828

El jutge o el tribunal que conegui de la causa en què estigui processat el reu absent en territori estranger és el competent per demanar-ne l'extradició.

Article 829

El jutge o el tribunal que conegui de la causa ha de disposar d'ofici o a instància de part, en una resolució fonamentada, que es demani l'extradició des del moment en què sigui procedent per l'estat del procés i pel seu resultat, d'acord amb qualsevol dels números dels articles 826 i 827.

Article 830

Contra la interlocutòria que disposi o denegui demanar l'extradició s'hi pot interposar el recurs d'apel·lació, si l'ha dictat un jutge d'instrucció.

Article 831

La petició d'extradició s'ha de fer en forma de suplicatori adreçat al ministre de Gràcia i Justícia.

Se n'exceptua el cas en què, pel tractat vigent amb la nació en territori de la qual es trobi el processat, el jutge o el tribunal que conegui de la causa pugui demanar directament l'extradició.

Article 832

Amb el suplicatori o comunicació que s'hagin d'expedir, segons el que disposa l'article anterior, s'ha de trametre un testimoniatge en què s'insereixi literalment la interlocutòria d'extradició, i en

relació amb això la pretensió o el dictamen fiscal en què s'hagi sol·licitat, i totes les diligències de la causa necessàries per justificar la procedència de l'extradició d'acord amb el número corresponent de l'article 826 en què es fonamenta.

Article 833

Quan l'extradició s'hagi de demanar per conducte del ministre de Gràcia i Justícia, se li han de trametre el suplicatori i el testimoniatge per mitjà del president de l'audiència respectiva.

Si el tribunal que coneix de la causa és el Suprem o la seva Sala Segona, aquests documents s'han de trametre per mitjà del president del Tribunal esmentat.

TÍTOL VII. Del procediment contra reus absents

Article 834

S'ha de declarar rebel el processat que en el termini fixat en la requisitòria no comparegui, o que no sigui trobat ni presentat davant del jutge o el tribunal que conegui de la causa.

Article 835

Ha de ser cridat i buscat per requisitòria:

1r. El processat que en anar a notificar-se-li qualsevol resolució judicial no sigui trobat al seu domicili per haver-se'n absentat, si se n'ignora el parador, i el qui no tingui domicili conegut. El qui practiqui la diligència ha d'interrogar sobre el lloc en què es trobi el processat la persona amb qui aquesta diligència s'hagi d'entendre, d'acord amb el que disposa l'article 172 d'aquesta Llei.

2n. El qui hagi fugit de l'establiment en què es trobi detingut o pres.

3r. El qui, trobant-se en llibertat provisional, deixi de compareixer a la presència judicial el dia que tingui assenyalat per fer-ho o quan hi sigui cridat.

Article 836

Immediatament després que un processat es trobi en qualsevol dels casos de l'article anterior, el jutge o el tribunal que conegui de la causa ha de manar que s'expedeixin requisitòries per a la seva crida i cerca.

Article 837

La requisitòria ha d'indicar totes les circumstàncies que esmenta l'article 513, excepte l'última, quan no s'hagi disposat la presó o detenció del processat, i a més les següents:

1a. La del número de l'article 835 que doni lloc a l'expedició de la requisitòria.

2a. El termini dins del qual el processat absent s'ha de presentar, sota l'advertència que altrament serà declarat rebel i l'afectarà el perjudici que li correspongui d'acord amb la llei.

Article 838

La requisitòria s'ha de trametre als jutges, publicar als diaris i afixar als llocs públics que esmenta l'article 512, i unir a les actuacions l'original i un exemplar de cada diari en què s'hagi publicat.

Article 839

Transcorregut el termini de la requisitòria sense que l'absent hagi comparegut o sense que hagi estat presentat, ha de ser declarat rebel.

Article 840

Si la causa està en sumari, s'ha de continuar fins que el jutge o el tribunal competent el declarin acabat, suspendre'n després el curs i arxivar les actuacions i les peces de convicció que es puguin conservar i no siguin d'un tercer irresponsable.

Article 841

Si en ser declarat en rebel·lia el processat es troba pendent el judici oral, aquest s'ha de suspendre i s'han d'arxivar les actuacions.

Article 842

Si són dos o més els processats i no tots han estat declarats en rebel·lia, s'ha de suspendre el curs de la causa respecte als rebels fins que siguin trobats i continuar respecte als altres.

Article 843

En qualsevol dels casos dels tres articles anteriors, en la interlocutòria de suspensió s'ha de reservar a la part ofesa pel delictes l'acció que li correspongui per a la restitució de la cosa, la reparació del dany i la indemnització de perjudicis, a fi que pugui exercitar-la, independentment de la causa, per la via civil contra els que en siguin responsables; a aquest efecte no s'han d'alçar els embargaments fets, ni s'han de cancel·lar les fiances prestades.

Article 844

Quan la causa s'arxivi perquè tots els processats estan en rebel·lia, s'ha de manar que es tornin als propietaris que no resultin responsables civilment ni criminalment del delictes els efectes o instruments d'aquest o les altres peces de convicció que s'hagin recollit durant la causa; ara bé, abans de fer-se la devolució el secretari ha d'estendre una diligència en què consignar una descripció minuciosa de tot el que es torni.

Així mateix s'ha de dur a terme el reconeixement pericial que s'hauria de practicar si la causa continués el curs ordinari.

Per a la devolució dels efectes i peces de convicció pertanyents a un tercer irresponsable, s'ha d'observar el que disposen els articles 634 i 635.

Article 845

Si el reu ha fugit o s'ha ocultat després de notificada la sentència i està pendent el recurs de cassació, aquest s'ha de substanciar fins a definitiva, i el secretari judicial ha de sol·licitar que es designi al rebel un advocat i un procurador d'ofici.⁴⁰²

La sentència que recaigui és ferma.

El mateix s'esdevé si, havent-se absentat o ocultat el reu després d'haver-li estat notificada la sentència, hi interposen el recurs la seva representació o el Ministeri Fiscal després de la seva absència o ocultació.

Article 846⁴⁰³

Quan el declarat rebel en els casos dels articles 840 i 841 es presenti o sigui trobat, el jutge o el tribunal ha d'obrir novament la causa per continuar-la segons l'estat en què es trobi.

402. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 2.120 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

403. Article redactat de conformitat amb l'article 2.121 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

LLIBRE V. Dels recursos d'apel·lació, cassació i revisió⁴⁰⁴

TÍTOL I. Del recurs d'apel·lació contra les sentències i determinades interlocutòries⁴⁰⁵

Article 846 bis a⁴⁰⁶

Contra les sentències dictades, en l'àmbit de l'audiència provincial i en primera instància, pel magistrat president del tribunal del jurat, s'hi pot apel·lar davant la sala civil i penal del tribunal superior de justícia de la comunitat autònoma corresponent.

També es pot apel·lar contra les interlocutòries dictades pel magistrat president del tribunal del jurat [*incís derogat*]⁴⁰⁷ que es dictin per resoldre les qüestions a què fa referència l'article 36 de la Llei orgànica del tribunal del jurat, així com en els casos que esmenta l'article 676 d'aquesta Llei.

La sala civil i la penal es componen, per conèixer d'aquest recurs, de tres magistrats.

Article 846 bis b⁴⁰⁸

Hi poden interposar el recurs tant el Ministeri Fiscal com el condemnat i les altres parts, dins dels deu dies següents a l'última notificació de la sentència.

404. Rúbrica redactada de conformitat amb la disposició final 2a.13 de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig).

405. Títol afegit per la disposició final 2a.14 de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig).

406. Article afegit per la disposició final 2a.14 de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig).

407. Incís *quan decideixin el sobreseïment, de qualsevol tipus, i contra les suprimit* per l'article 2.2 de la Llei orgànica 8/1995, de 16 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 275, de 17 de novembre).

408. Article afegit per la disposició final 2a.14 de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig).

També hi pot recórrer el declarat exempt de responsabilitat criminal si se li imposa una mesura de seguretat o se'n declara la responsabilitat civil d'acord amb el que disposa el Codi penal.⁴⁰⁹

La part que no hagi apel·lat en el termini indicat pot formular apel·lació en el tràmit d'impugnació, però aquest recurs quedarà supeditat al fet que l'apel·lant principal mantingui el seu.⁴¹⁰

Article 846 bis c⁴¹¹

El recurs d'apel·lació ha de fonamentar-se en algun dels motius següents:

a) Que en el procediment o en la sentència s'hagi incorregut en trencament de les normes i garanties processals, que causi indefensió, si s'ha fet l'oportuna reclamació d'esmena. Aquesta reclamació no és necessària si la infracció denunciada implica la vulneració d'un dret fonamental constitucionalment garantit.

A aquests efectes poden al·legar-se, sens perjudici d'altres: els indicats en els articles 850 i 851, entenent les referències als magistrats dels números 5 i 6 d'aquest darrer com a fetes també als jurats; l'existència de defectes en el veredict, bé per parcialitat en les instruccions donades al jurat o defecte en la proposició del seu objecte, sempre que d'això en derivi indefensió, bé perquè hi hagi motius dels que haurien d'haver donat lloc a la devolució al jurat i aquesta no hagi estat ordenada.

b) Que la sentència hagi incorregut en la infracció d'un precepte constitucional o legal en la qualificació jurídica dels fets o en la determinació de la pena, o de les mesures de seguretat o de la responsabilitat civil.

409. Paràgraf 2n afegit per l'article 2.3 de la Llei orgànica 8/1995, de 16 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 275, de 17 de novembre).

410. Paràgraf 3r reordenat per l'article 2.3 de Llei orgànica 8/1995, de 16 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 275, de 17 de novembre).

411. Article afegit per la disposició final 2a.14 de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig).

c) Que s'hagi disposat la dissolució del jurat per inexistència de prova de càrrec, i aquesta petició hagi estat desestimada indegudament.

d) Que s'hagi acordat la dissolució del jurat i no fos procedent fer-ho.

e) Que s'hagi vulnerat el dret a la presumpció d'innocència perquè, atesa la prova practicada en el judici, manqui de tota base raonable la condemna imposada.

En els supòsits de les lletres *a*, *c* i *d*, perquè pugui admetre's a tràmit el recurs, ha d'haver-se formulat la protesta oportuna en el moment de produir-se la infracció denunciada.

Article 846 bis d⁴¹²

El secretari judicial, una vegada conclòs el termini per recórrer, ha de traslladar l'escrit en què s'interposi el recurs d'apel·lació a les altres parts, les quals, en el termini de cinc dies, poden impugnar el recurs o formular un recurs supeditat d'apel·lació. Si l'interposen s'ha de traslladar a les altres parts.

Un cop conclòs el termini de cinc dies sense que s'impugni ni es formuli l'apel·lació supeditada o, si s'escau, un cop traslladat a les altres parts, el secretari judicial les ha de citar totes davant la sala civil i penal del tribunal superior de justícia perquè s'hi personin en el termini de deu dies.

Si l'apel·lant principal no s'hi persona o manifesta que renuncia al recurs, el secretari judicial ha de tornar les actuacions a l'audiència provincial, que ha de declarar ferma la sentència i ha de procedir a executar-la.

412. Article redactat de conformitat amb l'article 2.122 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 846 bis e⁴¹³

Un cop personat l'apel·lant, el secretari judicial ha d'assenyalar dia per a la vista del recurs, a la qual ha de citar les parts personades i, en tot cas, el condemnat i el tercer responsable civil.⁴¹⁴

La vista s'ha de celebrar en audiència pública: ha de començar fent ús de la paraula la part apel·lant, seguida del Ministeri Fiscal si aquest no és el que ha apel·lat, i les altres parts apel·lades.

Si s'ha interposat un recurs supeditat d'apel·lació, aquesta part ha d'intervenir després de l'apel·lant principal, que, si no hi renuncia, pot replicar-li.

Article 846 bis f⁴¹⁵

En els cinc dies següents a la vista s'ha de dictar sentència, la qual, si estima el recurs per alguns dels motius a què fan referència les lletres *a* i *d* de l'article 846 bis *c*, ha d'ordenar tornar la causa a l'audiència provincial per celebrar un nou judici.⁴¹⁶

En els altres supòsits s'ha de dictar la resolució que pertoqui.

413. Article afegit per la disposició final 2a.14 de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig).

414. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 2.123 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

415. Article afegit per la disposició final 2a.14 de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig).

416. Paràgraf 1r redactat, quant a la substitució de la referència a l'article 846 bis 3 per l'article 846 bis c, de conformitat amb l'article 2.4 de la Llei orgànica 8/1995, de 16 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 275, de 17 de novembre).

TÍTOL II. Del recurs de cassació^{417 i 418}

CAPÍTOL I. Del recurs de cassació per infracció de llei i per trencament de forma⁴¹⁹

Secció primera. De la procedència del recurs⁴²⁰

Article 847⁴²¹

És procedent el recurs de cassació per infracció de llei i per trencament de forma contra: a) les sentències dictades per la sala civil i penal dels tribunals superiors de justícia en única o en segona instància; i b) les sentències dictades per les audiències en judici oral i única instància.⁴²²

Article 848⁴²³

Contra les interlocutòries dictades, sia en apel·lació per les sales civil i penal dels tribunals superiors de justícia, sia amb caràcter

417. Títol renumerat per la disposició final 2a.15 de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig).

418. Rúbrica redactada de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

419. Rúbrica redactada de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

420. Rúbrica redactada de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

421. Article redactat de conformitat amb la disposició final 2a.16 de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig).

422. Lletre *b* redactada de conformitat amb l'article 2.5 de la Llei orgànica 8/1995, de 16 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 275, de 17 de novembre).

423. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

definitiu per les audiències, només és procedent el recurs de cassació, i únicament per infracció de llei, en els casos en què aquesta ho autoritzi de manera expressa.⁴²⁴

Als fins d'aquest recurs, les interlocutòries de sobreseïment s'han de reputar definitives només en el cas que el sobreseïment sigui lliure perquè s'entengui que els fets sumarians no constitueixen un delictes i algú es trobi processat com a culpable d'aquests.

Article 849⁴²⁵

S'entén que s'ha infringit la llei a l'efecte que es pugui interposar el recurs de cassació:

1r. Quan, atesos els fets que es declarin provats en les resolucions que comprenen els dos articles anteriors, s'hagi infringit un precepte penal de caràcter substantiu o una altra norma jurídica del mateix caràcter que hagi de ser observada en l'aplicació de la llei penal.

2n. Quan hi hagi hagut error en l'apreciació de la prova, basat en documents que constin a les actuacions, que demostrin l'equívocació de qui jutja sense que ho hagin contradit altres elements probatoris.⁴²⁶

Article 850⁴²⁷

El recurs de cassació es pot interposar per trencament de forma:

424. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb la disposició final 2a.17 de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig).

425. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatiu al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

426. Apartat 2n redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei 6/1985, de 27 de març, sobre modificació de l'article 849.2n de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 77, de 30 de març, i suplement retrospectiu en català núm. 7, relatiu a l'any 1985).

427. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatiu al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

1r. Quan s'hagi denegat alguna diligència de prova que, proposada dins el termini i en la forma escaient per les parts, es consideri pertinent.

2n. Quan s'hagi omès la citació del processat, la del responsable civil subsidiari, la de la part acusadora o la de l'actor civil perquè compareguin a l'acte del judici oral, tret que aquestes parts hi hagin comparegut dins el termini, i es donin per citades.

3r. Quan el president del tribunal es negui al fet que un testimoni contesti, ja en audiència pública, ja en alguna diligència que es practiqui fora d'aquesta, a la pregunta o les preguntes que se li adrecin, si són pertinents i d'influència manifesta en la causa.

4t. Quan es desestimi qualsevol pregunta per capciosa, suggestiva o impertinent, sense que en realitat ho sigui, sempre que tingui veritable importància per al resultat del judici.

5è. Quan el tribunal hagi decidit no suspendre el judici per als processats compareguts, en el cas de no haver comparegut algun acusat, sempre que hi hagi una causa fonamentada que s'oposi a jutjar-los amb independència i no hagi recaigut una declaració de rebel·lia.⁴²⁸

Article 851⁴²⁹

També es pot interposar el recurs de cassació per la mateixa causa:

1r. Quan en la sentència no s'indiqui clarament i terminantment quins són els fets que es consideren provats, o hi hagi una contradicció manifesta entre aquests, o es consignin com a fets provats conceptes que, pel seu caràcter jurídic, impliquin la pre-determinació de la decisió.

2n. Quan en la sentència només s'indiqui que els fets que han al·legat les acusacions no s'han provat, sense fer una relació expressa dels que resultin provats.

428. Apartat 5è afegit per l'article 2 de la Llei 28/1978, de 26 de maig, sobre modificació dels articles 746 i 850 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 128, de 30 de maig).

429. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

3r. Quan no es resolgui en la sentència sobre tots els punts que hagin estat objecte de l'acusació i la defensa.

4t. Quan es peni un delictes més greu que el que hagi estat objecte de l'acusació, si el tribunal no ha procedit prèviament com determina l'article 733.

5è. Quan la sentència hagi estat dictada per un nombre menor de magistrats que el que assenyala la llei o sense la concurrència de vots conformes que la llei exigeix.

6è. Quan hagi concorregut a dictar sentència algun magistrat la recusació del qual, intentada dins el termini i en la forma escaient, i fonamentada en una causa legal, s'hagi rebutjat.

Article 852⁴³⁰

En tot cas, el recurs de cassació es pot interposar si es fonamenta en la infracció d'un precepte constitucional.

Article 853⁴³¹

[*Derogat*]

Article 854⁴³²

Poden interposar el recurs de cassació: el Ministeri Fiscal, els qui hagin estat part en els judicis criminals, els qui sense haver-ho estat resultin condemnats en la sentència i els hereus dels uns i dels altres.

Els actors civils només poden interposar el recurs en tant que pugui afectar les restitucions, reparacions i indemnitzacions que hagin reclamat.

430. Article redactat de conformitat amb disposició final 12a.6 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil (BOE núm. 7, de 8 de gener, i suplement en català núm. 2, de 5 de febrer).

431. Article derogat per l'article 2 de la Llei de 28 de juny de 1933 (*Gaseta de Madrid* núm. 188, de 7 de juliol).

432. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

Secció segona. De la preparació del recurs

Article 855⁴³³

El qui es proposi interposar un recurs de cassació ha de demanar, davant el tribunal que hagi dictat la resolució definitiva, un testimoniatge d'aquesta i ha de manifestar la classe o les classes de recurs que intenti utilitzar.

Quan el recurrent es proposi fonamentar el recurs en el número segon de l'article 849, ha de designar, sense cap raonament, els particulars del document que mostrin l'error en l'apreciació de la prova.⁴³⁴

Si es proposa utilitzar el de trencament de forma, ha de designar també, sense cap raonament, la falta o les faltes que se suposin comeses i, si s'escau, la reclamació practicada per esmenar-les i la data en què s'hagi fet.⁴³⁵

Article 856⁴³⁶

La petició que indica l'article anterior s'ha de formular mitjançant un escrit autoritzat per un advocat i un procurador, dins dels cinc dies següents al de l'última notificació de la sentència o interlocutòria contra la qual s'intenti entaular el recurs.

433. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatiu al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

434. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei 21/1988, de 19 de juliol, de reforma dels articles 855, 876, 882 bis, 884, 885, 893 bis a i 898 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 173, de 20 de juliol).

435. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei 21/1988, de 19 de juliol, de reforma dels articles 855, 876, 882 bis, 884, 885, 893 bis a i 898 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 173, de 20 de juliol).

436. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatiu al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

Article 857⁴³⁷

En l'escrit esmentat s'ha de consignar la promesa solemne de constituir el dipòsit que estableix l'article 875 d'aquesta Llei.

Si la part que prepari el recurs ha estat declarada insolvent, total o parcial, o se li ha reconegut el dret a l'assistència jurídica gratuïta, ha de demanar al tribunal que aquesta circumstància es faci constar expressament en el certificat de la sentència que s'ha de lliurar, i s'ha d'obligar a més a respondre, si la seva situació econòmica millora, de l'import del dipòsit que, segons els casos, hagi de constituir.⁴³⁸

Article 858⁴³⁹

El tribunal, dins dels tres dies següents, sense oir les parts, ha de tenir per preparat el recurs si la resolució reclamada és recurrible en cassació i s'han complert tots els requisits que exigeixen els articles anteriors, i, en el cas contrari, l'ha de denegar per mitjà d'una interlocutòria motivada, de la qual s'ha de donar una còpia certificada a l'acte de la notificació a la part recurrent.

Article 859⁴⁴⁰

En la mateixa resolució en què es tingui per preparat el recurs s'ha de manar que el secretari judicial expedeixi, en el termini de

437. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

438. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 2.124 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

439. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

440. Article redactat de conformitat amb l'article 2.125 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

tres dies, el testimoniatge de la sentència, amb els vots particulars si n'hi ha i, una vegada lliurat, el secretari judicial ha de citar les parts perquè compareguin davant la Sala Segona del Tribunal Suprem, dins el termini improrrogable de quinze dies, si es refereix a resolucions dictades per tribunals amb seu a la Península; de vint dies, si tenen seu a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i de trenta, si tenen seu a la Comunitat Autònoma de les Canàries o a les ciutats autònomes de Ceuta o Melilla.

Article 860⁴⁴¹

El recurrent a qui, per a la seva defensa, s'hagi reconegut el dret a l'assistència jurídica gratuïta o hagi estat declarat insolvent, total o parcial, pot sol·licitar del tribunal sentenciador que remeti directament a la Sala Segona del Suprem el testimoniatge necessari per a la interposició del recurs, o, si s'escau, el certificat de la interlocutòria denegatòria d'aquest.

La Sala ha d'acordar que el secretari judicial sol·liciti el nomenament d'un advocat i d'un procurador que puguin interposar el recurs que correspongui, si el recurrent no els ha designat. En un cas i en l'altre, la Sala ha d'assenyalar el termini dins el qual s'hagi d'interposar.

Article 861⁴⁴²

El tribunal sentenciador, el mateix dia que lliuri o trameti el testimoniatge de la sentència o de la interlocutòria, ha d'enviar a la Sala Segona del Tribunal Suprem un certificat dels vots reservats, si n'hi ha, o negatiu, si s'escau, i ha de disposar que es notifiqui als qui hagin estat part en la causa, a més del recurrent,

441. Article redactat de conformitat amb l'article 2.126 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

442. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

el lliurament o la tramesa del testimoniatge, i citar-los perquè puguin comparèixer, davant la Sala esmentada, a fer valer el seu dret dins dels terminis que fixa l'article 859.

Ensems que el certificat esmentat, el secretari judicial n'ha de remetre un altre en el qual ha d'expressar succintament la causa, el nom de les parts, el delictes, la data de lliurament del testimoniatge al recurrent i, si l'acusat es troba en presó provisional, la data en què conclou tal situació, així com la de la citació a termini de les parts.⁴⁴³

També ha de trametre la causa o el ram d'aquesta en què se suposi comesa la falta, o que contingui el document autèntic, quan el recurs s'hagi preparat per trencament de forma o a l'empara del número segon de l'article 849.

La part que no hagi preparat el recurs pot adherir-s'hi en el termini de la citació o en assabentar-se del que hagi formulat l'altra part, al·legant els motius que li convinguin.

Article 861 bis a⁴⁴⁴

Les sentències contra les quals es pugui interposar un recurs de cassació no s'han d'executar fins que transcorri el termini assenyalat per preparar-lo.

Si en aquest termini es prepara el recurs, el tribunal ha de disposar, en trametre la causa o el ram, que s'expedeixi un testimoniatge de resguard de la resolució objecte de recurs, que ha de conservar amb les peces separades de la causa per executar-la si escau.

També ha d'acordar en la mateixa resolució que continuï o es modifiqui la situació del reu o reus i el que sigui pertinent quant a responsabilitats pecuniàries, així com adoptar en les mateixes peces els acords procedents durant la tramitació del recurs per assegurar en tot cas l'execució de la sentència que recaigui.

443. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 2.127 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

444. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

Si la sentència objecte de recurs és absolutòria i el reu està pres, ha de ser posat en llibertat.

Article 861 bis b⁴⁴⁵

Quan el recurs l'hagi preparat un dels processats, es pot portar a efecte la sentència, des d'aleshores, pel que fa als altres, sens perjudici del que disposa l'article 903.

Article 861 bis c⁴⁴⁶

El desistiment del recurs es pot fer en qualsevol estat del procediment, amb la ratificació prèvia de l'interessat, o presentant el seu procurador un poder suficient per a això. Si les parts estan citades per a la decisió del recurs, el particular que en desisteixi perd la meitat del dipòsit, si l'ha constituït, i ha de pagar les costes processals que s'hagin ocasionat per culpa seva.

Secció tercera. Del recurs de queixa per denegació del testimoniatge sol·licitat per interposar el de cassació

Article 862⁴⁴⁷

Si el recurrent es creu perjudicat per la interlocutòria denegatòria de què es parla a l'article 858, pot acudir en queixa a la Sala Segona del Tribunal Suprem, cosa que ha de fer present al tribunal sentenciador, dins dels dos dies següents al de la notificació de la interlocutòria esmentada, a l'efecte del que disposa l'article 863.

445. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

446. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

447. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

Article 863⁴⁴⁸

El tribunal ha de disposar que es trameti una còpia certificada de la interlocutòria denegatòria a la Sala Segona del Tribunal Suprem i ha de manar que se citin les parts perquè hi compareguin en els terminis que preveu l'article 859, segons els casos respectius.

Article 864⁴⁴⁹

En les còpies certificades de les interlocutòries denegatòries previstes als articles anteriors, el secretari judicial ha de fer-hi constar també la situació econòmica dels qui intentin la queixa en els termes que preveu l'article 858.

Article 865⁴⁵⁰

[*Derogat*]

Article 866⁴⁵¹

Transcorregut el termini de la citació sense que hagi comparegut el recurrent en queixa, el secretari judicial ha de dictar un decret en què declari desert el recurs, amb les costes, i ho ha de comunicar al tribunal sentenciador per als efectes que corresponguin, i ha

448. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatiu al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

449. Article redactat de conformitat amb l'article 2.128 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

450. Article derogat per l'article 2 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatiu al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

451. Article redactat de conformitat amb l'article 2.129 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

de quedar ferma i consentida la interlocutòria denegatòria. Contra aquest decret s'hi pot interposar un recurs directe de revisió.

Article 867⁴⁵²

Si el recurrent compareix dins el termini, en fer-ho ha de formular els fonaments de la queixa, en un escrit signat per un advocat i un procurador, amb la major concisió i claredat.

De l'escrit esmentat i de la interlocutòria denegatòria, n'ha d'adjuntar còpies autoritzades per a les altres parts personades en la causa; una de les còpies s'ha de lliurar al Ministeri Fiscal i, transcorreguts tres dies, durant els quals aquest ha d'exposar a la Sala el que estimi convenient sobre la procedència o improcedència de la queixa, s'ha de passar el rotlle al magistrat ponent.

Article 867 bis⁴⁵³

Quan alguna de les parts citades comparegui en forma legal, dins del termini de la citació, se li ha de lliurar una còpia de l'escrit del recurs i de la interlocutòria denegatòria perquè, si ho estima conduent, pugui impugnar-lo en el mateix termini de tres dies que es concedeix al Ministeri Fiscal.

Article 868⁴⁵⁴

Quan el recurrent sigui insolvent total o parcial o quan tingui reconegut el dret a l'assistència jurídica gratuïta, i durant el termini de la citació a termini comparegui davant la Sala Segona del Tribunal Suprem en la forma que preveu l'article 874, la Sala ha

452. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

453. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

454. Article redactat de conformitat amb l'article 2.130 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

d'acordar que el secretari judicial sol·liciti el nomenament d'un advocat i un procurador d'ofici per a la seva defensa, i que els lliuri la còpia certificada de la interlocutòria denegatòria perquè, en el termini de tres dies, formalitzin el recurs de queixa, si ho consideren procedent, o l'advocat s'excusi en el cas de no trobar mèrits per fer-ho.

Article 869⁴⁵⁵

La Sala Segona del Tribunal Suprem, després de l'informe del magistrat ponent, i sense fer més tràmits, ha de dictar, en vista dels escrits presentats, la resolució que sigui procedent.

Article 870⁴⁵⁶

Quan la Sala estimi fonamentada la queixa ha de revocar la interlocutòria denegatòria i ha de manar al tribunal sentenciador que expedeixi el certificat de la resolució reclamada i practiqui la resta del que preveuen els articles 858 i 861.

Quan la queixa no sigui procedent, segons el parer de la Sala, l'ha de desestimar amb les costes i ho ha de comunicar al tribunal sentenciador per als efectes corresponents.

Quan resultin falsos els fets al·legats com a fonament de la queixa, la Sala pot imposar al particular recurrent, de forma motivada, una multa que pot oscil·lar entre 180 i 6.000 euros, respectant en tot cas el principi de proporcionalitat i tenint en compte les circumstàncies del fet de què es tracti, així com els perjudicis que s'hagin pogut causar al procediment o a la resta de parts processals.

Davant la falsedat dels fets al·legats a la queixa i sens perjudici del que disposa el paràgraf anterior, el tribunal ha d'acordar

455. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

456. Article redactat de conformitat amb l'article 2.131 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

traslladar l'actuació realitzada contra les normes de la bona fe processal als col·legis professionals competents per si pot escaure la imposició d'algun tipus de sanció disciplinària.

Article 871⁴⁵⁷

Contra la decisió de la Sala Segona del Tribunal Suprem, que resol la queixa, no s'hi pot interposar cap recurs.

Article 872⁴⁵⁸

[*Derogat*]

Secció quarta. De la interposició del recurs

Article 873⁴⁵⁹

El recurs de cassació s'ha d'interposar davant la Sala Segona del Tribunal Suprem dins dels terminis assenyalats a l'article 859. Un cop transcorreguts aquests terminis sense haver-lo interposat, o si s'escau el que hagi concedit la Sala, d'acord amb el que disposa l'article 860, el secretari judicial ha de dictar un decret en què declari desert el recurs, i la resolució esmentada quedarà ferma i consentida. Contra aquest decret s'hi pot interposar un recurs directe de revisió.⁴⁶⁰

457. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

458. Article derogat per l'article 2 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

459. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

460. Paràgraf 1r redactat de conformitat amb l'article 2.132 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

En els mateixos terminis es poden adherir al recurs les altres parts, conforme al que disposa l'article 861.

Article 874⁴⁶¹

Aquest recurs s'ha d'interposar en un escrit, signat per un advocat i un procurador autoritzat amb poder suficient, sense que en cap cas es pugui admetre la protesta de presentar-lo. En l'escrit s'hi ha de consignar, en paràgrafs numerats, amb la major concisió i claredat:

1r. El fonament o els fonaments doctrinals i legals adduïts com a motius de cassació per trencament de forma, per infracció de llei, o per ambdues causes, encapçalats amb un breu extracte del seu contingut.

2n. L'article d'aquesta Llei que autoritzi cada motiu de cassació.

3r. La reclamació o les reclamacions practicades per esmenar el trencament de forma que se suposi comès i la data, si la falta és de les que exigeixen aquest requisit.

Amb aquest escrit s'ha de presentar el testimoniatge a què es refereix l'article 859, si s'ha lliurat al recurrent, i una còpia literal d'aquest i del recurs, autoritzada per la seva representació, per a cada una de les altres parts citades.

La falta de presentació de còpies produeix la desestimació de l'escrit i, si escau, s'ha de considerar compresa en el número quart de l'article 884.

L'adhesió al recurs s'ha d'interposar en la forma que indiquen els paràgrafs anteriors d'aquest article.

[Paràgraf derogat]⁴⁶²

461. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

462. Últim paràgraf derogat per la disposició derogatòria única.b de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).

Article 875⁴⁶³

Quan el recurrent sigui l'acusador privat i el delicte sigui dels que es poden perseguir d'ofici, el seu procurador ha de presentar, amb l'escrit d'interposició, el document que acrediti haver dipositat 12.000 pessetes a l'establiment públic destinat a aquest efecte, i s'han de consignar tants dipòsits com acusadors recurrents hi hagi, a menys que tots ells hagin comparegut sota la mateixa representació.

Quan el delicte sigui dels que només es poden perseguir a instància de part, el dipòsit ha de ser de 6.000 pessetes.

Quan el recurrent sigui l'actor civil, el dipòsit ha de ser de 7.500 pessetes.

[*Paràgraf suprimit*]⁴⁶⁴

Quan el recurs s'interposi l'últim dia, s'ha de considerar complert el requisit del dipòsit si s'acompanya l'escrit amb l'import corresponent en diner de curs legal, i dins el termini de les quaranta-vuit hores següents se substitueix pel resguard acreditatiu d'haver efectuat el dipòsit en l'establiment destinat a aquest efecte.

Si el recurrent té reconegut el dret a l'assistència jurídica gratuïta o és declarat insolvent total o parcial, queda obligat a respondre de la quantitat esmentada, si millora la seva situació econòmica, en la forma que disposa l'article 857.⁴⁶⁵

Article 876⁴⁶⁶

Quan dins de la citació a termini o l'endemà de la designació el procurador del recurrent manifesti el propòsit d'interposar-hi

463. Article redactat de conformitat amb l'article 3 de la Llei 28/1974, de 24 de juliol, sobre actualització de la base econòmica de determinats articles de les lleis d'enjudiciament civil i criminal (BOE núm 178, de 26 de juliol).

464. Paràgraf 4t suprimit per l'article 6.14 de la Llei 10/1992, de 30 d'abril, de mesures urgents de reforma processal (BOE núm. 108, de 5 de maig).

465. Últim paràgraf redactat de conformitat amb la disposició adicional 4a.3 de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta (BOE núm. 11, de 12 de gener).

466. Article redactat de conformitat amb l'article 2.133 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

el recurs, o el fiscal ho sol·liciti, la Sala ha de manar obrir el plec que contingui el certificat de vots reservats i comunicar-ho amb les actuacions a les parts. Si passa altrament no s'ha d'obrir fins que el recurs sigui interposat, i des del dia de l'assenyalament per a la vista fins a la celebració l'han de poder examinar les parts a l'oficina judicial.

Article 877⁴⁶⁷

Els recursos s'han de numerar correlativament per l'ordre de presentació, i s'ha de donar un certificat del número que correspongui a cadascun a la part que ho demani.

S'ha d'establir, a més de la general, una numeració separada per als recursos interposats contra les resolucions dimanants de causes en què els condemnats es trobin a la presó.⁴⁶⁸

Article 878⁴⁶⁹

Un cop transcorregut el termini de la citació sense que hagi comparegut el recurrent de la manera que, segons els casos, preveu aquesta Llei, el secretari judicial ha de dictar, sense fer més tràmits, un decret en què declari desert el recurs amb imposició de les costes al particular recurrent, fet que ha de comunicar al tribunal d'instància per als efectes que siguin procedents. Contra aquest decret s'hi pot interposar un recurs directe de revisió.

467. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

468. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 2.134 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

469. Article redactat de conformitat amb l'article 2.135 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 879

Per preparar i interposar el recurs el Ministeri Fiscal s'ha d'ajustar als terminis i les formes que prescriuen els articles 855, 873 i 874, en tant que hi siguin aplicables.

Secció cinquena. De la substanciació del recurs

Article 880⁴⁷⁰

Un cop interposat el recurs i transcorregut el termini de la citació, el secretari judicial ha de designar el magistrat ponent que correspongui per torn i formar una nota autoritzada del recurs en un termini de deu dies. La nota ha de contenir una còpia literal de la part dispositiva de la resolució objecte de recurs, del fonament de fet d'aquesta i de l'extracte dels motius de cassació que preveu el número primer de l'article 874, i, en relació amb això, dels antecedents de la causa i de qualsevol altre particular que es consideri necessari per a la resolució del recurs.

El secretari judicial ha de lliurar les còpies del recurs a les parts respectives.

Article 881⁴⁷¹

Igualment, el secretari judicial ha de sol·licitar el nomenament d'un advocat i un procurador per a la defensa del processat, condemnat o absolt per la sentència, quan no sigui el recurrent ni hagi comparegut.

470. Article redactat de conformitat amb l'article 2.136 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

471. Article redactat de conformitat amb l'article 2.137 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

L'advocat nomenat així no es pot excusar d'acceptar la defensa del processat, com no sigui per raó d'alguna incompatibilitat, cas en el qual s'ha de nomenar un altre lletrat.

Article 882⁴⁷²

Dins del termini que assenyala l'article 880 per a la formació de la nota, el fiscal i les parts se n'han d'instruir i poden impugnar l'admissió del recurs o l'adhesió a aquest.

Si la impugnen han d'acompanyar l'escrit d'impugnació de tantes còpies com altres parts hi hagi, a les quals el secretari les ha de lliurar immediatament perquè, dins del termini de tres dies, exposin el que estimin pertinent.

Article 882 bis⁴⁷³

En l'escrit d'interposició, el recurrent pot sol·licitar la celebració de vista; les altres parts poden fer la mateixa sol·licitud en instruir-se del recurs.

Article 883⁴⁷⁴

Un cop formada la nota, s'ha d'unir al rotlle, i les actuacions han de passar al magistrat ponent per a la instrucció, per un termini de deu dies.

Després de l'informe del ponent, la Sala ha de dictar la resolució que sigui procedent sobre l'admissió o la inadmissió del recurs.

472. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

473. Article redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei 21/1988, de 19 de juliol, de reforma dels articles 855, 876, 882 bis, 884, 885, 893 bis *a* i 898 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 173, de 20 de juliol).

474. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

Article 884⁴⁷⁵

El recurs és inadmissible:

1r. Quan s'interposi per causes diferents de les que indiquen els articles 849 a 851.

2n. Quan s'interposi contra resolucions diferents de les compreses en els articles 847 i 848.

3r. Quan no es respectin els fets que la sentència declari provats o es facin al·legacions jurídiques en notòria contradicció o incongruència amb aquells, llevat del que disposa el número segon de l'article 849.

4t. Quan no s'hagin observat els requisits que la Llei exigeix per preparar-lo o interposar-lo.

5è. En els casos de l'article 850, quan la part que intenti interposar-lo no hagi reclamat l'esmena de la falta mitjançant els recursos procedents o la protesta oportuna.

6è. En el cas del número segon de l'article 849, quan el document o els documents no hagin figurat en el procés o no es designin concretament les declaracions dels qui s'oposin a les de la resolució objecte de recurs.⁴⁷⁶

Article 885⁴⁷⁷

Igualment es pot inadmetre el recurs:

1r. Quan manqui manifestament de fonament.

2n. Quan el Tribunal Suprem ja hagi desestimat en el fons altres recursos substancialment iguals.

La inadmissió del recurs pot afectar tots els motius adduïts o referir-se només a alguns d'aquests.

475. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

476. Apartat 6è redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei 21/1988, de 19 de juliol, de reforma dels articles 855, 876, 882 bis, 884, 885, 893 bis a i 898 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 173, de 20 de juliol).

477. Article redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei 21/1988, de 19 de juliol, de reforma dels articles 855, 876, 882 bis, 884, 885, 893 bis a i 898 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 173, de 20 de juliol).

Article 886⁴⁷⁸

[Derogat]

Article 887⁴⁷⁹

La resolució s'ha de formular d'una de les dues maneres següents:

1r. Admès i conclús per a la vista o decisió.

2n. No escau l'admissió; comuniquen-ho al tribunal sentenciador per als efectes corresponents.

Article 888⁴⁸⁰

La resolució en què es denegui l'admissió del recurs ha d'adoptar la forma d'interlocutòria i s'ha de publicar a la *Col·lecció Legislativa*, amb el nom del ponent. La resolució en què s'admeti no s'ha de publicar.

Els antecedents de fet i els fonaments de dret de les decisions s'han de limitar als punts pertinents a la qüestió resolta.

Quan en una mateixa resolució es denegui l'admissió del recurs per algun dels seus fonaments i s'admeti respecte a d'altres, o quan s'admeti el recurs interposat per un interessat i es denegui respecte a un altre, aquella s'ha de fonamentar quant a la part denegatòria i s'ha de publicar a la *Col·lecció Legislativa*.

478. Article derogat per l'article 2 de la Llei de 28 de juny de 1933 (*Gaseta de Madrid* núm. 188, de 7 de juliol).

479. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

480. Article redactat de conformitat amb l'article 2.138 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 889⁴⁸¹

Per denegar l'admissió del recurs cal que l'acord s'adopti per unanimitat.

Article 890⁴⁸²

Quan la Sala denegui l'admissió del recurs i el recurrent hagi constituït un dipòsit, se l'ha de condemnar a perdre'l i la Sala de Govern n'ha d'aplicar l'import per atendre exclusivament les necessitats imprevistes de l'Administració de justícia, de personal i material.

Si el recurrent no ha constituït cap dipòsit per la seva pobresa o insolvència, total o parcial, s'ha de dictar la mateixa resolució per quan millori la seva situació econòmica.

Article 891⁴⁸³

[*Derogat*]

Article 892⁴⁸⁴

Contra la resolució de la Sala, que admet o denega l'admissió del recurs i l'adhesió, no se'n pot interposar cap altre.

481. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 28 de juny de 1933 (Gaseta de Madrid núm. 188, de 7 de juliol).

482. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatiu al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

483. Article derogat per l'article 2 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatiu al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

484. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatiu al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

Article 893⁴⁸⁵

Si segons el parer de la Sala és admissible el recurs i, si escau, l'adhesió a aquest mateix, ho ha d'acordar sense fer més tràmits mitjançant una provisió. La provisió en què s'estableixi l'admissió del recurs ha de disposar igualment que el secretari judicial assenyali la vista, si escau. Si no se celebra la vista, la Sala ha d'assenyalar dia per a la decisió.

Si es disposa la celebració de la vista, el secretari judicial l'ha d'assenyalar.

Secció sisena. De la decisió del recurs

Article 893 bis a⁴⁸⁶

La Sala pot decidir el fons del recurs, sense celebrar vista, assenyalant dia per a la decisió, llevat que les parts en sol·licitin la celebració i la durada de la pena imposada o que es pugui imposar sigui superior a sis anys, o quan el tribunal, d'ofici o a instància de part, consideri necessària la vista.

El tribunal ha d'acordar en tot cas la vista quan les circumstàncies concurrents o la transcendència de l'assumpte aconsellin la publicitat dels debats o quan, sigui quina sigui la pena, es tracti de delictes compresos en els títols I, II, IV o VII del llibre II del Codi penal.

485. Article redactat de conformitat amb l'article 2.139 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

486. Article redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei 21/1988, de 19 de juliol, de reforma dels articles 855, 876, 882 bis, 884, 885, 893 bis a i 898 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 173, de 20 de juliol).

Article 893 bis b⁴⁸⁷

Si la Sala fa ús de la facultat que li atorga l'article anterior, ha de dictar sentència en els termes que prescriuen els articles 899 i 900.

Article 894⁴⁸⁸

Un cop admès el recurs i el secretari judicial hagi assenyalat dia per a la vista, aquesta s'ha de dur a terme en audiència pública, amb l'assistència del Ministeri Fiscal i dels defensors de les parts.

La incompareixença injustificada d'aquests últims no és, tanmateix, motiu de suspensió de la vista si la Sala així ho estima.

La Sala pot imposar als lletrats que no hi concorrin les correccions disciplinàries que estimi necessàries, ateses la gravetat i la importància de l'assumepte. En tot cas, la Sala ha de disposar que el secretari judicial comuniqui aquesta inassistència al col·legi d'advocats corresponent a l'efecte de la responsabilitat disciplinària que, si s'escau, pertoqui.

Article 895⁴⁸⁹

La Sala ha de manar que es portin els recursos a la vista per ordre d'admissió, establint torns especials de preferència per als que comprèn l'article 877.

487. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

488. Article redactat de conformitat amb l'article 2.140 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

489. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

Si per qualsevol causa la vista no pot tenir lloc el dia assenyalat, el secretari judicial n'ha de designar un altre tan aviat com pugui, procurant no alterar l'ordre establert en la mesura que pugui.⁴⁹⁰

Article 896⁴⁹¹

La vista ha de començar donant compte el secretari de l'assumpte que es tracti.

De primer ha d'informar l'advocat del recurrent; després, el de la part que s'hagi adherit al recurs, i, finalment, el de la part contra la qual es recorre que l'hagi impugnat. Si el Ministeri Fiscal és el recurrent, ha de parlar el primer, i si dóna suport al recurs ha d'informar a continuació de qui l'hagi interposat.

Article 897⁴⁹²

El Ministeri Fiscal i els lletrats poden rectificar breument, per l'ordre mateix en què hagin usat de la paraula.

El president, per pròpia iniciativa o a requeriment de qualsevol magistrat, pot sol·licitar del Ministeri Fiscal i dels lletrats un major aclariment de la qüestió debatuda, formulant concretament la tesi que ofereixi dubte al tribunal.

El president no ha de permetre cap discussió sobre l'existència dels fets consignats en la resolució objecte de recurs, tret que el recurs s'hagi interposat pel motiu del paràgraf segon de l'article 849, i ha de cridar a l'ordre el qui intenti discutir-los, fins al punt de retirar-li la paraula.

490. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 2.141 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

491. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 28 de juny de 1933 (*Gasete de Madrid* núm. 188, de 7 de juliol).

492. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 28 de juny de 1933 (*Gasete de Madrid* núm. 188, de 7 de juliol).

Article 898⁴⁹³

Han de constituir la sala tres magistrats, llevat que la durada de la pena imposada o la que es pugui imposar, en cas que prosperin els motius articulats per les parts acusadores, sigui superior a dotze anys, cas en el qual l'han de formar cinc magistrats.

Article 899⁴⁹⁴

Conclusa l'audiència pública, la Sala ha de resoldre el recurs dins dels deu dies següents.

Abans de dictar sentència, si la Sala ho estima necessari per comprendre millor els fets relatats en la resolució objecte de recurs, pot reclamar del tribunal sentenciador la remissió de les actuacions, amb suspensió del terme fixat en el termini anterior.

En instruir-se del recurs, el magistrat ponent també pot proposar a la Sala que la causa sigui reclamada des d'aleshores.

Article 900⁴⁹⁵

Les sentències s'han de redactar de la manera següent:

1r. Encapçalament. S'hi ha d'indicar la data, el delictes sobre el qual versa la causa, el nom dels recurrents, processats i acusadors particulars que hi hagin intervingut, el tribunal d'on procedeixi, les altres circumstàncies generals que serveixin per determinar l'assumpte objecte del recurs i el nom del magistrat ponent.

2n. Antecedents del fet. Amb separació s'han de transcriure literalment els fets declarats provats en la sentència o interlocutòria objecte de recurs, excepte els que siguin d'impertinència manifesta, així com la part dispositiva de la mateixa resolució.

493. Article redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei 21/1988, de 19 de juliol, de reforma dels articles 855, 876, 882 bis, 884, 885, 893 bis a i 898 de la Llei d'enjudiciament criminal (BOE núm. 173, de 20 de juliol).

494. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 28 de juny de 1933 (*Gaseta de Madrid* núm. 188, de 7 de juliol).

495. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

3r. Motius de cassació. S'han d'esmentar els motius de cassació que hagin al·legat les parts respectives.

4t. Fonaments de dret. Separadament s'han de consignar els fonaments de dret de la resolució.

5è. La decisió.

Article 901⁴⁹⁶

Quan la Sala estimi qualsevol dels motius de cassació al·legats, ha de declarar procedent el recurs i ha de cassar i anul·lar la resolució sobre la qual versi, manar que es torni el dipòsit a qui l'hagi constituït i declarar les costes d'ofici.

Si el desestima, ha de declarar que no escau el recurs i ha de condemnar el recurrent a costes i a la pèrdua del dipòsit amb destinació a les atencions determinades a l'article 890, o a satisfer la quantitat equivalent, si té reconegut el dret d'assistència jurídica gratuïta, quan millori la seva situació econòmica.⁴⁹⁷

S'exceptua el Ministeri Fiscal de la imposició de costes.

Article 901 bis a⁴⁹⁸

Quan la Sala estimi que s'ha comès el trencament de forma en què es fonamenta el recurs, ha de declarar que és procedent i ordenar la devolució de la causa al tribunal d'on procedeixi perquè, després de reposar-la a l'estat que tenia quan es va cometre la falta, la substancii i acabi d'acord amb el dret.

496. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

497. Paràgraf 2n redactat de conformitat amb l'article 2.142 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

498. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

Article 901 bis b⁴⁹⁹

Si la Sala estima que no s'ha comès el trencament de forma al·legat, ha de declarar que no és procedent i resoldre en la mateixa sentència els motius de cassació per infracció de llei.

En tot cas ha de manar que es torni la causa al tribunal sentenciador.

Article 902⁵⁰⁰

Si la Sala cassa la resolució objecte del recurs en virtut d'algun motiu fonamentat en la infracció de la llei, ha de dictar a continuació, però separatament, la sentència que sigui procedent conforme al dret, sense més limitació que la de no imposar una pena superior a la que assenyali la sentència cassada o a la que correspondria conforme a les peticions del recurrent, en cas que se sol·liciti una pena major.

Quan la Sala cregui indicat proposar l'indult, ho ha de raonar degudament en la sentència.

Article 903

Quan un dels processats sigui recurrent, la nova sentència ha d'aprofitar als altres en allò que els sigui favorable, sempre que es trobin en la mateixa situació que el recurrent i els siguin aplicables els motius al·legats pels quals es declari la cassació de la sentència. Mai no els ha de perjudicar en allò que els sigui advers.

Article 904

Contra la sentència de cassació i la que es dicti en virtut seva, no s'hi pot interposar cap recurs.

499. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

500. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatius al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

Article 905⁵⁰¹

Les sentències en què es declari que és procedent el recurs de cassació o que no ho és s'han de publicar en la Col·lecció Legislativa.

Article 906⁵⁰²

Si les sentències de què tracta l'article anterior recauen en causes seguides per qualsevol dels delictes contra la llibertat i indemnitat sexuals o contra l'honor o hi concorren circumstàncies especials segons el parer de la Sala, s'han de publicar suprimint-ne el nom propi de les persones, el dels llocs i les circumstàncies que puguin donar a conèixer els acusadors i els acusats i els tribunals que hagin resolt el procés.

Si la Sala estima que la publicació de la sentència afecta el dret a l'honor, a la intimitat personal o familiar o a la pròpia imatge de la víctima, o bé la seguretat pública, pot ordenar en la mateixa sentència que no es publiqui totalment o parcialment.

Articles 907-946⁵⁰³

[*Derogats*]

501. Article redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatiu al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

502. Article redactat de conformitat amb l'article 2.143 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

503. Articles derogats per l'article 2 de la Llei de 16 de juliol de 1949, sobre modificació de determinats articles de la Llei d'enjudiciament criminal, relatiu al recurs de cassació (BOE núm. 198, de 17 de juliol).

CAPÍTOL IV. Del recurs de cassació en les causes de mort⁵⁰⁴

Articles 947-953⁵⁰⁵

[Sense contingut]

TÍTOL III. Del recurs de revisió⁵⁰⁶

Article 954

És procedent el recurs de revisió contra les sentències fermes en els casos següents:

1r. Quan estiguin patint condemna dues o més persones en virtut de sentències contradictòries, per un mateix delictes que només hagi pogut cometre una de sola.

2n. Quan estigui patint condemna algú com a autor, còmplice o encobridor de l'homicidi d'una persona l'existència de la qual s'acrediti després de la condemna.

3r. Quan estigui patint condemna algú en virtut d'una sentència el fonament de la qual hagi estat un document o un testimoniatge declarats després falsos per mitjà d'una sentència ferma en causa criminal, la confessió del reu arrencada per violència o exacció, o qualsevol fet punible executat per un tercer, sempre que aquests aspectes resultin també declarats per mitjà d'una sentència ferma en una causa seguida a aquest efecte. A aquests fins es poden practicar totes les proves que es considerin necessàries per aclarir els

504. Capítol sense contingut de conformitat amb l'article 2.144 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

505. Articles sense contingut de conformitat amb l'article 2.144 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

506. Títol renumerat per la disposició final 2a.15 de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat (BOE núm. 122, de 23 de maig de 1995).

fets controvertits en la causa, i anticipar les que per circumstàncies especials puguin després dificultar i fins i tot fer impossible la sentència ferma, base de la revisió.⁵⁰⁷

4t. Quan després de la sentència sobrevingui el coneixement de nous fets o de nous elements de prova, de tal naturalesa que evidencin la innocència del condemnat.⁵⁰⁸

Article 955⁵⁰⁹

Estan legitimats per promoure i interposar, si escau, el recurs de revisió, el penat i, quan aquest hagi mort, el seu cònjuge, o qui hi hagi mantingut convivència com a tal, ascendents i descendents, per tal de rehabilitar la memòria del difunt i que es castigui, si escau, el vertader culpable.

Article 956

El Ministeri de Gràcia i Justícia, després de la formació d'un expedient, pot ordenar al fiscal del Tribunal Suprem que interposi el recurs, quan segons el seu parer hi hagi prou fonament per fer-ho.

Article 957⁵¹⁰

La Sala, amb l'audiència prèvia del Ministeri Fiscal, ha d'autoritzar o denegar la interposició del recurs. Abans de dictar la resolució, la Sala pot ordenar, si ho considera oportú i atesos els

507. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 1 de la Llei de 7 d'agost de 1899 (*Gasetta de Madrid* núm. 227, de 15 d'agost).

508. Paràgraf 4t afegit per l'article 1 de la Llei de 24 de juny de 1933 (*Gasetta de Madrid* núm. 181, de 30 de juny).

509. Article redactat de conformitat amb l'article 6.15 de la Llei 10/1992, de 30 d'abril, de mesures urgents de reforma processal (BOE núm. 108, de 5 de maig).

510. Article redactat de conformitat amb l'article 6.16 de la Llei 10/1992, de 30 d'abril, de mesures urgents de reforma processal (BOE núm. 108, de 5 de maig).

dubtes raonables que susciti el cas, la pràctica de les diligències que estimi pertinents, i a aquest efecte pot sol·licitar la cooperació judicial necessària. Les actuacions en les quals es disposi l'autorització o denegació a l'efecte de la interposició no són susceptibles de cap recurs. Un cop autoritzat el recurs, el promovent disposa de quinze dies per interposar-lo.

Article 958

En el cas del número primer de l'article 954, la Sala ha de declarar la contradicció entre les sentències, si en efecte existeix, anul·lar l'una i l'altra, i manar instruir de nou la causa al tribunal a qui correspongui conèixer del delicte.

En el cas del número segon del mateix article, la Sala, comprovada la identitat de la persona la mort de la qual hagi estat penada, ha d'anul·lar la sentència ferma.

En el cas del número tercer de l'article esmentat, la Sala ha de dictar la mateixa resolució, amb vista de l'executòria que declari la falsedat del document, i ha de manar instruir de nou la causa al tribunal a qui correspongui conèixer del delicte.

En el cas del número quart de l'article esmentat, la Sala ha d'instruir una informació supletòria, que ha de sotmetre a vista del fiscal, i si hi resulta evidenciada la innocència del condemnat, cal anul·lar la sentència i, si escau, ha de manar instruir de nou la causa a qui correspongui conèixer del delicte.⁵¹¹

Article 959

El recurs de revisió s'ha de substanciar oïnt per escrit una sola vegada el fiscal i una altra els penats, que han de ser citats si no compareixen abans. Quan demanin la unió d'antecedents a les actuacions, la Sala ha d'acordar sobre aquest particular el que estimi més oportú. Després el recurs ha de seguir els tràmits establerts per al de cassació per infracció de llei, i la Sala, amb informe oral

511. Últim paràgraf afegit per l'article 2 de la Llei de 24 de juny de 1933 (*Gasetta de Madrid* núm. 181, de 30 de juny).

o sense, segons que acordi ateses les circumstàncies del cas, ha de dictar sentència, que és irrevocable.

Article 960

Quan a conseqüència de la sentència ferma anul·lada el condemnat hagi patit alguna pena corporal, si en la nova sentència li n'és imposada alguna altra, s'ha de tenir en compte per al compliment d'aquesta tot el temps de l'anteriorment soferta i la seva importància.

Quan en virtut del recurs de revisió es dicti sentència absoluta, els interessats en aquesta o els seus hereus tenen dret a les indemnitzacions civils que corresponguin segons el dret comú, les quals ha de satisfer l'Estat, sens perjudici del dret de repetició d'aquest contra el jutge o tribunal sentenciador que hagin incorregut en responsabilitat o contra la persona directament declarada responsable o els seus hereus.⁵¹²

Article 961⁵¹³

El fiscal general de l'Estat també pot interposar el recurs sempre que tingui esment d'algun cas en el qual sigui procedent i que, segons el seu parer, hi hagi fonament suficient per fer-ho, d'acord amb la informació que hagi practicat.

512. Últim paràgraf afegit per l'article 3 de la Llei de 24 de juny de 1933 (Gasetta de Madrid núm. 181, de 30 de juny).

513. Article redactat de conformitat amb l'article 6.17 de la Llei 10/1992, de 30 d'abril, de mesures urgents de reforma processal (BOE núm. 108, de 5 de maig).

LLIBRE VI. Del procediment per al judici sobre faltes⁵¹⁴

Article 962⁵¹⁵

1. Quan la policia judicial tingui notícia d'un fet que presenti els caràcters de falta tipificada a l'article 617, a l'article 623.1 quan sigui flagrant o a l'article 620 del Codi penal, sempre que en aquest últim cas l'ofès sigui alguna de les persones a qui es refereix l'article 173.2 del mateix Codi, l'enjudiciament del qual correspongui al jutjat d'instrucció al qual s'ha de lliurar l'atestat o a un altre del mateix partit judicial, ha de citar de forma immediata davant el jutjat de guàrdia els ofesos i els perjudicats, el denunciant, el denunciat i els testimonis que puguin donar raó dels fets.

En fer aquesta citació s'ha d'advertir les persones citades de les respectives conseqüències de no comparèixer davant el jutjat de guàrdia. Així mateix, cal advertir-les que es pot celebrar el judici de faltes de forma immediata al jutjat de guàrdia, fins i tot encara que no compareguin, i que han de fer-ho amb els mitjans de prova de què intentin valer-se. Al denunciant i a l'ofès o perjudicat se'ls ha d'informar dels seus drets en els termes que preveuen els articles 109, 110 i 967.⁵¹⁶

2. A la persona denunciada se l'ha d'informar succintament dels fets en què consisteixi la denúncia i del dret que té de com-

514. Llibre reestructurat, quant a la supressió de les divisions en títols, per l'article 6.18 de la Llei 10/1992, de 30 d'abril, de mesures urgents de reforma processal (BOE núm. 108, de 5 de maig).

515. Article redactat de conformitat amb l'article 3 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

516. Apartat 1 redactat de conformitat amb la disposició final 1a.2.g de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

parèixer assistida d'un advocat. Aquesta informació s'ha de practicar en tot cas per escrit.⁵¹⁷

3. En aquests casos, la policia judicial ha de lliurar l'atestat al jutjat de guàrdia, en què constin les diligències i citacions practacades i, si s'escau, la denúncia de l'ofès.

4. Per dur a terme les citacions a què es refereix aquest article, la policia judicial ha de fixar l'hora de la compareixença coordinadament amb el jutjat de guàrdia. A aquest efecte, el Consell General del Poder Judicial, d'acord amb el que estableix l'article 110 de la Llei orgànica del poder judicial, ha de dictar els reglaments oportuns per a l'ordenació dels serveis de guàrdia dels jutjats d'instrucció en relació amb la pràctica d'aquestes citacions, coordinadament amb la policia judicial.

5. En el cas que la competència per conèixer correspongui al jutjat de violència sobre la dona, la policia judicial ha de fer les citacions a què es refereix aquest article davant l'esmentat jutjat el dia hàbil més pròxim. Per dur a terme les citacions abans esmentades, la policia judicial ha de fixar el dia i l'hora de la compareixença coordinadament amb el jutjat de violència sobre la dona.

A aquest efecte, el Consell General del Poder Judicial, d'acord amb el que estableix l'article 110 de la Llei orgànica del poder judicial, ha de dictar els reglaments oportuns per assegurar aquesta coordinació.⁵¹⁸

517. Apartat 2 redactat de conformitat amb la disposició addicional única.2 de la Llei orgànica 5/2003, de 27 de maig, per la qual es modifiquen la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial; la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària, i la Llei 38/1988, de 28 de desembre, de demarcació i de planta judicial (BOE núm. 127, de 28 de maig, i suplement en català núm. 13, de 16 de juny).

518. Apartat 5 afegit per l'article 56 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere (BOE núm. 313, de 29 de desembre, i suplement en català núm. 1, d'1 de gener de 2005).

Article 963⁵¹⁹

1. Rebut l'atestat conforme al que preveu l'article anterior, si el jutge de guàrdia considera procedent la incoació del judici de faltes, n'ha de decidir la immediata celebració en el cas que hagin comparegut les persones citades o en el cas que, fins i tot si alguna d'elles no ha comparegut, el jutjat reputi innecessària la seva presència. Així mateix, per disposar la immediata celebració del judici, el jutjat de guàrdia ha de tenir en compte si ha de resultar impossible la pràctica d'algun mitjà de prova que es consideri imprescindible.

[*Apartat suprimit*]⁵²⁰

2. Per disposar la celebració immediata del judici de faltes, cal que l'assumpte correspongui al jutjat de guàrdia en virtut de les normes de competència i de repartiment.⁵²¹

Article 964⁵²²

1. En els casos que no preveu l'article 962, quan la policia judicial tingui notícia d'un fet que presenti els caràcters d'una

519. Article redactat de conformitat amb l'article 3 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

520. Apartat 2 antic suprimit per la disposició addicional única.3 de la Llei orgànica 5/2003, de 27 de maig, per la qual es modifiquen la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial; la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària, i la Llei 38/1988, de 28 de desembre, de demarcació i de planta judicial (BOE núm. 127, de 28 de maig, i suplement en català núm. 13, de 16 de juny).

521. Apartat 3 antic renumerat com a apartat 2 per la disposició addicional única.3 de la Llei orgànica 5/2003, de 27 de maig, per la qual es modifiquen la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial; la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària, i la Llei 38/1988, de 28 de desembre, de demarcació i de planta judicial (BOE núm. 127, de 28 de maig, i suplement en català núm. 13, de 16 de juny).

522. Article redactat de conformitat amb l'article 3 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

falta tipificada en el llibre III del Codi penal o en lleis especials, ha de formar de manera immediata l'atestat corresponent, que ha de remetre sense dilació al jutjat de guàrdia. A l'atestat hi han de constar les diligències practicades, així com l'oferiment d'accions a l'ofès o al perjudicat, practicat d'acord amb els articles 109, 110 i 967.⁵²³

2. Un cop rebut l'atestat conforme al que preveu el paràgraf anterior, i en tots els casos en què el procediment s'hagi iniciat en virtut d'una denúncia presentada directament per l'ofès davant l'òrgan judicial, el jutjat de guàrdia ha de celebrar de manera immediata el judici de faltes si, identificat el denunciat, és possible citar totes les persones que hagin de ser convocades perquè compareguin mentre duri el servei de guàrdia i hi concorren la resta de requisits que exigeix l'article 963.

3. Les citacions s'han de fer al Ministeri Fiscal, llevat que la falta sigui perseguible només a instància de part; al querellant o denunciant, si n'hi ha; al denunciat, i als testimonis i perits que puguin donar raó dels fets. En practicar les citacions, cal advertir les persones citades de les respectives conseqüències de no comparèixer davant del jutjat de guàrdia, se les ha d'informar que es pot celebrar el judici encara que no hi assisteixin, i se'ls ha d'indicar que han de comparèixer amb els mitjans de prova de què intentin valer-se. Així mateix, cal practicar amb el denunciat les actuacions que assenyala l'apartat 2 de l'article 962.

523. Apartat 1 redactat de conformitat amb la disposició addicional única.4 de la Llei orgànica 5/2003, de 27 de maig, per la qual es modifiquen la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial; la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària, i la Llei 38/1988, de 28 de desembre, de demarcació i de planta judicial (BOE núm. 127, de 28 de maig, i suplement en català núm. 13, de 16 de juny).

Article 965⁵²⁴

1. Si no és possible la celebració del judici durant el servei de guàrdia, s'han de seguir les regles següents:

1a. Si el jutge estima que la competència per a l'enjudiciament correspon al jutjat d'instrucció mateix, el secretari judicial, en tot cas, ha d'assenyalar dia per a la celebració del judici de faltes, i fer les citacions procedents per al dia hàbil més pròxim possible dins dels predeterminats amb aquesta finalitat, i en tot cas en un termini no superior a set dies.

2a. Si el jutge estima que la competència per a l'enjudiciament correspon a un altre jutjat, el secretari judicial hi ha de remetre les actuacions perquè es facin l'assenyament del judici i les citacions d'acord amb el que disposa la regla anterior.⁵²⁵

2. El Consell General del Poder Judicial, d'acord amb el que estableix l'article 110 de la Llei orgànica del poder judicial, ha de dictar els reglaments oportuns per a l'ordenació, coordinadament amb el Ministeri Fiscal, dels assenyaments de judicis de faltes.

Article 966⁵²⁶

Les citacions per celebrar el judici de faltes que preveu l'article anterior s'han de fer al Ministeri Fiscal, excepte en els casos als quals es refereix l'apartat 2 de l'article 969; al querellant o denunciant, si n'hi ha; al denunciat, i als testimonis i perits que puguin donar raó dels fets.

524. Article redactat de conformitat amb la disposició final 1a.2.r de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

525. Apartat 1 redactat de conformitat amb l'article 2.145 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

526. Article redactat de conformitat amb la disposició final 1a.2.s de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

Article 967⁵²⁷

1. En les citacions que es facin al denunciament, a l'ofès o perjudicat i a l'imputat per a la celebració del judici de faltes, se'ls ha d'informar que poden ser assistits per un advocat si ho desitgen i que han d'acudir al judici amb els mitjans de prova de què intentin valer-se. A la citació de l'imputat s'hi ha d'adjuntar una còpia de la querella o de la denúncia que s'hagi presentat.

2. Quan els citats com a parts, els testimonis i els perits no compareguin ni al·leguin una causa justa per deixar de fer-ho, poden ser sancionats amb una multa de 200 a 2.000 euros.

Article 968⁵²⁸

En cas que per un motiu just no es pugui celebrar el judici oral el dia assenyalat o no es pugui concloure en un sol acte, el secretari judicial ha d'assenyalar per a la celebració o continuació el dia més immediat possible i, en tot cas, dins dels set següents, i ho ha de fer saber als interessats.

Article 969⁵²⁹

1. El judici és públic, i ha de començar per la lectura de la querella o de la denúncia, si n'hi ha; continuar per l'examen dels

527. Article redactat de conformitat amb l'article 3 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

528. Article redactat de conformitat amb l'article 2.146 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

529. Article redactat de conformitat amb l'article 3 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

testimonis convocats, i s'han de practicar les altres proves que proposin el querellant, el denunciant i el fiscal, si hi assisteix, sempre que el jutge les consideri admissibles. La querella ha de complir els requisits de l'article 277, llevat que no necessiti signatura d'advocat ni de procurador. Seguidament, cal oir l'acusat, examinar els testimonis que presenti en descàrrec seu i practicar les altres proves que ofereixi i siguin pertinents, amb observació de les prescripcions d'aquesta Llei quan siguin aplicables. Tot seguit les parts han d'exposar de paraula el que creguin convenient en suport de les pretensions respectives; de primer ha de parlar el fiscal, si hi assisteix, després el querellant particular o el denunciant i, finalment, l'acusat.

2. El fiscal ha d'assistir als judicis sobre faltes sempre que hi sigui citat. Tanmateix, el fiscal general de l'Estat ha de donar instruccions sobre els casos en què, en consideració a l'interès públic, els fiscals podrien deixar d'assistir al judici, quan la persecució de la falta exigeixi la denúncia de l'ofès o perjudicat. En aquests casos, la declaració del denunciant en el judici en què afirmi els fets denunciats té valor d'acusació, encara que no els qualifiqui ni assenyali cap pena.

Article 970⁵³⁰

Si el denunciat resideix fora de la demarcació del jutjat, no té obligació de comparèixer a l'acte del judici, i pot adreçar al jutge un escrit en què al·legui el que consideri convenient a la seva defensa, així com apoderar un advocat o procurador que presenti en aquell acte les al·legacions i les proves de descàrrec que tingui.

530. Article redactat de conformitat amb l'article 3 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreuja (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

Article 971⁵³¹

L'absència injustificada de l'acusat no suspèn la celebració ni la resolució del judici, sempre que consti que se l'ha citat amb les formalitats que prescriu aquesta Llei, tret que el jutge, d'ofici o a instància de part, en cregui necessària la declaració.

Article 972⁵³²

Quant a l'enregistrament de la vista i a la seva documentació, són aplicables les disposicions contingudes a l'article 743.

Article 973⁵³³

1. El jutge, així que finalitzi el judici, i, si no és possible, dins dels tres dies següents, ha de dictar sentència, en la qual apreciï, segons la seva consciència, les proves practicades, les raons exposades pel fiscal i per les altres parts o els seus defensors i el que hagin manifestat els mateixos acusats, i, sempre que faci ús del lliure arbitri que li atorga el Codi penal per a la qualificació de la falta o per a la imposició de la pena, ha d'expressar si ha pres en consideració els elements de judici que el precepte aplicable d'aquell obligui a tenir en compte.

2. La sentència s'ha de notificar als ofesos i perjudicats per la falta, encara que no s'hagin mostrat part en el procediment. A la

531. Article redactat de conformitat amb l'article 3 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

532. Article redactat de conformitat amb l'article 2.147 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

533. Article redactat de conformitat amb l'article 3 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

notificació s'hi han de fer constar els recursos procedents contra la resolució comunicada, així com el termini per presentar-los i l'òrgan judicial davant el qual s'han d'interposar.

Article 974⁵³⁴

1. La sentència s'ha de portar a efecte immediatament transcorregut el termini fixat al paràgraf tercer de l'article 212, si no hi ha apel·lat cap de les parts i ha transcorregut, també, el termini d'impugnació per als ofesos i perjudicats no compareguts en el judici.

2. Si a la sentència s'ha condemnat al pagament de la responsabilitat civil, sense fixar-ne l'import en quantitat líquida, cal atènyer-se al que disposa l'article 984.

Article 975⁵³⁵

Si, un cop coneguda la decisió de la sentència, les parts expressen la determinació de no recórrer-hi, el jutge n'ha de declarar la fermesa en el mateix acte.

Article 976⁵³⁶

1. La sentència és apel·lable en el termini dels cinc dies següents al de la notificació. Durant aquest període les actuacions han de ser a la secretaria a disposició de les parts.

534. Article redactat de conformitat amb l'article 3 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

535. Article redactat de conformitat amb l'article 6.29 de la Llei 10/1992, de 30 d'abril, de mesures urgents de reforma processal (BOE núm. 108, de 5 de maig).

536. Article redactat de conformitat amb l'article 3 de la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, de reforma parcial de la Llei d'enjudiciament criminal, sobre procediment per a l'enjudiciament ràpid i immediat de determinats delictes i faltes, i de modificació del procediment abreujat (BOE núm. 258, de 28 d'octubre, i suplement en català núm. 20, de 16 de novembre).

2. El recurs s'ha de formalitzar i tramitar conforme al que disposen els articles 790 a 792.

3. La sentència d'apel·lació s'ha de notificar als ofesos i perjudicats per la falta, encara que no s'hagin mostrat part en el procediment.

Article 977⁵³⁷

Contra la sentència que es dicti en segona instància no s'hi pot interposar cap recurs. L'òrgan que l'hagi dictat ha de manar que es tornin al jutge les actuacions originals, amb un certificat de la sentència dictada, perquè l'executi.

Articles 978-982⁵³⁸

[*Sense contingut*]

LLIBRE VII. De l'execució de les sentències

Article 983

Tot processat absolt per la sentència ha de ser posat en llibertat immediatament, llevat que l'exercici d'un recurs que produeixi efectes suspensius o l'existència d'altres motius legals facin necessari l'ajornament de l'excarceració, la qual cosa s'ha d'ordenar per mitjà d'una interlocutòria motivada.

537. Article redactat de conformitat amb l'article 6.31 de la Llei 10/1992, de 30 d'abril, de mesures urgents de reforma processal (BOE núm. 108, de 5 de maig).

538. Articles sense contingut de conformitat amb l'article 6.32 de la Llei 10/1992, de 30 d'abril, de mesures urgents de reforma processal (BOE núm. 108, de 5 de maig).

Article 984⁵³⁹

L'execució de la sentència en els judicis sobre faltes correspon a l'òrgan que hagi conegut del judici. Quan el mateix òrgan no pugui practicar totes les diligències necessàries, s'ha d'adreçar a l'òrgan judicial de la circumscripció en què hagin de tenir efecte, perquè les practiqui.

El jutge d'instrucció que hagi conegut en apel·lació d'un judici de faltes ha de manar remetre les actuacions originals, acompanyades del certificat de la sentència ferma, al jutge que hagi conegut del judici en primera instància per a l'efecte del paràgraf anterior.

Per a l'execució de la sentència, quant a la reparació del dany causat i la indemnització de perjudicis, s'han d'aplicar les disposicions que estableix la Llei d'enjudiciament civil, si bé ha de ser en tot cas promoguda d'ofici pel jutge que la va dictar.

Article 985

L'execució de les sentències en causes per delicte correspon al tribunal que hagi dictat la que sigui ferma.

Article 986

No obstant el que disposa l'article anterior, la sentència dictada a continuació de la de cassació per la Sala Segona del Tribunal Suprem l'ha d'executar el tribunal que hagi pronunciat la sentència cassada, en vista del certificat que a aquest efecte li haurà tramès aquesta Sala.

539. Article redactat de conformitat amb l'article 2.148 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 987⁵⁴⁰

Quan el mateix tribunal al qual correspongui l'execució de la sentència no pugui practicar totes les diligències necessàries, s'ha d'adreçar a l'òrgan judicial competent del partit o demarcació en què hagin de tenir efecte perquè les practiqui.

Article 988⁵⁴¹

Quan una sentència sigui ferma, d'acord amb el que disposa l'article 141 d'aquesta Llei, el jutge o el tribunal que l'hagi dictat ho ha de declarar.

Feta aquesta declaració, s'ha d'executar la sentència encara que el reu estigui sotmès a una altra causa, cas en què ha de ser conduït, quan calgui, de l'establiment penal en què es trobi complint la condemna al lloc on s'instrueixi la causa pendent.

Quan el culpable de diverses infraccions penals hagi estat condemnat en diferents processos per fets que haurien pogut ser objecte d'un de sol, conforme al que preveu l'article 17 d'aquesta Llei, el jutge o el tribunal que hagi dictat l'última sentència, d'ofici, a instància del Ministeri Fiscal o del condemnat, ha de fixar el límit del compliment de les penes imposades conforme al que disposa l'article 76 del Codi penal. Amb aquest objectiu, el secretari judicial ha de reclamar el full historicopenal del Registre Central de Penats i Rebels i un testimoniatge de les sentències condemnatòries i, amb el dictamen previ del Ministeri Fiscal, quan no en sigui el sol·licitant, el jutge o el tribunal ha de dictar una interlocutòria en la qual s'ha de fer una relació de totes les penes imposades al reu i determinar-ne el compliment màxim. Contra

540. Article redactat de conformitat amb l'article 2.149 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

541. Article redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei 3/1967, de 8 d'abril, sobre modificació de determinats articles del Codi penal i de la Llei d'enjuiciament criminal (BOE núm. 86, d'11 d'abril).

aquesta interlocutòria el Ministeri Fiscal i el condemnat poden interposar-hi un recurs de cassació per infracció de llei.⁵⁴²

Article 989⁵⁴³

1. Els pronunciaments sobre responsabilitat civil són susceptibles d'execució provisional d'acord amb el que disposa la Llei d'enjudiciament civil.

2. Per tal d'executar la responsabilitat civil derivada del delictes o de la falta i sens perjudici de l'aplicació de les disposicions de la Llei d'enjudiciament civil, el secretari judicial pot encomanar a l'Agència Estatal d'Administració Tributària o, si s'escau, als organismes tributaris de les hisendes forals, les actuacions d'investigació patrimonial necessàries per posar de manifest les rendes i el patrimoni present i els que vagi adquirint el condemnat fins que no s'hagi satisfet la responsabilitat civil determinada en la sentència.

Quan aquestes entitats al·leguin raons legals o de respecte als drets fonamentals per no fer el lliurament o atendre la col·laboració que els hagi requerit el secretari judicial, aquest n'ha de donar compte al jutge o al tribunal a fi de resoldre el que escaigui.⁵⁴⁴

Article 990

Les penes s'han d'executar en la forma i dins el termini que prescriuen el Codi penal i els reglaments.

542. Paràgraf 3r redactat de conformitat amb l'article 2.150 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

543. Article redactat de conformitat amb l'article 4 de la Llei orgànica 7/2003, de 30 de juny, de mesures de reforma per al compliment íntegre i efectiu de les penes (BOE núm. 156, d'1 de juliol, i suplement en català núm. 16, d'1 d'agost).

544. Apartat 2 redactat de conformitat amb l'article 2.151 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Correspon al jutge o al tribunal al qual el present codi imposa el deure de fer executar la sentència adoptar sense dilació les mesures necessàries perquè el condemnat ingressi a l'establiment penal destinat a aquest efecte, per a la qual cosa ha de requerir l'auxili de les autoritats administratives, que han de prestar-l'hi sense cap excusa ni pretext.

La competència del jutge o el tribunal per fer complir la sentència exclou la de qualsevol autoritat governativa fins que el condemnat ingressi a l'establiment penal o es traslladi al lloc on hagi de complir la condemna.

Els tribunals han d'exercir a més les facultats d'inspecció que les lleis i els reglaments els atribueixin sobre la manera de complir-se les penes.

Correspon al secretari judicial impulsar el procés d'execució de la sentència dictant a aquest efecte les diligències necessàries, sens perjudici de la competència del jutge o el tribunal per fer complir la pena.⁵⁴⁵

El secretari judicial ha d'assabentar els directament ofesos i perjudicats pel delictes i, si s'escau, els testimonis, de totes les resolucions relatives al penat que puguin afectar la seva seguretat.⁵⁴⁶

Article 991

Els confinats que se suposin en estat de demència s'han de constituir en observació, i a aquest efecte la comandància del presidi en què es trobin ha d'instruir un expedient informatiu dels fets i motius que hagin donat lloc a la sospita de la demència, en el qual cal consignar el primer judici, o almenys el certificat dels facultatius que els hagin examinat i observat.

545. Paràgraf 5è afegit per l'article 2.152 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

546. Paràgraf 6è afegit per l'article 2.152 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

Article 992

Un cop consignada la gravetat de la sospita, el comandant del presidi ha de donar-ne compte immediatament, amb una còpia lateral de l'expedient instruït, al president del tribunal sentenciador del qual procedeixin els confinats, sens perjudici d'assabentar-ne la Direcció General d'Establiments Penals.

Article 993

El president ha de passar l'expedient a què es refereix l'article anterior al tribunal sentenciador, el qual, amb preferència, ha d'oïr el fiscal i l'acusador particular de la causa, si n'hi ha, i, després de deixar intervenir i donar audiència al defensor del penat, o nomenar-li'n un d'ofici per a aquest cas si no en té, ha d'acordar la instrucció més àmplia i formal sobre els fets i l'estat físic i moral dels pacients, pels mateixos mitjans legals de prova que s'haguessin utilitzat si l'incident hagués ocorregut durant el seguiment de la causa, per a la qual cosa ha de comissionar el jutge d'instrucció del partit en què es trobin els confinats.

Article 994

Un cop substanciat l'incident a què es refereixen els articles anteriors en judici contradictori si hi ha oposició, i en forma ordinària si no n'hi ha, i després d'oïr les declaracions jurades dels perits en l'art de guarir i, si escau, de l'Acadèmia de Medicina i Cirurgia, s'ha de dictar la decisió que sigui procedent. Aquesta decisió cal comunicar-la al comandant del presidi, el qual, si s'ha declarat la demència, ha de traslladar el penat dement a l'establiment que correspongui, tot sens perjudici que aquest compleixi el que el Codi penal preveu si en qualsevol moment recobra el seny.

Article 995⁵⁴⁷

[*Suprimit*]

Article 996

Les terceries de domini o de millor dret que es puguin deduir s'han de substanciar i decidir amb subjecció a les disposicions que estableix la Llei d'enjudiciament civil.

Article 997

El jutge d'instrucció a qui s'hagi sotmès la pràctica d'algunes diligències per a l'execució de la sentència ha de donar compte tot seguit del compliment d'aquestes al tribunal sentenciador, amb un testimoniatge amb relació a les practicades en l'intent, el qual s'ha d'unir a la causa.

Article 998⁵⁴⁸

Les diligències esmentades han de ser arxivades pel secretari judicial que hi hagi intervingut.

547. Article suprimit per l'article 3 de la Llei 6/1984, de 31 de març, de modificació de determinats articles dels codis civil i de comerç i de les lleis hipotecàries, d'enjudiciament criminal i de règim jurídic de les societats anònimes, sobre interdicció (BOE núm. 80, de 3 d'abril, suplement retrospectiu en català núm. 6, relatiu a l'any 1984).

548. Article redactat de conformitat amb l'article 2.153 de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial (BOE núm. 266, de 4 de novembre, i suplement en català de la mateixa data).

DISPOSICIÓ ADDICIONAL PRIMERA⁵⁴⁹

En els supòsits d'amenaques o coaccions que preveu l'article 572.1.3r del Codi penal, el jutge o el tribunal ha d'adoptar, en iniciar les primeres diligències, les mesures necessàries per garantir la confidencialitat de les dades que figurin en els diferents registres públics que afectin la víctima de les amenaces o coaccions, de tal manera que aquestes dades no puguin servir com a informació per cometre delictes de terrorisme contra aquestes persones.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL SEGONA⁵⁵⁰

Les mesures cautelars de presó provisional, la seva durada màxima i cessació, així com les altres mesures cautelars adoptades en el curs dels procediments penals, s'han d'anotar en un registre central, d'àmbit nacional, que hi haurà al Ministeri de Justícia.

El Govern, a proposta del Ministeri de Justícia, un cop oït el Consell General del Poder Judicial i l'Agència de Protecció de Dades, ha de dictar les disposicions reglamentàries oportunes relatives a l'organització i les competències d'aquest registre central, i n'ha de determinar el moment de l'entrada en funcionament, així com el règim d'inscripció i cancel·lació dels assentaments i l'accés a la informació que contingui, assegurant-ne en tot cas la confidencialitat.

549. Disposició addicional 1a renumerada per la disposició final 1a.3 de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

550. Disposició addicional 2a afegida per la disposició final 1a.3 de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

DISPOSICIÓ ADDICIONAL TERCERA⁵⁵¹

El Govern, a proposta conjunta dels ministeris de Justícia i d'Interior, i després dels informes legalment procedents, ha de regular mitjançant un reial decret l'estructura, la composició, l'organització i el funcionament de la Comissió Nacional sobre l'Ús Forense de l'ADN, a la qual correspon l'acreditació dels laboratoris facultats per contrastar perfils genètics en la investigació i persecució de delictes i la identificació de cadàvers, l'establiment de criteris de coordinació entre ells, l'elaboració dels protocols tècnics oficials sobre l'obtenció, la conservació i l'anàlisi de les mostres, la determinació de les condicions de seguretat en la seva custòdia i la fixació de totes les mesures que garanteixin l'estricta confidencialitat i reserva de les mostres, les anàlisis i les dades que se n'obtinguin, de conformitat amb el que estableixen les lleis.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL QUARTA⁵⁵²

1. Les referències que fan al jutge d'instrucció i al jutge de primera instància els apartats 1 i 7 de l'article 544 ter d'aquesta Llei, en la redacció que en fa la Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de violència domèstica, s'entenen fetes, si s'escau, al jutge de violència sobre la dona.

2. Les referències que fan al jutge de guàrdia el títol III del llibre IV, i els articles 962 a 971 d'aquesta Llei, s'entenen fetes, si escau, al jutge de violència sobre la dona.

551. Disposició adicional 3a afegida per la disposició final 1a.4 de la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal (BOE núm. 283, de 26 de novembre, i suplement en català núm. 24, d'1 de desembre).

552. Disposició adicional 4a afegida per la disposició adicional 12a de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere (BOE núm. 313, de 29 de desembre, i suplement en català núm. 1, d'1 de gener de 2005).

DISPOSICIÓ FINAL

Queden derogades totes les lleis, reials decrets, reglaments, ordres i furs anteriors en la mesura que continguin regles d'enjudiciament criminal per als jutges i els tribunals del fur comú.

Del que disposa el paràgraf anterior, se n'exceptuen el Reial decret de 20 de juny 1852 i les altres disposicions vigents sobre el procediment per delictes de contraban i defraudació.

«En matèria penal hi ha sempre dos interessos rivals i contraposats: el de la societat, que té el dret de castigar, i el de l'acusat, que té el dret de defensar-se. El caràcter individualista del dret es mostra dins el sistema acusatori, en el qual pren forma el respecte a la personalitat de l'home i a la llibertat de la consciència, mentre que el procediment d'ofici o inquisitiu representa el principi social i s'encamina preferentment a la restauració de l'ordre jurídic pertorbat pel delicte, i apaivaga al mateix temps l'alarma popular. Per tant, el problema de l'organització de la justícia criminal no es resol bé si no és definint clarament els drets de l'acusació i de la defensa, sense sacrificar-ne cap dels dos ni subordinar-ne l'un a l'altre; ans al contrari, harmonitzant-los en una síntesi superior.»

Extret de l'exposició de motius de la Llei d'enjudiciament criminal
Gasete de Madrid núm. 260, de 17 de setembre de 1882

